

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

MINISTERSTWO
ROZWOJU
REGIONALNEGO

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

SZCZEGÓŁOWY OPIS PRIORYTETÓW PROGRAMU OPERACYJNEGO KAPITAŁ LUDZKI 2007 – 2013

Akceptuję:

Podsekretarz Stanu

Paweł Orłowski

/s/ Paweł Orłowski

Dnia: 1 czerwca 2012 r.

**NARODOWA
STRATEGIA SPÓJNOŚCI**

Warszawa, 1 lipca 2012 r.

SPIS TREŚCI

I. INFORMACJE NA TEMAT PROGRAMU OPERACYJNEGO KAPITAŁ LUDZKI.....	6
1. STATUS DOKUMENTU	6
2. OPIS PROGRAMU OPERACYJNEGO KAPITAŁ LUDZKI.....	8
3. INFORMACJE NA TEMAT FINANSOWANIA PROGRAMU OPERACYJNEGO KAPITAŁ LUDZKI.....	10
4. LISTA PROJEKTÓW KLUCZOWYCH	14
5. OPIS SYSTEMU WYBORU PROJEKTÓW W RAMACH PO KAPITAŁ LUDZKI.....	14
5.1. Projekty w procedurze konkursowej	14
5.2. Projekty systemowe	15
5.3. Wybór projektów współpracy ponadnarodowej i innowacyjnych.....	17
6. KOMPLEMENTARNOŚĆ WSPARCIA W RAMACH PRIORYTETÓW PO KL Z INNYMI FUNDUSZAMI ORAZ PROGRAMAMI OPERACYJNYMI	17
7. ZAŁĄCZNIKI DO PO KAPITAŁ LUDZKI.....	21
II. INFORMACJE NA TEMAT PRIORYTETÓW I DZIAŁAŃ PO KL	21
PRIORYTET I ZATRUDNIENIE I INTEGRACJA SPOŁECZNA	22
1.1 WSPARCIE SYSTEMOWE INSTYTUCJI RYNKU PRACY	26
1.2 WSPARCIE SYSTEMOWE INSTYTUCJI POMOCY I INTEGRACJI SPOŁECZNEJ.....	32
1.3 OGÓLNOPOLSKIE PROGRAMY INTEGRACJI I AKTYWIZACJI ZAWODOWEJ.....	37
Poddziałanie 1.3.1 Projekty na rzecz społeczności romskiej – <i>projekty konkursowe</i>	40
Poddziałanie 1.3.2 Projekty na rzecz promocji równych szans kobiet i mężczyzn oraz godzenia życia zawodowego i rodzinnego – <i>projekty konkursowe</i>	41
Poddziałanie 1.3.3 OHP - <i>projekty systemowe</i>	41
Poddziałanie 1.3.4 Centralny Zarząd Służby Więziennej - <i>projekty systemowe</i>	43
Poddziałanie 1.3.5 Ministerstwo Sprawiedliwości - <i>projekty systemowe</i>	44
Poddziałanie 1.3.6 PFRON - <i>projekty systemowe</i>	46
Poddziałanie 1.3.7 Projekty skierowane do pracowników migrujących - <i>projekty systemowe</i>	47
1.4 WSPARCIE INŻYNIERII FINANSOWEJ NA RZECZ ROZWOJU EKONOMII SPOŁECZNEJ.....	49
1.5 WSPIERANIE ROZWIĄZAŃ NA RZECZ GODZENIA ŻYCIA ZAWODOWEGO I RODZINNEGO..	53
INDYKATYWNY PODZIAŁ ALOKACJI FINANSOWEJ W RAMACH PRIORYTETU I.....	58
PRIORYTET II ROZWÓJ ZASOBÓW LUDZKICH I POTENCJAŁU ADAPTACYJNEGO PRZEDSIĘBIORSTW ORAZ POPRAWA STANU ZDROWIA OSÓB PRACUJĄCYCH.....	59
2.1 ROZWÓJ KADR NOWOCZESNEJ GOSPODARKI.....	64
Poddziałanie 2.1.1 Rozwój kapitału ludzkiego w przedsiębiorstwach – <i>projekty konkursowe</i>	67
Poddziałanie 2.1.2 Partnerstwo dla zwiększania adaptacyjności – <i>projekty konkursowe realizowane przez partnerów społecznych</i>	68
Poddziałanie 2.1.3 Wsparcie systemowe na rzecz zwiększania zdolności adaptacyjnych pracowników i przedsiębiorstw – <i>projekty systemowe</i>	70
2.2 WSPARCIE DLA SYSTEMU ADAPTACYJNOŚCI KADR.....	72
Poddziałanie 2.2.1 Poprawa jakości usług świadczonych przez instytucje wspierające rozwój przedsiębiorczości i innowacyjności – <i>projekty systemowe</i>	74
Poddziałanie 2.2.2 Poprawa jakości świadczonych usług szkoleniowych – <i>projekty systemowe</i>	75
2.3 WZMOCNIENIE POTENCJAŁU ZDROWIA OSÓB PRACUJĄCYCH ORAZ POPRAWA JAKOŚCI FUNKCJONOWANIA SYSTEMU OCHRONY ZDROWIA	76
Poddziałanie 2.3.1 Opracowanie kompleksowych programów zdrowotnych - <i>projekty systemowe</i>	80

Poddziałanie 2.3.2 Doskonalenie zawodowe kadr medycznych - <i>projekty systemowe</i>	81
Poddziałanie 2.3.3 Podniesienie jakości zarządzania w ochronie zdrowia - <i>projekty systemowe</i>	83
Poddziałanie 2.3.4 Rozwój kwalifikacji kadr służący podniesieniu jakości zarządzania w ochronie zdrowia – <i>projekty konkursowe</i>	85
INDYKATYWNY PODZIAŁ ALOKACJI FINANSOWEJ W RAMACH PRIORYTETU II.....	87
PRIORYTET III WYSOKA JAKOŚĆ SYSTEMU OŚWIATY.....	89
3.1. MODERNIZACJA SYSTEMU ZARZĄDZANIA I NADZORU W OŚWIACIE	92
Poddziałanie 3.1.1 Tworzenie warunków i narzędzi do monitorowania, ewaluacji i badań systemu oświaty - <i>projekty systemowe</i>	95
Poddziałanie 3.1.2 Modernizacja systemu nadzoru pedagogicznego – projekty systemowe	96
3.2 ROZWÓJ SYSTEMU EGZAMINÓW ZEWNĘTRZNYCH	98
3.3 POPRAWA JAKOŚCI KSZTAŁCENIA	103
Podziałanie 3.3.1 Efektywny system kształcenia i doskonalenia nauczycieli - <i>projekty systemowe</i>	106
Podziałanie 3.3.2 Efektywny system kształcenia i doskonalenia nauczycieli - <i>projekty konkursowe</i>	107
Poddziałanie 3.3.3 Modernizacja treści i metod kształcenia - projekty systemowe	108
Poddziałanie 3.3.4 Modernizacja treści i metod kształcenia – projekty konkursowe	110
3.4 OTWARTOŚĆ SYSTEMU EDUKACJI W KONTEKŚCIE UCZENIA SIĘ PRZEZ CAŁE ŻYCIE	112
Poddziałanie 3.4.1 Opracowanie i wdrożenie Krajowego Systemu Kwalifikacji - <i>projekty systemowe</i>	115
Poddziałanie 3.4.2 Upowszechnienie uczenia się przez całe życie - <i>projekty systemowe</i>	117
Poddziałanie 3.4.3 Upowszechnienie uczenia się przez całe życie - <i>projekty konkursowe</i>	118
3.5. KOMPLEKSOWE WSPOMAGANIE ROZWOJU SZKÓŁ.....	120
INDYKATYWNY PODZIAŁ ALOKACJI FINANSOWEJ W RAMACH PRIORYTETU III	125
PRIORYTET IV SZKOLNICTWO WYŻSZE I NAUKA.....	127
4.1 WZMOCNIENIE I ROZWÓJ POTENCJAŁU DYDAKTYCZNEGO UCZELNI ORAZ ZWIEKSZENIE LICZBY ABSOLWNTÓW KIERUNKÓW O KLUCZOWYM ZNACZENIU DLA GOSPODARKI OPARTEJ NA WIEDZY	130
Poddziałanie 4.1.1 Wzmocnienie potencjału dydaktycznego uczelni - <i>projekty konkursowe</i>	133
Poddziałanie 4.1.2 Zwiększenie liczby absolwentów kierunków o kluczowym znaczeniu dla gospodarki opartej na wiedzy – <i>projekty konkursowe</i>	136
Poddziałanie 4.1.3 Wzmocnienie systemowych narzędzi zarządzania szkolnictwem wyższym – <i>projekty systemowe</i>	137
4.2. ROZWÓJ KWALIFIKACJI KADR SYSTEMU B+R I WZROST ŚWIADOMOŚCI ROLI NAUKI W ROZWOJU GOSPODARCZYM	140
4.3 WZMOCNIENIE POTENCJAŁU DYDAKTYCZNEGO UCZELNI W OBSZARACH KLUCZOWYCH W KONTEKŚCIE CELÓW STRATEGII EUROPA 2020.....	144
INDYKATYWNY PODZIAŁ ALOKACJI FINANSOWEJ W RAMACH PRIORYTETU IV	149
PRIORYTET V DOBRE RZĄDZENIE	150
5.1 WZMOCNIENIE POTENCJAŁU ADMINISTRACJI RZĄDOWEJ	154
Poddziałanie 5.1.1 Modernizacja systemów zarządzania i podnoszenie kompetencji kadr – <i>projekty systemowe</i>	156
Poddziałanie 5.1.2 Wdrażanie systemu zarządzania finansowego w ujęciu zadaniowym - <i>projekt systemowy</i>	159
Poddziałanie 5.1.3 Staże i szkolenia praktyczne dla słuchaczy KSAP- <i>projekt systemowy</i>	161
5.2 WZMOCNIENIE POTENCJAŁU ADMINISTRACJI SAMORZĄDOWEJ.....	162
Poddziałanie 5.2.1 Modernizacja zarządzania w administracji samorządowej - <i>Projekty konkursowe</i>	165

Poddziałanie 5.2.2 Systemowe wsparcie funkcjonowania administracji samorządowej – <i>projekty systemowe</i>	167
Poddziałanie 5.2.3 Podnoszenie kompetencji kadr służb publicznych – <i>projekty konkursowe</i>	169
5.3 WSPARCIE NA RZECZ REALIZACJI STRATEGII LIZBOŃSKIEJ	172
5.4 ROZWÓJ POTENCJAŁU TRZECIEGO SEKTORA	182
Poddziałanie 5.4.1 Wsparcie systemowe dla trzeciego sektora – <i>projekty systemowe</i>	185
Poddziałanie 5.4.2 Rozwój dialogu obywatelskiego – <i>projekty konkursowe</i>	186
5.5 ROZWÓJ DIALOGU SPOŁECZNEGO	188
Poddziałanie 5.5.1 Wsparcie systemowe dla dialogu społecznego – <i>projekty systemowe</i>	190
Poddziałanie 5.5.2 Wzmocnienie uczestników dialogu społecznego - <i>projekty konkursowe</i>	191
INDYKATYWNY PODZIAŁ ALOKACJI FINANSOWEJ W RAMACH PRIORYTETU V	194
PRIORYTET VI RYNEK PRACY OTWARTY DLA WSZYSTKICH.....	195
6.1 POPRAWA DOSTĘPU DO ZATRUDNIENIA ORAZ WSPIERANIE AKTYWNOŚCI ZAWODOWEJ W REGIONIE	198
Poddziałanie 6.1.1 Wsparcie osób pozostających bez zatrudnienia na regionalnym rynku pracy - <i>projekty konkursowe</i>	202
Poddziałanie 6.1.2 Wsparcie powiatowych i wojewódzkich urzędów pracy w realizacji zadań na rzecz aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych w regionie - <i>projekty konkursowe wyłącznie dla powiatowych i wojewódzkich urzędów pracy</i>	206
Poddziałanie 6.1.3 Poprawa zdolności do zatrudnienia oraz podnoszenie poziomu aktywności zawodowej osób bezrobotnych - <i>projekty systemowe</i>	208
6.2 WSPARCIE ORAZ PROMOCJA PRZEDSIĘBIORCZOŚCI I SAMOZATRUDNIENIA	210
6.3. INICJATYWY LOKALNE NA RZECZ PODNOSZENIA POZIOMU AKTYWNOŚCI ZAWODOWEJ NA OBSZARACH WIEJSKICH	217
INDYKATYWNY PODZIAŁ ALOKACJI FINANSOWEJ W RAMACH PRIORYTETU VI	218
PRIORYTET VII PROMOCJA INTEGRACJI SPOŁECZNEJ	219
7.1 ROZWÓJ I UPOWSZECHNIENIE AKTYWNEJ INTEGRACJI	222
Poddziałanie 7.1.1 Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji przez ośrodki pomocy społecznej - <i>projekty systemowe</i>	225
Poddziałanie 7.1.2 Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji przez powiatowe centra pomocy rodzinie – <i>projekty systemowe</i>	227
Poddziałanie 7.1.3 Podnoszenie kwalifikacji kadr pomocy i integracji społecznej – <i>projekty systemowe</i>	228
7.2 PRZECIWDZIAŁANIE WYKLUCZENIU I WZMOCNIENIE SEKTORA EKONOMII SPOŁECZNEJ	232
Poddziałanie 7.2.1 Aktywizacja zawodowa i społeczna osób zagrożonych wykluczeniem społecznym - <i>projekty konkursowe</i>	235
Poddziałanie 7.2.2 Wsparcie ekonomii społecznej – <i>projekty konkursowe</i>	238
7.3 INICJATYWY LOKALNE NA RZECZ AKTYWNEJ INTEGRACJI	242
7.4 NIEPEŁNOSPRAWNI NA RYNKU PRACY – PROJEKTY KONKURSOWE	243
<i>Projekty konkursowe</i>	245
INDYKATYWNY PODZIAŁ ALOKACJI FINANSOWEJ W RAMACH PRIORYTETU VII	249
PRIORYTET VIII REGIONALNE KADRY GOSPODARKI.....	251
8.1 ROZWÓJ PRACOWNIKÓW I PRZEDSIĘBIORSTW W REGIONIE	253
Poddziałanie 8.1.1 Wspieranie rozwoju kwalifikacji zawodowych i doradztwo dla przedsiębiorstw – <i>projekty konkursowe</i>	257
Poddziałanie 8.1.2 Wsparcie procesów adaptacyjnych i modernizacyjnych w regionie – <i>projekty konkursowe</i>	259

Poddziałanie 8.1.3 Wzmacnianie lokalnego partnerstwa na rzecz adaptacyjności – projekty konkursowe realizowane przez partnerów społecznych	262
Poddziałanie 8.1.4 Przewidywanie zmiany gospodarczej – projekty systemowe	264
8.2 TRANSFER WIEDZY	265
Poddziałanie 8.2.1 Wsparcie dla współpracy sfery nauki i przedsiębiorstw – projekty konkursowe	268
Poddziałanie 8.2.2 Regionalne Strategie Innowacji – projekty systemowe	270
INDYKATYWNY PODZIAŁ ALOKACJI FINANSOWEJ W RAMACH PRIORYTETU VIII	272
PRIORYTET IX ROZWÓJ WYKSZTAŁCENIA I KOMPETENCJI W REGIONACH	273
9.1 WYRÓWNYWANIE SZANS EDUKACYJNYCH I ZAPEWNIENIE WYSOKIEJ JAKOŚCI USŁUG EDUKACYJNYCH ŚWIADCZONYCH W SYSTEMIE OŚWIATY	277
Poddziałanie 9.1.1 Zmniejszanie nierówności w stopniu upowszechnienia edukacji przedszkolnej - projekty konkursowe	281
Poddziałanie 9.1.2 Wyrównywanie szans edukacyjnych uczniów z grup o utrudnionym dostępie do edukacji oraz zmniejszanie różnic w jakości usług edukacyjnych – projekty konkursowe	283
Poddziałanie 9.1.3 Pomoc stypendialna dla uczniów szczególnie uzdolnionych – projekty systemowe	287
9.2 PODNIESIENIE ATRAKCYJNOŚCI I JAKOŚCI SZKOLNICTWA ZAWODOWEGO	289
9.4 WYSOKO WYKWALIFIKOWANE KADRY SYSTEMU OŚWIATY	295
9.5 ODDOLNE INICJATYWY EDUKACYJNE NA OBSZARACH WIEJSKICH	300
9.6 UPOWSZECHNIENIE UCZENIA SIĘ DOROSŁYCH	305
Poddziałanie 9.6.1 Upowszechnienie kształcenia osób dorosłych w formach szkolnych – projekty konkursowe	308
Poddziałanie 9.6.2 Podwyższanie kompetencji osób dorosłych w zakresie ICT i znajomości języków obcych – projekty konkursowe	310
Poddziałanie 9.6.3 Doradztwo dla osób dorosłych w zakresie diagnozy potrzeb oraz wyboru kierunków i formy podnoszenia swoich kompetencji i podwyższania kwalifikacji – projekty konkursowe	311
INDYKATYWNY PODZIAŁ ALOKACJI FINANSOWEJ W RAMACH PRIORYTETU IX	314
PRIORYTET X POMOC TECHNICZNA	316
10.1 POMOC TECHNICZNA	318
INDYKATYWNY PODZIAŁ ALOKACJI FINANSOWEJ W RAMACH PRIORYTETU X	322
IV. ZAŁĄCZNIKI	323
ZAŁĄCZNIK I TABELA PODZIAŁ ALOKACJI OGÓŁEM NA WOJEWÓDZTWA W RAMACH KOMPONENTU REGIONALNEGO PO KL W ROZBICIU NA PRIORYTETY, DZIAŁANIA I PODDZIAŁANIA (W EURO)	323
ZAŁĄCZNIK II INDYKATYWNA TABELA FINANSOWA ZOBOWIĄZAŃ DLA PO W PODZIALE NA PRIORYTETY I DZIAŁANIA (W EURO)	324
ZAŁĄCZNIK IIA PODZIAŁ KRAJOWEGO WKŁADU PUBLICZNEGO NA POSZCZEGÓLNE ŹRÓDŁA FINANSOWANIA	335
ZAŁĄCZNIK III LISTA INSTYTUCJI UCZESTNICZĄCYCH WE WDRAŻANIU PO KL	336
ZAŁĄCZNIK IV WARTOŚCI WSKAŹNIKÓW PRODUKTU DLA DZIAŁAŃ W RAMACH PO KL	341
ZAŁĄCZNIK V SŁOWNIK TERMINOLOGICZNY DLA SZCZEGÓŁOWEGO OPISU PRIORYTETÓW PROGRAMU OPERACYJNEGO KAPITAŁ LUDZKI	363

I. Informacje na temat Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki

1. Status dokumentu

Program Operacyjny Kapitał Ludzki jest przygotowywany na podstawie *Rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności i uchylającego rozporządzenie (WE) nr 1260/1999*, zwanego dalej „rozporządzeniem nr 1083/2006/WE”, ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. Nr 227, poz. 1658 z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą” oraz *Rozporządzenia (WE) nr 1081/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 5 lipca 2006 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Społecznego i uchylającym rozporządzenie (WE) nr 1784/1999*, zwanego dalej „rozporządzeniem nr 1081/2006/WE”. Zgodnie z art. 37 rozporządzenia nr 1083/2006/WE program operacyjny składa się z następujących elementów:

1. diagnozy społeczno-ekonomicznej opracowanej z uwzględnieniem podziału na poszczególne obszary wsparcia tj. zatrudnienie, edukację, adaptacyjność, integrację społeczną, administrację i opiekę zdrowotną;
2. analizy SWOT;
3. informacji na temat dotychczasowej pomocy zagranicznej w zakresie rozwoju zasobów ludzkich;
4. strategii wdrażania Programu w podziale na poszczególne obszary wsparcia;
5. opisu priorytetów, oczekiwanych efektów wsparcia i wskaźników realizacji;
6. opisu systemu wdrażania;
7. informacji o zakresie komplementarności z innymi funduszami i programami operacyjnymi;
8. planu finansowego.

Programy operacyjne ustanawia się w celu realizacji strategii rozwoju, w tym Strategii Rozwoju Kraju oraz strategii sektorowych. Zakres obowiązywania PO KL został określony – podobnie jak innych programów operacyjnych – na lata 2007 – 2013, jednakże zgodnie z zasadami rozliczania funduszy strukturalnych wydatki ponoszone na projekty w ramach programów operacyjnych są kwalifikowalne, jeżeli zostały faktycznie poniesione pomiędzy datą przedłożenia programu operacyjnego Komisji Europejskiej a dniem 31 grudnia 2015 r. Program Operacyjny Kapitał Ludzki został oficjalnie przekazany do Komisji Europejskiej w dniu 12 grudnia 2006 r., co oznacza iż od tego momentu wydatki ponoszone na przedsięwzięcia w ramach PO KL mogą zostać uznane za kwalifikowalne, natomiast kwestia ich refundacji jest uzależniona od decyzji Instytucji Pośredniczących, zwanych dalej „IP”, odpowiedzialnych za realizację poszczególnych Priorytetów.

Zmiany w treści PO KL mogą następować zarówno z inicjatywy państwa członkowskiego jak również Komisji Europejskiej, po poddaniu zawartości programu powtórnej analizie w co najmniej jednym z następujących przypadków:

1. po zajściu znaczących zmian społeczno-gospodarczych;
2. w celu pełniejszego uwzględnienia lub zmiany podejścia do istotnych zmian w priorytetach wspólnotowych, krajowych lub regionalnych;
3. w świetle oceny wynikającej z monitorowania Programu;
4. w wyniku trudności w realizacji.

Programy operacyjne mogą być w razie potrzeby również zmieniane po dokonaniu alokacji krajowej rezerwy wykonania (która powinna nastąpić nie później niż dnia 31 grudnia 2011 r.).

W ramach przeglądu śródkresowego Programu dokonano podziału krajowej rezerwy wykonania zgodnie z zatwierdzoną przez Komitet Koordynacyjny NSRO *Metodologią podziału Krajowej Rezerwy Wykonania w ramach krajowych oraz regionalnych programów operacyjnych*. Na Program Operacyjny Kapitał Ludzki w ramach wkładu EFS przeznaczono 300 221 937 euro z ogólnej puli krajowej rezerwy wykonania. Bardziej szczegółowe informacje dotyczące sposobu podziału dodatkowej alokacji zawarto w rozdziale PO KL poświęconym krajowej rezerwie wykonania.

Po dokonaniu podziału krajowej rezerwy wykonania dodatkową alokację otrzymało osiem województw w następującej kolejności wg wartości dodatkowej alokacji: warmińsko-mazurskie, zachodniopomorskie, opolskie, podkarpackie, kujawsko-pomorskie, świętokrzyskie, lubelskie, pomorskie. Szczegółowe zestawienie przyznanych kwot przedstawiono w tabeli poniżej.

Priorytet / województwo	Alokacja EFS (EUR)	Ostateczny podział alokacji KRW (EFS-EUR)
Warmińsko-Mazurskie	265 873 899	60 896 736
Zachodniopomorskie	260 538 163	54 807 063
Opolskie	148 185 479	44 455 644
Podkarpackie	367 465 797	42 627 715
Kujawsko-Pomorskie	340 389 165	36 538 041
Świętokrzyskie	269 867 322	30 448 369
Lubelskie	435 162 677	18 269 021
Pomorskie	319 177 487	12 179 348
Ogółem		300 221 937

Dodatkowa alokacja powiększyła pulę środków dostępnych w ramach Priorytetów VI-X zgodnie z poniższą tabelą (alokacja EFS w EUR).

Priorytet VI	Priorytet VII	Priorytet VIII	Priorytet IX	Priorytet X
145 328 683	43 046 343	43 866 470	55 973 372	12 007 069

Z uwagi na ogólny charakter programów operacyjnych kierowanych do Komisji Europejskiej, każda instytucja zarządzająca programem operacyjnym przygotowuje dodatkowy dokument precyzujący jego postanowienia. W przypadku PO KL jest to *Szczegółowy Opis Priorytetów Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki*. Obowiązek przygotowania tego dokumentu spoczywa na instytucji zarządzającej programem operacyjnym, zgodnie z art. 26 ust. 1 pkt 2 ustawy. Dokument ten ze względu na szczegółowość znajdujących się w nim informacji, stanowi kompendium wiedzy dla potencjalnych beneficjentów programu operacyjnego na temat możliwości i sposobu realizacji projektów współfinansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego. Zawarte w nim informacje dotyczące szczegółowych typów projektów, listy potencjalnych beneficjentów, grup docelowych wsparcia oraz systemu wdrażania, ułatwią przygotowanie projektu i prawidłowe wypełnienie wniosku o jego dofinansowanie.

Zgodnie z art. 26 ustawy za przygotowanie *Szczegółowego Opisu Priorytetów Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki* odpowiedzialna jest Instytucja Zarządzająca programem

operacyjnym, zwana dalej „IZ”, współpracująca w tym zakresie z IP zarówno szczebla centralnego jak i regionalnego.

2. Opis Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki

Celem głównym Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki jest wzrost poziomu zatrudnienia i spójności społecznej. Cel ten będzie realizowany m.in. poprzez aktywizację zawodową, rozwijanie potencjału adaptacyjnego przedsiębiorstw i ich pracowników, podniesienie poziomu wykształcenia społeczeństwa, zmniejszenie obszarów wykluczenia społecznego oraz wsparcie mechanizmów efektywnego zarządzania w administracji państwowej. W ramach programu wsparciem zostaną objęte następujące obszary: zatrudnienie, edukacja, integracja społeczna, adaptacyjność pracowników i przedsiębiorstw, zagadnienia związane z rozwojem zasobów ludzkich na terenach wiejskich, z budową sprawnej i skutecznej administracji publicznej oraz partnerskiego państwa, a także z promocją postaw zdrowotnych wśród osób pracujących.

Działania podejmowane w ramach Programu zmierzają do podnoszenia i rozwijania potencjału podmiotów działających w obszarach objętych wsparciem EFS oraz upowszechniania programów wspierających zatrudnienie i integrację społeczną. Realizowane będą inicjatywy mające na celu aktywizację osób bezrobotnych i biernych zawodowo, zapobieganie wykluczeniu społecznemu oraz zapewnienie równego dostępu do zatrudnienia osobom i grupom społecznym doświadczającym dyskryminacji na rynku pracy, m.in. poprzez rozwijanie alternatywnych form zatrudnienia, podnoszenie lub zmianę kwalifikacji zawodowych, wspieranie zatrudnienia w sektorze ekonomii społecznej oraz promocję przedsiębiorczości i samozatrudnienia.

W celu dostosowania polskich przedsiębiorstw do zmian dokonujących się w procesie modernizacji gospodarki wspierany będzie także rozwój ich potencjału adaptacyjnego, poprzez inwestycje w doskonalenie zawodowe kadr, oraz poprawę jakości działań wspierających rozwój usług szkoleniowo-doradczych w przedsiębiorstwach. W szerokim zakresie zapewnione zostanie wsparcie skierowane do przedsiębiorstw i ich pracowników, w szczególności osób o niskich lub zdezaktualizowanych kwalifikacjach zawodowych, w celu wzmocnienia ich potencjału i dostosowania kwalifikacji, w tym wspieranie transferu wiedzy w ramach współpracy pracowników przedsiębiorstw oraz jednostek naukowych.

W ramach priorytetów edukacyjnych realizowane będzie wsparcie na rzecz modernizacji i wdrażania w systemie edukacji reform, ukierunkowanych na podwyższanie jakości i efektywności kształcenia, odpowiadających warunkom gospodarki opartej na wiedzy. Wsparcie udzielane w tym obszarze będzie przyczyniać się do: efektywnego zarządzania systemem edukacji, doskonalenia programów nauczania i uzupełniania ich o elementy innowacyjne, wzmocnienia efektywności systemu szkolenia i doskonalenia kadr edukacji. Ponadto przewidziane jest dostosowanie programów i kierunków nauczania do wymogów rynku pracy, podnoszenie kompetencji i poziomu wiedzy uczniów i studentów w zakresie nauk o znaczeniu kluczowym dla gospodarki, współpraca między instytucjami systemu edukacji a przedsiębiorstwami i sektorem badawczo – rozwojowym, a także wymiana informacji o kwalifikacjach uzyskiwanych w kontekście danego kierunku kształcenia. Ponieważ sytuacja jednostek na rynku pracy w dużym stopniu jest zdeterminowana dostępem do odpowiedniej jakości edukacji i możliwościami korzystania z jej usług, wyrównywanie szans edukacyjnych na wszystkich etapach kształcenia i podnoszenie jakości usług edukacyjnych będzie jednym z głównych kierunków działań. Podejmowane będą również inicjatywy nakierowane na upowszechnienie kształcenia ustawicznego osób dorosłych podnoszących kwalifikacje lub uzupełniających wykształcenie w formach szkolnych lub pozaszkolnych oraz konkretne działania zmierzające do rozwoju potencjału dydaktycznego

szkół wyższych. W tym zakresie, w szczególności wspierane będzie kształcenie na poziomie wyższym na kierunkach matematyczno - przyrodniczych i technicznych ze względu na ich priorytetowe znaczenie dla potrzeb rynku pracy i konkurencyjności gospodarki.

Działania ukierunkowane na wzmacnianie zdolności polskiej administracji do wypełniania swoich funkcji w nowoczesny i partnerski sposób, realizowane będą poprzez wsparcie potencjału regulacyjnego administracji rządowej i samorządowej, udoskonalenie procesu stanowienia prawa, podnoszenie jakości i dostępności usług publicznych w szczególności na rzecz przedsiębiorców, zwiększanie kompetencji kadr sektora publicznego oraz wspieranie i upowszechnianie współpracy pomiędzy tym sektorem a partnerami społecznymi i gospodarczymi. Jednocześnie konieczne jest równoległe wspieranie potencjału organizacji trzeciego sektora tak, aby w sposób efektywny i profesjonalny uczestniczyły w różnych formach współpracy z sektorem publicznym.

Z punktu widzenia lepszego wykorzystania możliwości zasobów ludzkich istotną kwestią pozostaje profilaktyka, promocja i edukacja zdrowotna, ukierunkowana na ograniczenie ogólnej podatności pracowników na choroby i zapobieganie chorobom zawodowym. Istotną kwestią stanowi również wsparcie rozwoju zasobów ludzkich na obszarach wiejskich, poprzez wsparcie na rzecz mieszkańców obszarów wiejskich ukierunkowane na rozwój oferty edukacyjnej, samoorganizacji i podejmowania oddolnych inicjatyw na rzecz rozwiązywania problemów społeczności wiejskich, zwłaszcza w obszarze zatrudnienia i integracji społecznej.

Program Operacyjny Kapitał Ludzki składa się z 10 Priorytetów, realizowanych równoległe na poziomie centralnym i regionalnym.

Priorytety realizowane centralnie to:

- Priorytet I Zatrudnienie i integracja społeczna;
- Priorytet II Rozwój zasobów ludzkich i potencjału adaptacyjnego przedsiębiorstw oraz poprawa stanu zdrowia osób pracujących;
- Priorytet III Wysoka jakość systemu oświaty;
- Priorytet IV Szkolnictwo wyższe i nauka;
- Priorytet V Dobre rządzenie.

Priorytety realizowane na szczeblu regionalnym to:

- Priorytet VI Rynek pracy otwarty dla wszystkich;
- Priorytet VII Promocja integracji społecznej;
- Priorytet VIII Regionalne kadry gospodarki;
- Priorytet IX Rozwój wykształcenia i kompetencji w regionach.

Ponadto realizowany będzie Priorytet X Pomoc techniczna, którego celem jest zapewnienie właściwego zarządzania, wdrażania oraz promocji Europejskiego Funduszu Społecznego.

W ramach przeglądu śródkresowego do Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki wprowadzono zmiany ukierunkowane na podniesienie efektywności realizowanego wsparcia oraz służące przetestowaniu nowych rozwiązań systemowych przed ich wprowadzeniem na szerszą skalę w nowym okresie programowania, a także wprowadzono modyfikacje wynikające z dokonania niezbędnych realokacji finansowych pomiędzy Priorytetami, pozwalające na osiągnięcie celów stawianych przed Programem Operacyjnym.

Przeprowadzone badania ewaluacyjne i dokonane analizy wykazały bowiem, że zakres wsparcia oraz struktura celów Programu określonych na etapie programowania, pozostają nadal aktualne oraz odpowiadają potrzebom obecnej sytuacji społeczno – ekonomicznej kraju.

Do najważniejszych zmian w Programie, dokonanych w ramach przeglądu śródkresowego, należy:

- wprowadzenie instrumentów inżynierii finansowej służących wspieraniu przedsiębiorczości i samozatrudnienia oraz rozwoju sektora ekonomii społecznej,

- zaprzestanie realizacji oddolnych inicjatyw lokalnych na obszarach wiejskich w zakresie zatrudnienia i integracji społecznej,
- wzmocnienie działań z zakresu rozwoju edukacji przedszkolnej i ich koncentracja na obszarach o najniższym stopniu upowszechnienia tej edukacji,
- koncentracja wsparcia na działaniach ukierunkowanych na kształcenie osób dorosłych, które z własnej inicjatywy są zainteresowane nabyciem nowych, uzupełnieniem lub podwyższeniem kwalifikacji i umiejętności w obszarach umiejętności ICT i znajomości języków obcych,
- umożliwienie pilotażowego wdrożenia systemu doradztwa dla osób dorosłych w zakresie diagnozy potrzeb oraz wyboru kierunków i formy podnoszenia swoich kwalifikacji w trybie formalnym i pozaformalnym.

3. Informacje na temat finansowania Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki

Łączna wielkość środków finansowych zaangażowanych w realizację Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki w latach 2007–2013 wyniesie ok. 14,43% całości środków przeznaczonych na realizację programów operacyjnych, tj. 11 773 409 338 EUR. W ramach tej kwoty wielkość alokacji z Europejskiego Funduszu Społecznego wyniesie ok. 10 007 397 937 EUR, a wkład krajowy stanowić będzie ok. 1 766 011 401 EUR. Poziom krajowego współfinansowania został oszacowany na poziomie minimalnym tj. 15%.

Okolo 60% środków Programu zostanie przeznaczonych na wsparcie realizowane przez poszczególne regiony, zaś pozostała kwota (ok. 40%) będzie wdrażana sektorowo, przez odpowiednie resorty.

Na realizację Strategii Lizbońskiej w latach 2007 - 2013 w ramach Programu przeznaczone zostanie 83 % wydatków ze środków wspólnotowych, co stanowi sumę 8 396 032 395 EUR.

Na realizację współpracy ponadnarodowej i podejścia innowacyjnego zostanie przeznaczonych od 1% do 5% alokacji środków finansowych w ramach każdej osi priorytetowej (bez zmian wynikających z przeglądu śródkresowego). Do obowiązków IP należy zapewnienie realizacji projektów współpracy ponadnarodowej i podejścia innowacyjnego w ramach każdej z osi priorytetowych.

Komisja Europejska przekazuje środki Europejskiego Funduszu Społecznego na finansowanie programu w formie płatności zaliczkowych, płatności okresowych i płatności salda końcowego. Powyższe środki wpływają na wyodrębniony rachunek bankowy, prowadzony w euro i zarządzany przez Ministra Finansów. Z tego rachunku środki, po przewalutowaniu na złote, przekazywane są na centralny rachunek dochodów państwa na podstawie dyspozycji Ministra Finansów i stanowią dochód budżetu państwa. Następnie środki przekazywane są z budżetu państwa na finansowanie programu. Środki EFS nie są zatem przekazywane na niższe poziomy wdrażania Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki (PO KL).

Na potrzeby finansowania programu w ramach budżetu państwa wyodrębniono budżet środków europejskich, z którego przekazywane są środki odpowiadające wkładowi UE. Ewentualne współfinansowanie krajowe z budżetu państwa przekazywane jest przez właściwego dysponenta części budżetowej / samorząd województwa w formie dotacji celowej.

Środki odpowiadające wkładowi UE trafiają do beneficjentów za pośrednictwem Banku Gospodarstwa Krajowego (pełniącego rolę Płatnika), który wypłaca je na podstawie zleceń płatności wystawianych przez instytucję podpisującą umowę o dofinansowanie projektu z beneficjentem. Środki odpowiadające współfinansowaniu krajowemu z budżetu państwa

mogą być przekazywane bezpośrednio przez właściwego dysponenta części budżetowej / samorząd województwa lub za pośrednictwem Banku Gospodarstwa Krajowego.

Montaż finansowy w ramach PO KL dotyczący poziomu środków Europejskiego Funduszu Społecznego w stosunku do krajowego współfinansowania wynosi 85% - 15%. W ramach krajowego współfinansowania, środki pochodzą z następujących źródeł:

- budżet państwa,
- budżet jednostek samorządu terytorialnego, zwanych dalej „JST”,
- inne środki publiczne (Fundusz Pracy, PFRON).

W ramach PO KL wkład ze środków Unii Europejskiej stanowi 85% i obliczany jest w stosunku do całkowitej kwoty publicznych wydatków kwalifikowalnych, które stanowią podstawę do certyfikacji. W związku z powyższym, w Krajowym Systemie Informatycznym SIMIK 07-13 (dalej jako „KSI”) nie będzie wykazywana wysokość wkładu UE na poziomie projektu oraz Działania i Priorytetu. Wartość wkładu UE poświadczanego przez IZ będzie bowiem wyliczana na poziomie Programu na podstawie danych w KSI oraz obowiązującego procentu wkładu UE (85%).

Dofinansowanie przekazywane będzie w wysokości co najmniej 85% środków publicznych w ramach danego projektu, przy czym w wielu przypadkach może osiągnąć nawet 100% środków publicznych danego projektu – dotyczy to projektów, które dodatkowo otrzymują środki odpowiadające wkładowi współfinansowania krajowego. Wkład własny może być wymagany w przypadku projektów realizowanych przez beneficjentów w komponencie centralnym jak i regionalnym, przy czym jego wysokość nie będzie wynosić więcej niż 15% wartości wkładu publicznego. W przypadku, kiedy wymagany wkład własny będzie niższy niż 15%, w ramach dofinansowania będą wypłacane dodatkowe środki odpowiadające współfinansowaniu krajowemu..

a) komponent centralny

W ramach komponentu centralnego PO KL, IP / IW (IP 2) są państwowymi jednostkami budżetowymi (z wyjątkiem PARP w Priorytecie II).

IP / IW (IP 2) będąca państwową jednostką budżetową planuje:

- środki na płatności w ramach finansowania EFS w budżecie środków europejskich w swojej części budżetowej;
- wydatki służące współfinansowaniu krajowemu realizacji danego Priorytetu lub Działania zgodnie z zasadami realizacji budżetu państwa, w ramach rocznych limitów określonych w ustawie budżetowej.

Środki na finansowanie Poddziałań/Działań/Priorytetów, zarówno w części finansowania ESF jak i współfinansowania krajowego, mogą pochodzić również z rezerw celowych budżetu środków europejskich oraz budżetu państwa.

Podstawą dokonania płatności na rzecz beneficjenta / wykonawcy jest zlecenie płatności wystawione przez IP / IW (IP 2) w zależności od tego, która instytucja zawarła umowę z beneficjentem. W przypadku gdy IW (IP 2) jest dysponentem niższego stopnia, musi zostać do tego upoważniona przez dysponenta głównego. Upoważnienie wydawane jest corocznie do wysokości limitu, którym dana jednostka budżetowa dysponuje zgodnie z ustawą budżetową na dany rok.

Wypłaty współfinansowania dokonywane są z rachunku pomocniczego w BGK (w przypadku gdy dysponent zawiera stosowną umowę z BGK), co zapewnia spójność strumieni środków przekazywanych przez daną IP / IW (IP 2) lub w przypadku braku powyższej umowy, następują bezpośrednio z rachunku danego dysponenta.

b) komponent regionalny

Środki na dofinansowanie komponentu regionalnego są zapewnione w ramach:

- budżetu środków europejskich na płatności w ramach finansowania EFS (część 34 – Rozwój regionalny) oraz
- części budżetowej Ministra Rozwoju Regionalnego na współfinansowanie projektów.

Łączna wysokość środków dofinansowania komponentu regionalnego na cały okres programowania wskazana jest w kontrakcie wojewódzkim zawartym pomiędzy Ministrem Rozwoju Regionalnego i samorządem województwa.

Podstawą dokonania płatności dla beneficjenta jest zlecenie płatności wystawione przez instytucję, z którą została zawarta umowa o dofinansowanie projektu / wydana decyzja o dofinansowaniu projektu.

Środki budżetu państwa na współfinansowanie komponentu regionalnego, IZ przekazuje samorządowi województwa (IP) w formie dotacji celowej na wskazany przez samorząd województwa rachunek bankowy na podstawie odrębnej umowy.

Wysokość środków publicznych przeznaczonych na finansowanie komponentu regionalnego PO KL w podziale na województwa prezentuje poniższa tabela.

województwo	Priorytet VI	Priorytet VII	Priorytet VIII	Priorytet IX	Ogółem
Dolnośląskie	154 250 307	106 133 694	108 564 977	130 234 151	499 183 129
Kujawsko-Pomorskie	144 459 655	92 724 652	89 572 286	126 595 321	453 351 914
Lubelskie	167 032 349	114 835 822	123 177 587	142 385 422	547 431 180
Lubuskie	56 833 041	39 104 627	40 000 425	48 342 859	184 280 952
Łódzkie	160 203 271	110 229 700	112 754 813	134 528 733	517 716 517
Małopolskie	187 691 911	129 143 574	132 101 961	161 172 343	610 109 789
Mazowieckie	288 268 283	198 346 304	202 889 966	245 821 593	935 326 146
Opolskie	78 883 656	38 121 249	55 474 486	57 451 935	229 931 326
Podkarpackie	175 215 465	101 590 724	96 697 413	121 061 261	494 564 863
Podlaskie	82 755 795	56 941 074	58 245 465	69 750 973	267 693 307
Pomorskie	128 963 475	82 109 559	88 117 154	101 943 062	401 133 250
Śląskie	234 555 741	161 388 771	165 085 822	198 409 548	759 439 882
Świętokrzyskie	118 092 829	72 863 215	74 453 571	94 902 534	360 312 149
Warmińsko-Mazurskie	133 869 377	83 436 288	79 859 647	93 189 564	390 354 876
Wielkopolskie	192 564 696	132 496 350	135 531 541	164 685 207	625 277 794
Zachodniopomorskie	124 264 271	84 083 206	77 560 110	91 301 966	377 209 553
P O L S K A	2 427 904 122	1 603 548 809	1 640 087 224	1 981 776 472	7 653 316 627

W komponentie regionalnym w tabelach Szczegółowego Opisu Priorytetów PO KL odnoszących się do poszczególnych Działań i Poddziałań PO KL w polu nr 12 (Zasięg terytorialny NUTS) osobno wskazano 16 województw (NUTS2 – PL11, PL12, PL21, PL22, PL31, PL32, PL33, PL34, PL41, PL42 PL43., PL51, PL52, PL61, PL62, PL63) co oznacza regionalny wymiar projektów realizowanych w ramach tego komponentu.

Zapis ten nie ogranicza terytorialnie realizacji projektu do obszaru danego województwa jak również nie ogranicza grupy docelowej do mieszkańców tego województwa lecz wskazuje że wsparcie udzielane w ramach komponentu regionalnego PO KL powinno przyczyniać się do rozwiązywania konkretnych problemów społeczno – gospodarczych występujących w danym województwie. Instytucja Pośrednicząca dla Priorytetów regionalnych może ponadto zaproponować Komitetowi Monitorującemu szczegółowe kryteria dostępu lub strategiczne, ograniczające możliwość realizacji projektu (bądź jego grupę docelową) do określonego województwa.

Kwalifikowalność wydatków w ramach Programu

Podstawowym dokumentem określającym zasady kwalifikowalności wydatków w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki są *Wytyczne w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki* opracowane przez IZ na podstawie art. 26 ust. 1 pkt 6 oraz art. 35 ust. 3 pkt 11 ustawy oraz w oparciu o *Krajowe wytyczne dotyczące kwalifikowania wydatków w ramach funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności w okresie programowania 2007-2013*. Krajowe wytyczne zostały przygotowane w myśl art. 56 Rozporządzenia nr 1083/2006/WE, zgodnie z którym zasady kwalifikowalności wydatków ustanawia się na poziomie krajowym.

Wytyczne w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki zawierają szczegółowe informacje i zasady dotyczące kwalifikowania wydatków dla projektów współfinansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Priorytetów I – IX PO KL. Zasady kwalifikowania wydatków i kategorie wydatków kwalifikowalnych w ramach Priorytetu X Pomoc Techniczna zostały określone w *Wytycznych Ministra Rozwoju Regionalnego w zakresie korzystania z pomocy technicznej*.

Cross – financing

Zgodnie z art. 34 ust. 2 Rozporządzenia nr 1083/2006/WE działania współfinansowane z EFS mogą być, w sposób komplementarny i z zastrzeżeniem pułapu 10% (chyba, że opisy Działań wskazują inaczej) finansowania wspólnotowego każdej osi priorytetowej programu operacyjnego, objęte zakresem pomocy z innego funduszu, pod warunkiem że są one konieczne do odpowiedniej realizacji operacji i są bezpośrednio z nią powiązane. W związku z powyższym, w ramach poszczególnych działań, dla których wskazany został obszar cross-finansingu możliwe będzie współfinansowanie z EFS operacji, które spełniają kryteria kwalifikowalności dla Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. Cross-financing jest możliwy do zastosowania w projektach realizowanych we wszystkich Priorytetach PO KL.

W ramach PO KL, cross-financing może dotyczyć wyłącznie takich kategorii wydatków, których poniesienie wynika z potrzeby realizacji danego projektu i stanowi logiczne uzupełnienie działań współfinansowanych z EFS. Ponadto, musi on być powiązany wprost z głównymi zadaniami realizowanymi w ramach danego projektu. Rodzaje wydatków kwalifikowalnych w ramach wsparcia udzielanego w Priorytetach I - IX, objętych cross-financingiem, zostały zdefiniowane w *Wytycznych w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki*.

W przypadku ponoszenia powyższych wydatków w ramach cross-finansingu należy dążyć do zapewnienia realizacji zasady równości szans, w szczególności w odniesieniu do potrzeb osób niepełnosprawnych.

Szczegółowe zasady stosowania *cross-finansingu* zawarte są w Programie oraz *Wytycznych w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki*.

4. Lista projektów kluczowych

Program Operacyjny Kapitał Ludzki nie przewiduje realizacji projektów kluczowych.

5. Opis systemu wyboru projektów w ramach PO Kapitał Ludzki¹

Program Operacyjny Kapitał Ludzki przewiduje realizację wsparcia z Europejskiego Funduszu Społecznego przede wszystkim za pośrednictwem dwóch procedur: **procedury wyboru projektów konkursowych i procedury dofinansowania projektów systemowych**, określonych w art. 28 ustawy.

Informacje na temat procedur wyboru projektów zawarte są w **Planie działania**², corocznie przygotowywanym przez IP dla każdego Priorytetu. Plan działania jest dokumentem o charakterze planistyczno-operacyjnym, obejmuje okres jednego roku budżetowego i podobnie jak w przypadku Ramowego Planu Realizacji Działania (funkcjonującego w ramach Sektorowego Programu Operacyjnego Rozwój Zasobów Ludzkich 2004–2006), ma na celu przedstawienie założeń IP w danym roku co do preferowanych form wsparcia (typów projektów), podziału środków finansowych na wybrane typy projektów oraz zasad i terminów wyboru projektów. Informacje zawarte w zatwierdzonym Planie działania dotyczące typów operacji przewidzianych do realizacji, szczegółowych kryteriów wyboru projektów dostępu i strategicznych, harmonogramu konkursów, projektów systemowych przewidzianych do realizacji oraz strategii realizacji projektów innowacyjnych i ponadnarodowych podawane są do publicznej wiadomości, w szczególności poprzez zamieszczenie na stronie internetowej IP oraz IP2.

5.1. Projekty w procedurze konkursowej

Konkursy na projekty w ramach danego Działania (lub Poddziałania) są ogłaszane i prowadzone przez IP2 lub IP – zwane dalej Instytucją Organizującą Konkurs (IOK), zgodnie z Planem działania. Nabór wniosków o dofinansowanie jest publiczny. IOK w celu wyłonienia projektów do dofinansowania ogłasza konkurs co najmniej na własnej stronie internetowej, w prasie, a także - w przypadku gdy IOK jest IP2 - na stronie internetowej IP. Nabór wniosków w ramach PO KL ma charakter **konkursu otwartego** lub **konkursu zamkniętego**. W konkursie otwartym nabór wniosków i ich ocena prowadzone są w sposób ciągły do zamknięcia konkursu uzasadnioną odpowiednią decyzją IOK (np. z powodu wyczerpania określonego limitu środków). Konkurs zamknięty organizowany jest cyklicznie. W konkursie zamkniętym określa się z góry jeden (jeśli konkurs będzie organizowany tylko raz) lub kilka następujących po sobie terminów naboru wniosków. Pomiędzy datą otwarcia naboru a ostateczną datą składania wniosków nie może upłynąć mniej niż 21 dni roboczych. Wybór trybu procedury (konkurs zamknięty bądź konkurs otwarty) należy do IOK i jest przedstawiony w Planie działania. Konkurs ogłaszany jest na wybrane lub wszystkie typy projektów w ramach Poddziałania lub Działania.

¹ Szczegółowe informacje na temat systemu wyboru projektów są przedstawione w dokumencie „Zasady dokonywania wyboru projektów w ramach PO KL”, będącym częścią „Systemu Realizacji PO KL”, o którym mowa w art. 26 ust. 1 pkt 8 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2009 r. Nr 84 poz. 712, z późn. zm.).

² Plan działania jest dokumentem przygotowywanym przez Instytucję Pośredniczącą osobno dla każdego Priorytetu i zatwierdzanym przez Instytucję Zarządzającą PO KL, na podstawie rekomendacji Komitetu Monitorującego (lub Podkomitetu Monitorującego – w przypadku priorytetów regionalnych).

W szczególnie uzasadnionych przypadkach, istnieje możliwość przyjęcia do realizacji w trybie systemowym części tych typów projektów, które zostały wskazane w niniejszym dokumencie jako wsparcie realizowane w trybie konkursowym. Jednocześnie, niezbędne jest w tym celu wskazanie przez IP tego typu rozwiązania we właściwym Planie działania na dany rok, wraz z odpowiednim uzasadnieniem. Każdorazowo zmiana trybu realizacji części danego typu projektów z konkursowego na systemowy jest akceptowana przez IZ (oraz opiniowana przez KM) w procesie zatwierdzania Planu działania.

Wniosek o dofinansowanie projektu należy złożyć w instytucji wskazanej w ogłoszeniu o konkursie. Złożony wniosek podlega ocenie formalnej i merytorycznej. W procesie oceny wniosku stosowane są kryteria oceny projektów, stanowiące część *Systemu Realizacji PO KL*. Oceną merytoryczną projektów zajmują się Komisje Oceny Projektów (KOP), które umiejscowione są w IP2 (IP). Projekt może zostać przyjęty do dofinansowania, jeśli uzyska minimum 60 punktów podczas oceny spełniania ogólnych kryteriów merytorycznych, a także przynajmniej 60% punktów w poszczególnych punktach oceny merytorycznej. Ocena dokonana przez Komisję Oceny Projektów stanowi podstawę do ułożenia listy rankingowej wniosków przekazanych do oceny merytorycznej. Beneficjent, którego wniosek przeszedł pozytywnie weryfikację merytoryczną może podjąć negocjacje z IOK. Negocjacje mogą dotyczyć zarówno zakresu merytorycznego, jak i budżetu projektu, w tym wysokości kwoty dofinansowania. Jeśli wnioskodawca otrzymał pismo informujące go o przyjęciu wniosku do realizacji lub z pozytywnym dla siebie skutkiem zakończył negocjacje z IOK, na wezwanie IOK i w określonym przez nią terminie składa wszystkie wymagane dokumenty (załączniki) do umowy o dofinansowanie. Po wpływie do IOK wszystkich wymaganych poprawnie sporządzonych załączników, IOK dokonuje ich weryfikacji i przesyła projektodawcy dwa egzemplarze umowy o dofinansowanie projektu z prośbą o ich podpisanie i odesłanie. Projektodawca, po otrzymaniu wysłanych przez IOK egzemplarzy umowy, odsyła podpisane umowy do IOK. Po otrzymaniu podpisanych przez beneficjenta egzemplarzy umowy, IOK podpisuje oba egzemplarze umowy i odsyła niezwłocznie jeden egzemplarz do beneficjenta. Podpisanie umowy jest również możliwe w siedzibie IOK.

5.2. Projekty systemowe

Zgodnie z przepisami ustawy projekty systemowe polegają na realizacji zadań publicznych przez podmioty działające na podstawie odrębnych przepisów, w zakresie określonym przepisami prawa i dokumentami strategiczno-programowymi przyjętymi przez Radę Ministrów. W ramach PO KL, projekty systemowe (nie dotyczące pomocy technicznej) mogą być realizowane przez beneficjentów wskazanych w niniejszym dokumencie i/lub właściwym Planie działania. Funkcje beneficjenta systemowego może pełnić wskazana odrębna jednostka lub komórka organizacyjna (np. departament) danej instytucji lub urzędu. Istnieje również możliwość realizowania projektów systemowych przez:

- jednostkę lub komórkę organizacyjną pełniącą obowiązki IP2 – jeśli została wyznaczona lub
 - jednostkę lub komórkę organizacyjną pełniącą obowiązki IP
- w przypadku gdy nie ma możliwości realizowania projektu systemowego przez inną jednostkę lub komórkę organizacyjną.

Pełnią one wówczas funkcję beneficjenta bez uszczerbku dla wykonywania swych obowiązków jako IP2/IP.

Warunkiem przyjęcia do realizacji projektu systemowego jest zgodność typu projektu (operacji) z odpowiednim Planem działania oraz zawarcie w Planie działania informacji o rezultatach projektu systemowego. Podmiot, który będzie realizował projekt systemowy, wypełnia wniosek o dofinansowanie projektu PO KL, zawierając w nim dane dotyczące danego projektu. Wniosek należy wypełnić zgodnie z instrukcją wypełniania wniosku, opracowaną przez IZ. Wniosek jest składany do IP2/IP (albo IZ w przypadku projektów systemowych realizowanych w Priorytecie V PO KL, których beneficjentem jest IP2 oraz w przypadku Działania 5.3), która dokonuje jego oceny. W procesie oceny wniosku stosowane są kryteria oceny projektów, przyjęte przez Komitet Monitorujący. Niespełnienie któregokolwiek z kryteriów oznacza konieczność poprawy wniosku lub jego uzupełnienia.

Beneficjent realizujący projekt systemowy zawiera z IP2 obsługującą całe Działanie (albo IP, jeśli IP2 nie została wyznaczona) umowę dotyczącą dofinansowania danego projektu³. W przypadku Działania 5.3 PO KL umowa o dofinansowanie projektu jest zawierana bezpośrednio pomiędzy beneficjentem a IZ. Umowa zawiera regulacje dotyczące m.in. przedmiotu umowy, środków finansowych, zapewnienia monitoringu i nadzoru nad realizacją projektu. W przypadku, gdy zawarcie umowy nie jest możliwe ze względu na relacje prawno-organizacyjne pomiędzy beneficjentem a IP2 (IP) lub IZ, projekt systemowy realizowany jest na podstawie decyzji lub uchwały właściwego organu. Właściwość organu określa się w oparciu o zapisy porozumienia zawartego na podstawie art. 32 ust. 1 ustawy.

Załącznikiem do umowy (lub innego dokumentu) jest zatwierdzony wniosek o dofinansowanie projektu.

W przypadku, gdy projekt systemowy zamierza realizować jednostka organizacyjna urzędu wykonująca zadania IP2, wniosek o dofinansowanie projektu składany jest do IP, która dokonuje jego oceny. Podstawę dofinansowania projektu stanowi wówczas umowa lub decyzja (uchwała) właściwego organu. W przypadku, gdy projekt systemowy zamierza realizować jednostka organizacyjna urzędu inna niż wykonująca zadania IP2 (lecz umiejscowiona w tym samym urzędzie), wniosek o dofinansowanie składany jest do jednostki organizacyjnej wykonującej zadania IP2, która dokonuje jego oceny przy zachowaniu rozdzielności funkcjonalnej zadań. Podstawę dofinansowania stanowi wówczas decyzja (uchwała) właściwego organu. Umowa lub decyzja (uchwała) zawiera regulacje zgodne ze wzorem umowy o dofinansowanie określonym przez IZ. Załącznikiem do powyższej umowy lub decyzji (uchwały) jest zatwierdzony wniosek o dofinansowanie projektu. W przypadku, gdy projekt systemowy realizowany jest przez IP2 w Priorytecie V PO KL, wniosek składany jest do IZ, która dokonuje jego oceny. IP2 zawiera z IZ umowę o dofinansowanie projektu.

W przypadku, gdy projekt systemowy zamierza realizować IP w Działaniu, w którym nie powołano IP2, projekt składany jest do IP, która dokonuje jego oceny z zachowaniem rozdzielności funkcjonalnej zadań albo – jeżeli zachowanie rozdzielności funkcjonalnej zadań nie jest możliwe – zleca dokonanie oceny na zewnątrz. Podstawę dofinansowania projektu stanowi decyzja (uchwała) podjęta przez właściwy organ. W przypadku, gdy projekt systemowy IP realizowany jest w Działaniu, w którym powołano IP2, wniosek o dofinansowanie projektu składany jest do IP2, która dokonuje jego oceny. Podstawę dofinansowania projektu stanowi wówczas umowa lub decyzja (uchwała) podjęta przez właściwy organ. Umowa zawarta pomiędzy IP i IP2 lub decyzja (uchwała) zawiera elementy zgodne ze wzorem umowy o dofinansowanie określonym przez IZ. Załącznikiem do

³ Nie dotyczy projektów systemowych realizowanych w ramach Działań 6.1 i 7.1, w przypadku których zawierane są umowy ramowe z beneficjentami. Szczegółowe zasady dotyczące realizacji tych projektów zawierają odrębne regulacje wydane przez Instytucję Zarządzającą.

powyższej umowy lub decyzji (uchwały) jest zatwierdzony wniosek o dofinansowanie projektu.

5.3. Wybór projektów współpracy ponadnarodowej i innowacyjnych

W ramach PO KL przyjęto, że projekty innowacyjne i współpraca ponadnarodowa będą wdrażane w ramach każdego z Priorytetów PO KL, z wyłączeniem możliwości realizacji projektów współpracy ponadnarodowej w projektach ukierunkowanych na wspieranie oddolnych inicjatyw edukacyjnych na obszarach wiejskich w Priorytecie IX.

W przypadku Priorytetu X „Pomoc techniczna” możliwa jest realizacja projektów współpracy ponadnarodowej przez właściwe instytucje zaangażowane we wdrażanie PO KL, pod warunkiem zgodności celu projektu z celami Priorytetu X.

Do wyboru projektów innowacyjnych i współpracy ponadnarodowej w ramach komponentu centralnego oraz komponentu regionalnego ma zastosowanie procedura konkursowa lub systemowa, o której mowa w niniejszym rozdziale.

IP odpowiedzialna za zarządzanie Priorytetem PO KL realizuje wszystkie zadania związane z wyborem i wdrażaniem projektów innowacyjnych i współpracy ponadnarodowej. Jednocześnie, wybór, kontrolę, monitoring oraz rozliczanie projektów innowacyjnych i współpracy ponadnarodowej IP mogą powierzyć wybranym IP II stopnia.

Szczegółowe zasady realizacji działań innowacyjnych i ponadnarodowych zawarte są w Programie oraz *Wytycznych w zakresie wdrażania projektów innowacyjnych i współpracy ponadnarodowej w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki*.

6. Komplementarność wsparcia w ramach Priorytetów PO KL z innymi funduszami oraz programami operacyjnymi

Numer Priorytetu	NSS	EFR / EFRROW	Inne
Priorytet I PO KL	1. Priorytet I Programu INTERREG IVC „Innowacje i gospodarka oparta na wiedzy” – <i>komplementarność w zakresie przeciwdziałania bezrobociu.</i> 2. 16 Regionalnych Programów Operacyjnych - <i>komplementarność w zakresie wsparcia struktur świadczących usługi lokalne w tworzeniu nowych miejsc pracy oraz wsparcia infrastruktury społecznej.</i>		
Priorytet II PO KL	1. Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka – <i>komplementarność w zakresie zwiększania innowacyjności przedsiębiorstw, badań i rozwoju, społeczeństwa informacyjnego, wykorzystania technik informacyjnych i komunikacyjnych w procesach</i>		

	<p><i>kształcenia, przedsiębiorczości.</i></p> <p>2. Priorytet XIII Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko „Bezpieczeństwo zdrowotne i poprawa efektywności systemu ochrony zdrowia” – <i>komplementarność w zakresie wsparcia infrastruktury ochrony zdrowia.</i></p> <p>3. Priorytet I Programu Operacyjnego Rozwój Polski Wschodniej 2007 – 2013 „Nowoczesna gospodarka” - <i>komplementarność w zakresie społeczeństwa informacyjnego, wspierania innowacji, przedsiębiorczości.</i></p> <p>4. Priorytet I Programu INTERREG IVC „Innowacje i gospodarka oparta na wiedzy” – <i>komplementarność w zakresie badań i rozwoju, promowania przedsiębiorczości.</i></p> <p>5. 16 Regionalnych Programów Operacyjnych – <i>komplementarność w zakresie badań i rozwoju, innowacji i przedsiębiorczości, rozwoju społeczeństwa informacyjnego, wsparcia infrastruktury ochrony zdrowia.</i></p>		
Priorytet III PO KL	<p>1. Priorytet I Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka „Badania i rozwój nowoczesnych technologii” – <i>komplementarność w zakresie wzmocnienia kompetencji społeczeństwa w tematyce nauk matematyczno-przyrodniczych i technicznych.</i></p> <p>2. Priorytet XII Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko „Kultura i dziedzictwo narodowe” – <i>komplementarność w zakresie infrastruktury edukacyjnej.</i></p> <p>3. 16 Regionalnych Programów Operacyjnych - <i>komplementarność w zakresie inwestycji w kształcenie.</i></p>		1. Program Leonardo da Vinci - <i>komplementarność w zakresie innowacyjnych rozwiązań edukacyjnych, podnoszenia jakości kształcenia.</i>
Priorytet IV PO KL	<p>1. Priorytet I Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka „Badania i rozwój nowoczesnych technologii” - <i>komplementarność w zakresie</i></p>		1. Program ERASMUS – <i>komplementarność w zakresie edukacji.</i>

	<p>wzmocnienia <i>kompetencji społeczeństwa w tematyce nauk matematyczno-przyrodniczych i technicznych.</i></p> <p>2. Priorytet II Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka „Infrastruktura sfery B+R” - <i>komplementarność w zakresie badań i rozwoju.</i></p> <p>3. Priorytet I Programu Operacyjnego Rozwój Polski Wschodniej 2007 – 2013 „Nowoczesna gospodarka” - <i>komplementarność w zakresie wsparcia infrastruktury edukacyjnej.</i></p> <p>4. Priorytet XIV Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko „Infrastruktura szkolnictwa wyższego” - <i>komplementarność w zakresie infrastruktury szkolnictwa wyższego.</i></p> <p>5. Priorytet I Programu INTERREG IVC „Innowacje i gospodarka oparta na wiedzy” – <i>komplementarność w zakresie wsparcia infrastruktury szkolnictwa wyższego.</i></p> <p>6. 16 Regionalnych Programów Operacyjnych – <i>komplementarność w zakresie badań i rozwoju, inwestycji w kształcenie, wsparcie infrastruktury edukacyjnej.</i></p>		
<p>Priorytet V PO KL</p>	<p>1. Priorytet VII Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka „Społeczeństwo informacyjne – budowa elektronicznej administracji” - <i>komplementarność w zakresie e-government.</i></p> <p>2. Priorytet II Programu Operacyjnego Rozwój Polski Wschodniej 2007 – 2013 „Infrastruktura społeczeństwa informacyjnego” - <i>komplementarność w zakresie podniesienia jakości usług publicznych świadczonych drogą elektroniczną oraz usprawnienia wymiany danych.</i></p> <p>3. Program Operacyjny Pomoc Techniczna - <i>komplementarność w zakresie jakości usług</i></p>		

	<p><i>świadczonych przez administrację publiczną.</i></p> <p>4. 16 Regionalnych Programów Operacyjnych - <i>komplementarność w zakresie wdrażania systemów informatycznych w ramach e-government.</i></p>		
Priorytet VI PO KL	<p>1. Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka – <i>komplementarność w zakresie wsparcia na rzecz rozwoju przedsiębiorczości oraz stymulowania tworzenia nowych miejsc pracy, w tym zwłaszcza w innowacyjnych działach gospodarki.</i></p> <p>2. 16 Regionalnych Programów Operacyjnych - <i>komplementarność w zakresie wsparcia struktur świadczących usługi lokalne w tworzeniu nowych miejsc pracy, przedsiębiorczości oraz rozbudowy infrastruktury społecznej.</i></p>	1. EFR oraz EFRROW- <i>komplementarność w zakresie pomocy dla osób bezrobotnych, edukacji, szkoleń, aktywizacji obszarów wiejskich.</i>	
Priorytet VII PO KL	1. 16 Regionalnych Programów Operacyjnych - <i>komplementarność w zakresie wsparcia inwestycji w infrastrukturę społeczną.</i>	1. EFR oraz EFRROW- <i>komplementarność w zakresie integracji społecznej, aktywizacji obszarów wiejskich.</i>	
Priorytet VIII PO KL	<p>1. Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka - <i>komplementarność w zakresie innowacyjności, przedsiębiorczości, społeczeństwa informacyjnego, badań i rozwoju.</i></p> <p>2. Priorytet I Programu INTERREG IVC „Innowacje i gospodarka oparta na wiedzy” – <i>komplementarność w zakresie transferu wiedzy.</i></p> <p>3. 16 Regionalnych Programów Operacyjnych - <i>komplementarność w zakresie przedsiębiorczości, społeczeństwa informacyjnego, badań i rozwoju, wsparcia inwestycji w kształcenie.</i></p>	1. EFR oraz EFRROW- <i>komplementarność w zakresie adaptacyjności.</i>	

Priorytet PO KL	IX	1. 16 Regionalnych Programów Operacyjnych - <i>komplementarność w zakresie wsparcia inwestycji w infrastrukturę edukacyjną.</i>	1. EFR oraz EFRROW- <i>komplementarność w zakresie edukacji.</i>	1. Program Leonardo da Vinci - <i>komplementarność w zakresie innowacyjnych rozwiązań edukacyjnych, podnoszenia jakości kształcenia.</i>
--------------------	----	---	--	--

7. Załączniki do PO Kapitał Ludzki

Programowanie interwencji Europejskiego Funduszu Społecznego w Polsce jest procesem złożonym i długotrwałym, wymagającym licznych zmian o charakterze legislacyjnym, finansowym i organizacyjnym. Niezbędne w tym celu jest przygotowanie szeregu dokumentów programowych, skierowanych do podmiotów uczestniczących we wdrażaniu EFS, zawierających informacje o różnym stopniu szczegółowości i dotyczących różnorodnych zagadnień tematycznych. Z perspektywy potencjalnych projektodawców PO KL niezbędna jest znajomość następujących dokumentów:

- 1) Program Operacyjny Kapitał Ludzki;
- 2) Szczegółowy Opis Priorytetów PO KL;
- 3) System Realizacji PO KL
- 4) Wzór wniosku o dofinansowanie projektu;
- 5) Wzór umowy o dofinansowanie projektu;
- 6) Wzór wniosku o płatność.

Ponadto, dla przeprowadzenia w sposób efektywny procesu wdrażania PO Kapitał Ludzki, opracowane zostaną inne dokumenty programowe, których znajomość ułatwi aplikowanie o środki EFS. Dotyczy to w szczególności rocznego Planu działania przygotowywanego przez IP dla każdego Priorytetu oraz szczegółowej dokumentacji konkursowej, stanowiącej materiał pomocniczy dla beneficjentów ubiegających się o przyznanie dofinansowania projektów. Wszystkie dokumenty (lub ich projekty) zostaną umieszczone na stronie internetowej Ministerstwa Rozwoju Regionalnego: www.mrr.gov.pl oraz na stronie Instytucji Zarządzającej PO KL: www.efs.gov.pl.

II. Informacje na temat Priorytetów i Działań PO KL

Poniżej znajdują się informacje niezbędne dla prawidłowego wdrożenia zakresu wsparcia przewidzianego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, opracowane w formie tabelarycznej w podziale dla poszczególnych Działań i Poddziałań.

Priorytet I
ZATRUDNIENIE I INTEGRACJA
SPOŁECZNA

PRIORYTET I

ZATRUDNIENIE I INTEGRACJA SPOŁECZNA

Opis Priorytetu I

Specyfika zmian zachodzących na krajowym rynku pracy, powiązana z dynamiką przemian społeczno-demograficznych, a także utrzymujący się wysoki poziom bezrobocia i rozwarstwienia ekonomicznego społeczeństwa stawiają nowe wyzwania przed instytucjami rynku pracy, pomocy i integracji społecznej. Rodzi to konieczność poszukiwania nowych, bardziej adekwatnych rozwiązań systemowych, zgodnych z wytycznymi zrewidowanej Strategii Lizbońskiej, celami i priorytetami strategii Europa 2020 oraz zapisami krajowych strategii zatrudnienia i polityki społecznej.

Ubóstwo i wykluczenie społeczne w Polsce są bardzo ściśle związane z pozostawaniem bez pracy i niskim poziomem aktywności zawodowej, zaś bezrobocie jest jednym z głównych powodów korzystania z pomocy społecznej. Dlatego tak ważne jest zapewnienie komplementarnego wsparcia w obu obszarach oraz tworzenie warunków do szerszego dostępu do zatrudnienia i uzyskiwania dochodu przez osoby funkcjonujące w środowiskach zagrożonych wykluczeniem społecznym. Łączenie aktywnych instrumentów rynku pracy i narzędzi sprzyjających integracji społecznej stanowi skuteczny sposób przeciwdziałania zjawisku wykluczenia społecznego i wychodzenia z sytuacji bezradności społeczno-zawodowej. Szczególnie ważne w tym kontekście jest także tworzenie warunków dla budowania współpracy oraz koordynacji działań podejmowanych przez instytucje rynku pracy, w tym publiczne służby zatrudnienia, oraz różnego rodzaju podmioty działające na rzecz pomocy i integracji społecznej. W związku z tym w wyniku zmian wprowadzonych w ramach przeglądu śródk okresowego szczególnie nacisk zostanie położony właśnie na wzmacnianie współpracy tych instytucji.

Szczególnie istotną rolę w zwiększaniu szans na zatrudnienie osób bezrobotnych i poszukujących pracy odgrywają publiczne służby zatrudnienia, zaś podnoszenie ich potencjału kadrowego i organizacyjnego ma kluczowe znaczenie dla poprawy skuteczności podejmowanych przez nie działań. Jednocześnie poważnym problemem zarówno Publicznych Służb Zatrudnienia, jak też instytucji systemu pomocy społecznej, jest brak zintegrowanego systemu kształcenia kadr, wysoka rotacja pracowników oraz niewystarczający poziom przygotowania merytorycznego do wykonywania zadań z zakresu aktywizacji zawodowej i społecznej. Ponadto z uwagi na coraz większą rolę pełnioną przez niepubliczne instytucje rynku pracy, konieczne jest stworzenie ogólnopolskiego systemu szkoleń dla pracowników tych instytucji, a także systematyczne podnoszenie ich kwalifikacji w zakresie obsługi bezrobotnych i poszukujących pracy. Niezbędne jest zatem podniesienie kompetencji pracowników instytucji rynku pracy w zakresie świadczenia usług prewencyjnych, w tym zwłaszcza pośrednictwa pracy i doradztwa zawodowego, a także prowadzenie szeroko zakrojonych szkoleń i innych form kształcenia pracowników bezpośrednio zajmujących się aktywizacją osób korzystających ze świadczeń opieki socjalnej. W pierwszej połowie okresu programowania założone cele mierzalne dotyczące podniesienia kwalifikacji kadr publicznych służb zatrudnienia i instytucji pomocy społecznej zostały osiągnięte. W związku z tym w wyniku zmian wprowadzonych w ramach przeglądu śródk okresowego, wsparcie dla kadr instytucji rynku pracy oraz instytucji pomocy i integracji społecznej zostanie ograniczone wyłącznie do sytuacji kiedy podnoszenie kwalifikacji pracowników powiązane jest z wdrożeniem nowych standardów usług świadczonych przez instytucje rynku pracy oraz pomocy i integracji społecznej. Natomiast

zasadnicze wsparcie dla wzmocnienia potencjału instytucji rynku pracy oraz instytucji pomocy i integracji społecznej będzie realizowane na poziomie regionalnym i będzie programowane zgodnie z zapotrzebowaniem regionalnego i lokalnego rynku pracy oraz w odpowiedzi na wyzwania stawiane przez klientów służb zatrudnienia.

Poza tym istotną kwestią jest wypracowanie nowych oraz udoskonalenie już istniejących mechanizmów, które pozwolą na racjonalizację systemu aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych oraz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Będzie to możliwe dzięki poszerzeniu zakresu Aktywnej Polityki Rynku Pracy, m.in. poprzez zapewnienie wysokiego poziomu koordynacji i spójności podejmowanych działań, rozbudowę systemu wymiany informacji i doświadczeń pomiędzy jednostkami świadczącymi pomoc oraz wprowadzanie jednolitych standardów świadczonych usług i zintegrowanych programów szkoleń, służących wypracowywaniu wspólnych metod działania w obszarze zatrudnienia i integracji społecznej. W Ramach priorytetu będą wspierane partnerstwa pomiędzy różnymi podmiotami działającymi na rzecz integracji społecznej.

Ponadregionalny poziom realizacji zadań przewidziany w ramach Priorytetu I sprzyja pełniejszemu wykorzystaniu potencjału ogólnopolskich instytucji działających na rzecz osób bezrobotnych oraz zagrożonych wykluczeniem społecznym. Podmioty te, posiadając wykwalifikowane kadry, zdolności instytucjonalne i doświadczenie w realizacji zadań na rzecz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, są w stanie zapewnić odpowiednie warunki do realizacji kompleksowych projektów na rzecz aktywizacji społeczno-zawodowej grup, które w szczególności wymagają szczególnego wsparcia na poziomie ogólnokrajowym (m.in. Romowie, niektóre grupy osób niepełnosprawnych, młodzież zagrożona wykluczeniem społecznym oraz osoby przebywające w placówkach penitencjarnych). W związku z tym część zadań adresowanych do osób pochodzących z tych grup społecznych będzie realizowana na poziomie centralnym przez wyspecjalizowane i merytorycznie przygotowane do tego instytucje. Wsparcie to będzie komplementarne wobec działań przewidzianych do realizacji na poziomie regionalnym.

Ponadto w ramach Priorytetu I przewidziana została możliwość tworzenia i wdrażania kompleksowych rozwiązań, mających na celu upowszechnianie idei równego traktowania kobiet i mężczyzn w dostępie do zatrudnienia oraz godzenia życia zawodowego i rodzinnego. Polska zajmuje ostatnie miejsce w UE zarówno w zakresie dostępności do żłobków, jak i przedszkoli – średnio jedynie 2 proc. dzieci w wieku do lat 3 jest objętych tą formą opieki. Posiadanie małego dziecka nie tylko zmniejsza szanse na podjęcie pracy, ale obniża także szanse na utrzymanie zatrudnienia. Jednocześnie, prowadzone badania pokazują, iż konsekwencje rodzicielstwa odnoszą się przede wszystkim do kobiet. W wyniku zmian w ramach przeglądu śródk okresowego wsparcie zostanie skoncentrowane na stworzeniu warunków do powrotu na rynek pracy przez osoby wychowujące dzieci. W tym celu realizowane będą działania z zakresu rozwijania systemu opieki nad dziećmi poprzez wspieranie rozwiązań w zakresie dostępu do usług opieki nad dziećmi, w tym wsparcie w zakresie podnoszenia kwalifikacji i kompetencji kadr ośrodków opieki nad dziećmi.

W ramach Priorytetu wsparcie ukierunkowane jest również na tworzenie konkretnych rozwiązań systemowych o zasięgu ogólnokrajowym i ponadregionalnym, mających na celu promowanie mobilności geograficznej i zawodowej oraz zapewnienie korzystnego bilansu migracyjnego zasobów pracy, w kontekście nasilających się ruchów migracyjnych.

Dla aktywizacji społeczno-zawodowej osób bezrobotnych i zagrożonych wykluczeniem społecznym szczególne znaczenie ma rozwój sektora ekonomii społecznej.

W związku z tym istotne jest wypracowanie systemowych rozwiązań służących rozwojowi tego sektora, w szczególności rozwiązań w zakresie finansowania podmiotów ekonomii społecznej. W związku z tym w wyniku zmian w ramach przeglądu śródkresowego, w ramach Priorytetu I wspierane będzie stworzenie oraz pilotażowe wdrożenie systemu finansowania podmiotów ekonomii społecznej, opartego na mechanizmach zwrotnych. Działania realizowane w ramach Priorytetu I będą komplementarne z działaniami podejmowanymi w ramach Priorytetu VII, gdzie przewidziano finansowe wsparcie bezzwrotne dla spółdzielni socjalnych.

W odpowiedzi na konieczność zapewnienia pełnego monitorowania dwóch odrębnych obszarów politycznych, jakie obejmuje Priorytet I, jego konstrukcja przewiduje ustalenie odrębnych celów i wskaźników dla zatrudnienia i integracji społecznej. Polska przyjmuje zobowiązanie do odrębnego monitorowania i raportowania efektów, włączając raportowanie w ramach Raportów Rocznych, wsparcia udzielonego z EFS w ramach tych dwóch obszarów. Klasyfikacja działań w ramach Priorytetu bierze w pełni pod uwagę kategoryzację wydatków zgodnie z Rozporządzeniem 1828/2006.

Odpowiednie projekty realizowane w ramach działań Priorytetu I powinny przyczyniać się do osiągnięcia odpowiednich efektów realizacji określonych dla Priorytetu I:

1. Wdrożenia standardów usług w 100% PSZ na terenie całego kraju.
2. Objęcia wszystkich kluczowych pracowników PSZ szkoleniem lub inną formą doskonalenia zawodowego, w tym w zakresie obsługi osób bezrobotnych i poszukujących pracy.
3. Objęcia wsparciem 100 tysięcy osób z grup wymagających szczególnego wsparcia.
4. Upowszechnienia rozwiązań sprzyjających godzeniu życia zawodowego i rodzinnego poprzez objęcie wsparciem 6 500 osób w celu ułatwienia powrotu na rynek pracy.
5. Wdrożenia standardów usług w 90% instytucji pomocy społecznej.
6. Objęcia 70% kluczowych⁴ pracowników instytucji pomocy społecznej (bezpośrednio zajmujących się aktywną integracją) szkoleniami i innymi formami podnoszenia kwalifikacji (np. studia I i II stopnia, studia podyplomowe, doktoranckie, kursy zawodowe w tym: I i II stopień specjalizacji w zawodzie pracownik socjalny).
7. Zawarcia kontraktów socjalnych z ponad 10% wszystkich swoich klientów przez co najmniej 25% instytucji pomocy społecznej.
8. Opracowania i pilotażowego wdrożenia systemu wsparcia finansowego dla podmiotów ekonomii społecznej poprzez objęcie wsparciem finansowym 250 podmiotów ekonomii społecznej.

⁴ Kluczowymi pracownikami instytucji pomocy społecznej w ramach Programu są osoby zatrudnione na stanowisku pracownika socjalnego (w tym również: główny specjalista, starszy specjalista pracy socjalnej - koordynator, starszy specjalista pracy socjalnej, specjalista pracy socjalnej, starszy pracownik socjalny, pracownik socjalny, aspirant pracy socjalnej).

1.1 WSPARCIE SYSTEMOWE INSTYTUCJI RYNKU PRACY

1.	Nazwa programu operacyjnego	Program Operacyjny Kapitał Ludzki
2.	Nazwa i numer priorytetu	Priorytet I Zatrudnienie i integracja społeczna
3.	Nazwa Funduszu	Europejski Fundusz Społeczny
4.	Instytucja Zarządzająca	Minister właściwy ds. rozwoju regionalnego - Departament Zarządzania Europejskim Funduszem Społecznym
5.	Instytucja Pośrednicząca	Minister właściwy ds. pracy - Departament Wdrażania EFS
6.	Instytucja Certyfikująca	Minister właściwy ds. rozwoju regionalnego - Departament Instytucji Certyfikującej
7.	Instytucja pośrednicząca w certyfikacji	nie dotyczy
8.	Instytucja odpowiedzialna za otrzymywanie płatności dokonywanych przez KE	Minister właściwy do spraw finansów publicznych
9.	Forma pomocy (form of finance)	Pomoc bezzwrotna – 01
10.	Wymiar terytorialny (territory type)	nie dotyczy – 00
11.	Obszar działalności gospodarczej (economic activity)	nie dotyczy – 00
12.	Zasięg terytorialny NUTS (location)	NUTS0 – PL
13.	Instytucja Wdrażająca (Instytucja Pośrednicząca II stopnia)	Centrum Rozwoju Zasobów Ludzkich
14.	Instytucja odpowiedzialna za dokonywanie płatności na rzecz beneficjentów	nie dotyczy
15.	Nazwa i numer działania	Działanie 1.1 Wsparcie systemowe instytucji rynku pracy
16.	Cel i uzasadnienie działania	Cel Działania: Podniesienie efektywności funkcjonowania instytucji rynku pracy oraz poprawa jakości świadczonych przez nie usług.
		Uzasadnienie Działania: Dynamika zmian zachodzących na rynku pracy warunkuje potrzebę wprowadzenia rozwiązań o charakterze systemowym, które pozwolą na zbudowanie sprawnego aparatu instytucji rynku pracy, zdolnego do efektywnego wypełniania powierzonych mu zadań. Odpowiednie przygotowanie kadry publicznych oraz niepublicznych instytucji rynku pracy, wprowadzenie rozwiązań organizacyjnych zwiększających dostępność oraz zakres

		<p>świadczonych usług, a także zapewnienie sprawnego przepływu informacji pomiędzy poszczególnymi podmiotami są kluczowe dla zapewnienia sprawnego funkcjonowania całego systemu. W tym kontekście szczególnego znaczenia nabiera potrzeba opracowania oraz wdrożenia kompleksowych programów szkolenia oraz doskonalenia zawodowego pracowników publicznych służb zatrudnienia w zakresie wprowadzania nowych standardów usług rynku pracy. Istotną kwestią jest również wyposażenie kadr instytucji rynku pracy w odpowiednie instrumenty i narzędzia, w tym wykorzystujące nowoczesne technologie informacyjne na rzecz aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych. Ważnym elementem wsparcia systemowego jest też zapewnienie lepszej koordynacji podejmowanych działań oraz upowszechnianie i promocja najlepszych praktyk w obszarze usług rynku pracy. Elementem systemowym wychodzącym naprzeciw potrzebom klientów instytucji rynku pracy jest zwiększenie dostępu do usług rynku pracy oraz do informacji o nim. Dodatkowym wyzwaniem dla rynku pracy jest wzrost międzynarodowej mobilności pracowników. Wymaga ona wprowadzenia odpowiednich rozwiązań systemowych, umożliwiających adekwatne reagowanie instytucji rynku pracy i innych podmiotów działających w obszarze polityki migracyjnej.</p>
17.	Kwalifikowalność wydatków w ramach działania	Kryteria kwalifikowalności wydatków są zgodne z <i>Wytycznymi w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach PO KL</i> .
18.	Alokacja finansowa na działanie	98 015 349 Euro
19.	Wkład ze środków unijnych	83 313 046 Euro
20.	Wkład ze środków publicznych krajowych	14 702 303 Euro
21.	Przewidywana wielkość środków prywatnych	0 Euro
22.	Udział środków UE w wydatkach kwalifikowanych stanowiących podstawę certyfikacji na poziomie projektu, tj. w publicznych wydatkach	85%

	kwalikowalnych (%)	
23.	Pomoc publiczna	<p>Tam gdzie ma zastosowanie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Rozporządzenie Komisji (WE) nr 1998/2006 z dnia 15 grudnia 2006 r. w sprawie stosowania art. 87 i 88 Traktatu do pomocy de minimis (Dz. Urz. UE L 379 z 28.12.2006, str. 5) – Rozporządzenie Komisji (WE) nr 800/2008 z dnia 6 sierpnia 2008 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne ze wspólnym rynkiem w zastosowaniu art. 87 i 88 Traktatu (ogólne rozporządzenie w sprawie wyłączeń blokowych) (Dz. Urz. UE L 214 z 09.08.2008, str. 3) <p>Podstawą prawną udzielania pomocy publicznej i pomocy <i>de minimis</i> jest rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 15 grudnia 2010 r. w sprawie udzielania pomocy publicznej w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki (Dz. U. z 2010 r. Nr 239, poz. 1598, z późn. zm.)</p>
24.	Minimalny wkład własny beneficjenta (%)	Do określenia przez IP.
25.	Dzień rozpoczęcia kwalifikowalności wydatków	<p>12 grudnia 2006 r. – jeżeli IP nie określi terminu późniejszego</p> <p>W przypadku typu operacji nr (1) i (10) kwalifikowalność wydatków jest możliwa od dnia 30 czerwca 2011 r., a zawieranie umów o dofinansowanie od dnia 1 stycznia 2012 r.</p>
26.	Minimalna/maksymalna wartość projektu	minimum 50 tys. zł – jeżeli IP nie określi inaczej
27.	Forma płatności	zgodnie z <i>Zasadami finansowania PO KL</i>
28.	Wysokość udziału cross-financingu (%)	do 10 %
29.	Wskaźniki realizacji Działania	<ul style="list-style-type: none"> – Liczba kluczowych pracowników PSZ, którzy w wyniku udzielonego wsparcia podnieśli swoje kwalifikacje, – Liczba instytucji PSZ, które uczestniczyły w projektach mających na celu wdrożenie standardów usług

Projekty systemowe

1.	Typ realizowanych operacji (projektów)	– podnoszenie kwalifikacji i kompetencji kadr publicznych służb zatrudnienia w zakresie wypracowania i wdrożenia nowych standardów usług rynku pracy (1)
----	--	---

		<ul style="list-style-type: none"> - opracowanie wspólnych programów szkoleniowych dla kadr instytucji rynku pracy i pomocy społecznej w zakresie współdziałania obu instytucji na rzecz udzielania kompleksowego wsparcia osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym w celu ich aktywizacji zawodowej (2) - rozwój narzędzi i systemów informatycznych (dla publicznych służb zatrudnienia oraz zintegrowanych systemów dla publicznych służb zatrudnienia i instytucji pomocy społecznej) (3) - projektowanie i wdrażanie rozwiązań systemowych, w tym metod i narzędzi zwiększających efektywność usług świadczonych na rzecz klientów instytucji rynku pracy (m.in. doskonalenie struktur organizacyjnych oraz usprawnianie systemów zarządzania instytucjami rynku pracy) (4) - budowa i rozwój skoordynowanego systemu współpracy i wymiany informacji między publicznymi służbami zatrudnienia oraz innymi instytucjami rynku pracy na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym (w tym m.in. w obszarze międzynarodowego pośrednictwa pracy) (5) - zwiększanie dostępu do programów i usług rynku pracy m.in. poprzez zastosowanie nowoczesnych technologii informacyjnych i komunikacyjnych, tworzenie publicznej sieci dostępu do baz danych o rynku pracy, a także wdrażanie nowych metod i instrumentów aktywizacji zawodowej (6) - tworzenie i rozwijanie systemu jednolitych standardów usług świadczonych przez instytucje rynku pracy, m.in. poprzez opracowanie i upowszechnianie materiałów informacyjnych, popularyzację dobrych praktyk i rozwiązań, a także wprowadzenie systemu benchmarkingu w ramach publicznych służb zatrudnienia i innych instytucji rynku pracy (7)
--	--	--

		<ul style="list-style-type: none"> – tworzenie i rozwój systemu oceny i monitorowania efektywności usług świadczonych przez instytucje rynku pracy (8) – tworzenie i wdrażanie rozwiązań systemowych oraz narzędzi i metod rozwiązywania problemów w obszarze migracji zarobkowych (9) – rozwój ogólnopolskiego systemu monitorowania i prognozowania sytuacji na rynku pracy, powiązanego z konkretnymi działaniami o charakterze wdrożeniowym⁵ (10)
2.	Zakres stosowania cross-financingu	Zgodnie z zapisami <i>Wytycznych w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki</i> .
3.	Kategoria interwencji funduszy strukturalnych (priority theme dimension)	65, 69
4.	Typ beneficjentów	Centrum Rozwoju Zasobów Ludzkich
5.	Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy)	<ul style="list-style-type: none"> – instytucje rynku pracy i ich pracownicy – instytucje pomocy i integracji społecznej i ich pracownicy (w zakresie projektów wspólnych z instytucjami rynku pracy)
6.	Propozycje kryteriów wyboru finansowanych operacji	<p>Kryteria:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ogólne – szczegółowe <p>Dokładne wskazanie kryteriów wyboru finansowanych operacji nastąpi w Planie działania, przygotowywanym przez IP dla każdego Priorytetu.</p>
7.	Opis systemu wyboru projektów:	
	Instytucja odpowiedzialna za wybór projektów	Minister właściwy ds. pracy – Departament Wdrażania EFS
	Tryb dokonywania wyboru projektów	projekty systemowe

⁵ Przez działania wdrożeniowe należy rozumieć w szczególności opracowanie nowych narzędzi i metod aktywizacji zawodowej, programów nauczania, a także rozwiązań organizacyjnych sprzyjających zwiększeniu poziomu zatrudnienia na terenie kraju. Działaniem wdrożeniowym nie są natomiast konferencje, publikacje, wizyty studyjne, a także działania informacyjno-promocyjne, które nie przyczyniają się do efektywnego wykorzystania wyników prowadzonych badań.

	Procedura oceny merytorycznej wniosku o dofinansowanie	Informacje na temat procedury zawarte są w rozdziale I (pkt 5.) <i>Opis systemu wyboru projektów w ramach PO Kapitał Ludzki.</i>
	Instytucja odpowiedzialna za wydanie ostatecznej decyzji w sprawie dofinansowania projektu i podpisanie umowy/decyzji o przyznaniu wsparcia dla projektu	Minister właściwy ds. pracy – Departament Wdrażania EFS
	Procedura odwoławcza	nie dotyczy

1.2 WSPARCIE SYSTEMOWE INSTYTUCJI POMOCY I INTEGRACJI SPOŁECZNEJ

1.	Nazwa programu operacyjnego	Program Operacyjny Kapitał Ludzki
2.	Nazwa i numer priorytetu	Priorytet I Zatrudnienie i integracja społeczna
3.	Nazwa Funduszu	Europejski Fundusz Społeczny
4.	Instytucja Zarządzająca	Minister właściwy ds. rozwoju regionalnego - Departament Zarządzania Europejskim Funduszem Społecznym
5.	Instytucja Pośrednicząca	Minister właściwy ds. pracy - Departament Wdrażania EFS
6.	Instytucja Certyfikująca	Minister właściwy ds. rozwoju regionalnego - Departament Instytucji Certyfikującej
7.	Instytucja pośrednicząca w certyfikacji	nie dotyczy
8.	Instytucja odpowiedzialna za otrzymywanie płatności dokonywanych przez KE	Minister właściwy do spraw finansów publicznych
9.	Forma pomocy (form of finance)	Pomoc bezzwrotna – 01
10.	Wymiar terytorialny (territory type)	nie dotyczy - 00
11.	Obszar działalności gospodarczej (economic activity)	nie dotyczy - 00
12.	Zasięg terytorialny NUTS (location)	NUTS0 – PL
13.	Instytucja Wdrażająca (Instytucja Pośrednicząca II stopnia)	Centrum Rozwoju Zasobów Ludzkich
14.	Instytucja odpowiedzialna za dokonywanie płatności na rzecz beneficjentów	nie dotyczy
15.	Nazwa i numer działania	Działanie 1.2 Wsparcie systemowe instytucji pomocy i integracji społecznej
16.	Cel i uzasadnienie działania	<p>Cel Działania: Podniesienie jakości i efektywności funkcjonowania instytucji działających w obszarze pomocy i integracji społecznej, poprzez rozszerzanie realizowanych przez nie usług, poprawę systemu monitorowania i oceny efektywności podejmowanych działań oraz inwestycje w rozwój kwalifikacji i kompetencji kadr.</p> <p>Uzasadnienie Działania: Rozwojowi społeczno – gospodarczemu Polski towarzyszy wzrastający poziom ubóstwa i rozwarstwienia społecznego, wywołanego w dużej mierze utrzymującym się długotrwale bezrobociem. Zwalczanie ubóstwa i promowanie integracji społecznej wymaga jednak istnienia profesjonalnie przygotowanych do tego służb,</p>

		które efektywnie realizują zadania na rzecz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. W związku z tym, należy dążyć do wypracowania systemowych rozwiązań w zakresie instytucjonalnej przebudowy systemu pomocy społecznej, oraz dokonania całościowego przeglądu istniejących systemów wsparcia, celem ich skoordynowania i nadania im charakteru proaktywizacyjnego w wymiarze zawodowym, edukacyjnym zdrowotnym czy społecznym. Niezbędne w tym celu są działania zmierzające do rozwijania standardów jakości usług pomocy społecznej, poszerzania oferty dostępnej pomocy, łączenia i rozwijania systemów informatycznych dla instytucji pomocy i integracji społecznej, a także poprawy koordynacji i przepływu informacji między instytucjami polityki społecznej.
17.	Kwalifikowalność wydatków w ramach działania	Kryteria kwalifikowalności wydatków są zgodne z <i>Wytocznymi w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach PO KL.</i>
18.	Alokacja finansowa na działanie	144 497 562 Euro
19.	Wkład ze środków unijnych	122 822 927 Euro
20.	Wkład ze środków publicznych krajowych	21 674 635 Euro
21.	Przewidywana wielkość środków prywatnych	0 Euro
22.	Udział środków UE w wydatkach kwalifikowanych stanowiących podstawę certyfikacji na poziomie projektu, tj. w publicznych wydatkach kwalifikowalnych (%)	85%
23.	Pomoc publiczna	<p>Tam gdzie ma zastosowanie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Rozporządzenie Komisji (WE) nr 1998/2006 z dnia 15 grudnia 2006 r. w sprawie stosowania art. 87 i 88 Traktatu do pomocy de minimis (Dz. Urz. UE L 379 z 28.12.2006, str. 5) – Rozporządzenie Komisji (WE) nr 800/2008 z dnia 6 sierpnia 2008 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne ze wspólnym rynkiem w zastosowaniu art. 87 i 88 Traktatu (ogólne rozporządzenie w sprawie wyłączeń blokowych) (Dz. Urz. UE L 214 z 09.08.2008, str. 3) <p>Podstawą prawną udzielania pomocy publicznej i pomocy <i>de minimis</i> jest rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 15 grudnia 2010 r. w sprawie udzielania pomocy publicznej w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki (Dz. U. z 2010 r. Nr 239, poz. 1598, z późn. zm.)</p>

24.	Minimalny wkład własny beneficjenta (%)	Do określenia przez IP.
25.	Dzień rozpoczęcia kwalifikowalności wydatków	12 grudnia 2006 r. – jeżeli IP nie określi terminu późniejszego W przypadku typu operacji nr (1) i (4) kwalifikowalność wydatków jest możliwa od dnia 30 czerwca 2011 r., a zawieranie umów o dofinansowanie od dnia 1 stycznia 2012 r.
26.	Minimalna/maksymalna wartość projektu	minimum 50 tys. zł – jeżeli IP nie określi inaczej
27.	Forma płatności	zgodnie z <i>Zasadami finansowania PO KL</i>
28.	Wysokość udziału cross-finansingu (%)	do 10 %
29.	Wskaźniki realizacji Działania	– Liczba instytucji pomocy społecznej, które uczestniczyły w projektach systemowych, mających na celu wdrożenie standardów usług – Liczba kluczowych pracowników instytucji pomocy społecznej ⁶ , którzy w wyniku udzielonego wsparcia podnieśli swoje kwalifikacje

Projekty systemowe

1.	Typ realizowanych operacji (projektów)	<ul style="list-style-type: none"> – rozbudowa systemu monitorowania i oceny efektywności działań a także prognozowania sytuacji w obszarze pomocy społecznej m. in. poprzez prowadzenie i upowszechnianie badań, ekspertyz i analiz powiązanych z konkretnymi działaniami o charakterze wdrożeniowym⁷ (1) – tworzenie i rozwijanie standardów jakości usług instytucji pomocy i integracji społecznej (2) – podnoszenia kwalifikacji i kompetencji kadr instytucji pomocy i integracji społecznej z zakresu nowych standardów usług świadczonych przez instytucje pomocy i integracji społecznej (3) – opracowanie standardów i procedur współdziałania i wymiany informacji
----	--	--

⁶ Kluczowymi pracownikami instytucji pomocy społecznej w ramach Programu są osoby zatrudnione na stanowisku pracownika socjalnego (w tym również: główny specjalista, starszy specjalista pracy socjalnej - koordynator, starszy specjalista pracy socjalnej, specjalista pracy socjalnej, starszy pracownik socjalny, pracownik socjalny, aspirant pracy socjalnej).

⁷ Przez działania wdrożeniowe należy rozumieć w szczególności opracowanie nowych lub udoskonalenie istniejących narzędzi i metod aktywizacji społecznej, programów nauczania, a także rozwiązań organizacyjnych sprzyjających inkluzji społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Działaniem wdrożeniowym nie są natomiast konferencje, publikacje, wizyty studyjne, a także działania informacyjno-promocyjne, które nie przyczyniają się do efektywnego wykorzystania wyników prowadzonych badań.

		<p>między kadrami pomocy i integracji społecznej oraz kadrami instytucji rynku pracy w zakresie udzielania kompleksowego wsparcia osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym w celu ich aktywizacji zawodowej (4)</p> <ul style="list-style-type: none"> - poszerzanie oferty instytucji pomocy i integracji społecznej w zakresie usług na rzecz aktywizacji zawodowej i społecznej (w tym m.in. budowa krajowego systemu doradztwa na rzecz inicjatyw lokalnych w sferze integracji społecznej oraz systemu doradztwa na rzecz ekonomii społecznej (5) - rozwój narzędzi i systemów informatycznych (dla instytucji pomocy społecznej oraz zintegrowanych systemów dla publicznych służb zatrudnienia i instytucji pomocy społecznej) (6) - upowszechnianie systemów informatycznych zwiększających dostęp do informacji o instrumentach i usługach systemu pomocy i integracji społecznej (w tym również dostęp dla osób niepełnosprawnych) (7) - budowa i ulepszanie systemu koordynacji oraz przekazywania informacji i danych między instytucjami działającymi w obszarze polityki społecznej i rynku pracy (8) - identyfikacja i promocja najlepszych praktyk i rozwiązań z zakresu pomocy i integracji społecznej (9)
2.	Zakres stosowania cross-financingu	Zgodnie z zapisami <i>Wytucznych w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.</i>
3.	Kategoria interwencji funduszy strukturalnych (priority theme dimension)	65, 66
4.	Typ beneficjentów	Centrum Rozwoju Zasobów Ludzkich
5.	Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy)	<ul style="list-style-type: none"> - instytucje pomocy i integracji społecznej i ich pracownicy - instytucje rynku pracy i ich pracownicy (w zakresie projektów wspólnych z podmiotami pomocy i integracji społecznej) - organizacje pozarządowe i instytucje ekonomii społecznej zajmujące się statutowo problematyką pomocy i integracji społecznej i ich pracownicy - pracownicy administracji publicznej działający bezpośrednio w obszarze pomocy i integracji społecznej

		<ul style="list-style-type: none"> – radni i członkowie zarządów jednostek samorządu terytorialnego bezpośrednio zaangażowani w działania w obszarze aktywnej integracji – lokalni przedsiębiorcy i przedstawiciele mediów lokalnych (w zakresie działań edukacyjnych i promocyjnych)
6.	Propozycje kryteriów wyboru finansowanych operacji	<p>Kryteria:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ogólne – szczegółowe <p>Dokładne wskazanie kryteriów wyboru finansowanych operacji nastąpi w Planie działania, przygotowywanym przez IP dla każdego Priorytetu.</p>
7.	Opis systemu wyboru projektów:	
	Instytucja odpowiedzialna za wybór projektów	Minister właściwy ds. pracy - Departament Wdrażania EFS
	Tryb dokonywania wyboru projektów	projekty systemowe
	Procedura oceny merytorycznej wniosku o dofinansowanie	Informacje na temat procedury zawarte są w rozdziale I (pkt 5.) <i>Opis systemu wyboru projektów w ramach PO Kapitał Ludzki.</i>
	Instytucja odpowiedzialna za wydanie ostatecznej decyzji w sprawie dofinansowania projektu i podpisanie umowy/decyzji o przyznaniu wsparcia dla projektu	Minister właściwy ds. pracy - Departament Wdrażania EFS
	Procedura odwoławcza	nie dotyczy

1.3 OGÓLNOPOLSKIE PROGRAMY INTEGRACJI I AKTYWIZACJI ZAWODOWEJ

1.	Nazwa programu operacyjnego	Program Operacyjny Kapitał Ludzki
2.	Nazwa i numer priorytetu	Priorytet I Zatrudnienie i integracja społeczna
3.	Nazwa Funduszu	Europejski Fundusz Społeczny
4.	Institucja Zarządzająca	Minister właściwy ds. rozwoju regionalnego - Departament Zarządzania Europejskim Funduszem Społecznym
5.	Institucja Pośrednicząca	Minister właściwy ds. pracy - Departament Wdrażania EFS
6.	Institucja Certyfikująca	Minister właściwy ds. rozwoju regionalnego - Departament Instytucji Certyfikującej
7.	Institucja pośrednicząca w certyfikacji	nie dotyczy
8.	Institucja odpowiedzialna za otrzymywanie płatności dokonywanych przez KE	Minister właściwy do spraw finansów publicznych
9.	Forma pomocy (form of finance)	Pomoc bezzwrotna – 01
10.	Wymiar terytorialny (territory type)	nie dotyczy - 00
11.	Obszar działalności gospodarczej (economic activity)	nie dotyczy - 00
12.	Zasięg terytorialny NUTS (location)	NUTS0 – PL
13.	Institucja Wdrażająca (Institucja Pośrednicząca II stopnia)	W zakresie projektów konkursowych na rzecz społeczności romskiej - Władza Wdrażająca Program Europejskie podległa Ministrowi Administracji i Cyfryzacji. W pozostałych Poddziałaniach (z wyjątkiem Poddziałania 1.3.2) – Centrum Rozwoju Zasobów Ludzkich.
14.	Institucja odpowiedzialna za dokonywanie płatności na rzecz beneficjentów	W zakresie projektów konkursowych na rzecz społeczności romskiej - Władza Wdrażająca Program Europejskie podległa Ministrowi Administracji i Cyfryzacji. W zakresie projektów konkursowych na rzecz promocji równych szans kobiet i mężczyzn oraz godzenia życia zawodowego i rodzinnego – Minister właściwy ds. pracy – Departament Wdrażania EFS.
15.	Nazwa i numer działania	Działanie 1.3 Ogólnopolskie programy integracji i aktywizacji zawodowej
16.	Cel i uzasadnienie działania	Cel Działania: Celem Działania jest opracowywanie, wdrażanie i promocja ogólnopolskich i ponadregionalnych rozwiązań z zakresu aktywizacji zawodowej i integracji społecznej, skierowanych do grup znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji na

		<p>ryнку pracy, w tym w szczególności: młodzieży zagrożonej wykluczeniem społecznym, osób pozbawionych wolności, osób niepełnosprawnych oraz członków społeczności romskiej.</p> <p>Uzasadnienie Działania: Zgodnie z założeniami Programu, realizacja większości projektów skierowanych bezpośrednio do osób i grup społecznych, napotykających na trudności w dostępie do rynku pracy lub zaliczanych do zagrożonych wykluczeniem społecznym, powinna odbywać się przede wszystkim na poziomie regionalnym. Niemniej jednak, można zidentyfikować pewne grupy, które ze względu na swoją specyfikę i charakter problemów jakimi są obciążone, należy objąć wsparciem z poziomu centralnego, przez wyspecjalizowane instytucje. Dla tych grup społecznych niezbędne jest przygotowanie wsparcia systemowego, w postaci kompleksowych programów i przedsięwzięć z zakresu aktywizacji zawodowej i społecznej, umożliwiających realizację bardziej wszechstronnych i pogłębionych działań na ich rzecz, w tym m.in. poprzez: badania i analizy z zakresu diagnozowania występujących potrzeb i ograniczeń, szkolenia i warsztaty kształcące umiejętności niezbędne na rynku pracy i niwelujące indywidualne bariery w dostępie do zatrudnienia czy integracji społecznej.</p>
17.	Kwalifikowalność wydatków w ramach działania	Kryteria kwalifikowalności wydatków są zgodne z <i>Wytycznymi w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach PO KL.</i>
18.	Alokacja finansowa na działanie	206 157 755 Euro
19.	Wkład ze środków unijnych	175 234 091 Euro
20.	Wkład ze środków publicznych krajowych	30 923 664 Euro
21.	Przewidywana wielkość środków prywatnych	0 Euro
22.	Udział środków UE w wydatkach kwalifikowanych stanowiących podstawę certyfikacji na poziomie projektu, tj. w publicznych wydatkach kwalifikowalnych (%)	85%
23.	Pomoc publiczna	<p>Tam gdzie ma zastosowanie:</p> <p>– Rozporządzenie Komisji (WE) nr 1998/2006 z dnia 15 grudnia 2006 r. w sprawie stosowania</p>

		<p>art. 87 i 88 Traktatu do pomocy de minimis (Dz. Urz. UE L 379 z 28.12.2006, str. 5)</p> <p>– Rozporządzenie Komisji (WE) nr 800/2008 z dnia 6 sierpnia 2008 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne ze wspólnym rynkiem w zastosowaniu art. 87 i 88 Traktatu (ogólne rozporządzenie w sprawie wyłączeń blokowych) (Dz. Urz. UE L 214 z 09.08.2008, str. 3)</p> <p>Podstawą prawną udzielania pomocy publicznej i pomocy <i>de minimis</i> jest rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 15 grudnia 2010 r. w sprawie udzielania pomocy publicznej w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki (Dz. U. z 2010 r. Nr 239, poz. 1598, z późn. zm.)</p>
24.	Minimalny wkład własny beneficjenta (%)	Do określenia przez IP.
25.	Dzień rozpoczęcia kwalifikowalności wydatków	<p>12 grudnia 2006 r. – jeżeli IP nie określi terminu późniejszego</p> <p>W przypadku typu operacji nr (2) w Poddziałaniu 1.3.3 - kwalifikowalność wydatków jest możliwa od dnia 30 czerwca 2011 r., a zawieranie umów o dofinansowanie od dnia 1 stycznia 2012 r.</p> <p>W przypadku typu operacji nr (1) w Poddziałaniu 1.3.6 - kwalifikowalność wydatków jest możliwa od dnia 30 czerwca 2011 r., a zawieranie umów o dofinansowanie od dnia 1 stycznia 2012 r.</p> <p>W przypadku typu operacji nr (1) w Poddziałaniu 1.3.7 - kwalifikowalność wydatków jest możliwa od dnia 30 czerwca 2011 r., a zawieranie umów o dofinansowanie od dnia 1 stycznia 2012 r.</p>
26.	Minimalna/maksymalna wartość projektu	minimum 50 tys. zł – jeżeli IP nie określi inaczej
27.	Forma płatności	zgodnie z <i>Zasadami finansowania PO KL</i>
28.	Wysokość udziału cross-finansingu (%)	do 15%
29.	Wskaźniki realizacji Działania	<p>– Liczba osób, które zakończyły udział w projektach realizowanych w ramach Działania (ogółem/ kobiet/ mężczyzn), w tym:</p> <p>a) młodzież zagrożona wykluczeniem społecznym (15-25 lat),</p> <p>b) więźniowie,</p> <p>c) osoby przebywające w zakładach poprawczych i schroniskach dla nieletnich,</p>

		d) Romowie, e) osoby niepełnosprawne
--	--	---

Poddziałanie 1.3.1 Projekty na rzecz społeczności romskiej – projekty konkursowe

1.	Typ realizowanych operacji (projektów)	– projekty obejmujące działania z zakresu zatrudnienia, edukacji, integracji społecznej i zdrowia, przyczyniające się do aktywizacji społeczno - zawodowej społeczności romskiej (1)
2.	Zakres stosowania cross-financingu	Zgodnie z zapisami Wytycznych w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.
3.	Kategoria interwencji funduszy strukturalnych (priority theme dimension)	71
4.	Typ beneficjentów	wszystkie podmioty - z wyłączeniem osób fizycznych (nie dotyczy osób prowadzących działalność gospodarczą lub oświatową na podstawie przepisów odrębnych)
5.	Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy)	– członkowie społeczności romskiej – instytucje i podmioty działające na rzecz społeczności romskiej w Polsce – osoby z otoczenia społeczności romskiej (w zakresie wspólnych projektów prowadzących do integracji Romów ze społeczeństwem)
6.	Propozycje kryteriów wyboru finansowanych operacji	Kryteria: – ogólne – szczegółowe Dokładne wskazanie kryteriów wyboru finansowanych operacji nastąpi w Planie działania, przygotowywanym przez IP dla każdego Priorytetu.
7.	Opis systemu wyboru projektów:	
	Instytucja odpowiedzialna za wybór projektów	Władza Wdrażająca Program Europejskie w Ministerstwie Administracji i Cyfryzacji
	Tryb dokonywania wyboru projektów	projekty konkursowe
	Procedura oceny merytorycznej wniosku o dofinansowanie	Informacje na temat procedury zawarte są w rozdziale I (pkt 5.) <i>Opis systemu wyboru projektów w ramach PO Kapitał Ludzki</i>
	Instytucja odpowiedzialna za wydanie ostatecznej decyzji w sprawie dofinansowania projektu i podpisanie umowy/decyzji o przyznaniu wsparcia dla projektu	Władza Wdrażająca Program Europejskie w Ministerstwie Administracji i Cyfryzacji

Procedura odwoławcza	Władza Wdrażająca Program Europejskie w Ministerstwie Administracji i Cyfryzacji
----------------------	--

Poddziałanie 1.3.2 Projekty na rzecz promocji równych szans kobiet i mężczyzn oraz godzenia życia zawodowego i rodzinnego – projekty konkursowe⁸

Poddziałanie 1.3.3 OHP - projekty systemowe

1.	Typ realizowanych operacji (projektów)	<p>Projekty aktywizacji zawodowej i integracji społecznej, skierowane do młodzieży w wieku 15-25 lat kwalifikującej się do objęcia wsparciem przez OHP w tym (1):</p> <ul style="list-style-type: none"> - wspieranie młodzieży zagrożonej wykluczeniem społecznym poprzez (a): <ul style="list-style-type: none"> - szkolenia kształtujące umiejętności radzenia sobie w trudnych sytuacjach życiowych i prowadzące do podwyższenia samodzielności i uzyskania zatrudnienia - warsztaty obejmujące diagnozowanie potencjału zawodowego i możliwości jego rozwoju - usługi poradnictwa zawodowego (z uwzględnieniem indywidualnych planów działań) oraz pośrednictwa pracy - subsydiowanie zatrudnienia młodzieży - organizację staży i praktyk zawodowych (przygotowania zawodowego w miejscu pracy) - opracowywanie i rozpowszechnianie informacji na temat rynku pracy, w tym (b): <ul style="list-style-type: none"> - ofert i form zatrudnienia - możliwości podnoszenia kwalifikacji zawodowych i zdobywania doświadczenia zawodowego - dostępu do informacji na temat inicjatyw wspomagających młodzież w wejściu na rynek pracy - Ekspertyzy, badania i analizy diagnozujące potrzeby młodzieży w zakresie aktywizacji zawodowej oraz badające efektywność podejmowanych form wsparcia powiązanych
----	--	---

⁸ Realizacja Poddziałania nie będzie kontynuowana od 1 stycznia 2012 r. Kwalifikowalność wydatków w ramach tego Poddziałania jest możliwa jedynie w przypadku projektów zatwierdzonych do realizacji na podstawie wniosków o dofinansowanie złożonych do dnia 31 grudnia 2011 r., przy czym wydatki w ramach projektu mogą być ponoszone do końca okresu kwalifikowalności określonego dla programu.

		<p>z konkretnymi działaniami o charakterze wdrożeniowym⁹ (2)</p> <p>– Podnoszenie kwalifikacji kadr OHP (m.in. poprzez szkolenia, doradztwo, studia i studia podyplomowe) (3)</p>
2.	Zakres stosowania cross-financingu	Zgodnie z zapisami <i>Wytycznych w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.</i>
3.	Kategoria interwencji funduszy strukturalnych (priority theme dimension)	66, 68,71
4.	Typ beneficjentów	Ochotnicze Hufce Pracy
5.	Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy)	<p>– młodzież w wieku 15-25 lat ze szczególnymi trudnościami w dostosowaniu się do warunków życia i pracy, kwalifikująca się objęcia wsparciem przez Ochotnicze Hufce Pracy</p> <p>– kadra OHP</p>
6.	Propozycje kryteriów wyboru finansowanych operacji	<p>Kryteria:</p> <p>– ogólne</p> <p>– szczegółowe</p> <p>Dokładne wskazanie kryteriów wyboru finansowanych operacji nastąpi w Planie działania, przygotowywanym przez IP dla każdego Priorytetu.</p>
7.	Opis systemu wyboru projektów:	
	Instytucja odpowiedzialna za wybór projektów	Centrum Rozwoju Zasobów Ludzkich
	Tryb dokonywania wyboru projektów	projekty systemowe
	Procedura oceny merytorycznej wniosku o dofinansowanie	Informacje na temat procedury zawarte są w rozdziale I (pkt 5.) <i>Opis systemu wyboru projektów w ramach PO Kapitał Ludzki</i>
	Instytucja odpowiedzialna za wydanie ostatecznej decyzji w sprawie dofinansowania projektu i podpisanie umowy/decyzji o przyznaniu wsparcia dla projektu	Centrum Rozwoju Zasobów Ludzkich
	Procedura odwoławcza	nie dotyczy

⁹ Przez działania wdrożeniowe należy rozumieć w szczególności opracowanie nowych lub udoskonalenie istniejących narzędzi i metod aktywizacji społecznej, programów nauczania, a także rozwiązań organizacyjnych sprzyjających inkluzji społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Działaniem wdrożeniowym nie są natomiast konferencje, publikacje, wizyty studyjne, a także działania informacyjno-promocyjne, które nie przyczyniają się do efektywnego wykorzystania wyników prowadzonych badań.

Poddziałanie 1.3.4 Centralny Zarząd Służby Więziennej - projekty systemowe

1.	Typ realizowanych operacji (projektów)	<ul style="list-style-type: none"> – aktywizacja społeczno-zawodowa i podnoszenie kwalifikacji zawodowych osób pozbawionych wolności (1) – projekty służące modernizacji systemu szkolenia zawodowego więźniów (2) – projekty informacyjno - promocyjne m.in. z zakresu równych szans, mobilności zawodowej, przekwalifikowań, promujące integrację i zatrudnianie osób odbywających karę pozbawienia wolności (3) – przygotowanie i realizacja procedur i standardów postępowania przez jednostki organizacyjne Służby Więziennej, w celu przygotowania do zatrudniania i integracji ze społeczeństwem osób odbywających karę pozbawienia wolności (4) – podnoszenie kwalifikacji kadr jednostek organizacyjnych Służby Więziennej (m.in. poprzez szkolenia, doradztwo, studia i studia podyplomowe) w zakresie przygotowania osób odbywających karę pozbawienia wolności do zatrudniania i integracji ze społeczeństwem (5) – projekty współpracy jednostek penitencjarnych z instytucjami rynku pracy, pomocy i integracji społecznej, partnerami społeczno – gospodarczymi w celu przygotowania do zatrudniania i integracji ze społeczeństwem osób odbywających karę pozbawienia wolności (6)
2.	Zakres stosowania cross-financingu	Zgodnie z zapisami Wytocznych w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.
3.	Kategoria interwencji funduszy strukturalnych (priority theme dimension)	71
4.	Typ beneficjentów	Centralny Zarząd Służby Więziennej
5.	Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy)	<ul style="list-style-type: none"> – osoby odbywające karę pozbawienia wolności, maksymalnie na dwa lata przed opuszczeniem jednostki penitencjarnej (również w związku z warunkowym, przedterminowym zwolnieniem z odbycia reszty kary) – jednostki organizacyjne Służby Więziennej oraz ich funkcjonariusze i pracownicy <p>W zakresie projektów współpracy również:</p> <ul style="list-style-type: none"> – partnerzy społeczno-gospodarczy

		<ul style="list-style-type: none"> – instytucje i organizacje działające w obszarze zatrudnienia i integracji społecznej – instytucje rynku pracy i pomocy społecznej
6.	Propozycje kryteriów wyboru finansowanych operacji	<p>Kryteria:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ogólne – szczegółowe <p>Dokładne wskazanie kryteriów wyboru finansowanych operacji nastąpi w Planie działania, przygotowywanym przez IP dla każdego Priorytetu.</p>
7.	Opis systemu wyboru projektów:	
	Instytucja odpowiedzialna za wybór projektów	Centrum Rozwoju Zasobów Ludzkich
	Tryb dokonywania wyboru projektów	projekty systemowe
	Procedura oceny merytorycznej wniosku o dofinansowanie	Informacje na temat procedury zawarte są w rozdziale I (pkt 5.) <i>Opis systemu wyboru projektów w ramach PO Kapitał Ludzki</i>
	Instytucja odpowiedzialna za wydanie ostatecznej decyzji w sprawie dofinansowania projektu i podpisanie umowy/decyzji o przyznaniu wsparcia dla projektu	Centrum Rozwoju Zasobów Ludzkich
	Procedura odwoławcza	nie dotyczy

Poddziałanie 1.3.5 Ministerstwo Sprawiedliwości - projekty systemowe

1.	Typ realizowanych operacji (projektów)	<ul style="list-style-type: none"> – projekty wspierające integrację zawodową i społeczną osób przebywających w zakładach poprawczych oraz schroniskach dla nieletnich, ośrodkach kuratorskich oraz młodzieży zagrożonej wykluczeniem społecznym, w tym młodzieży zagrożonej wykluczeniem w wyniku konfliktu z prawem i młodzieży, która weszła w konflikt z prawem (1) – projekty współpracy zakładów poprawczych i schronisk dla nieletnich z instytucjami rynku pracy, pomocy i integracji społecznej, partnerami społeczno – gospodarczymi w celu przygotowania do zatrudniania i integracji ze społeczeństwem osób przebywających w tych placówkach (2) – projekty informacyjno-edukacyjne z zakresu integracji społecznej i zawodowej osób przebywających w zakładach poprawczych, schroniskach dla nieletnich, ośrodkach kuratorskich oraz młodzieży zagrożonej
----	--	--

		<p>wykluczeniem społecznym, w tym młodzieży zagrożonej wykluczeniem w wyniku konfliktu z prawem i młodzieży, która weszła w konflikt z prawem (3)</p> <p>– podnoszenie kwalifikacji kluczowych pracowników zakładów poprawczych i schronisk dla nieletnich oraz kuratorów sądowych (m.in. poprzez szkolenia, doradztwo, studia i studia podyplomowe) w zakresie przygotowania osób przebywających w zakładach poprawczych oraz schroniskach dla nieletnich oraz ośrodkach kuratorskich do zatrudniania i integracji ze społeczeństwem (4)</p>
2.	Zakres stosowania cross-financingu	Zgodnie z zapisami <i>Wytycznych w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki</i> .
3.	Kategoria interwencji funduszy strukturalnych (priority theme dimension)	71
4.	Typ beneficjentów	Ministerstwo Sprawiedliwości
5.	Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy)	<p>– osoby przebywające w zakładach poprawczych oraz schroniskach dla nieletnich oraz ośrodkach kuratorskich</p> <p>– kluczowi pracownicy zakładów poprawczych i schronisk dla nieletnich oraz kuratorzy sądowi</p> <p>– młodzież zagrożona wykluczeniem społecznym, w tym młodzież zagrożona konfliktem z prawem i młodzież, która weszła w konflikt z prawem</p> <p>W zakresie projektów współpracy również:</p> <p>– partnerzy społeczno-gospodarczy</p> <p>– instytucje i organizacje działające w obszarze zatrudnienia i integracji społecznej</p> <p>– instytucje rynku pracy i pomocy społecznej</p>
6.	Propozycje kryteriów wyboru finansowanych operacji	<p>Kryteria:</p> <p>– ogólne</p> <p>– szczegółowe</p> <p>Dokładne wskazanie kryteriów wyboru finansowanych operacji nastąpi w Planie działania, przygotowywanym przez IP dla każdego Priorytetu.</p>
7.	Opis systemu wyboru projektów:	
	Instytucja odpowiedzialna za wybór projektów	Centrum Rozwoju Zasobów Ludzkich
	Tryb dokonywania wyboru projektów	projekty systemowe
	Procedura oceny merytorycznej	Informacje na temat procedury zawarte są w

	wniosku o dofinansowanie	rozdziale I (pkt 5.) <i>Opis systemu wyboru projektów w ramach PO Kapitał Ludzki</i>
	Instytucja odpowiedzialna za wydanie ostatecznej decyzji w sprawie dofinansowania projektu i podpisanie umowy/decyzji o przyznaniu wsparcia dla projektu	Centrum Rozwoju Zasobów Ludzkich
	Procedura odwoławcza	nie dotyczy

Poddziałanie 1.3.6 PFRON - projekty systemowe

1.	Typ realizowanych operacji (projektów)	<ul style="list-style-type: none"> – ekspertyzy i badania dotyczące diagnozy potrzeb, efektywności form wsparcia oraz aktywizacji zawodowej i społecznej wobec osób niepełnosprawnych, powiązane z konkretnymi działaniami wdrożeniowymi¹⁰ (1) – ogólnokrajowe i ponadregionalne projekty aktywizacji zawodowej i integracji społecznej, skierowane do osób niepełnosprawnych i ich otoczenia (ze szczególnym uwzględnieniem wykorzystania nowoczesnych technologii oraz projektów promujących elastyczne i innowacyjne formy zatrudnienia) (2) – identyfikacja i promocja najlepszych rozwiązań z zakresu pomocy osobom niepełnosprawnym (3) – kampanie informacyjne skierowane m.in. do pracodawców w celu zachęcania ich do zatrudniania osób niepełnosprawnych
2.	Zakres stosowania cross-finansingu	Zgodnie z zapisami <i>Wytycznych w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki</i> .
3.	Kategoria interwencji funduszy strukturalnych (priority theme dimension)	71
4.	Typ beneficjentów	PFRON
5.	Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy)	<ul style="list-style-type: none"> – osoby niepełnosprawne z rzadko występującymi niepełnosprawnościami i niektórymi niepełnosprawnościami sprzężonymi – rodziny i najbliższe otoczenie osób

¹⁰ Przez działania wdrożeniowe należy rozumieć w szczególności opracowanie nowych lub udoskonalenie istniejących narzędzi i metod aktywizacji społecznej, programów nauczania, a także rozwiązań organizacyjnych sprzyjających inkluzji społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Działaniem wdrożeniowym nie są natomiast konferencje, publikacje, wizyty studyjne, a także działania informacyjno-promocyjne, które nie przyczyniają się do efektywnego wykorzystania wyników prowadzonych badań.

		<p>niepełnosprawnych</p> <ul style="list-style-type: none"> – instytucje i podmioty bezpośrednio realizujące zadania na rzecz osób niepełnosprawnych – pracodawcy – partnerzy społeczno-gospodarczy – osoby wspierające zatrudnienie osób niepełnosprawnych
6.	Propozycje kryteriów wyboru finansowanych operacji	<p>Kryteria:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ogólne – szczegółowe <p>Dokładne wskazanie kryteriów wyboru finansowanych operacji nastąpi w Planie działania, przygotowywanym przez IP dla każdego Priorytetu.</p>
7.	Opis systemu wyboru projektów:	
	Instytucja odpowiedzialna za wybór projektów	Centrum Rozwoju Zasobów Ludzkich
	Tryb dokonywania wyboru projektów	projekty systemowe
	Procedura oceny merytorycznej wniosku o dofinansowanie	Informacje na temat procedury zawarte są w rozdziale I (pkt 5.) <i>Opis systemu wyboru projektów w ramach PO Kapitał Ludzki</i>
	Instytucja odpowiedzialna za wydanie ostatecznej decyzji w sprawie dofinansowania projektu i podpisanie umowy/decyzji o przyznaniu wsparcia dla projektu	Centrum Rozwoju Zasobów Ludzkich
	Procedura odwoławcza	nie dotyczy

Poddziałanie 1.3.7 Projekty skierowane do pracowników migrujących - projekty systemowe

1.	Typ realizowanych operacji (projektów)	<ul style="list-style-type: none"> – projekty badawcze dotyczące systemów dopuszczania migrantów do polskiego rynku pracy powiązane z konkretnymi działaniami wdrożeniowymi¹¹ (1) – kampanie informacyjno - promocyjne na temat możliwości pracy i życia w Polsce, skierowane do pracowników migrujących z i do Polski (w tym także osób, które wyemigrowały z Polski) obejmujące m. in.
----	--	---

¹¹ Przez działania wdrożeniowe należy rozumieć w szczególności opracowanie nowych lub udoskonalenie istniejących narzędzi i metod aktywizacji społecznej, programów nauczania, a także rozwiązań organizacyjnych sprzyjających inkluzji społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Działaniem wdrożeniowym nie są natomiast konferencje, publikacje, wizyty studyjne, a także działania informacyjno-promocyjne, które nie przyczyniają się do efektywnego wykorzystania wyników prowadzonych badań.

		działania medialne oraz opracowanie szeregu materiałów informacyjnych (włącznie z tworzeniem portalu internetowego) (2)
2.	Zakres stosowania cross-financingu	Zgodnie z zapisami <i>Wytycznych w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki</i> .
3.	Kategoria interwencji funduszy strukturalnych (priority theme dimension)	70
4.	Typ beneficjentów	Centrum Rozwoju Zasobów Ludzkich
5.	Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy)	– pracownicy migrujący do Polski – pracownicy migrujący z Polski
6.	Propozycje kryteriów wyboru finansowanych operacji	Kryteria: – ogólne – szczegółowe Dokładne wskazanie kryteriów wyboru finansowanych operacji nastąpi w Planie działania, przygotowywanym przez IP dla każdego Priorytetu.
7.	Opis systemu wyboru projektów:	
	Instytucja odpowiedzialna za wybór projektów	Minister właściwy ds. pracy - Departament Wdrażania EFS
	Tryb dokonywania wyboru projektów	projekty systemowe
	Procedura oceny merytorycznej wniosku o dofinansowanie	Informacje na temat procedury zawarte są w rozdziale I (pkt 5.) <i>Opis systemu wyboru projektów w ramach PO Kapitał Ludzki</i>
	Instytucja odpowiedzialna za wydanie ostatecznej decyzji w sprawie dofinansowania projektu i podpisanie umowy/decyzji o przyznaniu wsparcia dla projektu	Minister właściwy ds. pracy - Departament Wdrażania EFS
	Procedura odwoławcza	nie dotyczy

1.4 WSPARCIE INŻYNIERII FINANSOWEJ NA RZECZ ROZWOJU EKONOMII SPOŁECZNEJ

1.	Nazwa programu operacyjnego	Program Operacyjny Kapitał Ludzki
2.	Nazwa i numer priorytetu	Priorytet I Zatrudnienie i integracja społeczna
3.	Nazwa Funduszu	Europejski Fundusz Społeczny
4.	Instytucja Zarządzająca	Minister właściwy ds. rozwoju regionalnego - Departament Zarządzania Europejskim Funduszem Społecznym
5.	Instytucja Pośrednicząca	Minister właściwy ds. pracy – Departament wdrażana EFS
6.	Instytucja Certyfikująca	Minister właściwy ds. rozwoju regionalnego - Departament Instytucji Certyfikującej
7.	Instytucja pośrednicząca w certyfikacji	nie dotyczy
8.	Instytucja odpowiedzialna za otrzymywanie płatności dokonywanych przez KE	Minister właściwy do spraw finansów publicznych
9.	Forma pomocy (form of finance)	Pomoc (<i>pożyczka, dotacja na spłatę oprocentowania, gwarancje</i>) – 02
10.	Wymiar terytorialny (territory type)	nie dotyczy - 00
11.	Obszar działalności gospodarczej (economic activity)	nie dotyczy - 00
12.	Zasięg terytorialny NUTS (location)	NUTS0 – PL
13.	Instytucja Wdrażająca (Instytucja Pośrednicząca II stopnia)	-
14.	Instytucja odpowiedzialna za dokonywanie płatności na rzecz beneficjentów	Nie dotyczy
15.	Nazwa i numer działania	Działanie 1.4. Wsparcie inżynierii finansowej na rzecz rozwoju ekonomii społecznej

16.	Cel i uzasadnienie działania	<p>Cel Działania: Zapewnienie podmiotom ekonomii społecznej dostępu do zewnętrznych źródeł finansowych, niezbędnych do rozwijania przez nie działalności, poprzez stworzenie i pilotażowe wdrożenie programu finansowania podmiotów ekonomii społecznej opartego na zwrotnych instrumentach finansowych.</p>
		<p>Uzasadnienie Działania: Jedną z istotnych barier w rozwoju sektora ekonomii społecznej jest trudność w pozyskiwaniu zewnętrznych komercyjnych środków umożliwiających finansowanie zamierzeń rozwojowych podmiotów ekonomii społecznej. Większość podmiotów ekonomii społecznej nie jest w stanie wypełnić kryteriów otrzymania środków ze źródeł komercyjnych. Podmioty ekonomii społecznej. W związku z tym niezbędne jest zapewnienie im dostępu do kapitału (w tym w szczególności do zwrotnych instrumentów finansowych), którego nie mają szansy uzyskać na warunkach rynkowych, stosowanych przez instytucje finansowe w odniesieniu do mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw. Zapewnienie PES dostępu do kapitału zwrotnego z jednej strony pozwoli na rozszerzanie działalności prowadzonej przez PES, z drugiej – na zwiększanie samodzielności finansowej tych podmiotów i uniezależnienie ich od systemu dotacyjnego.</p>
17.	Kwalifikowalność wydatków w ramach działania	Kryteria kwalifikowalności wydatków są zgodne z <i>Wytycznymi w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach PO KL.</i>
18.	Alokacja finansowa na działanie	7 502 437 Euro
19.	Wkład ze środków unijnych	6 377 073 Euro
20.	Wkład ze środków publicznych krajowych	1 125 364 Euro
21.	Przewidywana wielkość środków prywatnych	0 Euro
22.	Udział środków UE w wydatkach kwalifikowanych stanowiących podstawę certyfikacji na poziomie projektu, tj. w publicznych wydatkach kwalifikowalnych (%)	85%

23.	Pomoc publiczna	<p>Tam gdzie ma zastosowanie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Rozporządzenie Komisji (WE) nr 1998/2006 z dnia 15 grudnia 2006 r. w sprawie stosowania art. 87 i 88 Traktatu do pomocy de minimis (Dz. Urz. UE L 379 z 28.12.2006, str. 5) – Rozporządzenie Komisji (WE) nr 800/2008 z dnia 6 sierpnia 2008 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne ze wspólnym rynkiem w zastosowaniu art. 87 i 88 Traktatu (ogólne rozporządzenie w sprawie wyłączeń blokowych) (Dz. Urz. UE L 214 z 09.08.2008, str. 3) <p>Podstawą prawną udzielania pomocy publicznej i pomocy <i>de minimis</i> jest rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 15 grudnia 2010 r. w sprawie udzielania pomocy publicznej w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki (Dz. U. z 2010 r. Nr 239, poz. 1598, z późn. zm.)</p>
24.	Minimalny wkład własny beneficjenta (%)	Do określenia przez IP
25.	Dzień rozpoczęcia kwalifikowalności wydatków	Wydatki ponoszone w ramach tego działania mogą być uznane za kwalifikowalne od dnia 30 czerwca 2011 r., a zawieranie umów o dofinansowanie jest możliwe od dnia 1 stycznia 2012 r.
26.	Minimalna/maksymalna wartość projektu	Minimum 50 tys. zł – jeżeli IP nie określi inaczej
27.	Forma płatności	Zgodnie z <i>Zasadami finansowania PO KL</i>
28.	Wysokość udziału cross-financingu (%)	do 10 %
29.	Wskaźniki realizacji Działania	– Liczba podmiotów ekonomii społecznej, które skorzystały ze wsparcia finansowego w ramach Priorytetu

Projekty systemowe

1.	Typ realizowanych operacji (projektów)	<ul style="list-style-type: none"> – Ogólnopolski program wsparcia podmiotów ekonomii społecznej prowadzących działalność gospodarczą poprzez instrumenty inżynierii finansowej obejmujące (1): <ul style="list-style-type: none"> ▪ preferencyjne pożyczki na rozwój działalności (a)
----	--	---

		<ul style="list-style-type: none"> ▪ doradztwo związane z udzieloną pożyczką (b)
2.	Zakres stosowania cross-financingu	Zgodnie z zapisami <i>Wytycznych w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki</i> .
3.	Kategoria interwencji funduszy strukturalnych (priority theme dimension)	71
4.	Typ beneficjentów	Bank Gospodarstwa Krajowego
5.	Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy)	– podmioty ekonomii społecznej prowadzące działalność gospodarczą
6.	Propozycje kryteriów wyboru finansowanych operacji	<p>Kryteria:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ogólne – szczegółowe <p>Dokładne wskazanie kryteriów wyboru finansowanych operacji nastąpi w Planie działania, przygotowywanym przez IP dla każdego Priorytetu.</p>
7.	Opis systemu wyboru projektów:	
	Instytucja odpowiedzialna za wybór projektów	Minister właściwy ds. pracy – Departament Wdrażania EFS
	Tryb dokonywania wyboru projektów	projekty systemowe
	Procedura oceny merytorycznej wniosku o dofinansowanie	Informacje na temat procedury zawarte są w rozdziale I (pkt 5.) <i>Opis systemu wyboru projektów w ramach PO Kapitał Ludzki</i> .
	Instytucja odpowiedzialna za wydanie ostatecznej decyzji w sprawie dofinansowania projektu i podpisanie umowy/decyzji o przyznaniu wsparcia dla projektu	Minister właściwy ds. pracy – Departament Wdrażania EFS
	Procedura odwoławcza	nie dotyczy

1.5 WSPIERANIE ROZWIĄZAŃ NA RZECZ GODZENIA ŻYCIA ZAWODOWEGO I RODZINNEGO

30.	Nazwa programu operacyjnego	Program Operacyjny Kapitał Ludzki
31.	Nazwa i numer priorytetu	Priorytet I Zatrudnienie i integracja społeczna
32.	Nazwa Funduszu	Europejski Fundusz Społeczny
33.	Institucja Zarządzająca	Minister właściwy ds. rozwoju regionalnego - Departament Zarządzania Europejskim Funduszem Społecznym
34.	Institucja Pośrednicząca	Minister właściwy ds. pracy - Departament Wdrażania EFS
35.	Institucja Certyfikująca	Minister właściwy ds. rozwoju regionalnego - Departament Instytucji Certyfikującej
36.	Institucja pośrednicząca w certyfikacji	nie dotyczy
37.	Institucja odpowiedzialna za otrzymywanie płatności dokonywanych przez KE	Minister właściwy do spraw finansów publicznych
38.	Forma pomocy (form of finance)	Pomoc bezzwrotna – 01
39.	Wymiar terytorialny (territory type)	nie dotyczy – 00
40.	Obszar działalności gospodarczej (economic activity)	nie dotyczy – 00
41.	Zasięg terytorialny NUTS (location)	NUTS0 – PL
42.	Institucja Wdrażająca (Institucja Pośrednicząca II stopnia)	Minister właściwy ds. pracy - Departament Wdrażania EFS
43.	Institucja odpowiedzialna za dokonywanie płatności na rzecz beneficjentów	nie dotyczy
44.	Nazwa i numer działania	Działanie 1.5 Wspieranie rozwiązań na rzecz godzenia życia zawodowego i rodzinnego
45.	Cel i uzasadnienie działania	Cel Działania: Upowszechnianie ogólnopolskich rozwiązań na rzecz efektywnego godzenia życia zawodowego i rodzinnego oraz wspierania powrotu na rynek pracy po przerwie związanej z urodzeniem i wychowaniem dzieci
		Uzasadnienie Działania: Wspieranie rozwiązań na rzecz efektywnego godzenia życia zawodowego i rodzinnego jest jednym z podstawowych warunków pozwalających na zapewnienie równego dostępu do zatrudnienia. Tego typu działania realizowane na poziomie centralnym powinny służyć wprowadzaniu i upowszechnianiu konkretnych rozwiązań z zakresu równości szans kobiet

		<p>i mężczyzn, wdrażanych na poziomie regionalnym i lokalnym.</p> <p>Niedostateczny poziom rozwoju systemu opieki nad dziećmi stanowi aktualnie strukturalny problem rynku pracy, dlatego niezbędne jest podjęcie działań, które umożliwią zwiększenie dostępu do usług opieki nad dziećmi oraz umożliwią rodzicom powrót do zatrudnienia. Jak wskazuje raport <i>Zatrudnienie w Polsce 2008. Praca w cyklu życia</i>, w Polsce międzypłciowa luka w aktywności zawodowej i zatrudnieniu jest wyższa dla osób w wieku tworzenia rodziny (około 13,5 pkt. proc.), niższa natomiast wśród osób znajdujących się w wieku rozwoju rodziny (do około 9-9,5 pkt. proc.). Różnica ta wynika przede wszystkim z obciążenia kobiet obowiązkami rodzinnymi i zaangażowania w pracę zarobkową.</p> <p>Na podstawie dotychczasowych doświadczeń można stwierdzić, że EFS może odegrać istotną rolę w upowszechnianiu rozwiązań służących rozwojowi systemu opieki nad dziećmi. Jednocześnie, skuteczność tego typu działań uzależniona jest w dużym stopniu od możliwości wykorzystania i rozwinięcia rozwiązań systemowych funkcjonujących w skali całego kraju, w tym zasad organizowania i funkcjonowania usług opiekuńczych, określonych w ustawie z dnia 4 lutego 2011 r. <i>o opiece nad dziećmi do lat 3</i> (Dz. U. z 2011 r., Nr 45, poz. 235).</p>
46.	Kwalifikowalność wydatków w ramach działania	Kryteria kwalifikowalności wydatków są zgodne z <i>Wytycznymi w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach PO KL</i> .
47.	Alokacja finansowa na działanie	50 016 255 Euro
48.	Wkład ze środków unijnych	42 513 817 Euro
49.	Wkład ze środków publicznych krajowych	7 502 438 Euro
50.	Przewidywana wielkość środków prywatnych	0 Euro
51.	Udział środków UE w wydatkach kwalifikowanych stanowiących podstawę certyfikacji na poziomie projektu, tj. w publicznych wydatkach kwalifikowalnych (%)	85%
52.	Pomoc publiczna	<p>Tam gdzie ma zastosowanie:</p> <p>– Rozporządzenie Komisji (WE) nr 1998/2006 z dnia 15 grudnia 2006 r. w sprawie stosowania</p>

		<p>art. 87 i 88 Traktatu do pomocy de minimis (Dz. Urz. UE L 379 z 28.12.2006, str. 5)</p> <p>– Rozporządzenie Komisji (WE) nr 800/2008 z dnia 6 sierpnia 2008 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne ze wspólnym rynkiem w zastosowaniu art. 87 i 88 Traktatu (ogólne rozporządzenie w sprawie wyłączeń blokowych) (Dz. Urz. UE L 214 z 09.08.2008, str. 3)</p> <p>Podstawą prawną udzielania pomocy publicznej i pomocy de minimis jest rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 15 grudnia 2010 r. w sprawie udzielania pomocy publicznej w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki (Dz. U. z 2010 r. Nr 239, poz. 1598, z późn. zm.)</p>
53.	Minimalny wkład własny beneficjenta (%)	15 % wartości projektu.
54.	Dzień rozpoczęcia kwalifikowalności wydatków	Wydatki ponoszone w ramach tego Działania mogą być uznane za kwalifikowalne od dnia 30 czerwca 2011 r., a zawieranie umów o dofinansowanie jest możliwe od dnia 1 stycznia 2012 r.
55.	Minimalna/maksymalna wartość projektu	minimum 50 tys. zł – jeżeli IP nie określi inaczej
56.	Forma płatności	zgodnie z <i>Zasadami finansowania PO KL</i>
57.	Wysokość udziału cross-financingu (%)	do 15 %
58.	Wskaźniki realizacji Działania	– Liczba osób, które powróciły na rynek pracy po przerwie związanej z urodzeniem/wychowaniem dziecka w wyniku udzielonego wsparcia w ramach Priorytetu

Projekty konkursowe

1.	Typ realizowanych operacji (projektów)	<p>– Wdrażanie i upowszechnianie rozwiązań służących godzeniu życia zawodowego i rodzinnego oraz wspierających powrót do pracy po przerwie związanej z urodzeniem i wychowaniem dzieci¹², poprzez:</p> <p>- wsparcie tworzenia i funkcjonowania żłobków i klubów dziecięcych, w tym</p>
----	--	--

¹² Przez osoby powracające na rynek pracy po przerwie związanej z urodzeniem lub wychowaniem dzieci należy rozumieć osoby pozostające bez zatrudnienia będące rodzicem lub opiekunem prawnym dziecka w wieku do lat 3 lub osoby przebywające na urlopie macierzyńskim lub wychowawczym oraz planujące powrót na rynek pracy.

		<p>pokrycie kosztów opieki nad dzieckiem w wieku do lat 3 w żłobku lub klubie dziecięcym, w przypadku gdy co najmniej jedno z rodziców lub opiekunów prawnych dziecka objętego opieką powraca na rynek pracy po przerwie związanej z urodzeniem lub wychowaniem dzieci</p> <p>- wsparcie usług świadczonych przez dziennego opiekuna (1)</p> <p>- upowszechnianie idei równych szans, w tym m.in. poprzez organizowanie ogólnopolskich kampanii informacyjno – promocyjnych z wykorzystaniem dostępnych środków masowego przekazu oraz nowoczesnych metod komunikacji, identyfikację i promocję najlepszych praktyk oraz prowadzenie działalności informacyjno – doradczej w obszarze równego dostępu do zatrudnienia (2)</p>
2.	Zakres stosowania cross-financingu	Zgodnie z zapisami <i>Wytycznych w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.</i>
3.	Kategoria interwencji funduszy strukturalnych (priority theme dimension)	69
4.	Typ beneficjentów	Wszystkie podmioty - z wyłączeniem osób fizycznych (nie dotyczy osób prowadzących działalność gospodarczą lub oświatową na podstawie przepisów odrębnych)
5.	Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy)	<p>– osoby powracające na rynek pracy po przerwie związanej z urodzeniem i/lub wychowaniem dzieci</p> <p>– pracodawcy</p>
6.	Propozycje kryteriów wyboru finansowanych operacji	<p>Kryteria:</p> <p>– ogólne</p> <p>– szczegółowe</p> <p>Dokładne wskazanie kryteriów wyboru finansowanych operacji nastąpi w Planie działania, przygotowywanym przez Instytucję Pośredniczącą dla każdego Priorytetu.</p>
7.	Opis systemu wyboru projektów:	
	Instytucja odpowiedzialna za wybór projektów	Minister właściwy ds. pracy - Departament Wdrażania EFS
	Tryb dokonywania wyboru	projekty konkursowe

projektów	
Procedura oceny merytorycznej wniosku o dofinansowanie	Informacje na temat procedury zawarte są w rozdziale I (pkt 5.) <i>Opis systemu wyboru projektów w ramach PO Kapitał Ludzki</i>
Instytucja odpowiedzialna za wydanie ostatecznej decyzji w sprawie dofinansowania projektu i podpisanie umowy/decyzji o przyznaniu wsparcia dla projektu,	Minister właściwy ds. pracy - Departament Wdrażania EFS
Procedura odwoławcza	Minister właściwy ds. pracy - Departament Wdrażania EFS

Indykatywny podział alokacji finansowej w ramach Priorytetu I

DZIAŁANIE	Alokacja (euro)		
	Ogółem	EFS	Środki krajowe
Działanie 1.1 <i>WSPARCIE SYSTEMOWE INSTYTUCJI RYNKU PRACY</i>	98 015 349	83 313 046	14 702 303
Działanie 1.2 <i>WSPARCIE SYSTEMOWE INSTYTUCJI POMOCY I INTEGRACJI SPOŁECZNEJ</i>	144 497 562	122 822 927	21 674 635
Działanie 1.3 <i>OGÓLNOPOLSKIE PROGRAMY INTEGRACJI I AKTYWIZACJI ZAWODOWEJ</i>	206 157 755	175 234 091	30 923 664
w tym Poddziałanie 1.3.1 <i>Projekty na rzecz społeczności romskiej</i>	22 000 000	18 700 000	3 300 000
w tym Poddziałanie 1.3.2 <i>Projekty na rzecz promocji równych szans kobiet i mężczyzn oraz godzenia życia zawodowego i rodzinnego</i>	13 071 003	11 110 353	1 960 650
w tym Poddziałanie 1.3.3 <i>OHP</i>	50 000 000	42 500 000	7 500 000
w tym Poddziałanie 1.3.4 <i>Centralny Zarząd Służby Więziennej</i>	32 952 663	28 009 764	4 942 899
w tym Poddziałanie 1.3.5 <i>Ministerstwo Sprawiedliwości</i>	15 295 449	13 001 131	2 294 318
w tym Poddziałanie 1.3.6 <i>PFRON</i>	72 075 553	61 264 220	10 811 333
w tym Poddziałanie 1.3.7 <i>Projekty skierowane do pracowników migrujących</i>	763 087	648 623	114 464
Działanie 1.4 <i>WSPARCIE INŻYNIERII FINANSOWEJ NA RZECZ ROZWOJU EKONOMII SPOŁECZNEJ</i>	7 502 437	6 377 073	1 125 364
Działanie 1.5 <i>WSPIERANIE ROZWIĄZAŃ NA RZECZ GODZENIA ŻYCIA ZAWODOWEGO I RODZINNEGO</i>	50 016 255	42 513 817	7 502 438
OGÓŁEM PRIORYTET I	506 189 358	430 260 954	75 928 404

Priorytet II
ROZWÓJ ZASOBÓW LUDZKICH
I POTENCJAŁU ADAPTACYJNEGO
PRZEDSIĘBIORSTW
ORAZ
POPRAWA STANU ZDROWIA
OSÓB PRACUJĄCYCH

PRIORYTET II

ROZWÓJ ZASOBÓW LUDZKICH I POTENCJAŁU ADAPTACYJNEGO PRZEDSIĘBIORSTW ORAZ POPRAWA STANU ZDROWIA OSÓB PRACUJĄCYCH

Opis Priorytetu II

Przejście od gospodarki opartej na pracy i kapitale do gospodarki opartej na wiedzy, w której zasadniczą rolę odgrywa informacja, *know-how* oraz technologie informacyjne i komunikacyjne, niesie ze sobą konieczność inwestowania w wiedzę i umiejętności kadr polskich przedsiębiorstw. Niezbędne jest włączenie w ten proces partnerów społecznych oraz samych pracowników, jak również dostosowanie systemu szkoleń do potrzeb rynku pracy. Wymagane jest także wzmocnienie potencjału adaptacyjnego przedsiębiorstw poprzez wspieranie nowych rozwiązań w zakresie organizacji pracy i form świadczenia pracy. Ponadto, konieczne jest wprowadzenie powszechnego planowania ścieżek karier zawodowej pracowników w przedsiębiorstwach. Jednocześnie, wspieranie mobilności między sektorami nauki i gospodarki powinno wpłynąć na rozwój zasobów ludzkich sfery B+R oraz zwiększenie skali transferu wiedzy. Działania w tym zakresie mają na celu wzmocnienie konkurencyjności przedsiębiorstw, jak również zachowanie istniejących miejsc pracy.

Jak wynika z diagnozy, nie mniej istotne jest dostarczenie niezbędnej wiedzy w zakresie trendów rozwojowych, realizacji strategii innowacyjnych, nowoczesnych metod i technik zarządzania, organizacji pracy oraz zapewnienie sprzyjających warunków do korzystania z usług szkoleniowych zgodnych z kierunkiem rozwoju firm. Duża dynamika zmian otoczenia przedsiębiorstw wymaga poszukiwania i stosowania nowych metod działania mających na celu wzmocnienie pozycji firm na rynku. Stąd w wyniku zmian wprowadzonych w ramach przeglądu wypracowywane będą nowe rozwiązania w postaci mechanizmów/instrumentów wsparcia przedsiębiorstw.

W wyniku zmian wprowadzonych do Priorytetu II w ramach przeglądu śródk okresowego realizowane będą działania jedynie o charakterze wdrożeniowym. Działania analityczno-badawcze będą marginalnym elementem projektów wdrożeniowych, o ile ich przeprowadzanie będzie niezbędne do zapewnienia efektywności i skuteczności działań wdrożeniowych.

Wskazane w powyższej diagnozie bariery w rozwoju przedsiębiorczości uzasadniają potrzebę wsparcia przedsiębiorstw poprzez udostępnienie im wysokiej jakości usług szkoleniowych, doradczych oferowanych przez instytucje szkoleniowe oraz podmioty świadczące usługi na rzecz rozwoju przedsiębiorczości i innowacyjności przedsiębiorstw. W wyniku zmian wprowadzonych w ramach przeglądu, działania te będą skierowane wyłącznie do mikro, małych i średnich przedsiębiorstw, które ze względu na swoją specyfikę działania, ograniczone zdolności organizacyjno – finansowe oraz ograniczoną liczbę pracowników napotykają na największe bariery w zakresie diagnozowania potrzeb, doboru właściwej formy oraz realizacji ich planu rozwoju, w tym polityki szkoleniowej. Wsparcie udzielane w ramach Priorytetu zostanie więc skierowane do tej grupy przedsiębiorstw i obejmie bezpośrednio wsparcie szkoleniowe, doradcze i finansowe, na podstawie zidentyfikowanych potrzeb rozwojowych mikro, małych i średnich przedsiębiorstw (MMSP). Głównym odbiorcą wsparcia będą firmy mikro i małe. Wsparcie dla przedsiębiorstw średnich będzie ograniczone do firm o ograniczonych zasobach organizacyjno-finansowych, stanowiących barierę do ich dalszego rozwoju.

W ramach Priorytetu udzielane będzie wsparcie w formie szkoleń, studiów podyplomowych i doradztwa dla pracowników i przedsiębiorców z sektora MMSP oraz partnerów społecznych działających na rzecz zwiększenia zdolności adaptacyjnych pracowników i przedsiębiorstw. Wzmacniane będą kompetencje z zakresu formułowania potrzeb szkoleniowych w przedsiębiorstwach oraz zwiększona zostanie dostępność i stopień dopasowania szkoleń do potrzeb

przedsiębiorstw, także poprzez zastosowanie szkoleń *e-learningowych* i mieszanych (*blended learning*). Pozwoli to na zwiększenie elastyczności w zakresie organizacji i wykorzystania czasu pracy w przedsiębiorstwach, co jest zgodne z trendami gospodarczymi, jak i z założeniami Europa 2020. Tym samym, w wyniku zmian wprowadzonych w ramach przeglądu śródkresowego nastąpi zmiana podejścia w zakresie realizacji wsparcia na rzecz podnoszenia adaptacyjności przedsiębiorstw i ich pracowników w Priorytecie II. Wsparcie zostanie ukierunkowane wyłącznie na sektor MMSP, a także zostanie skoncentrowane na wybranych obszarach tematycznych. Szczególny nacisk zostanie położony na tematykę związaną z: opracowywaniem i późniejszą realizacją strategii zarządzania zasobami ludzkimi, w tym w szczególności pracownikami powyżej 50. roku życia. Komplementarne instrumenty będą wdrażane w Priorytecie VIII, ponieważ stanowią odpowiedź na bieżące potrzeby przedsiębiorstw oraz pozwalają zwiększyć dostęp do szkoleń pracownikom o niskich lub zdezaktualizowanych kwalifikacjach (osoby powyżej 50. roku życia). Natomiast w Priorytecie II wdrażane będą instrumenty w wybranych obszarach tematycznych pozwalające budować długofalową przewagę konkurencyjną przedsiębiorców na rynku.

Nowe działania kierowane do MMSP w ramach Priorytetu będą miały również na celu wdrażanie i testowanie pilotażowych rozwiązań związanych z rozwojem kwalifikacji pracowników przedsiębiorstw i poprawą ich adaptacyjności. Wypracowane rozwiązania będą mogły na późniejszym etapie zostać wykorzystane na poziomie regionalnym. Tego typu działania będą dotyczyły np. koncepcji zasilania zakładowych funduszy szkoleniowych, służących realizacji indywidualnych planów szkoleniowych pracowników MMSP. Realizacja tych działań będzie odbywać się przy aktywnym udziale partnerów społecznych w tym procesie na poziomie lokalnym.

Jednocześnie, przewiduje się finansowanie, usług dla przedsiębiorstw w postaci szkoleń i, doradztwa oferowanych przez podmioty świadczące usługi na rzecz rozwoju przedsiębiorstw i ich innowacyjności. Szczególnie ważne jest także odpowiednie dostosowanie oferty ww. usługodawców, w tym instytucji szkoleniowych, tak, aby oferowały usługi na rzecz rozwoju przedsiębiorstw i ich innowacyjności oraz stosowały odpowiednie metody i formy wsparcia. Ponadto wymagane jest wprowadzenie nowych form i metod organizacji pracy, zarządzania oraz planowania strategicznego, co pozwoli na lepsze wykorzystanie zasobów ludzkich oraz zwiększenie potencjału adaptacyjnego przedsiębiorstw. Działania w tym zakresie służą zarówno wzmocnieniu konkurencyjności przedsiębiorstw, jak również zachowaniu istniejących i tworzeniu nowych miejsc pracy oraz równowagi pomiędzy elastycznością i konkurencyjnością a bezpieczeństwem zatrudnienia (*flexicurity*).

Biorąc pod uwagę powyższe bariery, potrzeby przedsiębiorców, wyniki przeglądu śródkresowego, a także uwzględniając poziom rozwoju oraz świadomości kadry zarządzającej i pracowników przedsiębiorstw w ramach II Priorytetu zaplanowano następujący system wsparcia rozwoju adaptacyjności.

1. Wsparcie przedsiębiorców i osób rozpoczynających działalność gospodarczą przez dostarczenie wysokiej jakości usług okołobiznesowych.

Wyniki przeprowadzonych badań (w tym m.in. badania *Rozwój umiejętności i szkolenia w MŚP*, podsumowującego wyniki pozyskane dla Polski w ramach międzynarodowego projektu realizowanego przez Organizację Współpracy Gospodarczej i Rozwoju w ramach programu LEED) pokazują, że rozwój MMSP w Polsce wymaga zapewnienia dostępu przedsiębiorcom i osobom rozpoczynającym działalność gospodarczą do dostosowanych do ich potrzeb i poziomu rozwoju usług okołobiznesowych (szkoleniowych, doradczych i finansowych). Usługi świadczone według ustalonych i monitorowanych standardów przez usługodawców działających lokalnie, ale współpracujących w sieci odpowiadają na zidentyfikowane potrzeby przedsiębiorców oraz osób rozpoczynających działalność gospodarczą. Taki sposób dostarczania usług pozwala na zapewnienie ich szerokiego wachlarza, a jednocześnie dobór usługi (lub zestawu usług) pomagającej rozwiązać indywidualny, zdiagnozowany problem klienta. Usługodawcy będą wybierani w otwartych konkursach spośród podmiotów spełniających określony standard, posiadających doświadczenie oraz zapewniających lokalnie i regionalnie szeroki dostęp do usług pomagających w rozpoczęciu i rozwoju działalności gospodarczej. Zapewnienie szerokiego dostępu do usług wymagać będzie pro

aktywnego podejścia ze strony usługodawców. Podejście to umożliwi również wsparcie przedsiębiorców, którzy nie korzystają z usług okołobiznesowych ze względu na nieświadomość potrzeby lub brak informacji o możliwościach skorzystania z tego typu usług.

Wsparcie dla przedsiębiorców i osób rozpoczynających działalność gospodarczą w zakresie świadczenia usług okołobiznesowych w ramach priorytetu II jest komplementarne ze wsparciem na rzecz poprawy jakości usług oraz polityk związanych z rejestracją działalności gospodarczej i funkcjonowaniem przedsiębiorstw w ramach Priorytetu V. Grupą docelową wsparcia w ramach priorytetu V są pracownicy administracji publicznej i wymiaru sprawiedliwości, podczas gdy w priorytecie II wsparcie jest kierowane bezpośrednio do przedsiębiorców i osób rozpoczynających działalność gospodarczą.

2. Wsparcie przedsiębiorców w zakresie kluczowych aspektów zrównoważonego rozwoju poprzez wdrożenie konkretnych rozwiązań w przedsiębiorstwach.

Wielu przedsiębiorców, szczególnie z sektora MMSP, koncentruje swoją uwagę na doraźnym planowaniu działalności i bieżącym funkcjonowaniu. Dominują cele krótkookresowe nad budowaniem relacji z klientami, partnerami handlowymi, pracownikami, otoczeniem. W ten sposób polscy przedsiębiorcy tracą z pola widzenia plany strategicznego rozwoju i stworzenia długoterminowej wizji oraz większej konkurencyjności. Odwrócenie tej negatywnej tendencji wymaga wprowadzenia i wdrożenia zasad obowiązujących w gospodarce opartej na wiedzy przez działania szkoleniowo-doradcze.

3. Wsparcie przedsiębiorców w zakresie doskonalenia kompetencji pracodawców i ich pracowników w wybranych obszarach tematycznych.

Przedsiębiorstwa, które mają świadomość zasad związanych z funkcjonowaniem gospodarki opartej na wiedzy potrzebują wsparcia w doskonaleniu swoich kompetencji w określonych obszarach tematycznych. Stale zmieniające się otoczenie gospodarcze wymusza na przedsiębiorstwach ustawiczny rozwój, solidną organizację i profesjonalne zarządzanie ułatwiające skuteczność działania. Ten rodzaj wsparcia jest odpowiedzią na powyższe potrzeby przedsiębiorstw.

Dodatkowo, w kontekście zwiększania zdolności adaptacyjnych polskich przedsiębiorstw i ich pracowników istotne jest również stworzenie odpowiedniego zabezpieczenia zdrowotnego m.in. poprzez zapewnienie warunków sprzyjających poprawie i utrzymaniu dobrego stanu zdrowia osób pracujących. W ramach interwencji EFS, dla poszczególnych grup zawodowych, możliwe będzie opracowywanie programów o charakterze profilaktycznym oraz programów dla osób ze stwierdzoną chorobą zawodową, wspierających ich powrót do pracy.

Jednocześnie, należy zwrócić szczególną uwagę na zwiększanie zdolności adaptacyjnych pracowników służby zdrowia, stanowiących bardzo liczną grupę zawodową w Polsce, ponieważ ich umiejętności i wysokie kompetencje odgrywają istotną rolę w kontekście zapewnienia odpowiedniej opieki zdrowotnej społeczeństwa. Zwiększenie możliwości podnoszenia kwalifikacji kadry medycznej – zarówno personelu medycznego, jak i pracowników odpowiedzialnych za zarządzanie placówkami ochrony zdrowia, jest szczególnie ważne w perspektywie obecnie zachodzących zmian demograficznych (starzenie się społeczeństwa) oraz istniejącego zagrożenia dalszego zmniejszania się zasobu kadrowego tego sektora (m.in. w wyniku odpływu kadr za granicę). W związku z tym, w ramach Priorytetu realizowane będą różne formy kształcenia i doskonalenia zawodowego personelu medycznego, w szczególności w deficytowych zawodach i specjalnościach.

Dodatkowo, w obliczu wysokiego zadłużenia zakładów opieki zdrowotnej oraz dokonujących się zmian własnościowych (coraz większa rola sektora prywatnego), uzasadnione jest dążenie do podnoszenia efektywności zarządzania zakładami opieki zdrowotnej, przy jednoczesnym zwiększaniu jakości udzielanych świadczeń. W tym celu będzie wspierany rozwój kompetencji kadry zarządzającej i dysponentów środków publicznych oraz przeprowadzanie akredytacji i certyfikacji jednostek służby zdrowia. Zakłada się, że będzie to pozytywnie wpływać na sprawność funkcjonowania ZOZ przede wszystkim w wymiarze gospodarowania środkami finansowymi.

Odpowiednie projekty realizowane w ramach działań Priorytetu II powinny przyczyniać się do osiągnięcia odpowiednich efektów realizacji określonych dla Priorytetu II:

1. Objęcia 300 000 przedsiębiorstw i osób zamierzających rozpocząć działalność gospodarczą usługami świadczonymi na rzecz rozwoju przedsiębiorczości w akredytowanych instytucjach.
2. Objęcia wsparciem 60 tys. przedsiębiorstw, które inwestują w szkolenie swych pracowników.
3. Podniesienia kwalifikacji 350 tys. pracowników przedsiębiorstw dzięki ich udziałowi w szkoleniach.
4. Wdrożenia strategii i instrumentów szybkiego reagowania w przypadku wystąpienia zmiany gospodarczej, dostosowanych do branż dotkniętych procesami restrukturyzacyjnymi.
5. Objęcia 1800 przedstawicieli partnerów społecznych wsparciem w ramach Priorytetu.
6. Opracowania 10 kompleksowych programów profilaktycznych oraz programów wspierających powrót do pracy dla poszczególnych grup pracowników/grup zawodowych.
7. Zwiększenia o 100% liczby lekarzy onkologów¹³; o 50% liczby lekarzy kardiologów; o 35% liczby lekarzy medycyny pracy, którzy ukończyli specjalizację.
8. Zwiększenia o 200% (z 12 000 do 36 000) liczby pielęgniarek i położnych, które ukończyły studia pomostowe w ramach PO KL.
9. Zwiększenia o 300% (z 8% do 32%) udziału jednostek służby¹⁴ zdrowia, które uzyskały akredytację w ogólnej liczbie jednostek służby zdrowia.
- 10. Przeszkolenia 1500 przedstawicieli kadry zarządzającej¹⁵ i dysponentów środków publicznych w sektorze zdrowia¹⁶ w ramach odpowiednich szkoleń z zakresu zarządzania.**

¹³ Dotyczy specjalizacji w dziedzinach: onkologii klinicznej, radioterapii onkologicznej, chirurgii onkologicznej, ginekologii onkologicznej oraz onkologii i hematologii dziecięcej, zgodnie z wykazem określonym w załączniku nr 1 do rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 20 października 2005 r. w sprawie specjalizacji lekarzy i lekarzy dentyistów (Dz. U. Nr 213, poz. 1779 z późn. zm.).

¹⁴ Zakład opieki zdrowotnej, o którym mowa w art. 2 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 30 sierpnia 1991 r. o zakładach opieki zdrowotnej (Dz. U. 2007, Nr 14, poz. 89), posiadający umowę o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej zawartą z oddziałem wojewódzkim Narodowego Funduszu Zdrowia albo udzielające świadczeń zdrowotnych finansowanych ze środków publicznych na podstawie innych tytułów.

¹⁵ Przedstawiciele kadry zarządzającej szpitalami, które posiadają umowę o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej zawartą z oddziałem wojewódzkim Narodowego Funduszu Zdrowia albo udzielające świadczeń zdrowotnych finansowanych ze środków publicznych na podstawie innych tytułów.

¹⁶ Kadra zarządzająca Narodowego Funduszu Zdrowia.

2.1 ROZWÓJ KADR NOWOCZESNEJ GOSPODARKI

1.	Nazwa programu operacyjnego	Program Operacyjny Kapitał Ludzki
2.	Nazwa i numer priorytetu	Priorytet II Rozwój zasobów ludzkich i potencjału adaptacyjnego przedsiębiorstw oraz poprawa stanu zdrowia osób pracujących
3.	Nazwa Funduszu	Europejski Fundusz Społeczny
4.	Instytucja Zarządzająca	Minister właściwy ds. rozwoju regionalnego - Departament Zarządzania Europejskim Funduszem Społecznym
5.	Instytucja Pośrednicząca	Minister właściwy ds. pracy - Departament Wdrażania EFS
6.	Instytucja Certyfikująca	Minister właściwy ds. rozwoju regionalnego - Departament Instytucji Certyfikującej
7.	Instytucja pośrednicząca w certyfikacji	nie dotyczy
8.	Instytucja odpowiedzialna za otrzymywanie płatności dokonywanych przez KE	Minister właściwy do spraw finansów publicznych
9.	Forma pomocy (form of finance)	Pomoc bezzwrotna – 01
10.	Wymiar terytorialny (territory type)	nie dotyczy - 00
11.	Obszar działalności gospodarczej (economic activity)	nie dotyczy - 00
12.	Zasięg terytorialny NUTS (location)	NUTS0 – PL
13.	Instytucja Wdrażająca (Instytucja Pośrednicząca II stopnia)	Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości
14.	Instytucja odpowiedzialna za dokonywanie płatności na rzecz beneficjentów	Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości
15.	Nazwa i numer działania	Działanie 2.1 Rozwój kadr nowoczesnej gospodarki
16.	Cel i uzasadnienie działania	<p>Cel Działania: Rozwój MMSP przez poprawę dostępu do wysokiej jakości usług świadczonych dla przedsiębiorców i osób rozpoczynających działalność gospodarczą</p> <p>Uzasadnienie Działania: Wyzwania w zakresie zmian technologicznych zachodzące w świecie i stojące przed państwami członkowskimi UE niosą ze sobą konieczność inwestowania w wiedzę i umiejętności kadr polskich przedsiębiorstw, w szczególności w sektor MMSP. W ramach Działania realizowane są projekty szkoleniowe oraz szkoleniowo – doradcze w określonych obszarach tematycznych o znaczeniu horyzontalnym w ujęciu ogólnopolskim. W ograniczonym zakresie przewiduje się realizację</p>

		<p>szkoleń otwartych: po pierwsze, gdy służy to wzmacnianiu zaangażowania partnerów społecznych w realizację działań na rzecz zwiększania potencjału adaptacyjnego przedsiębiorców oraz pracowników przedsiębiorstw, po drugie, gdy przewiduje się realizację szkoleń o znacznym zasięgu terytorialnym skierowanych do przedsiębiorców oraz ich pracowników.</p> <p>Wymagane jest wprowadzenie nowych form i metod organizacji pracy, zarządzania oraz planowania strategicznego, co pozwoli na lepsze wykorzystanie zasobów ludzkich oraz zwiększenie potencjału adaptacyjnego przedsiębiorstw. Działania w tym zakresie służą zarówno wzmocnieniu konkurencyjności przedsiębiorstw, jak również zachowaniu istniejących miejsc pracy oraz równowagi pomiędzy elastycznością i konkurencyjnością a bezpieczeństwem zatrudnienia.</p> <p>Konieczne jest zwiększenie dostępności i dopasowania szkoleń do potrzeb mikro, małych i średnich przedsiębiorstw. Forma i tematyka szkoleń powinna być dostosowana do możliwości tych przedsiębiorstw. Pozwoli to na zwiększenie elastyczności w zakresie organizacji i wykorzystania czasu pracy w przedsiębiorstwach, co jest zgodne z trendami gospodarczymi, jak i z założeniami Strategii Europa2020.</p> <p>W wyniku zmian wprowadzonych do Priorytetu II w ramach przeglądu śródkresowego realizowane będą działania jedynie o charakterze wdrożeniowym. Działania analityczno-badawcze będą elementem projektów wdrożeniowych, o ile ich przeprowadzanie będzie niezbędne do zapewnienia efektywności i skuteczności działań wdrożeniowych.</p> <p>Jednocześnie realizowane będą tylko wówczas gdy wsparciem wdrożeniowym zaplanowano objąć obszary tematyczne lub grupy docelowe, do tej pory nie zbadane lub istniejące badania nie są aktualne. Działania analityczno-badawcze będą miały pomocniczą rolę w stosunku do działań wdrożeniowych.</p>
17.	Kwalifikowalność wydatków w ramach działania	Kryteria kwalifikowalności wydatków są zgodne z <i>Wytycznymi w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach PO KL.</i>
18.	Alokacja finansowa na działanie	544 993 171 Euro

19.	Wkład ze środków unijnych	463 244 195 Euro
20.	Wkład ze środków publicznych krajowych	81 748 976 Euro
21.	Przewidywana wielkość środków prywatnych	0 Euro
22.	Udział środków UE w wydatkach kwalifikowanych stanowiących podstawę certyfikacji na poziomie projektu, tj. w publicznych wydatkach kwalifikowalnych (%)	85%
23.	Pomoc publiczna	<p>Tam gdzie ma zastosowanie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Rozporządzenie Komisji (WE) nr 1998/2006 z dnia 15 grudnia 2006 r. w sprawie stosowania art. 87 i 88 Traktatu do pomocy de minimis (Dz. Urz. UE L 379 z 28.12.2006, str. 5) – Rozporządzenie Komisji (WE) nr 800/2008 z dnia 6 sierpnia 2008 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne ze wspólnym rynkiem w zastosowaniu art. 87 i 88 Traktatu (ogólne rozporządzenie w sprawie wyłączeń blokowych) (Dz. Urz. UE L 214 z 09.08.2008, str. 3) <p>Podstawą prawną udzielania pomocy publicznej i pomocy <i>de minimis</i> jest <i>rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 20 czerwca 2008 r. w sprawie udzielania przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości pomocy finansowej w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki</i> (Dz. U. Nr 111, poz. 710, z późn. zm.)</p>
24.	Minimalny wkład własny beneficjenta (%)	Do określenia przez IP.
25.	Dzień rozpoczęcia kwalifikowalności wydatków	12 grudnia 2006 r. – jeśli IP nie określi inaczej W przypadku Poddziałania 2.1.1, 2.1.2, 2.1.3 kwalifikowalność wydatków jest możliwa od dnia 30 czerwca 2011 r., a zawieranie umów o dofinansowanie od dnia 1 stycznia 2012 r.
26.	Minimalna/maksymalna wartość projektu	minimum 50 tys. zł – o ile IP nie określi inaczej
27.	Forma płatności	<i>zgodnie z Zasadami finansowania PO KL</i>
28.	Wysokość udziału cross-finansingu (%)	do 10%
29.	Wskaźniki realizacji Działania	<ul style="list-style-type: none"> – Liczba przedsiębiorstw, które zostały objęte wsparciem, – Liczba pracowników przedsiębiorstw, którzy

		<p>zakończyli udział w projektach szkoleniowych, w tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> - liczba osób w wieku powyżej 50. roku życia - Liczba pracowników zagrożonych negatywnymi skutkami procesów restrukturyzacji (zmiany gospodarczej), którzy zostali objęci działaniami szybkiego reagowania, - Liczba przedstawicieli partnerów społecznych, którzy zostali objęci wsparciem w ramach Działania
--	--	--

Poddziałanie 2.1.1 Rozwój kapitału ludzkiego w przedsiębiorstwach – projekty konkursowe

1.	Typ realizowanych operacji (projektów)	<ul style="list-style-type: none"> - wsparcie przedsiębiorców w obszarze diagnozowania potrzeb szkoleniowych pracowników oraz doboru właściwej formy szkoleń do specyfiki i sposobu działania przedsiębiorstwa(1) - wdrażanie planowania strategicznego, realizacji strategii innowacyjnych i nowoczesnych metod zarządzania przedsiębiorstwem(2) - otwarte i zamknięte szkolenia, doradztwo oraz studia podyplomowe dla pracowników mikro, małych i średnich przedsiębiorstw z określonych umiejętności w ramach poniższych obszarów tematycznych(3): <ul style="list-style-type: none"> - zarządzanie kryzysowe (a) - zarządzanie zrównoważonym rozwojem (b) - zarządzanie wiekiem (c) - zarządzanie zasobami ludzkimi (d) - zarządzanie strategiczne (e) - zarządzanie jakością (f) - zarządzanie zmianą (g) - zarządzanie finansami (h) - zarządzanie ryzykiem (i)
2.	Zakres stosowania cross-financingu	Zgodnie z zapisami <i>Wytycznych w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.</i>
3.	Kategoria interwencji funduszy	62

	strukturalnych (priority theme dimension)	
4.	Typ beneficjentów	<ul style="list-style-type: none"> – Przedsiębiorca – podmiot działający na rzecz zatrudnienia, rozwoju zasobów ludzkich lub potencjału adaptacyjnego przedsiębiorców, niebędący przedsiębiorcą
5.	Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy)	<ul style="list-style-type: none"> – Mikro, mali i średni przedsiębiorcy¹⁷ – pracownicy MMS przedsiębiorstw¹⁸
6.	Propozycje kryteriów wyboru finansowanych operacji	<p>Kryteria:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ogólne – szczegółowe <p>Dokładne wskazanie kryteriów wyboru finansowanych operacji nastąpi w Planie działania, przygotowywanym przez IP dla każdego Priorytetu.</p>
7.	Opis systemu wyboru projektów:	
	Instytucja odpowiedzialna za wybór projektów	Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości
	Tryb dokonywania wyboru projektów	projekty konkursowe
	Procedura oceny merytorycznej wniosku o dofinansowanie	Szczegółowe informacje na temat procedury zawarte są w rozdziale I (pkt 5.) <i>Opis systemu wyboru projektów w ramach PO Kapitał Ludzki</i>
	Instytucja odpowiedzialna za wydanie ostatecznej decyzji w sprawie dofinansowania projektu i podpisanie umowy/decyzji o przyznaniu wsparcia dla projektu	Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości
	Procedura odwoławcza	Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości

Poddziałanie 2.1.2 Partnerstwo dla zwiększania adaptacyjności – projekty konkursowe realizowane przez partnerów społecznych

1.	Typ realizowanych operacji	– opracowanie, upowszechnienie i wdrożenie
----	----------------------------	---

¹⁷ W rozumieniu art. 4 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. *o swobodzie działalności gospodarczej* (Dz. U. z 2007 r. Nr 155, poz. 1095, z późn. zm.) – dotyczy całego Priorytetu II, ilekroć jest mowa o przedsiębiorcy.

¹⁸ Ilekroć w ramach Działania jest mowa o „pracownikach przedsiębiorstw”, należy przez to rozumieć (zgodnie z art. 5 załącznika I do rozporządzenia Komisji nr 800/2008): 1) pracowników w rozumieniu polskiego prawa pracy; 2) osoby pracujące dla przedsiębiorstwa, podlegające mu i uważane za pracowników na mocy polskiego prawa; 3) właścicieli-kierowników; 4) partnerów (wspólników) prowadzących regularną działalność w przedsiębiorstwie i czerpiących z niego korzyści finansowe.

	(projektów)	<p>nowych rozwiązań, które zwiększają zdolności adaptacyjne pracowników i przedsiębiorstw w szczególności w zakresie form i metod organizacji pracy (w tym pracy w niepełnym wymiarze, pracy tymczasowej oraz telepracy), zarządzania zmianą gospodarczą oraz podnoszenia kwalifikacji zawodowych (1)</p> <ul style="list-style-type: none"> – opracowanie i upowszechnienie mechanizmów udziału partnerów społecznych w procesie diagnozowania potrzeb szkoleniowych pracowników i przedsiębiorstw oraz współzarządzania Funduszami Szkoleniowymi¹⁹ przedsiębiorstw (2) – wsparcie dla tworzenia i zwiększenia wartości zakładowych funduszy szkoleniowych w MMŚP połączone z wdrożeniem mechanizmów współzarządzania nimi przez partnerów społecznych (3)
2.	Zakres stosowania cross-financingu	Zgodnie z zapisami <i>Wytycznych w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.</i>
3.	Kategoria interwencji funduszy strukturalnych (priority theme dimension)	62
4.	Typ beneficjentów	partnerzy społeczni (związki pracodawców ²⁰ i związki zawodowe ²¹)
5.	Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy)	<ul style="list-style-type: none"> – Mikro, mali i średni przedsiębiorcy i ich pracownicy (w tym wykonujący pracę na podstawie umowy cywilno-prawnej) – przedstawiciele związków pracodawców – przedstawiciele związków zawodowych
6.	Propozycje kryteriów wyboru finansowanych operacji	<p>Kryteria:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ogólne – szczegółowe <p>Dokładne wskazanie kryteriów wyboru finansowanych operacji nastąpi w Planie działania, przygotowywanym przez IP dla każdego Priorytetu.</p>

¹⁹ W rozumieniu ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz.U. z 2008 r. Nr 69 poz. 415, z późn.zm.)

²⁰ W rozumieniu przepisów ustawy z dnia 23 maja 1991 r. *o organizacjach pracodawców* (Dz. U. Nr 55, poz. 235, z późn. zm.) oraz ustawy z dnia 22 marca 1989 roku o rzemiośle (Dz.U. z 2002 Nr 112 poz. 979 z późn. zm – dotyczy całego Priorytetu II.

²¹ W rozumieniu przepisów ustawy z dnia 23 maja 1991 r. *o związkach zawodowych* (Dz. U. z 2001 r. Nr 79, poz. 854, z późn. zm.) – dotyczy całego Priorytetu II.

7.	Opis systemu wyboru projektów:	
	Instytucja odpowiedzialna za wybór projektów	Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości
	Tryb dokonywania wyboru projektów	projekty konkursowe
	Procedura oceny merytorycznej wniosku o dofinansowanie	Szczegółowe informacje na temat procedury zawarte są w rozdziale I (pkt 5.) <i>Opis systemu wyboru projektów w ramach PO Kapitał Ludzki</i>
	Instytucja odpowiedzialna za wydanie ostatecznej decyzji w sprawie dofinansowania projektu i podpisanie umowy/decyzji o przyznaniu wsparcia dla projektu	Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości
	Procedura odwoławcza	Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości

Poddziałanie 2.1.3 Wsparcie systemowe na rzecz zwiększania zdolności adaptacyjnych pracowników i przedsiębiorstw – projekty systemowe

1.	Typ realizowanych operacji (projektów)	<ul style="list-style-type: none"> – wypracowanie i/lub wdrażanie narzędzi wsparcia dla przedsiębiorców w obszarze zdiagnozowanych potrzeb dotyczących obszaru zarządzania przedsiębiorstwem oraz zasobami ludzkimi (1) – opracowanie standardów zarządzania procesami w przedsiębiorstwach (2) – projekty szkoleniowe, doradcze lub z zakresu outplacementu wspierające procesy restrukturyzacji (zmiany gospodarczej) (3)
2.	Zakres stosowania cross-financingu	Zgodnie z zapisami <i>Wytucznych w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.</i>
3.	Kategoria interwencji funduszy strukturalnych (priority theme dimension)	62, 63, 64
4.	Typ beneficjentów	<ul style="list-style-type: none"> – Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości – Agencja Rozwoju Przemysłu S.A.
5.	Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy)	<ul style="list-style-type: none"> – Mikro, mali i średni przedsiębiorcy – pracownicy MMS przedsiębiorstw – sieci kooperacyjne MMS przedsiębiorstw i ich pracownicy – partnerzy społeczni i gospodarczy – agencje rozwoju regionalnego – jednostki naukowe, parki technologiczne, centra

		<p>transferów technologii, inkubatory przedsiębiorczości, uczelnie</p> <ul style="list-style-type: none"> - podmioty prowadzące działalność gospodarczą w zakresie szkoleń i ich pracownicy (w tym osoby zatrudnione na podstawie umów cywilnoprawnych) - instytucje i ośrodki wspierające przedsiębiorczość - osoby zamierzające rozpocząć działalność gospodarczą
6.	Propozycje kryteriów wyboru finansowanych operacji	<p>Kryteria:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ogólne - szczegółowe <p>Dokładne wskazanie kryteriów wyboru finansowanych operacji nastąpi w Planie działania, przygotowywanym przez IP dla każdego Priorytetu.</p>
7.	Opis systemu wyboru projektów:	
	Instytucja odpowiedzialna za wybór projektów	Minister właściwy ds. pracy - Departament Wdrażania EFS
	Tryb dokonywania wyboru projektów	projekty systemowe
	Procedura oceny merytorycznej wniosku o dofinansowanie	Informacje na temat procedury zawarte są w rozdziale I (pkt 5.) <i>Opis systemu wyboru projektów w ramach PO Kapitał Ludzki</i>
	Instytucja odpowiedzialna za wydanie ostatecznej decyzji w sprawie dofinansowania projektu i podpisanie umowy/decyzji o przyznaniu wsparcia dla projektu	Minister właściwy ds. pracy - Departament Wdrażania EFS
	Procedura odwoławcza	nie dotyczy

2.2 WSPARCIE DLA SYSTEMU ADAPTACYJNOŚCI KADR

1.	Nazwa programu operacyjnego	Program Operacyjny Kapitał Ludzki
2.	Nazwa i numer priorytetu	Priorytet II Rozwój zasobów ludzkich i potencjału adaptacyjnego przedsiębiorstw oraz poprawa stanu zdrowia osób pracujących
3.	Nazwa Funduszu	Europejski Fundusz Społeczny
4.	Institucja Zarządzająca	Minister właściwy ds. rozwoju regionalnego - Departament Zarządzania Europejskim Funduszem Społecznym
5.	Institucja Pośrednicząca	Minister właściwy ds. pracy - Departament Wdrażania EFS
6.	Institucja Certyfikująca	Minister właściwy ds. rozwoju regionalnego - Departament Instytucji Certyfikującej
7.	Institucja pośrednicząca w certyfikacji	nie dotyczy
8.	Institucja odpowiedzialna za otrzymywanie płatności dokonywanych przez KE	Minister właściwy do spraw finansów publicznych
9.	Forma pomocy (form of finance)	Pomoc bezzwrotna – 01
10.	Wymiar terytorialny (territory type)	nie dotyczy - 00
11.	Obszar działalności gospodarczej (economic activity)	nie dotyczy - 00
12.	Zasięg terytorialny NUTS (location)	NUTS0 – PL
13.	Institucja Wdrażająca (Institucja Pośrednicząca II stopnia)	nie dotyczy
14.	Institucja odpowiedzialna za dokonywanie płatności na rzecz beneficjentów	nie dotyczy
15.	Nazwa i numer działania	Działanie 2.2 Wsparcie dla systemu adaptacyjności kadr
16.	Cel i uzasadnienie działania	Cel Działania: Wsparcie przedsiębiorców i osób rozpoczynających działalność gospodarczą przez dostarczenie wysokiej jakości usług okołobiznesowych.
		Uzasadnienie Działania: Wyniki przeprowadzonych badań (w tym m.in. badania <i>Rozwój umiejętności i szkolenia w MŚP</i> , podsumowującego wyniki pozyskane dla Polski w ramach międzynarodowego projektu realizowanego przez Organizację Współpracy Gospodarczej i Rozwoju w ramach programu LEED) pokazują, że rozwój MMSP w Polsce wymaga zapewnienia dostępu przedsiębiorcom i osobom rozpoczynającym

		<p>działalność gospodarczą do dostosowanych do ich potrzeb i poziomu rozwoju usług okołobiznesowych (szkoleniowych, doradczych i finansowych). Usługi świadczone według ustalonych i monitorowanych standardów przez usługodawców działających lokalnie, ale współpracujących w sieci odpowiadają na zidentyfikowane potrzeby przedsiębiorców oraz osób rozpoczynających działalność gospodarczą. Taki sposób dostarczania usług pozwala na zapewnienie ich szerokiego wachlarza, a jednocześnie dobór usługi (lub zestawu usług) pomagającej rozwiązać indywidualny, zdiagnozowany problem klienta. Usługodawcy będą wybierani w otwartych konkursach spośród podmiotów spełniających określony standard, posiadających doświadczenie oraz zapewniających lokalnie i regionalnie szeroki dostęp do usług pomagających w rozpoczęciu i rozwoju działalności gospodarczej. Zapewnienie szerokiego dostępu do usług wymagać będzie pro aktywnego podejścia ze strony usługodawców. Podejście to umożliwi również wsparcie przedsiębiorców, którzy nie korzystają z usług okołobiznesowych ze względu na nieuświadomienie potrzeby lub brak informacji o możliwościach skorzystania z tego typu usług.</p>
17.	Kwalifikowalność wydatków w ramach działania	Kryteria kwalifikowalności wydatków są zgodne z <i>Wytocznymi w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach PO KL</i> .
18.	Alokacja finansowa na działanie	127 305 556 Euro
19.	Wkład ze środków unijnych	108 209 723 Euro
20.	Wkład ze środków publicznych krajowych	19 095 833 Euro
21.	Przewidywana wielkość środków prywatnych	0 Euro
22.	Udział środków UE w wydatkach kwalifikowanych stanowiących podstawę certyfikacji na poziomie projektu, tj. w publicznych wydatkach kwalifikowalnych (%)	85%
23.	Pomoc publiczna	<p>Tam gdzie ma zastosowanie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Rozporządzenie Komisji (WE) nr 1998/2006 z dnia 15 grudnia 2006 r. w sprawie stosowania art. 87 i 88 Traktatu do pomocy de minimis (Dz. Urz. UE L 379 z 28.12.2006, str. 5) – Rozporządzenie Komisji (WE) nr 800/2008 z dnia 6 sierpnia 2008 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne ze wspólnym rynkiem w zastosowaniu art. 87 i 88 Traktatu (ogólne rozporządzenie w sprawie wyłączeń blokowych) (Dz. Urz. UE L 214 z 09.08.2008,

		str. 3) Podstawą prawną udzielania pomocy publicznej i pomocy <i>de minimis</i> jest rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 20 czerwca 2008 r. w sprawie udzielania przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości pomocy finansowej w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki (Dz. U. Nr 111, poz. 710, z późn. zm.)
24.	Minimalny wkład własny beneficjenta (%)	Do określenia przez IP
25.	Dzień rozpoczęcia kwalifikowalności wydatków	12 grudnia 2006 r. – jeśli IP nie określi inaczej W przypadku Poddziałania 2.2.1 kwalifikowalność wydatków jest możliwa od dnia 30 czerwca 2011 r., a zawieranie umów o dofinansowanie od dnia 1 stycznia 2012 r.
26.	Minimalna/maksymalna wartość projektu	minimum 50 tys. zł - jeżeli IP nie określi inaczej
27.	Forma płatności	zgodnie z <i>Zasadami finansowania PO KL</i>
28.	Wysokość udziału cross-finansingu (%)	do 10%
29.	Wskaźniki realizacji Działania	- Liczba przedsiębiorstw i osób zamierzających rozpocząć działalność gospodarczą, którzy skorzystali z usług świadczonych w akredytowanych instytucjach

Poddziałanie 2.2.1 Poprawa jakości usług świadczonych przez instytucje wspierające rozwój przedsiębiorczości i innowacyjności – projekty systemowe

1.	Typ realizowanych operacji (projektów)	- dostarczanie kompleksowych usług (szkoleniowych, doradczych i finansowych) odpowiadających na potrzeby przedsiębiorców i osób rozpoczynających działalność gospodarczą (1)
2.	Zakres stosowania cross-finansingu	Zgodnie z zapisami <i>Wytocznych w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.</i>
3.	Kategoria interwencji funduszy strukturalnych (priority theme dimension)	62
4.	Typ beneficjentów	Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości
5.	Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne)	- instytucje świadczące usługi oraz udzielające wsparcia na rzecz rozwoju przedsiębiorczości

	bezpośrednio korzystające z pomocy)	oraz sieci tych instytucji i ich pracownicy, w tym osoby wykonujące pracę na podstawie umów cywilno-prawnych – przedsiębiorcy (z sektora MMSP) oraz osoby planujące rozpocząć działalność gospodarczą,
6.	Propozycje kryteriów wyboru finansowanych operacji	Kryteria: – ogólne – szczegółowe Dokładne wskazanie kryteriów wyboru finansowanych operacji nastąpi w Planie działania, przygotowywanym przez IP dla każdego Priorytetu.
7.	Opis systemu wyboru projektów:	
	Instytucja odpowiedzialna za wybór projektów	Minister właściwy ds. pracy - Departament Wdrażania EFS
	Tryb dokonywania wyboru projektów	projekty systemowe
	Procedura oceny merytorycznej wniosku o dofinansowanie	Informacje na temat procedury zawarte są w rozdziale I (pkt 5.) <i>Opis systemu wyboru projektów w ramach PO Kapitał Ludzki</i>
	Instytucja odpowiedzialna za wydanie ostatecznej decyzji w sprawie dofinansowania projektu i podpisanie umowy/decyzji o przyznaniu wsparcia dla projektu	Minister właściwy ds. pracy - Departament Wdrażania EFS
	Procedura odwoławcza	nie dotyczy

Poddziałanie 2.2.2 Poprawa jakości świadczonych usług szkoleniowych – projekty systemowe²²

²² Realizacja Poddziałania nie będzie kontynuowana od 1 stycznia 2012 r.

2.3 WZMOCNIENIE POTENCJAŁU ZDROWIA OSÓB PRACUJĄCYCH ORAZ POPRAWA JAKOŚCI FUNKCJONOWANIA SYSTEMU OCHRONY ZDROWIA

1.	Nazwa programu operacyjnego	Program Operacyjny Kapitał Ludzki
2.	Nazwa i numer priorytetu	Priorytet II Rozwój zasobów ludzkich i potencjału adaptacyjnego przedsiębiorstw oraz poprawa stanu zdrowia osób pracujących
3.	Nazwa Funduszu	Europejski Fundusz Społeczny
4.	Instytucja Zarządzająca	Minister właściwy ds. rozwoju regionalnego - Departament Zarządzania Europejskim Funduszem Społecznym
5.	Instytucja Pośrednicząca	Minister właściwy ds. pracy - Departament Wdrażania EFS
6.	Instytucja Certyfikująca	Minister właściwy ds. rozwoju regionalnego - Departament Instytucji Certyfikującej
7.	Instytucja pośrednicząca w certyfikacji	nie dotyczy
8.	Instytucja odpowiedzialna za otrzymywanie płatności dokonywanych przez KE	Minister właściwy do spraw finansów publicznych
9.	Forma pomocy (form of finance)	Pomoc bezzwrotna – 01
10.	Wymiar terytorialny (territory type)	nie dotyczy - 00
11.	Obszar działalności gospodarczej (economic activity)	nie dotyczy - 00
12.	Zasięg terytorialny NUTS (location)	NUTS 0 – PL
13.	Instytucja Wdrażająca (Instytucja Pośrednicząca II stopnia)	Minister właściwy ds. zdrowia – Departament Funduszy Europejskich
14.	Instytucja odpowiedzialna za dokonywanie płatności na rzecz beneficjentów	nie dotyczy
15.	Nazwa i numer działania	Działanie 2.3 Wzmocnienie potencjału zdrowia osób pracujących oraz poprawa jakości funkcjonowania systemu ochrony zdrowia
16.	Cel i uzasadnienie działania	<p>Cele Działania:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Wzmocnienie potencjału zdrowia osób pracujących poprzez opracowywanie kompleksowych programów profilaktycznych oraz programów wspierających powrót do pracy (wdrożenie wybranych programów) 2. Podnoszenie kwalifikacji i umiejętności personelu medycznego 3. Poprawa jakości w zakładach opieki zdrowotnej

		<p>Uzasadnienie Działania:</p> <p>Utrzymanie dobrego stanu zdrowia osób pracujących jest niezbędne, aby zapewnić właściwy rozwój gospodarczy kraju. Jednym z poważnych czynników o charakterze zdrowotnym hamującym rozwój gospodarki, jest występowanie chorób o podłożu zawodowym (zarówno chorób zawodowych określonych w załączniku do Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 czerwca 2009 r. w sprawie chorób zawodowych (Dz. U. Nr 105, poz. 869) jak i chorób nie zamieszczonych w przedmiotowym załączniku do rozporządzenia, jednak których powstanie pośrednio pozostaje w związku przyczynowo-skutkowym z istniejącymi warunkami pracy). W aspekcie ekonomicznym stanowią one znaczne obciążenie finansowe zarówno dla budżetu państwa jak i budżetów gospodarstw domowych. Natomiast w kontekście społecznym są często powodem przerywania aktywności zawodowej pracowników. W związku z tym, aby zredukować te niekorzystne zjawiska, w ramach EFS opracowywane będą kompleksowe programy kierowane do określonych grup zawodowych/pracowniczych, ukierunkowane zarówno na profilaktykę jak i wspieranie powrotu do pracy osób, u których wystąpiły choroby zawodowe oraz choroby pośrednio zależne od warunków pracy. Zakłada się, że takie programy będą przyczyniać się do przedłużenia aktywności zawodowej, co jest bardzo istotne w perspektywie istniejącego trendu starzenia się społeczeństwa.</p> <p>Rozwój medycyny, coraz większa specjalizacja oraz wymogi prawne, stwarzają konieczność ustawicznego kształcenia kadr medycznych. W kontekście obecnie nasilających się procesów starzenia się społeczeństwa, uzasadnione jest inwestowanie w rozwój kwalifikacji osób pracujących w służbie zdrowia w zakresie profilaktyki i leczenia dolegliwości zdrowotnych typowych dla osób starszych oraz zapewniania właściwej opieki zdrowotnej, co będzie mogło wpływać na wydłużenie ich aktywności zawodowej i społecznej. Dzięki temu możliwe będzie zmniejszenie obciążeń dla osób w wieku produkcyjnym, powodujących często rezygnację z aktywności zawodowej na rzecz opieki nad osobami starszymi, niezdolnymi do samodzielnej egzystencji.</p>
--	--	--

		<p>W kontekście oddziaływania na rynek pracy i zwiększania zdolności adaptacyjnych pracowników służby zdrowia, wsparcie kierowane będzie przede wszystkim na podnoszenie kwalifikacji zawodowych pielęgniarek i położnych w ramach studiów pomostowych (umożliwiających uzyskiwanie niezbędnych kwalifikacji zawodowych uprawniających do wykonywania zawodu) oraz wspieranie kształcenia specjalizacyjnego lekarzy deficytowych specjalności tj. kardiologów, onkologów oraz lekarzy medycyny pracy. Ponieważ choroby o podłożu kardiologicznym i onkologicznym stanowią najczęstszą przyczynę zgonów w Polsce, zwiększanie możliwości podnoszenia specjalistycznych kwalifikacji zawodowych lekarzy zajmujących się tymi schorzeniami jest szczególnie uzasadnione. Poza kształceniem lekarzy w ramach procesu specjalizacji, wsparcie kierowane do lekarzy, będzie również dotyczyło podnoszenia ich kwalifikacji w innych formach (np. szkolenia, kursy, studia podyplomowe), związanych tematycznie ze schorzeniami będącymi przyczyną opuszczenia rynku pracy przez osoby w wieku produkcyjnym oraz tematyką związaną ze starzeniem się społeczeństwa. Osiągnięcie większej efektywności w leczeniu ww. schorzeń będzie pozytywnie oddziaływać na zdrowie osób pracujących, tym samym zwiększając możliwość ich dłuższej aktywności na rynku pracy.</p> <p>Jednocześnie dążąc do zwiększenia sprawności funkcjonowania systemu ochrony zdrowia w Polsce, w szczególności w obliczu zadłużenia publicznych zakładów opieki zdrowotnej, w tym szpitali, niezbędne jest prowadzenie działań ukierunkowanych na lepsze zarządzanie zakładami opieki zdrowotnej oraz na podnoszenie jakości udzielanych przez nie świadczeń zdrowotnych. Zwiększenie racjonalności gospodarowania środkami finansowymi w ochronie zdrowia będzie wspomaganie w ramach EFS dzięki rozwijaniu umiejętności kadry zarządzającej szpitalami z zakresu efektywnego zarządzania oraz wiedzy o skutecznych i efektywnych technologiach medycznych. Szkolenia będą również kierowane do dysponentów środków publicznych w ochronie zdrowia. Z kolei podwyższanie standardów i zwiększanie jakości usług świadczonych przez zakłady opieki zdrowotnej, w tym w szczególności</p>
--	--	--

		przez szpitale będzie odbywać się poprzez wsparcie procesu akredytacji zakładów opieki zdrowotnej, prowadzonego przez Centrum Monitorowania Jakości w Ochronie Zdrowia.
17.	Kwalifikowalność wydatków w ramach działania	Kryteria kwalifikowalności wydatków są zgodne z <i>Wytycznymi w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach PO KL</i> .
18.	Alokacja finansowa na działanie	118 213 179 Euro
19.	Wkład ze środków unijnych	100 481 202 Euro
20.	Wkład ze środków publicznych krajowych	17 731 977 Euro
21.	Przewidywana wielkość środków prywatnych	0 Euro
22.	Udział środków UE w wydatkach kwalifikowanych stanowiących podstawę certyfikacji na poziomie projektu, tj. w publicznych wydatkach kwalifikowalnych (%)	85%
23.	Pomoc publiczna	nie dotyczy
24.	Minimalny wkład własny beneficjenta (%)	Do określenia przez IP
25.	Dzień rozpoczęcia kwalifikowalności wydatków	12 grudnia 2006 r. – jeżeli IP nie określi terminu późniejszego W przypadku Poddziałania 2.3.4 - kwalifikowalność wydatków jest możliwa od dnia 30 czerwca 2011 r., a zawieranie umów o dofinansowanie od dnia 1 stycznia 2012 r.
26.	Minimalna/maksymalna wartość projektu	minimum 50 tys. zł – jeżeli IP nie określi inaczej
27.	Forma płatności	<i>zgodnie z Zasadami finansowania PO KL</i>
28.	Wysokość udziału cross-finansingu (%)	do 10 %
29.	Wskaźniki realizacji Działania	<ul style="list-style-type: none"> – Liczba programów profilaktycznych oraz programów wspierających powrót do pracy, opracowanych w ramach Działania; – Liczba pielęgniarek i położnych, które ukończyły studia pomostowe w ramach Działania; – Liczba lekarzy deficytowych specjalizacji (onkologia, kardiologia, medycyna pracy), którzy ukończyli w ramach Działania cykl kursów w ramach realizacji programu specjalizacji; – Liczba przedstawicieli kadry zarządzającej oraz dysponentów środków publicznych w sektorze zdrowia, którzy zakończyli szkolenie

		<p>z zakresu zarządzania w ramach Działania</p> <ul style="list-style-type: none"> - Liczba jednostek służby zdrowia, które uzyskały akredytację Centrum Monitorowania Jakości w Ochronie Zdrowia w ramach Działania
--	--	---

Poddziałanie 2.3.1 Opracowanie kompleksowych programów zdrowotnych - projekty systemowe

1.	Typ realizowanych operacji (projektów)	<ul style="list-style-type: none"> - opracowanie kompleksowych programów profilaktycznych przystosowanych do potrzeb poszczególnych grup pracowników/grup zawodowych, w szczególności ukierunkowanych na redukcję występowania chorób zawodowych (wdrożenie wybranych programów) (1) - opracowanie kompleksowych programów ukierunkowanych na powrót do pracy określonych grup pracowników/grup zawodowych ze stwierdzonymi chorobami zawodowymi (wdrożenie wybranych programów) (2)
2.	Zakres stosowania cross-financingu	Zgodnie z zapisami <i>Wytycznych w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.</i>
3.	Kategoria interwencji funduszy strukturalnych (priority theme dimension)	66, 67
4.	Typ beneficjentów	<ul style="list-style-type: none"> - Instytut Medycyny Pracy im. prof. dr med. Jerzego Nofera w Łodzi - Minister właściwy ds. zdrowia
5.	Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy)	<p>Między innymi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - grupy zawodowe/grupy pracowników narażone na czynniki wywołujące choroby zawodowe - osoby, u których warunki pracy spowodowały wystąpienie choroby zawodowej (stwierdzono chorobę zawodową) lub orzeczono niezdolność do pracy
6.	Propozycje kryteriów wyboru finansowanych operacji	<p>Kryteria:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ogólne - szczegółowe <p>Dokładne wskazanie kryteriów wyboru finansowanych operacji nastąpi w Planie działania,</p>

		przygotowywanym przez IP dla każdego Priorytetu.
7.	Opis systemu wyboru projektów:	
	Instytucja odpowiedzialna za wybór projektów	Minister właściwy ds. zdrowia – Departament Funduszy Europejskich
	Tryb dokonywania wyboru projektów	projekty systemowe
	Procedura oceny merytorycznej wniosku o dofinansowanie	Informacje na temat procedury zawarte są w rozdziale I (pkt 5.) <i>Opis systemu wyboru projektów w ramach PO Kapitał Ludzki</i>
	Instytucja odpowiedzialna za wydanie ostatecznej decyzji w sprawie dofinansowania projektu i podpisanie umowy/decyzji o przyznaniu wsparcia dla projektu	Minister właściwy ds. zdrowia – Departament Funduszy Europejskich
	Procedura odwoławcza	nie dotyczy

Poddziałanie 2.3.2 Doskonalenie zawodowe kadr medycznych - projekty systemowe

1.	Typ realizowanych operacji (projektów)	<ul style="list-style-type: none"> – kształcenie w ramach procesu specjalizacji lekarzy deficytowych specjalności, tj. onkologii, kardiologii, medycyny pracy (1) – kształcenie lekarzy w tematyce związanej ze schorzeniami będącymi przyczyną opuszczania rynku pracy przez osoby w wieku produkcyjnym oraz tematyką związaną ze starzeniem się społeczeństwa (2) – kształcenie zawodowe pielęgniarek i położnych, w szczególności w ramach studiów pomostowych²³ (3) – kształcenie przedstawicieli innych zawodów medycznych w tematyce związanej ze schorzeniami będącymi przyczyną opuszczania rynku pracy przez osoby w wieku produkcyjnym oraz tematyką związaną ze starzeniem się społeczeństwa²⁴ (4)
----	--	---

²³ Zgodnie z art. 11 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o zmianie ustawy o zawodach pielęgniarki i położnej oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 92, poz. 885) oraz rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 11 maja 2004 r. w sprawie szczegółowych warunków prowadzenia studiów zawodowych na kierunku pielęgniarstwo lub położnictwo (Dz. U. Nr 110, poz. 1170), nazwa tzw. studiów pomostowych brzmi: studia zawodowe na kierunku pielęgniarstwo lub położnictwo przeznaczone dla pielęgniarek, położnych, które posiadają świadectwo dojrzałości i są absolwentami liceów medycznych oraz medycznych szkół zawodowych kształcących w zawodzie pielęgniarki i położnej.

²⁴ Określonych w *Planie działania*.

2.	Zakres stosowania cross-finansingu	Zgodnie z zapisami Wytycznych w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.
3.	Kategoria interwencji funduszy strukturalnych (priority theme dimension)	72
4.	Typ beneficjentów	<ul style="list-style-type: none"> - Centrum Medyczne Kształcenia Podyplomowego; - Minister właściwy ds. zdrowia; - Centrum Kształcenia Podyplomowego Pielęgniarek i Położnych
5.	Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy)	<p>Między innymi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - lekarze kwalifikujący się do uczestnictwa w procesie kształcenia specjalizacyjnego z zakresu kardiologii, szeroko rozumianej onkologii (onkologii klinicznej, radioterapii onkologicznej, chirurgii onkologicznej, ginekologii onkologicznej, onkologii i hematologii dziecięcej) oraz medycyny pracy; - pielęgniarki i położne kwalifikujące się do uczestnictwa w studiach pomostowych oraz ewentualnie do kursów specjalistycznych i kwalifikacyjnych²⁵; - lekarze kwalifikujący się do uczestnictwa w formach kształcenia, podnoszących kwalifikacje w tematyce związanej ze schorzeniami będącymi przyczyną opuszczania rynku pracy przez osoby w wieku produkcyjnym oraz tematyką związaną ze starzeniem się społeczeństwa - przedstawiciele innych zawodów medycznych kwalifikujący się do uczestnictwa w formach kształcenia, podnoszących kwalifikacje w tematyce związanej ze schorzeniami będącymi przyczyną opuszczania rynku pracy przez osoby w wieku produkcyjnym oraz tematyką związaną ze starzeniem się społeczeństwa²⁶
6.	Propozycje kryteriów wyboru finansowanych operacji	<p>Kryteria:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ogólne - szczegółowe <p>Dokładne wskazanie kryteriów wyboru finansowanych operacji nastąpi w Planie działania, przygotowywanym przez IP dla każdego Priorytetu.</p>
7.	Opis systemu wyboru projektów:	

²⁵ Finansowanie kursów specjalistycznych i kwalifikacyjnych możliwe będzie tylko w przypadku posiadania środków wygenerowanych z części przeznaczonej na finansowanie Poddziałania 2.3.2.

²⁶ Finansowanie kształcenia podyplomowego możliwe będzie tylko w przypadku posiadania środków wygenerowanych z części przeznaczonej na finansowanie Poddziałania 2.3.2.

Instytucja odpowiedzialna za wybór projektów	Minister właściwy ds. zdrowia – Departament Funduszy Europejskich	
Tryb dokonywania wyboru projektów	projekty systemowe	
Procedura oceny merytorycznej wniosku o dofinansowanie	Informacje na temat procedury zawarte są w rozdziale I (pkt 5.) <i>Opis systemu wyboru projektów w ramach PO Kapitał Ludzki</i>	
Instytucja odpowiedzialna za wydanie ostatecznej decyzji w sprawie dofinansowania projektu i podpisanie umowy/decyzji o przyznaniu wsparcia dla projektu	Minister właściwy ds. zdrowia – Departament Funduszy Europejskich	
Procedura odwoławcza	nie dotyczy	

Poddziałanie 2.3.3 Podniesienie jakości zarządzania w ochronie zdrowia - projekty systemowe

1.	Typ realizowanych operacji (projektów)	<ul style="list-style-type: none"> – wsparcie procesu akredytacji zakładów opieki zdrowotnej, w szczególności szpitali, posiadających umowę o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej zawartą z oddziałem wojewódzkim Narodowego Funduszu Zdrowia albo udzielające świadczeń zdrowotnych finansowanych ze środków publicznych na podstawie innych tytułów (1) – szkolenia pracowników, w szczególności kadry zarządzającej zakładów opieki zdrowotnej, posiadających umowę o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej zawartą z oddziałem wojewódzkim Narodowego Funduszu Zdrowia albo udzielające świadczeń zdrowotnych finansowanych ze środków publicznych na podstawie innych tytułów oraz dysponentów środków publicznych w sektorze ochrony zdrowia, tj. kadry zarządzającej NFZ (2) – rozwój standardów kwalifikacji dla kadry zarządzającej w sektorze ochrony zdrowia (3)
2.	Zakres stosowania cross-financingu	Zgodnie z zapisami <i>Wytycznych w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki</i> .
3.	Kategoria interwencji funduszy	63, 72

	strukturalnych (priority theme dimension)	
4.	Typ beneficjentów	<ul style="list-style-type: none"> - Centrum Monitorowania Jakości w Ochronie Zdrowia; - Narodowy Fundusz Zdrowia; - Naczelna Izba Lekarska; - Minister właściwy ds. zdrowia
5.	Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy)	<p>Między innymi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zakłady opieki zdrowotnej, w szczególności szpitale, posiadające umowę o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej zawartą z oddziałem wojewódzkim Narodowego Funduszu Zdrowia albo udzielające świadczeń zdrowotnych finansowanych ze środków publicznych na podstawie innych tytułów - pracownicy, w szczególności kadra zarządzająca zakładów opieki zdrowotnej, które posiadają umowę o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej zawartą z oddziałem wojewódzkim Narodowego Funduszu Zdrowia albo udzielające świadczeń zdrowotnych finansowanych ze środków publicznych na podstawie innych tytułów - dysponenci środków publicznych w sektorze ochrony zdrowia tj. kadra zarządzająca NFZ
6.	Propozycje kryteriów wyboru finansowanych operacji	<p>Kryteria:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ogólne - szczegółowe <p>Dokładne wskazanie kryteriów wyboru finansowanych operacji nastąpi w Planie działania, przygotowywanym przez IP dla każdego Priorytetu.</p>
7.	Opis systemu wyboru projektów:	
	Instytucja odpowiedzialna za wybór projektów	Minister właściwy ds. zdrowia – Departament Funduszy Europejskich
	Tryb dokonywania wyboru projektów	projekty systemowe
	Procedura oceny merytorycznej wniosku o dofinansowanie	Informacje na temat procedury zawarte są w rozdziale I (pkt 5.) <i>Opis systemu wyboru projektów w ramach PO Kapitał Ludzki</i>
	Instytucja odpowiedzialna za wydanie ostatecznej decyzji w sprawie dofinansowania projektu i podpisanie umowy/decyzji o przyznaniu wsparcia dla projektu	Minister właściwy ds. zdrowia – Departament Funduszy Europejskich
	Procedura odwoławcza	nie dotyczy

Poddziałanie 2.3.4 Rozwój kwalifikacji kadr służący podniesieniu jakości zarządzania w ochronie zdrowia – projekty konkursowe

1.	Typ realizowanych operacji (projektów)	– Kształcenie poprzez kursy, szkolenia, studia podyplomowe pracowników podmiotów leczniczych, wykonujących niemedyczne czynności zawodowe (w szczególności administracyjne, zarządcze), którzy z własnej inicjatywy wyrażają chęć udziału w projekcie ²⁷ (1)
2.	Zakres stosowania cross-financingu	Zgodnie z zapisami <i>Wytucznych w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki</i>
3.	Kategoria interwencji funduszy strukturalnych (priority theme dimension)	72
4.	Typ beneficjentów	wszystkie podmioty - z wyłączeniem osób fizycznych (nie dotyczy osób prowadzących działalność gospodarczą lub oświatową na podstawie przepisów odrębnych)
5.	Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy)	– Pracownicy podmiotów leczniczych, wykonujący niemedyczne czynności zawodowe (w szczególności administracyjne, zarządcze)
6.	Propozycje kryteriów wyboru finansowanych operacji	Kryteria: – ogólne – szczegółowe Dokładne wskazanie kryteriów wyboru finansowanych operacji nastąpi w Planie działania, przygotowywanym przez IP dla każdego Priorytetu.
7.	Opis systemu wyboru projektów:	
	Instytucja odpowiedzialna za wybór projektów	Minister właściwy ds. zdrowia – Departament Funduszy Europejskich
	Tryb dokonywania wyboru projektów	Projekty konkursowe

²⁷ W przypadku realizacji ww. form kształcenia, gdy ich uczestnikami są przedsiębiorcy lub pracownicy przedsiębiorstw, łącznie spełnione muszą być następujące warunki:

- 1) Projektodawca (w przypadku projektów partnerskich lider partnerstwa i partner/partnerzy projektu) jest niezależny od pracodawcy uczestnika danej formy kształcenia (tzn. nie zachodzą zależności prawne i kapitałowe pomiędzy projektodawcami a pracodawcami uczestników danej formy kształcenia);
- 2) kształcenie odbywa się poza miejscem pracy uczestników;
- 3) nabór na daną formę kształcenia jest otwarty dla wszystkich zainteresowanych;
- 4) pracownicy zatrudnieni w jednym miejscu pracy (u jednego pracodawcy) stanowią nie więcej niż 20% uczestników jednej formy kształcenia w ramach tego samego projektu.

	Procedura oceny merytorycznej wniosku o dofinansowanie	Szczegółowe informacje na temat procedury zawarte są w rozdziale I (pkt 5.) <i>Opis systemu wyboru projektów w ramach PO Kapitał Ludzki</i>
	Instytucja odpowiedzialna za wydanie ostatecznej decyzji w sprawie dofinansowania projektu i podpisanie umowy/decyzji o przyznaniu wsparcia dla projektu	Minister właściwy ds. zdrowia – Departament Funduszy Europejskich
	Procedura odwoławcza	Minister właściwy ds. zdrowia – Departament Funduszy Europejskich

Indykatywny podział alokacji finansowej w ramach Priorytetu II

DZIAŁANIE	Alokacja (euro)		
	Ogółem	EFS	Środki krajowe
Działanie 2.1 <i>ROZWÓJ KADR NOWOCZESNEJ GOSPODARKI</i>	544 993 171	463 244 195	81 748 976
w tym Poddziałanie 2.1.1 <i>Rozwój kapitału ludzkiego w przedsiębiorstwach</i>	394 511 298	335 334 603	59 176 695
w tym Poddziałanie 2.1.2 <i>Partnerstwo dla zwiększania adaptacyjności</i>	30 253 443	25 715 427	4 538 016
w tym Poddziałanie 2.1.3 <i>Wsparcie systemowe na rzecz zwiększenia zdolności adaptacyjnych pracowników i przedsiębiorstw</i>	120 228 430	102 194 165	18 034 265
Działanie 2.2 <i>WSPARCIE DLA SYSTEMU ADAPTACYJNOŚCI KADR</i>	127 305 556	108 209 723	19 095 833
w tym Poddziałanie 2.2.1 <i>Poprawa jakości usług świadczonych przez instytucje wspierające rozwój przedsiębiorczości i innowacyjności</i>	101 664 530	86 414 850	15 249 680
w tym Poddziałanie 2.2.2 <i>Poprawa jakości świadczonych usług szkoleniowych</i>	25 641 026	21 794 873	3 846 153
Działanie 2.3 <i>WZMOCNIENIE POTENCJAŁU ZDROWIA OSÓB PRACUJĄCYCH ORAZ POPRAWA JAKOŚCI FUNKCJONOWANIA SYSTEMU OCHRONY ZDROWIA</i>	118 213 179	100 481 202	17 731 977
w tym Poddziałanie 2.3.1 <i>Opracowanie kompleksowych programów zdrowotnych</i>	8 559 368	7 275 463	1 283 905

w tym Poddziałanie 2.3.2 <i>Doskonalenie zawodowe kadr medycznych</i>	96 883 547	82 351 014	14 532 533
w tym Poddziałanie 2.3.3 <i>Podniesienie jakości zarządzania w ochronie zdrowia</i>	8 441 156	7 174 983	1 266 173
w tym Poddziałanie 2.3.4 <i>Rozwój kwalifikacji kadr służące podniesieniu jakości zarządzania w ochronie zdrowia</i>	4 329 108	3 679 742	649 366
OGÓŁEM PRIORYTET II	790 511 906	671 935 120	118 576 786

Priorytet III
WYSOKA JAKOŚĆ SYSTEMU
OŚWIATY

PRIORYTET III

WYSOKA JAKOŚĆ SYSTEMU OŚWIATY

Opis Priorytetu III

Wzrost gospodarczy oraz poprawa zatrudnienia nie są możliwe bez zwiększenia skali inwestycji w system oświaty oraz podniesienia efektywności kształcenia. Coraz ściślejsze powiązanie gospodarki i systemu kształcenia narzuca coraz większą potrzebę modernizowania instytucji oświatowych i programów kształcenia.

Priorytet III koncentruje się na podwyższaniu jakości funkcjonowania systemu oświaty, zakładając wprowadzenie rozwiązań systemowych w zakresie monitoringu i ewaluacji, rozwój badań edukacyjnych oraz ich powiązanie z polityką edukacyjną. Nowe rozwiązania obejmują również działania na rzecz zwiększenia efektywności systemu nadzoru pedagogicznego.

W celu zapewnienia wysokiej jakości kształcenia niezbędny jest rozwój systemu zbierania i analizowania danych ilościowych i jakościowych w obszarze oświaty. Zadanie to realizowane będzie m.in. poprzez wypracowanie obiektywizowanego narzędzia oceny skutków działań w obszarze oświaty, które zostanie wykorzystane w kompleksowych działaniach badawczych i analitycznych wspomagających rozwój systemu kształcenia. W związku z długofalowym oddziaływaniem wsparcia w zakresie badań i analiz systemu oświaty, po przeglądzie śródkresowym nie będzie podejmowana realizacja nowych projektów, obejmujących opracowanie i wdrożenie koncepcji instytucjonalnego zaplecza badawczego oraz badania w obszarze funkcjonowania systemu oświaty, efektywności kształcenia oraz dostosowania jego zakresu do potrzeb rynku pracy, ze szczególnym uwzględnieniem grup społecznych zagrożonych marginalizacją. Pozyskiwaniu obiektywnych danych statystycznych służyć będzie zmodernizowany i rozbudowywany System Informacji Oświatowej. Równocześnie odpowiednio wzmocniony system egzaminów zewnętrznych zapewni rzetelną informację dotyczącą wyników kształcenia, a więc efektywności instytucji systemu oświaty.

Wyniki badań i analiz wykorzystywane będą w kształtowaniu polityki edukacyjnej państwa, przyczyniając się do doskonalenia podstaw programowych. Posłużą także do usprawnienia systemu finansowania oświaty, co przyczyni się do zwiększenia efektywności zarządzania w instytucjach oświatowych. Wprowadzanie rozwiązań innowacyjnych (dotyczących m.in. nowoczesnych form kształcenia) poprzedzane będzie – w miarę potrzeby – finansowaniem działań o charakterze pilotażowym.

Poprawie jakości kształcenia będzie służyć modernizacja systemu kształcenia i doskonalenia nauczycieli z uwzględnieniem akredytacji jednostek prowadzących doskonalenie nauczycieli oraz opracowanie i wdrożenie innowacyjnych, ponadregionalnych programów doskonalenia nauczycieli.

W celu poprawy jakości systemu doskonalenia nauczycieli, spójnego z rozwojem szkół w ramach Priorytetu zrealizowane zostaną programy kompleksowego wspomaganie szkół i przedszkoli na podstawie diagnozy rzeczywistych potrzeb. Doskonalenie nauczycieli i wsparcie szkół realizowane będzie w różnych obszarach tematycznych, stanowiących zakres przedmiotowych projektów, na podstawie opracowanych ofert doskonalenia. Ponadto, w celu zapewnienia wspólnego rozwiązywania problemów i wymiany doświadczeń, w tym upowszechnienia dobrych praktyk każda ze szkół będzie miała możliwość uczestnictwa w lokalnych sieciach współpracy i samokształcenia.

Dostosowaniu oferty edukacyjnej do potrzeb rynku pracy będą służyć prace nad aktualizacją podstaw programowych oraz nad innowacyjnymi programami nauczania, a także materiałami dydaktycznymi, zwłaszcza obejmującymi kształtowanie tzw. *kompetencji kluczowych* z zakresu przedsiębiorczości, przedmiotów matematycznych, przyrodniczych i technicznych. Rozwój portalu edukacyjnego Scholaris umożliwi upowszechnienie innowacyjnych programów i metod dydaktycznych wśród nauczycieli.

Przewiduje się także realizację ponadregionalnych programów rozwijania zainteresowań naukami matematycznymi, przyrodniczymi i technicznymi, w uzupełnieniu do projektów rozwojowych szkół, które będą realizowane na szczeblu regionalnym w ramach Priorytetu IX. Działania te przyczynią się do poprawy zdolności uczniów do przyszłego zatrudnienia.

Inną formą służącą zbliżeniu realiów szkolnych do oczekiwań rynku pracy będą innowacyjne formy doskonalenia nauczycieli w przedsiębiorstwach, obejmujące m.in. staże i praktyki o czasie trwania nie krótszym niż dwa tygodnie. Organizowane będą również staże i praktyki zawodowe dla uczniów szkół zawodowych z zastosowaniem międzynarodowej wymiany doświadczeń.

Dostosowanie systemu edukacji (kształcenia i szkolenia) do potrzeb gospodarki opartej na wiedzy realizowane będzie ponadto poprzez opracowanie i wdrożenie Krajowego Systemu Kwalifikacji, poprzedzone opracowaniem Krajowych Ram Kwalifikacji, spójnych z Europejskimi Ramami Kwalifikacji. Prace te ułatwią potwierdzanie (tzw. walidację) kwalifikacji ogólnych i zawodowych zdobytych poza formalnym systemem oświaty, np. w wyniku szkoleń bądź pracy zawodowej, a także zapewnią lepszą porównywalność różnych form kształcenia. W konsekwencji ułatwi to obywatelom funkcjonowanie na rynku pracy, zarówno krajowym, jak też międzynarodowym.

Łączna alokacja na Priorytet III wynosi 793 736 268 euro (środki EFS oraz środki budżetu państwa). Jednocześnie wyodrębniono kwotę 43 130 735 euro stanowiącą rezerwę w dyspozycji MEN.

Odpowiednie projekty realizowane w ramach działań Priorytetu III powinny przyczyniać się do osiągnięcia odpowiednich efektów realizacji określonych dla Priorytetu III:

1. Dokonania przeglądu wszystkich aktualnie obowiązujących podstaw programowych.
2. Wdrożenia 100 innowacyjnych programów nauczania, w tym w zakresie przedsiębiorczości, przedmiotów matematyczno-przyrodniczych i technicznych.
3. Objęcia 15% nauczycieli kształcenia zawodowego i instruktorów praktycznej nauki zawodu doskonaleniem zawodowym we współpracy z przedsiębiorstwami.
4. Zastosowania przez 13% jednostek prowadzących kształcenie nauczycieli (tj. szkół wyższych oraz kolegiów nauczycielskich) nowych form i zasad kształcenia nauczycieli.
5. Objęcia 15% jednostek prowadzących doskonalenie nauczycieli jednolitym systemem akredytacji.
6. Zrealizowania 95% Planu Działań dotyczącego wzmocnienia zdolności ewaluacyjno-badawczych systemu edukacji.
7. Wdrożenia 100% Planu Działań obejmującego opracowanie Krajowych Ram Kwalifikacji /spójnych z Europejskimi Ramami Kwalifikacji/ oraz opracowanie i wdrożenie Krajowego Systemu Kwalifikacji.
8. Objęcia 20% szkół pilotażem w zakresie zmodernizowanego systemu doskonalenia nauczycieli jako elementu wsparcia szkół.

3.1. MODERNIZACJA SYSTEMU ZARZĄDZANIA I NADZORU W OŚWIACIE

1.	Nazwa programu operacyjnego	Program Operacyjny Kapitał Ludzki
2.	Nazwa i numer priorytetu	Priorytet III Wysoka jakość systemu oświaty
3.	Nazwa Funduszu	Europejski Fundusz Społeczny
4.	Instytucja Zarządzająca	Minister właściwy ds. rozwoju regionalnego - Departament Zarządzania Europejskim Funduszem Społecznym
5.	Instytucja Pośrednicząca	Minister właściwy ds. oświaty i wychowania – Departament Funduszy Strukturalnych
6.	Instytucja Certyfikująca	Minister właściwy ds. rozwoju regionalnego - Departament Instytucji Certyfikującej
7.	Instytucja pośrednicząca w certyfikacji	nie dotyczy
8.	Instytucja odpowiedzialna za otrzymywanie płatności dokonywanych przez KE	Minister właściwy do spraw finansów publicznych
9.	Forma pomocy (form of finance)	Pomoc bezzwrotna – 01
10.	Wymiar terytorialny (territory type)	nie dotyczy - 00
11.	Obszar działalności gospodarczej (economic activity)	nie dotyczy - 00
12.	Zasięg terytorialny NUTS (location)	NUTS0 - PL
13.	Instytucja Wdrażająca (Instytucja Pośrednicząca II stopnia)	nie dotyczy
14.	Instytucja odpowiedzialna za dokonywanie płatności na rzecz beneficjentów	Minister właściwy ds. oświaty i wychowania – Departament Ekonomiczny
15.	Nazwa i numer działania	3.1 Modernizacja systemu zarządzania i nadzoru w oświacie
16.	Cel i uzasadnienie działania	Cel Działania: Wzmocnienie zdolności systemu edukacji w zakresie monitoringu, ewaluacji i badań edukacyjnych oraz ich wykorzystanie w polityce edukacyjnej i zarządzaniu oświatą.
		Uzasadnienie Działania:

		<p>Działanie zakłada wypracowanie i wdrożenie rozwiązań organizacyjnych i instytucjonalnych do realizacji i koordynacji programów badawczych w obszarze funkcjonowania systemu oświaty, w szczególności ukierunkowanych na ocenę jakości i efektywności procesu kształcenia oraz analizę systemu kształcenia pod kątem przygotowania absolwentów do wejścia na rynek pracy. W ramach Działania zakłada się także rozwój Systemu Informacji Oświatowej, tak, by stał się on jak najpełniejszym źródłem danych w obszarze oświaty, spójnym z innymi systemami informatycznymi funkcjonującymi w systemie edukacji. Realizacja Działania 3.1 zapewni koordynację pozyskiwania danych, dzięki czemu możliwe będzie wypracowywanie spójnych rekomendacji dla polityki edukacyjnej państwa.</p> <p>W ramach Działania przewiduje się również programy wzmocnienia jakości i efektywności systemu nadzoru pedagogicznego rozumianego jako ocenianie i analizowanie stanu, warunków i efektów działalności dydaktycznej, wychowawczej, opiekuńczej szkół, placówek, wspieranie i inspirowanie tej działalności oraz kontrola przestrzegania prawa w tym zakresie. W ocenianiu tym podstawą będą wyniki ewaluacji zewnętrznej i kontroli szkół i placówek, jako komplementarny sposób oceny jakości pracy szkół i placówek</p> <p>Działania te pozwolą na identyfikację szkół o szczególnie niskiej jakości nauczania, a także szkół o wysokiej jakości, co da podstawę do uruchomienia, odpowiednio, programów naprawczych lub upowszechnienia dobrych praktyk. Tym samym nadzór pedagogiczny, jako jeden z podstawowych instrumentów zarządzania oświatą umożliwi podejmowanie racjonalnych decyzji w tym obszarze. W ramach Działania planuje się również wypracowanie rozwiązań wspierających uczestników systemu oświaty na poziomie regionalnym i lokalnym w kształtowaniu polityk edukacyjnych poprzez doskonalenie strategii zarządzania oświatą na poziomie organów prowadzących szkoły. Planowane jest opracowanie i wdrożenie programów partnerskiej współpracy w ramach środowisk szkolnych (m. in. rodziców, uczniów i nauczycieli).</p>
17.	Kwalifikowalność wydatków w ramach działania	Kryteria kwalifikowalności wydatków są zgodne z <i>Wytocznymi w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach PO KL.</i>

18.	Alokacja finansowa na działanie	120 873 614 Euro
19.	Wkład ze środków unijnych	102 742 572 Euro
20.	Wkład ze środków publicznych krajowych	18 131 042 Euro
21.	Przewidywana wielkość środków prywatnych	0 Euro
22.	Udział środków UE w wydatkach kwalifikowanych stanowiących podstawę certyfikacji na poziomie projektu, tj. w publicznych wydatkach kwalifikowalnych (%)	85%
23.	Pomoc publiczna	nie dotyczy
24.	Minimalny wkład własny beneficjenta (%)	Do określenia przez IP
25.	Dzień rozpoczęcia kwalifikowalności wydatków	12 grudnia 2006 r. – jeżeli IP nie określi terminu późniejszego
26.	Minimalna/maksymalna wartość projektu	minimum 50 tys. zł - jeżeli IP nie określi inaczej
27.	Forma płatności	zgodnie z <i>Zasadami finansowania PO KL</i>
28.	Wysokość udziału cross-finansingu (%)	do 10%
29.	Wskaźniki realizacji Działania	– Liczba pracowników nadzoru pedagogicznego, którzy zakończyli udział w projekcie w ramach Działania

Poddziałanie 3.1.1 Tworzenie warunków i narzędzi do monitorowania, ewaluacji i badań systemu oświaty - projekty systemowe

1.	Typ realizowanych operacji (projektów)	<ul style="list-style-type: none"> – przygotowanie kadr badawczych w dziedzinie badań edukacyjnych, m.in. poprzez uruchomienie studiów podyplomowych i studiów doktoranckich (1) – usprawnienie systemu zbierania i analizy danych dotyczących funkcjonowania systemu oświaty, m. in. poprzez rozwój Systemu Informacji Oświatowej (2)
2.	Zakres stosowania cross-financingu	Zgodnie z zapisami Wytycznych w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.
3.	Kategoria interwencji funduszy strukturalnych (priority theme dimension)	72
4.	Typ beneficjentów	<ul style="list-style-type: none"> – minister właściwy ds. oświaty i wychowania – Instytut Badań Edukacyjnych – Centrum Informatyczne Edukacji – Centralna Komisja Egzaminacyjna
5.	Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy)	<p>Między innymi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – placówki oświatowe – uczelnie i jednostki naukowe – administracja oświatowa – organy prowadzące szkoły i placówki – kuratoria oświaty i inne instytucje realizujące nadzór pedagogiczny – Centralna Komisja Egzaminacyjna – Okręgowe Komisje Egzaminacyjne – Ministerstwo Edukacji Narodowej – Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego – placówki kształcenia i doskonalenia nauczycieli
6.	Propozycje kryteriów wyboru finansowanych operacji	<p>Kryteria:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ogólne – szczegółowe <p>Dokładne wskazanie kryteriów wyboru finansowanych operacji nastąpi w Planie działania,</p>

		przygotowywanym przez IP dla każdego Priorytetu.
7.	Opis systemu wyboru projektów:	
	Instytucja odpowiedzialna za wybór projektów	Minister właściwy ds. oświaty i wychowania - Departament Funduszy Strukturalnych
	Tryb dokonywania wyboru projektów	projekty systemowe
	Procedura oceny merytorycznej wniosku o dofinansowanie	Informacje na temat procedury zawarte są w rozdziale I (pkt 5.) <i>Opis systemu wyboru projektów w ramach PO Kapitał Ludzki</i>
	Instytucja odpowiedzialna za wydanie ostatecznej decyzji w sprawie dofinansowania projektu i podpisanie umowy/decyzji o przyznaniu wsparcia dla projektu	Minister właściwy ds. oświaty i wychowania - Departament Funduszy Strukturalnych
	Procedura odwoławcza	nie dotyczy

Poddziałanie 3.1.2 Modernizacja systemu nadzoru pedagogicznego – projekty systemowe

1.	Typ realizowanych operacji (projektów)	<ul style="list-style-type: none"> – opracowanie koncepcji modernizacji systemu nadzoru pedagogicznego i oceny jakości pracy szkoły (1) – wdrożenie zmodernizowanego systemu nadzoru pedagogicznego i oceny jakości pracy szkoły (2) – doskonalenie strategii zarządzania oświatą na poziomie regionalnym i lokalnym, w tym zarządzania procesami zmian w systemie oświaty (3) – opracowanie i wdrożenie programów partnerskiej współpracy w ramach środowisk szkolnych (m. in. rodziców, uczniów i nauczycieli) (4)
2.	Zakres stosowania cross-financingu	Zgodnie z zapisami <i>Wytycznych w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach Programu</i>

		<i>Operacyjnego Kapitał Ludzki.</i>
3.	Kategoria interwencji funduszy strukturalnych (priority theme dimension)	72
4.	Typ beneficjentów	<ul style="list-style-type: none"> – minister właściwy ds. oświaty i wychowania – Ośrodek Rozwoju Edukacji
5.	Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy)	<p>Między innymi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – szkoły i placówki oświatowe oraz ich organy prowadzące – administracja oświatowa – Centralna i Okręgowe Komisje Egzaminacyjne – minister właściwy ds. oświaty i wychowania – społeczne organy w systemie oświaty (w tym przede wszystkim rady rodziców oraz samorządy uczniowskie)
6.	Propozycje kryteriów wyboru finansowanych operacji	<p>Kryteria:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ogólne – szczegółowe <p>Dokładne wskazanie kryteriów wyboru finansowanych operacji nastąpi w Planie działania, przygotowywanym przez IP dla każdego Priorytetu.</p>
Opis systemu wyboru projektów:		
	Instytucja odpowiedzialna za wybór projektów	Minister właściwy ds. oświaty i wychowania - Departament Funduszy Strukturalnych
	Tryb dokonywania wyboru projektów	projekty systemowe
7.	Procedura oceny merytorycznej wniosku o dofinansowanie	Informacje na temat procedury zawarte są w rozdziale I (pkt 5.) <i>Opis systemu wyboru projektów w ramach PO Kapitał Ludzki.</i>
	Instytucja odpowiedzialna za wydanie ostatecznej decyzji w sprawie dofinansowania projektu i podpisanie umowy/decyzji o przyznaniu wsparcia dla projektu	Minister właściwy ds. oświaty i wychowania - Departament Funduszy Strukturalnych
	Procedura odwoławcza	nie dotyczy

3.2 ROZWÓJ SYSTEMU EGZAMINÓW ZEWNĘTRZNYCH

1.	Nazwa programu operacyjnego	Program Operacyjny Kapitał Ludzki
2.	Nazwa i numer priorytetu	Priorytet III Wysoka jakość systemu oświaty
3.	Nazwa Funduszu	Europejski Fundusz Społeczny
4.	Instytucja Zarządzająca	Minister właściwy ds. rozwoju regionalnego - Departament Zarządzania Europejskim Funduszem Społecznym
5.	Instytucja Pośrednicząca	Minister właściwy ds. oświaty i wychowania – Departament Funduszy Strukturalnych
6.	Instytucja Certyfikująca	Minister właściwy ds. rozwoju regionalnego - Departament Instytucji Certyfikującej
7.	Instytucja pośrednicząca w certyfikacji	nie dotyczy
8.	Instytucja odpowiedzialna za otrzymywanie płatności dokonywanych przez KE	Minister właściwy do spraw finansów publicznych
9.	Forma pomocy (form of finance)	Pomoc bezzwrotna – 01
10.	Wymiar terytorialny (territory type)	nie dotyczy – 00
11.	Obszar działalności gospodarczej (economic activity)	nie dotyczy – 00
12.	Zasięg terytorialny NUTS (location)	NUTS0 – PL
13.	Instytucja Wdrażająca (Instytucja Pośrednicząca II stopnia)	nie dotyczy
14.	Instytucja odpowiedzialna za dokonywanie płatności na rzecz beneficjentów	Minister właściwy ds. oświaty i wychowania – Departament Ekonomiczny
15.	Nazwa i numer działania	3.2 Rozwój systemu egzaminów zewnętrznych
16.	Cel i uzasadnienie działania	Cel Działania: Wzmocnienie zdolności systemu edukacji w zakresie monitoringu, ewaluacji i badań edukacyjnych oraz ich wykorzystanie w polityce edukacyjnej i zarządzaniu oświatą.
		Uzasadnienie Działania: W ramach Działania planuje się realizację szeregu badań dotyczących jakości i efektywności systemu

		<p>egzaminów zewnętrznych. Wybrane tematy badawcze będą kontynuacją projektów realizowanych przy wsparciu z EFS w latach 2004-2006. Kontynuacja powyższych badań jest istotna ze względu na konieczność stałego monitorowania systemu egzaminów zewnętrznych oraz wprowadzanych w jego ramach zmian. W oparciu o wyniki przeprowadzonych badań nastąpi wypracowanie systemu analizy danych pochodzących z wyników egzaminów zewnętrznych. System ten pozwoli na rozszerzenie wpływu egzaminów zewnętrznych na zwiększenie jakości i efektywności pracy szkół. Informacje na temat wyników badań realizowanych dzięki wsparciu Działania 3.2 będą szeroko rozpowszechniane, między innymi poprzez specjalistyczne publikacje. W ramach Działania planowane są także programy pilotażowe dotyczące modyfikacji systemu egzaminów na poszczególnych etapach kształcenia. Modyfikacja ta przyczyni się do zwiększenia powiązań między różnymi poziomami egzaminów zewnętrznych, a tym samym – do uspołnienienia całego systemu. W ramach Działania nastąpi również wsparcie kadr państwowego systemu egzaminów zewnętrznych, m.in. poprzez szkolenia oraz staże.</p>
17.	Kwalifikowalność wydatków w ramach działania	Kryteria kwalifikowalności wydatków są zgodne z <i>Wytocznymi w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach PO KL</i> .
18.	Alokacja finansowa na działanie	71 731 079 Euro
19.	Wkład ze środków unijnych	60 971 417 Euro
20.	Wkład ze środków publicznych krajowych	10 759 662 Euro
21.	Przewidywana wielkość środków prywatnych	0 Euro
22.	Udział środków UE w wydatkach kwalifikowanych stanowiących podstawę certyfikacji na poziomie projektu, tj. w publicznych wydatkach kwalifikowalnych (%)	85%
23.	Pomoc publiczna	nie dotyczy
24.	Minimalny wkład własny beneficjenta (%)	Do określenia przez IP

25.	Dzień rozpoczęcia kwalifikowalności wydatków	12 grudnia 2006 r. – jeżeli IP nie określi terminu późniejszego W przypadku typu operacji numer (1) kwalifikowalność wydatków jest możliwa od dnia 30 czerwca 2011 r., a zawieranie umów o dofinansowanie od dnia 1 stycznia 2012 r.
26.	Minimalna/maksymalna wartość projektu	minimum 50 tys. zł - jeżeli IP nie określi inaczej
27.	Forma płatności	zgodnie z <i>Zasadami finansowania PO KL</i>
28.	Wysokość udziału cross-finansingu (%)	do 10%
29.	Wskaźniki realizacji Działania	– Liczba szkół, w których upowszechniono narzędzie i metodologię pomiaru EWD (edukacyjnej wartości dodanej)

projekty systemowe

1.	Typ realizowanych operacji (projektów)	<p>Badania (powiązane z dodatkowymi działaniami wdrożeniowymi), dotyczące jakości i efektywności systemu egzaminów zewnętrznych, w tym (1):</p> <ul style="list-style-type: none"> - analiza standardów wymagań egzaminacyjnych m.in. w kontekście standardów kształcenia na studiach wyższych (a) - badania trafności narzędzi pomiarowych wykorzystywanych przez system (b) - badania jakości i kryteriów oceny zadań egzaminacyjnych (c) - badania uwarunkowań wyników egzaminów (d) - badania EWD (edukacyjnej wartości dodanej) (e) - programy pilotażowe w zakresie modyfikacji systemu egzaminów na poszczególnych etapach kształcenia (f), w tym: <ul style="list-style-type: none"> • pilotaż matury z matematyki oraz innych przedmiotów • pilotaż egzaminu gimnazjalnego z języka obcego
----	--	---

		<ul style="list-style-type: none"> • pilotaż nowej formuły sprawdzianu po klasie VI • pilotaż egzaminów on-line <p>Wsparcie zwiększające efektywność pracy komisji egzaminacyjnych (z zastosowaniem międzynarodowej wymiany doświadczeń) (2), w tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> - szkolenia i staże pracowników i współpracowników komisji egzaminacyjnych w zakresie m.in. (a): <ul style="list-style-type: none"> • metodologii badań • diagnostyki edukacyjnej • zarządzania procesami podnoszenia jakości w edukacji - przygotowanie programów szkoleń dla kandydatów na egzaminatorów, egzaminatorów, weryfikatorów, przewodniczących zespołów egzaminacyjnych (b) - specjalistyczne publikacje dotyczące egzaminów zewnętrznych (c)
2.	Zakres stosowania cross-financingu	Zgodnie z zapisami <i>Wytycznych w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki</i> .
3.	Kategoria interwencji funduszy strukturalnych (priority theme dimension)	72
4.	Typ beneficjentów	<ul style="list-style-type: none"> - minister właściwy ds. oświaty i wychowania - Centralna Komisja Egzaminacyjna - Instytut Badań Edukacyjnych - Krajowy Ośrodek Wspierania Edukacji Zawodowej i Ustawicznej - Centrum Informatyczne Edukacji
5.	Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy)	<p>Między innymi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Centralna Komisja Egzaminacyjna - Okręgowe Komisje Egzaminacyjne - szkoły i placówki oświatowe i ich organy prowadzące - minister właściwy ds. oświaty i wychowania - minister właściwy ds. szkolnictwa wyższego

		– izby rzemieślnicze i inne organizacje rzemiosła
6.	Propozycje kryteriów wyboru finansowanych operacji	<p>Kryteria:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ogólne – szczegółowe <p>Dokładne wskazanie kryteriów wyboru finansowanych operacji nastąpi w Planie działania, przygotowywanym przez IP dla każdego Priorytetu.</p>
	Opis systemu wyboru projektów:	
	Instytucja odpowiedzialna za wybór projektów	Minister właściwy ds. oświaty i wychowania - Departament Funduszy Strukturalnych
	Tryb dokonywania wyboru projektów	projekty systemowe
7.	Procedura oceny merytorycznej wniosku o dofinansowanie	Informacje na temat procedury zawarte są w rozdziale I (pkt 5.) <i>Opis systemu wyboru projektów w ramach PO Kapitał Ludzki.</i>
	Instytucja odpowiedzialna za wydanie ostatecznej decyzji w sprawie dofinansowania projektu i podpisanie umowy/decyzji o przyznaniu wsparcia dla projektu	Minister właściwy ds. oświaty i wychowania - Departament Funduszy Strukturalnych
	Procedura odwoławcza	nie dotyczy

3.3 POPRAWA JAKOŚCI KSZTAŁCENIA

1.	Nazwa programu operacyjnego	Program Operacyjny Kapitał Ludzki
2.	Nazwa i numer priorytetu	Priorytet III Wysoka jakość systemu oświaty
3.	Nazwa Funduszu	Europejski Fundusz Społeczny
4.	Instytucja Zarządzająca	Minister właściwy ds. rozwoju regionalnego - Departament Zarządzania Europejskim Funduszem Społecznym
5.	Instytucja Pośrednicząca	Minister właściwy ds. oświaty i wychowania – Departament Funduszy Strukturalnych
6.	Instytucja Certyfikująca	Minister właściwy ds. rozwoju regionalnego - Departament Instytucji Certyfikującej
7.	Instytucja pośrednicząca w certyfikacji	nie dotyczy
8.	Instytucja odpowiedzialna za otrzymywanie płatności dokonywanych przez KE	Minister właściwy do spraw finansów publicznych
9.	Forma pomocy (form of finance)	Pomoc bezzwrotna – 01
10.	Wymiar terytorialny (territory type)	nie dotyczy - 00
11.	Obszar działalności gospodarczej (economic activity)	nie dotyczy - 00
12.	Zasięg terytorialny NUTS (location)	NUTS0 - PL
13.	Instytucja Wdrażająca (Instytucja Pośrednicząca II stopnia)	Ośrodek Rozwoju Edukacji (w zakresie projektów konkursowych – Poddziałania 3.3.2 i 3.3.4)
14.	Instytucja odpowiedzialna za dokonywanie płatności na rzecz beneficjentów	Minister właściwy ds. oświaty i wychowania – Departament Ekonomiczny/Ośrodek Rozwoju Edukacji (w zakresie projektów konkursowych – Poddziałania 3.3.2 i 3.3.4)
15.	Nazwa i numer działania	3.3 Poprawa jakości kształcenia
16.	Cel i uzasadnienie działania	Cel Działania: Zwiększenie zdolności systemu do kształcenia zorientowanego na efekty nauczania i uczenia się
		Uzasadnienie Działania: W ramach Działania planuje się opracowanie i uruchomienie studiów stanowiących podstawowy element spójnego systemu kształcenia nauczycieli.

		<p>W ramach Działania nastąpi również opracowanie i wdrożenie jednolitych zasad i procedur akredytacji placówek doskonalenia nauczycieli, które to zasady będą obowiązywać na terenie całego kraju. Dzięki wsparciu Działania 3.3 wybrane szkoły zostaną przygotowane do prowadzenia praktyk dla studentów będących przyszłymi nauczycielami. Planowana jest organizacja kursów szkoleniowych, praktyk oraz innych form podwyższania kwalifikacji dla nauczycieli, absolwentów oraz studentów przygotowywanych do wykonywania zawodu nauczyciela z zastosowaniem międzynarodowej wymiany doświadczeń (w ramach współpracy ponadnarodowej).</p> <p>Ponadto Działanie 3.3 zakłada wykorzystanie wniosków i wdrożenie rekomendacji z badań wypracowanych w Działaniu 3.1 do modernizacji procesu kształcenia poprzez doskonalenia podstaw programowych oraz opracowanie nowych programów kształcenia (w tym w formie na odległość), tak, aby były one jak najlepiej dostosowane do wymagań, jakie stawia przed absolwentami społeczeństwo oparte na wiedzy oraz nowoczesna gospodarka. Wypracowane w ten sposób dobre praktyki będą upowszechniane na terenie całego kraju, między innymi za pośrednictwem portalu edukacyjnego Scholaris. Portal ten stanowi cenne źródło informacji oraz materiałów metodycznych i dydaktycznych, z których korzystać mogą wszyscy uczestnicy procesu kształcenia. Z tego względu, wsparcie EFS na rzecz rozbudowy portalu będzie kontynuowane w latach 2007-2013.</p> <p>W ramach Działania zostaną opracowane i wdrożone ponadregionalne programy zmierzające do podnoszenia u uczniów podstawowych umiejętności oraz kompetencji o kluczowym znaczeniu dla zdolności do zatrudnienia oraz dla kontynuowania edukacji. W ramach Działania przewiduje się również programy rozwijania zainteresowań naukowych uczniów. Programy te przyczynią się do podniesienia jakości oferty edukacyjnej szkół, a za tym do lepszych wyników w nauce osiągniętych przez uczniów, którzy uzyskają dzięki temu większe szanse na kontynuowanie edukacji lub podjęcie zatrudnienia.</p>
17.	Kwalifikowalność wydatków w ramach działania	Kryteria kwalifikowalności wydatków są zgodne z <i>Wytocznymi w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach PO KL.</i>

18.	Alokacja finansowa na działanie	382 362 264 Euro
19.	Wkład ze środków unijnych	325 007 924 Euro
20.	Wkład ze środków publicznych krajowych	57 354 340 Euro
21.	Przewidywana wielkość środków prywatnych	0 Euro
22.	Udział środków UE w wydatkach kwalifikowanych stanowiących podstawę certyfikacji na poziomie projektu, tj. w publicznych wydatkach kwalifikowalnych (%)	85%
23.	Pomoc publiczna	nie dotyczy
24.	Minimalny wkład własny beneficjenta (%)	Do określenia przez IP.
25.	Dzień rozpoczęcia kwalifikowalności wydatków	12 grudnia 2006 r. – jeżeli IP nie określi terminu późniejszego
26.	Minimalna/maksymalna wartość projektu	minimum 50 tys. zł - jeżeli IP nie określi inaczej
27.	Forma płatności	zgodnie z <i>Zasadami finansowania PO KL</i>
28.	Wysokość udziału cross-finansingu (%)	do 10%
29.	Wskaźniki realizacji Działania	<ul style="list-style-type: none"> – Liczba jednostek prowadzących kształcenie nauczycieli (tj. szkół wyższych oraz kolegiów nauczycielskich), które zastosowały nowe formy i zasady kształcenia nauczycieli – Liczba jednostek prowadzących doskonalenie nauczycieli, które otrzymały wsparcie w ramach Działania w celu uzyskania akredytacji – Liczba podstaw programowych na poziomie szkoły podstawowej, gimnazjum i szkoły ponadgimnazjalnej objętych przeglądem w celu lepszego ich zorientowania na potrzeby rynku pracy – Liczba opracowanych i upowszechnionych innowacyjnych programów nauczania w zakresie przedsiębiorczości, przedmiotów matematyczno-przyrodniczych i technicznych

Podziałanie 3.3.1 Efektywny system kształcenia i doskonalenia nauczycieli - projekty systemowe

1.	Typ realizowanych operacji (projektów)	<ul style="list-style-type: none"> – ujednoczenie i wdrożenie systemu doskonalenia nauczycieli, ze szczególnym uwzględnieniem akredytacji placówek doskonalenia nauczycieli (1) – kursy szkoleniowe, konferencje, seminaria, praktyki oraz inne formy podwyższania kwalifikacji dla nauczycieli, absolwentów oraz studentów przygotowywanych do wykonywania zawodu nauczyciela (z zastosowaniem międzynarodowej wymiany doświadczeń)²⁸(2)
2.	Zakres stosowania cross-financingu	Zgodnie z zapisami Wytycznych w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.
3.	Kategoria interwencji funduszy strukturalnych (priority theme dimension)	72
4.	Typ beneficjentów	<ul style="list-style-type: none"> – minister właściwy ds. oświaty i wychowania – Ośrodek Rozwoju Edukacji – Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji
5.	Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy)	<p>Między innymi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – szkoły i placówki oświatowe – administracja oświatowa – organy prowadzące szkoły i placówki – kuratoria oświaty i inne instytucje realizujące nadzór pedagogiczny – Centralna Komisja Egzaminacyjna – Okręgowe Komisje Egzaminacyjne – Ministerstwo Edukacji Narodowej – Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego – placówki kształcenia i doskonalenia nauczycieli – nauczyciele, absolwenci oraz studenci przygotowywani do wykonywania zawodu nauczyciela – partnerzy społeczno-gospodarczy
6.	Propozycje kryteriów wyboru finansowanych operacji	<p>Kryteria:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ogólne – szczegółowe <p>Dokładne wskazanie kryteriów wyboru finansowanych operacji nastąpi w Planie działania, przygotowywanym przez IP dla każdego Priorytetu.</p>

²⁸ Na zasadach obowiązujących w Lifelong Learning Programme/programie „Uczenie się przez całe życie”.

7.	Opis systemu wyboru projektów:	
	Instytucja odpowiedzialna za wybór projektów	Minister właściwy ds. oświaty i wychowania – Departament Funduszy Strukturalnych
	Tryb dokonywania wyboru projektów	projekty systemowe
	Procedura oceny merytorycznej wniosku o dofinansowanie	Informacje na temat procedury zawarte są w rozdziale I (pkt 5.) <i>Opis systemu wyboru projektów w ramach PO Kapitał Ludzki.</i>
	Instytucja odpowiedzialna za wydanie ostatecznej decyzji w sprawie dofinansowania projektu i podpisanie umowy/decyzji o przyznaniu wsparcia dla projektu	Minister właściwy ds. oświaty i wychowania – Departament Funduszy Strukturalnych
	Procedura odwoławcza	nie dotyczy

Podziałanie 3.3.2 Efektywny system kształcenia i doskonalenia nauczycieli - projekty konkursowe

1.	Typ realizowanych operacji (projektów)	<ul style="list-style-type: none"> – przygotowanie wybranych szkół do realizacji praktyk przez studentów przygotowywanych do wykonywania zawodu nauczyciela (1) – uruchomienie nowego typu studiów wyższych i podyplomowych przygotowujących do wykonywania zawodu nauczyciela (2)
2.	Zakres stosowania cross-financingu	Zgodnie z zapisami <i>Wytycznych w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.</i>
3.	Kategoria interwencji funduszy strukturalnych (priority theme dimension)	72
4.	Typ beneficjentów	wszystkie podmioty - z wyłączeniem osób fizycznych (nie dotyczy osób prowadzących działalność gospodarczą lub oświatową na podstawie przepisów odrębnych)
5.	Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy)	<p>Między innymi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – szkoły i placówki oświatowe – administracja oświatowa – organy prowadzące szkoły i placówki – kuratoria oświaty i inne instytucje realizujące nadzór pedagogiczny

		<ul style="list-style-type: none"> – Centralna Komisja Egzaminacyjna – Okręgowe Komisje Egzaminacyjne – Ministerstwo Edukacji Narodowej – Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego – placówki kształcenia i doskonalenia nauczycieli
6.	Propozycje kryteriów wyboru finansowanych operacji	<p>Kryteria:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ogólne – szczegółowe <p>Dokładne wskazanie kryteriów wyboru finansowanych operacji nastąpi w Planie działania, przygotowywanym przez IP dla każdego Priorytetu.</p>
Opis systemu wyboru projektów:		
	Instytucja odpowiedzialna za wybór projektów	Ośrodek Rozwoju Edukacji
	Tryb dokonywania wyboru projektów	projekty konkursowe
7.	Procedura oceny merytorycznej wniosku o dofinansowanie	Informacje na temat procedury zawarte są w rozdziale I (pkt 5.) <i>Opis systemu wyboru projektów w ramach PO Kapitał Ludzki.</i>
	Instytucja odpowiedzialna za wydanie ostatecznej decyzji w sprawie dofinansowania projektu i podpisanie umowy/decyzji o przyznaniu wsparcia dla projektu	Ośrodek Rozwoju Edukacji
	Procedura odwoławcza	Ośrodek Rozwoju Edukacji/Minister właściwy ds. oświaty i wychowania – Departament Funduszy Strukturalnych

Poddziałanie 3.3.3 Modernizacja treści i metod kształcenia - projekty systemowe

1.	Typ realizowanych operacji (projektów)	<ul style="list-style-type: none"> – doskonalenie podstaw programowych ukierunkowane na zapewnienie zgodności kształcenia z wymogami gospodarki opartej na wiedzy (1) – opracowanie, wdrożenie i upowszechnianie innowacyjnych programów i metod oraz najlepszych praktyk (dydaktycznych, organizacyjnych), m.in. poprzez rozwój portalu edukacyjnego Scholaris (2)
----	--	---

		<ul style="list-style-type: none"> – opracowanie i pilotażowe wdrożenie innowacyjnych programów dla działających za granicą szkół, które należą do polskiego systemu oświaty oraz dla uczniów – dzieci obywateli polskich przebywających czasowo za granicą, umożliwiającym kontynuowanie nauki w polskim systemie oświaty (3) – programy indywidualizacji procesu nauczania i wychowania uczniów klas I – III szkół podstawowych, o profilu artystycznym (4)
2.	Zakres stosowania cross-financingu	Zgodnie z zapisami <i>Wytucznych w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.</i>
3.	Kategoria interwencji funduszy strukturalnych (priority theme dimension)	72
4.	Typ beneficjentów	<ul style="list-style-type: none"> – Minister właściwy ds. oświaty i wychowania – Krajowy Ośrodek Wspierania Edukacji Zawodowej i Ustawicznej – Ośrodek Rozwoju Edukacji – Ośrodek Rozwoju Polskiej Edukacji za Granicą – Minister właściwy ds. kultury i ochrony dziedzictwa narodowego / Centrum Edukacji Artystycznej
5.	Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy)	<p>Między innymi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – szkoły i placówki oświatowe – uczelnie i jednostki naukowe – administracja oświatowa – organy prowadzące szkoły i placówki – kuratoria oświaty i inne instytucje realizujące nadzór pedagogiczny – Centralna Komisja Egzaminacyjna – Okręgowe Komisje Egzaminacyjne – Ministerstwo Edukacji Narodowej – Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego – placówki kształcenia i doskonalenia nauczycieli – dzieci i młodzież przebywające za granicą
6.	Propozycje kryteriów wyboru finansowanych operacji	<p>Kryteria:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ogólne – szczegółowe <p>Dokładne wskazanie kryteriów wyboru finansowanych operacji nastąpi w Planie działania, przygotowywanym przez IP dla każdego Priorytetu.</p>
7.		

Opis systemu wyboru projektów:

	Instytucja odpowiedzialna za wybór projektów	Minister właściwy ds. oświaty i wychowania – Departament Funduszy Strukturalnych
	Tryb dokonywania wyboru projektów	projekty systemowe
	Procedura oceny merytorycznej wniosku o dofinansowanie	Informacje na temat procedury zawarte są w rozdziale I (pkt 5.) <i>Opis systemu wyboru projektów w ramach PO Kapitał Ludzki.</i>
	Instytucja odpowiedzialna za wydanie ostatecznej decyzji w sprawie dofinansowania projektu i podpisanie umowy/decyzji o przyznaniu wsparcia dla projektu	Minister właściwy ds. oświaty i wychowania – Departament Funduszy Strukturalnych
	Procedura odwoławcza	nie dotyczy

Poddziałanie 3.3.4 Modernizacja treści i metod kształcenia – projekty konkursowe

1.	Typ realizowanych operacji (projektów)	<ul style="list-style-type: none"> – opracowanie i pilotażowe wdrożenie innowacyjnych programów i metod kształcenia dotyczących m.in. kształcenia w zakresie nauk matematycznych, przyrodniczych i technicznych oraz przedsiębiorczości (1) – ponadregionalne programy rozwijania kompetencji kluczowych uczniów w szczególności w zakresie: technologii informacyjno-komunikacyjnych, języków obcych, przedsiębiorczości, nauk przyrodniczo – matematycznych (2)
2.	Zakres stosowania cross-financingu	Zgodnie z zapisami <i>Wytycznych w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.</i>
3.	Kategoria interwencji funduszy strukturalnych (priority theme dimension)	72
4.	Typ beneficjentów	wszystkie podmioty - z wyłączeniem osób fizycznych (nie dotyczy osób prowadzących działalność gospodarczą lub oświatową na podstawie przepisów odrębnych)
5.	Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne)	Między innymi: – szkoły i placówki oświatowe

	bezpośrednio korzystające z pomocy)	<ul style="list-style-type: none"> – uczelnie i jednostki naukowe – administracja oświatowa – organy prowadzące szkoły i placówki – kuratoria oświaty i inne instytucje realizujące nadzór pedagogiczny – Centralna Komisja Egzaminacyjna – Okręgowe Komisje Egzaminacyjne – Ministerstwo Edukacji Narodowej – Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego – placówki kształcenia i doskonalenia nauczycieli – dzieci i młodzież przebywające za granicą
6.	Propozycje kryteriów wyboru finansowanych operacji	<p>Kryteria:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ogólne – szczegółowe <p>Dokładne wskazanie kryteriów wyboru finansowanych operacji nastąpi w Planie działania, przygotowywanym przez IP dla każdego Priorytetu.</p>
Opis systemu wyboru projektów:		
	Instytucja odpowiedzialna za wybór projektów	Ośrodek Rozwoju Edukacji
	Tryb dokonywania wyboru projektów	projekty konkursowe
7.	Procedura oceny merytorycznej wniosku o dofinansowanie	Informacje na temat procedury zawarte są w rozdziale I (pkt 5.) <i>Opis systemu wyboru projektów w ramach PO Kapitał Ludzki.</i>
	Instytucja odpowiedzialna za wydanie ostatecznej decyzji w sprawie dofinansowania projektu i podpisanie umowy/decyzji o przyznaniu wsparcia dla projektu	Ośrodek Rozwoju Edukacji
	Procedura odwoławcza	Ośrodek Rozwoju Edukacji/Minister właściwy ds. oświaty i wychowania – Departament Funduszy Strukturalnych

3.4 OTWARTOŚĆ SYSTEMU EDUKACJI W KONTEKŚCIE UCZENIA SIĘ PRZEZ CAŁE ŻYCIE

1.	Nazwa programu operacyjnego	Program Operacyjny Kapitał Ludzki
2.	Nazwa i numer priorytetu	Priorytet III Wysoka jakość systemu oświaty
3.	Nazwa Funduszu	Europejski Fundusz Społeczny
4.	Instytucja Zarządzająca	Minister właściwy ds. rozwoju regionalnego - Departament Zarządzania Europejskim Funduszem Społecznym
5.	Instytucja Pośrednicząca	Minister właściwy ds. oświaty i wychowania – Departament Funduszy Strukturalnych
6.	Instytucja Certyfikująca	Minister właściwy ds. rozwoju regionalnego - Departament Instytucji Certyfikującej
7.	Instytucja pośrednicząca w certyfikacji	nie dotyczy
8.	Instytucja odpowiedzialna za otrzymywanie płatności dokonywanych przez KE	Minister właściwy do spraw finansów publicznych
9.	Forma pomocy (form of finance)	Pomoc bezzwrotna – 01
10.	Wymiar terytorialny (territory type)	nie dotyczy - 00
11.	Obszar działalności gospodarczej (economic activity)	nie dotyczy - 00
12.	Zasięg terytorialny NUTS (location)	NUTS0 – PL
13.	Instytucja Wdrażająca (Instytucja Pośrednicząca II stopnia)	Ośrodek Rozwoju Edukacji (w zakresie projektów konkursowych Poddziałania 3.4.3)
14.	Instytucja odpowiedzialna za dokonywanie płatności na rzecz beneficjentów	Minister właściwy ds. oświaty i wychowania – Departament Ekonomiczny/Ośrodek Rozwoju Edukacji (w zakresie projektów konkursowych Poddziałania 3.4.3)
15.	Nazwa i numer działania	3.4 Otwartość systemu edukacji w kontekście uczenia się przez całe życie
16.	Cel i uzasadnienie działania	Cel Działania: Opracowanie i wdrożenie Krajowych Ram Kwalifikacji i Krajowego Systemu Kwalifikacji oraz upowszechnienie uczenia się przez całe życie.
		Uzasadnienie Działania:

		<p>W ramach Działania zaplanowano wsparcie ukierunkowane na ułatwienie uczniom dostępu do usług w zakresie poradnictwa zawodowego. Ponadto w Działaniu przewiduje się opracowanie narzędzi diagnostycznych i materiałów metodycznych wspomagające proces rozpoznawania predyspozycji i zainteresowań zawodowych uczniów, w tym wsparcie instytucji oświatowych prowadzących doradztwo edukacyjno-zawodowe poprzez wyposażenie ich w te materiały i narzędzia. Zadanie to stanowić będzie kontynuację wsparcia, jakie instytucje oświatowe prowadzące doradztwo edukacyjno-zawodowe dotychczas otrzymały ze środków EFS. W obszarze kształcenia zawodowego zostaną również podjęte działania, których celem będzie wypracowanie instrumentów (organizacyjnych i prawnych) do rozwoju i poprawy jakości szkolnictwa zawodowego oraz promocji umiejętności zawodowych. W ramach Działania zostanie również opracowany i wdrożony system kształcenia na odległość.</p> <p>Ponadto w ramach Działania planuje się pilotażowe wdrożenie programów doskonalenia zawodowego dla nauczycieli kształcenia zawodowego w przedsiębiorstwach (nauczyciel, który przeszedł kurs doskonalący w przedsiębiorstwie, będzie prowadził kształcenie bardziej dostosowane do realiów nowoczesnej gospodarki). Realizacja powyższego projektu pozwoli na wypracowanie dobrych praktyk w zakresie doskonalenia nauczycieli kształcenia zawodowego. Późniejsze upowszechnienie informacji dotyczących przykładów dobrej praktyki przyczyni się do podniesienia jakości kształcenia zawodowego. Organizowane będą również staże i praktyki zawodowe dla uczniów szkół zawodowych w ramach projektów współpracy ponadnarodowej.</p> <p>Opracowanie i wdrożenie Krajowego Systemu Kwalifikacji przebiegać będzie w trzech etapach. Pierwszy etap obejmuje działania o charakterze analityczno-badawczym. Podstawowym zadaniem, jakie będzie realizowane w ramach tego etapu, jest zebranie informacji o wszystkich kompetencjach oraz kwalifikacjach występujących na polskim rynku pracy, niezależnie od sposobu ich nabywania. W ramach tego etapu przeprowadzona zostanie analiza aktów prawnych i innych dokumentów konstytuujących i opisujących formalny i pozaformalny system kształcenia i szkolenia. Planuje się także zbadanie i zidentyfikowanie - m.in. w drodze reprezentatywnych badań sondażowych –</p>
--	--	---

		<p>posiadanych przez pracowników kompetencji nabytych w trybie pozaformalnym i nieformalnym oraz oczekiwań społecznych (korzyści) związanych z ich formalnym potwierdzeniem. Identyfikacja kompetencji i kwalifikacji nabywanych w trybie formalnym (w formach szkolnych i pozaszkolnych), pozaformalnym i nieformalnym pozwoli na przejście do drugiego etapu realizacji zadania, który polegać będzie na ustrukturyzowaniu i opisanu zidentyfikowanych kompetencji i kwalifikacji, czego wynikiem będzie powstanie Krajowych Ram Kwalifikacji. Zakłada się, że Krajowe Ramy Kwalifikacji utworzone dzięki wsparciu Działania 3.4 będą korespondowały z Europejskimi Ramami Kwalifikacji, co ma ułatwić porównywalność i uznawalność kwalifikacji na poziomie międzynarodowym. Trzeci etap realizacji zadania polegać będzie na opracowaniu i wdrożeniu zasad i procedur potwierdzania kompetencji i kwalifikacji nabywanych w trybie formalnym, pozaformalnym i nieformalnym, czego wynikiem będzie powstanie Krajowego Systemu Kwalifikacji. W ramach tego etapu planuje się także realizację działań o charakterze instytucjonalnym, tj. wsparcie tworzenia struktur organizacyjnych wdrażających Krajowy System Kwalifikacji (nowych bądź powstałych na bazie obecnych instytucji funkcjonujących w ramach systemu oświaty). W ramach działania prowadzone będą także ogólnopolskie kampanie upowszechniające model uczenia się przez całe życie.</p>
17.	Kwalifikowalność wydatków w ramach działania	Kryteria kwalifikowalności wydatków są zgodne z <i>Wytycznymi w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach PO KL</i> .
18.	Alokacja finansowa na działanie	133 888 576 Euro
19.	Wkład ze środków unijnych	113 805 290 Euro
20.	Wkład ze środków publicznych krajowych	20 083 286 Euro
21.	Przewidywana wielkość środków prywatnych	0 Euro
22.	Udział środków UE w wydatkach kwalifikowanych stanowiących podstawę certyfikacji na poziomie projektu, tj. w publicznych wydatkach kwalifikowalnych (%)	85%

23.	Pomoc publiczna	nie dotyczy
24.	Minimalny wkład własny beneficjenta (%)	Do określenia przez IP
25.	Dzień rozpoczęcia kwalifikowalności wydatków	12 grudnia 2006 r. – jeżeli IP nie określi terminu późniejszego W przypadku typów operacji nr (1a) w ramach Poddziałania 3.4.1 - kwalifikowalność wydatków jest możliwa od dnia 30 czerwca 2011 r., a zawieranie umów o dofinansowanie od dnia 1 stycznia 2012 r.
26.	Minimalna/maksymalna wartość projektu	minimum 50 tys. zł - jeżeli IP nie określi inaczej
27.	Forma płatności	zgodnie z <i>Zasadami finansowania PO KL</i>
28.	Wysokość udziału cross-finansingu (%)	do 10%
29.	Wskaźniki realizacji Działania	<ul style="list-style-type: none"> - Liczba nauczycieli kształcenia zawodowego oraz instruktorów praktycznej nauki zawodu, którzy uczestniczyli w trwających co najmniej dwa tygodnie stażach i praktykach w przedsiębiorstwach w ramach Działania - Liczba kwalifikacji odniesionych do poziomów w Polskich Ramach Kwalifikacji - Liczba uczniów szkół zawodowych, którzy otrzymali wsparcie w postaci staży i praktyk zagranicznych

Poddziałanie 3.4.1 Opracowanie i wdrożenie Krajowego Systemu Kwalifikacji - projekty systemowe

1.	Typ realizowanych operacji (projektów)	<p>Opracowanie i wdrożenie Krajowego Systemu Kwalifikacji (1):</p> <ul style="list-style-type: none"> - badania i analizy (powiązane z dodatkowymi działaniami wdrożeniowymi) dotyczące kompetencji i kwalifikacji występujących na polskim rynku pracy, a także możliwości nabywania i potwierdzania kwalifikacji (a) - opracowanie Krajowych Ram Kwalifikacji -
----	--	--

		<p>opis i usystematyzowanie kompetencji i kwalifikacji według poziomu i zakresu kształcenia (b)</p> <p>- budowa Krajowego Systemu Kwalifikacji - opracowanie i wdrożenie zasad i procedur potwierdzania kompetencji i kwalifikacji nabywanych w trybie formalnym (w formach szkolnych i pozaszkolnych) pozaformalnym i nieformalnym, a także wsparcie rozwiązań organizacyjno-instytucjonalnych (tworzenia i doskonalenia struktur organizacyjnych Systemu) (c)</p>
2.	Zakres stosowania cross-financingu	Zgodnie z zapisami <i>Wytycznych w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki</i>
3.	Kategoria interwencji funduszy strukturalnych (priority theme dimension)	72
4.	Typ beneficjentów	<ul style="list-style-type: none"> - Minister właściwy ds. oświaty i wychowania - Instytut Badań Edukacyjnych
5.	Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy)	<p>Między innymi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - szkoły i placówki oświatowe oraz ich organy prowadzące - administracja oświatowa - pracodawcy - izby rzemieślnicze i inne organizacje rzemiosła - uczelnie - Centralna i Okręgowe Komisje Egzaminacyjne - Ministerstwo Edukacji Narodowej - Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego
6.	Propozycje kryteriów wyboru finansowanych operacji	Wdrażanie operacji następuje zgodnie z <i>Wytycznymi Instytucji Zarządzającej PO KL</i> , wydanymi na podstawie art. 35 ust. 3 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. Nr 227, poz. 1658).
7.	Opis systemu wyboru projektów:	
	Instytucja odpowiedzialna za wybór projektów	Minister właściwy ds. oświaty i wychowania - Departament Funduszy Strukturalnych
	Tryb dokonywania wyboru projektów	projekty systemowe
	Procedura oceny merytorycznej	Informacje na temat procedury zawarte są w rozdziale I (pkt 5.) <i>Opis systemu wyboru projektów</i>

wniosku o dofinansowanie	<i>w ramach PO Kapitał Ludzki.</i>
Instytucja odpowiedzialna za wydanie ostatecznej decyzji w sprawie dofinansowania projektu i podpisanie umowy/decyzji o przyznaniu wsparcia dla projektu	Minister właściwy ds. oświaty i wychowania - Departament Funduszy Strukturalnych
Procedura odwoławcza	nie dotyczy

Poddziałanie 3.4.2 Upowszechnienie uczenia się przez całe życie - projekty systemowe

1.	Typ realizowanych operacji (projektów)	<ul style="list-style-type: none"> – ogólnopolskie kampanie upowszechniające model uczenia się przez całe życie (1) – opracowanie i wdrożenie modelu doradztwa edukacyjno-zawodowego oraz internetowego systemu poradnictwa zawodowego (2) – opracowanie i wdrożenie systemu edukacji na odległość (3) – opracowanie systemu rozwijania i promocji umiejętności zawodowych (4) – opracowanie i wdrożenie programów doskonalenia zawodowego w przedsiębiorstwach oraz instytucjach szkoleniowych dla osób kształcących się i szkolących zawodowo i wzmacnianie ich zdolności do zatrudnienia w zakresie praktycznych form nauczania – staże i praktyki zawodowe (z zastosowaniem międzynarodowej wymiany doświadczeń)²⁹(5)
2.	Zakres stosowania cross-financingu	Zgodnie z zapisami <i>Wytycznych w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.</i>
3.	Kategoria interwencji funduszy strukturalnych (priority theme dimension)	72
4.	Typ beneficjentów	<ul style="list-style-type: none"> – minister właściwy ds. oświaty i wychowania – Krajowy Ośrodek Wspierania Edukacji Zawodowej i Ustawicznej – Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji
5.	Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne)	Między innymi: <ul style="list-style-type: none"> – szkoły i placówki oświatowe oraz ich organy

²⁹ Na zasadach obowiązujących w Lifelong Learning Programme/programie „Uczenie się przez całe życie”.

	bezpośrednio korzystające z pomocy)	<p>prowadzące</p> <ul style="list-style-type: none"> – administracja oświatowa – pracodawcy – uczniowie, studenci, osoby pracujące, bezrobotne i poszukujące pracy – uczelnie – Centralna i Okręgowe Komisje Egzaminacyjne – Ministerstwo Edukacji Narodowej – Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego – partnerzy społeczno-gospodarczy
6.	Propozycje kryteriów wyboru finansowanych operacji	<p>Kryteria:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ogólne – szczegółowe <p>Dokładne wskazanie kryteriów wyboru finansowanych operacji nastąpi w Planie działania, przygotowywanym przez IP dla każdego Priorytetu.</p>
Opis systemu wyboru projektów:		
	Instytucja odpowiedzialna za wybór projektów	Minister właściwy ds. oświaty i wychowania - Departament Funduszy Strukturalnych
	Tryb dokonywania wyboru projektów	projekty systemowe
7.	Procedura oceny merytorycznej wniosku o dofinansowanie	Informacje na temat procedury zawarte są w rozdziale I (pkt 5.) <i>Opis systemu wyboru projektów w ramach PO Kapitał Ludzki.</i>
	Instytucja odpowiedzialna za wydanie ostatecznej decyzji w sprawie dofinansowania projektu i podpisanie umowy/decyzji o przyznaniu wsparcia dla projektu	Minister właściwy ds. oświaty i wychowania - Departament Funduszy Strukturalnych
	Procedura odwoławcza	nie dotyczy

Poddziałanie 3.4.3 Upowszechnienie uczenia się przez całe życie - projekty konkursowe

1.	Typ realizowanych operacji (projektów)	<ul style="list-style-type: none"> – opracowanie narzędzi diagnostycznych i materiałów metodycznych wspomagających proces rozpoznawania predyspozycji i zainteresowań zawodowych uczniów (1) – opracowanie i pilotażowe wdrożenie programów doskonalenia zawodowego w przedsiębiorstwach dla nauczycieli
----	--	--

		kształcenia zawodowego (2)
2.	Zakres stosowania cross-financingu	Zgodnie z zapisami <i>Wytycznych w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki</i> .
3.	Kategoria interwencji funduszy strukturalnych (priority theme dimension)	72
4.	Typ beneficjentów	wszystkie podmioty - z wyłączeniem osób fizycznych (nie dotyczy osób prowadzących działalność gospodarczą lub oświatową na podstawie przepisów odrębnych)
5.	Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy)	Między innymi: <ul style="list-style-type: none"> - uczniowie - nauczyciele i doradcy zawodowi - instytucje oświatowe prowadzące doradztwo edukacyjno-zawodowe - placówki kształcenia i doskonalenia nauczycieli - szkoły i placówki oświatowe oraz ich organy prowadzące - kuratoria oświaty - Centralna i Okręgowe Komisje Egzaminacyjne - uczelnie i jednostki naukowe - administracja oświatowa - organy prowadzące szkoły i placówki - Ministerstwo Edukacji Narodowej - Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego
6.	Propozycje kryteriów wyboru finansowanych operacji	Kryteria: <ul style="list-style-type: none"> - ogólne - szczegółowe Dokładne wskazanie kryteriów wyboru finansowanych operacji nastąpi w Planie działania, przygotowywanym przez IP dla każdego Priorytetu.
7.	Opis systemu wyboru projektów:	
	Instytucja odpowiedzialna za wybór projektów	Ośrodek Rozwoju Edukacji
	Tryb dokonywania wyboru projektów	projekty konkursowe
	Procedura oceny merytorycznej wniosku o dofinansowanie	Informacje na temat procedury zawarte są w rozdziale I (pkt 5.) <i>Opis systemu wyboru projektów w ramach PO Kapitał Ludzki</i> .

	Instytucja odpowiedzialna za wydanie ostatecznej decyzji w sprawie dofinansowania projektu i podpisanie umowy/decyzji o przyznaniu wsparcia dla projektu	Ośrodek Rozwoju Edukacji
	Procedura odwoławcza	Ośrodek Rozwoju Edukacji/Minister właściwy ds. oświaty i wychowania – Departament Funduszy Strukturalnych

3.5. KOMPLEKSOWE WSPOMAGANIE ROZWOJU SZKÓŁ

1.	Nazwa programu operacyjnego	Program Operacyjny Kapitał Ludzki
2.	Nazwa i numer priorytetu	Priorytet III Wysoka jakość systemu oświaty
3.	Nazwa Funduszu	Europejski Fundusz Społeczny
4.	Instytucja Zarządzająca	Minister właściwy ds. rozwoju regionalnego - Departament Zarządzania Europejskim Funduszem Społecznym
5.	Instytucja Pośrednicząca	Minister właściwy ds. oświaty i wychowania – Departament Funduszy Strukturalnych
6.	Instytucja Certyfikująca	Departament Instytucji Certyfikującej w Ministerstwie Rozwoju Regionalnego
7.	Instytucja pośrednicząca w certyfikacji	nie dotyczy
8.	Instytucja odpowiedzialna za otrzymywanie płatności dokonywanych przez KE	Minister właściwy do spraw finansów publicznych
9.	Forma pomocy (form of finance)	Pomoc bezzwrotna – 01
10.	Wymiar terytorialny (territory type)	nie dotyczy - 00
11.	Obszar działalności gospodarczej (economic activity)	nie dotyczy - 00
12.	Zasięg terytorialny NUTS (location)	NUTS0 - PL
13.	Instytucja Wdrażająca (Instytucja Pośrednicząca II stopnia)	Ośrodek Rozwoju Edukacji
14.	Instytucja odpowiedzialna za dokonywanie płatności na rzecz	Ośrodek Rozwoju Edukacji

	beneficjentów	
15.	Nazwa i numer działania	3.5 Kompleksowe wspomaganie rozwoju szkół
16.	Cel i uzasadnienie działania	<p>Cel Działania:</p> <p>Poprawa jakości doskonalenia nauczycieli, spójnego z rozwojem szkół i przedszkoli w obszarach wymagających szczególnego wsparcia</p>
		<p>Uzasadnienie Działania:</p> <p>Obecny system doskonalenia nauczycieli nie nakłada obowiązku powiązania oferty kształcenia z potrzebami konkretnych szkół, co często skutkuje ich incydentalnością, a także kierowaniem się indywidualnymi potrzebami podczas wyboru formy i tematyki doskonalenia. Zadanie wspierania szkół i nauczycieli jest w obecnym stanie prawnym realizowane niezależnie przez różne jednostki systemu oświaty, w tym m. in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - placówki doskonalenia nauczycieli - poradnie psychologiczno-pedagogiczne - biblioteki pedagogiczne. <p>Ocena funkcjonowania ww. instytucji pozwala zauważyć, że ze względu na zakres kompetencji, dostępność terytorialną, istniejące rozwiązania finansowe, prawne i instytucjonalne nie są one w stanie odrębnie zaspokajać rosnących potrzeb szkół (w oczekiwany przez nie sposób) w zakresie wspomagania. Ponadto, zmiany wprowadzane w systemie edukacji powodują, iż szkoły i placówki oświatowe muszą spełniać wymagania, które wynikają z nowych oczekiwań wobec pełnionej przez nie funkcji. Aby pomóc szkołom w realizacji nałożonych na nie zadań, konieczne jest udzielenie im zewnętrznego wsparcia, którego celem będzie zwiększenie ich zdolności do rozwiązywania własnych problemów, poprzez wspomaganie i motywowanie nauczycieli do dalszego kształcenia w miejscu pracy, indywidualnie lub w grupie innych nauczycieli, dostarczaniu odpowiedniej oferty szkoleń lub ich organizowaniu.</p> <p>W ramach Działania zostaną zrealizowane programy kompleksowego wspomagania szkół i przedszkoli, opracowane na podstawie szczegółowej diagnozy rzeczywistych potrzeb Doskonalenie nauczycieli i wsparcie szkół i przedszkoli realizowane będzie w różnych obszarach tematycznych, stanowiących zakres przedmiotowych projektów, na podstawie opracowanych</p>

		<p>ofert doskonalenia. Ponadto, w celu zapewnienia wspólnego rozwiązywania problemów i wymiany doświadczeń, w tym upowszechnienia dobrych praktyk każda ze szkół będzie miała możliwość uczestnictwa w lokalnych sieciach współpracy i samokształcenia. Założenia nowego systemu wsparcia zostały opracowane w ramach projektu systemowego Ośrodka Rozwoju Edukacji <i>System doskonalenia nauczycieli oparty na ogólnodostępnym kompleksowym wspomaganie szkół</i> (Poddziałania 3.3.1 PO KL).</p>
17.	Kwalifikowalność wydatków w ramach działania	Kryteria kwalifikowalności wydatków są zgodne z <i>Wytycznymi w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach PO KL</i> .
18.	Alokacja finansowa na działanie	41 750 000 Euro
19.	Wkład ze środków unijnych	35 487 500 Euro
20.	Wkład ze środków publicznych krajowych	6 262 500 Euro
21.	Przewidywana wielkość środków prywatnych	0 Euro
22.	Udział środków UE w wydatkach kwalifikowanych stanowiących podstawę certyfikacji na poziomie projektu, tj. w publicznych wydatkach kwalifikowalnych (%)	85%
23.	Pomoc publiczna	nie dotyczy
24.	Minimalny wkład własny beneficjenta (%)	Do określenia przez IP
25.	Dzień rozpoczęcia kwalifikowalności wydatków	Wydatki ponoszone w ramach tego działania mogą być uznane za kwalifikowalne od dnia 30 czerwca 2011 r., a zawieranie umów o dofinansowanie jest możliwe od dnia 1 stycznia 2012 r.
26.	Minimalna/maksymalna wartość projektu	minimum 50 tys. zł – jeżeli IP nie określi inaczej
27.	Forma płatności	zgodnie z <i>Zasadami finansowania PO KL</i>
28.	Wysokość udziału cross-financingu (%)	do 10%
29.	Wskaźniki realizacji Działania	– Liczba szkół i przedszkoli objętych pilotażem w

		zakresie zmodernizowanego systemu doskonalenia nauczycieli jako elementu wsparcia, w podziale na: a) szkoły b) przedszkola
--	--	--

Projekty konkursowe³⁰

1.	Typ realizowanych operacji (projektów)	- programy kompleksowego wspomagania szkół oraz przedszkoli, podporządkowane potrzebom ww. podmiotów w obszarach wymagających szczególnego wsparcia (1), obejmujące: - pomoc w diagnozowaniu obszarów problemowych (a) - przewodzenie procesu doskonalenia w oparciu o wybrane przez poszczególne szkoły lub przedszkola oferty doskonalenia nauczycieli (b) - powołanie i prowadzenie lokalnych sieci współpracy i samokształcenia, w celu zapewnienia wspólnego rozwiązywania problemów i wymiany doświadczeń (c)
2.	Zakres stosowania crossfinansingu	Zgodnie z zapisami <i>Wytycznych w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.</i>
3.	Kategoria interwencji funduszy strukturalnych (priority theme dimension)	72
4.	Typ beneficjentów	- powiaty, w tym miasta na prawach powiatu.
5.	Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy)	- nauczyciele i dyrektorzy przedszkoli oraz szkół dla dzieci i młodzieży - szkoły dla dzieci i młodzieży - przedszkola
6	Propozycje kryteriów wyboru finansowanych operacji	Kryteria: - ogólne

³⁰ Koncepcja doskonalenia nauczycieli w ramach Działania 3.5 w latach 2012-2015 realizowana będzie w formie pilotażu, obejmującego 20% podmiotów funkcjonujących w systemie oświaty. Działaniami projektowymi powinny zostać objęte różne typy szkół: podstawowe, gimnazjalne oraz ponadgimnazjalne (ogólnokształcące i zawodowe), a także przedszkola (w liczbie minimum 1 dla każdego przystępującego powiatu). W celu zapewnienia odpowiedniej jakości działań dotyczących bezpośredniego, kompleksowego wspomaganie rozwoju szkół prowadzona będzie ewaluacja on-going, będąca podstawą do oceny przeprowadzonych działań.

		- szczegółowe Dokładne wskazanie kryteriów wyboru finansowanych operacji nastąpi w Planie działania, przygotowywanym przez IP dla każdego Priorytetu.
7.	Opis systemu wyboru projektów:	
	Instytucja odpowiedzialna za wybór projektów	Ośrodek Rozwoju Edukacji
	Tryb dokonywania wyboru projektów	projekty konkursowe
	Procedura oceny merytorycznej wniosku o dofinansowanie	Informacje na temat procedury zawarte są w rozdziale I (pkt 5.) <i>Opis systemu wyboru projektów w ramach PO Kapitał Ludzki.</i>
	Instytucja odpowiedzialna za wydanie ostatecznej decyzji w sprawie dofinansowania projektu i podpisanie umowy/decyzji o przyznaniu wsparcia dla projektu	Ośrodek Rozwoju Edukacji
	Procedura odwoławcza	Ośrodek Rozwoju Edukacji/Minister właściwy ds. oświaty i wychowania – Departament Funduszy Strukturalnych

Indykatywny podział alokacji finansowej w ramach Priorytetu III

DZIAŁANIE	Alokacja (euro)		
	Ogółem	EFS	Środki krajowe
Działanie 3.1 <i>MODERNIZACJA SYSTEMU ZARZĄDZANIA I NADZORU W OŚWIACIE</i>	120 873 614	102 742 572	18 131 042
w tym Poddziałanie 3.1.1 <i>Tworzenie warunków i narzędzi do monitorowania, ewaluacji i badań systemu oświaty</i>	90 329 349	76 779 947	13 549 402
w tym Poddziałanie 3.1.2 <i>Modernizacja systemu nadzoru pedagogicznego</i>	30 544 265	25 962 625	4 581 640
Działanie 3.2 <i>ROZWÓJ SYSTEMU EGZAMINÓW ZEWNĘTRZNYCH</i>	71 731 079	60 971 417	10 759 662
Działanie 3.3 <i>POPRAWA JAKOŚCI KSZTAŁCENIA</i>	382 362 264	325 007 924	57 354 340
w tym Poddziałanie 3.3.1 <i>Efektywny system kształcenia i doskonalenia nauczycieli – projekty systemowe</i>	19 120 229	16 252 194	2 868 035
w tym Poddziałanie 3.3.2 <i>Efektywny system kształcenia i doskonalenia nauczycieli – projekty konkursowe</i>	81 555 111	69 321 844	12 233 267
w tym Poddziałanie 3.3.3 <i>Modernizacja treści i metod kształcenia – projekty systemowe</i>	36 300 575	30 855 489	5 445 086
w tym Poddziałanie 3.3.4 <i>Modernizacja treści i metod kształcenia – projekty konkursowe</i>	245 386 349	208 578 397	36 807 952
Działanie 3.4 <i>OTWARTOŚĆ SYSTEMU</i>	133 888 576	113 805 290	20 083 286

<i>EDUKACJI W KONTEKŚCIE UCZENIA SIĘ PRZEZ CAŁE ŻYCIE</i>			
w tym Poddziałanie 3.4.1 <i>Opracowanie i wdrożenie Krajowego Systemu Kwalifikacji</i>	23 270 733	19 780 123	3 490 610
w tym Poddziałanie 3.4.2 <i>Upowszechnianie uczenia się przez całe życie – projekty systemowe</i>	48 627 843	41 333 667	7 294 176
w tym Poddziałanie 3.4.3 <i>Upowszechnianie uczenia się przez całe życie – projekty konkursowe</i>	61 990 000	52 691 500	9 298 500
Działanie 3.5 KOMPLEKSOWE WSPOMAGANIE ROZWOJU SZKÓŁ	41 750 000	35 487 500	6 262 500
Rezerwa	43 130 735	36 661 125	6 469 610
OGÓŁEM PRIORYTET III	793 736 268	674 675 828	119 060 440

Priorytet IV
SZKOLNICTWO WYŻSZE
I NAUKA

PRIORYTET IV

SZKOLNICTWO WYŻSZE I NAUKA

Opis Priorytetu IV

Zachodzące w latach 90. przemiany w polskiej gospodarce rozbudziły aspiracje edukacyjne młodzieży. Wraz ze wzrostem poziomu wykształcenia zwiększa się możliwość uzyskania pracy i wyższych płac, a także rośnie mobilność zawodowa pracowników. Wszystko to sprawia, że odsetek młodzieży podejmującej studia istotnie wzrasta od początku lat 90. do chwili obecnej. Jednocześnie jednak istnieje wiele problemów strukturalnych w obszarze szkolnictwa wyższego, wśród których należy wymienić: zróżnicowanie jakości kształcenia, małą popularność kierunków ścisłych oraz zbyt niskie tempo wzrostu liczebności kadry akademickiej w stosunku do gwałtownego przyrostu liczby studentów.

W wymiarze europejskim zarówno Strategia Lizbońska, jak i opracowany przez Komisję Europejską w ramach Procesu Bolońskiego dokument *Rola uniwersytetów w Europie wiedzy* wyraźnie akcentują rolę, jaką szkolnictwo wyższe powinno odegrać w rozwoju gospodarki opartej na wiedzy, dzięki której obecnie w Europie powstaje ok. połowa nowych miejsc pracy. Obszar szkolnictwa wyższego ma kluczowe znaczenie również dla realizacji celów Unii Europejskiej w nadchodzącej dekadzie, zaktualizowanych w ramach Strategii Europa 2020. W tym kontekście istotne jest wspieranie kształcenia przyczyniającego się do budowy innowacyjnej gospodarki i transferu wiedzy pomiędzy sferą gospodarki a sferą badań i rozwoju (*smart growth*) oraz kształcenia tematycznie powiązanego z efektywnością energetyczną gospodarki (*sustainable growth*). Osiągnięcie tego celu stawia przed europejskim szkolnictwem wyższym szereg wyzwań, takich jak: zapewnienie wysokiej jakości kształcenia, bliskiej współpracy instytucji szkolnictwa wyższego i jednostek sektora badawczo-rozwojowego z sektorem gospodarki, a w szczególności przemysłu wysokich technologii, otwartości i współpracy międzynarodowej środowisk akademickich, a także mobilności studentów i kadry akademickiej. Wyzwania te w równym stopniu odnoszą się do obecnej kondycji szkolnictwa wyższego, jak i sektora badawczo-rozwojowego w Polsce.

Konieczność powiązania sektora nauki z sektorem gospodarki wymaga więc podniesienia kwalifikacji kadr sektora badawczo-rozwojowego, zwłaszcza w zakresie umiejętności zarządzania projektami badawczymi i w zakresie komercjalizacji wyników prac badawczych.

Priorytet IV koncentruje się na podwyższaniu jakości funkcjonowania instytucji szkolnictwa wyższego, zarówno poprzez stworzenie korzystnych warunków systemowo-organizacyjnych do efektywnego zarządzania szkolnictwem wyższym, jak też poprzez wywołanie impulsów rozwojowych wpływających na dostępność i rozwój tych kierunków kształcenia, których znaczenie dla gospodarki opartej na wiedzy jest największe.

Wsparcie systemowe w ramach Priorytetu zostanie przeznaczone na analizę stanu polskiego szkolnictwa wyższego, wskazanie deficytów oraz wypracowanie efektywnych narzędzi zarządzania i zapewnienia wysokiej jakości kształcenia. Ponadto prace w zakresie opracowywania i modernizacji metod i programów kształcenia oraz standardów międzynarodowej uznawalności akredytacji przyczynią się do zwiększenia otwartości i mobilności środowisk akademickich.

Strategiczną rolę w rozwoju konkurencyjności i innowacyjności polskiej gospodarki mogą odegrać absolwenci uczelni o kierunkach matematyczno-przyrodniczych i technicznych mających kluczowe znaczenie dla gospodarki opartej na wiedzy. W obecnej strukturze absolwentów absolwenci tych kierunków stanowią niewystarczający, niski odsetek. Dlatego konieczne jest stymulowanie podaży absolwentów kierunków ścisłych poprzez zamawianie kształcenia na kierunkach matematyczno-przyrodniczych i technicznych. Należy wprowadzić także programy kształcenia z zakresu ochrony własności przemysłowej, wzornictwa przemysłowego i innych przemysłów kreatywnych oraz marketingu B+R.

Do realizacji celu Priorytetu przyczyniać się będą również programy rozwojowe uczelni. Programy te będą mogły obejmować szereg wybranych przez daną uczelnię zagadnień (m.in. rozwój oferty kształcenia w tym *e-learningu*, doskonalenie kadry, organizację praktyk i staży dla studentów, współpracę z pracodawcami i jednostkami naukowymi w zakresie realizacji procesu kształcenia oraz współpracę międzynarodową). W celu wzmocnienia powiązań pomiędzy uczelnią a środowiskiem pracodawców, w ramach realizowanych przez uczelnię programów rozwojowych, obowiązkowym elementem będzie nawiązywanie współpracy ze środowiskiem pracodawców w zakresie realizacji procesu dydaktycznego lub uwzględnianie w ramach programów kształcenia elementów przedsiębiorczości, w szczególności na tych kierunkach, które do tej pory takich elementów nie przewidywały. W tym zakresie, w szczególności wspierane będzie kształcenie na poziomie wyższym na kierunkach matematyczno-przyrodniczych i technicznych ze względu na ich priorytetowe znaczenie dla potrzeb rynku pracy i konkurencyjności gospodarki.

Realizowane równolegle projekty dotyczące rozwoju kapitału ludzkiego w obszarze badań i innowacji, m.in. w zakresie kształtowania umiejętności zarządzania badaniami naukowymi i komercjalizacji ich wyników, służyć będą podnoszeniu konkurencyjności gospodarki i przedsiębiorstw. Przyczyni się to do podniesienia kwalifikacji kadr systemu B+R, poprawy jakości i efektywności badań oraz w rezultacie do wzrostu innowacyjności gospodarki.

Odpowiednie projekty realizowane w ramach działań Priorytetu IV powinny przyczyniać się do realizacji odpowiednich celów szczegółowych określonych dla Priorytetu IV:

1. Wdrożenia programów rozwojowych przez 22,5% uczelni.
2. Wzrostu odsetka kierunków ocenionych przez Polską Komisję Akredytacyjną jako wyróżniające z 1,25% do 5%.
3. Wdrożenia modeli zarządzania jakością i kontroli jakości kształcenia przez 27% instytucji szkolnictwa wyższego.
4. 7% wzrostu liczby studentów uczestniczących w stażach lub praktykach (w tym uczestniczących w stażach i praktykach trwających co najmniej 3 miesiące).
5. Zwiększenia do 22% odsetka absolwentów kierunków matematyczno-przyrodniczych i technicznych.
6. Zmniejszenia o 33% odsetka studentów, niekontynuujących nauki po I roku studiów na kierunkach matematyczno-przyrodniczych i technicznych.
7. Zwiększenia do 7,3% odsetka pracowników sektora B+R, którzy podnieśli swoje kwalifikacje w zakresie zarządzania badaniami naukowymi i komercjalizacji wyników prac badawczo-rozwojowych.

4.1 WZMOCNIENIE I ROZWÓJ POTENCJAŁU DYDAKTYCZNEGO UCZELNI ORAZ ZWIEKSZENIE LICZBY ABSOLWNTÓW KIERUNKÓW O KLUCZOWYM ZNACZENIU DLA GOSPODARKI OPARTEJ NA WIEDZY

1.	Nazwa programu operacyjnego	Program Operacyjny Kapitał Ludzki
2.	Nazwa i numer priorytetu	Priorytet IV Szkolnictwo wyższe i nauka
3.	Nazwa Funduszu	Europejski Fundusz Społeczny
4.	Instytucja Zarządzająca	Minister właściwy ds. rozwoju regionalnego - Departament Zarządzania Europejskim Funduszem Społecznym
5.	Instytucja Pośrednicząca	Narodowe Centrum Badań i Rozwoju
6.	Instytucja Certyfikująca	Minister właściwy ds. rozwoju regionalnego - Departament Instytucji Certyfikującej
7.	Instytucja pośrednicząca w certyfikacji	nie dotyczy
8.	Instytucja odpowiedzialna za otrzymywanie płatności dokonywanych przez KE	Minister właściwy do spraw finansów publicznych
9.	Forma pomocy (form of finance)	Pomoc bezzwrotna – 01
10.	Wymiar terytorialny (territory type)	nie dotyczy - 00
11.	Obszar działalności gospodarczej (economic activity)	nie dotyczy - 00
12.	Zasięg terytorialny NUTS (location)	NUTS0 - PL
13.	Instytucja Wdrażająca (Instytucja Pośrednicząca II stopnia)	nie dotyczy
14.	Instytucja odpowiedzialna za dokonywanie płatności na rzecz beneficjentów	Narodowe Centrum Badań i Rozwoju
15.	Nazwa i numer działania	4.1 Wzmocnienie i rozwój potencjału dydaktycznego szkolnictwa wyższego
16.	Cel i uzasadnienie działania	<p>Cel Działania:</p> <ul style="list-style-type: none"> – budowa potencjału rozwojowego uczelni poprzez umożliwienie im rozszerzenia i wzbogacenia oferty edukacyjnej – zapewnienie efektywnego zarządzania systemem

		<p>szkolnictwa wyższego oraz dostosowanie struktury podaży absolwentów do potrzeb gospodarki</p>
		<p>Uzasadnienie Działania: Wsparcie w ramach Działania będzie ukierunkowane na podniesienie jakości kształcenia na poziomie wyższym poprzez realizację programów rozwoju uczelni i wsparcie systemowe dla szkolnictwa wyższego. W obecnej sytuacji szkolnictwo wyższe cechuje się nierównomiernym stopniem rozwoju pod względem jakości oferowanych usług edukacyjnych. Pomimo znacznego zwiększenia dostępności szkolnictwa wyższego, poprzez rozwój szkół niepublicznych, nadal istotnym problemem pozostaje jakość nauczania, która w wielu przypadkach jest ograniczona niskim potencjałem uczelni i znacznie odbiega od wymagań określonych przez rynek pracy.</p> <p>Programy rozwojowe uczelni umożliwią podniesienie jakości oferowanych przez nie usług edukacyjnych, koncentrując się m. in. na otwieraniu nowych kierunków studiów lub specjalności na istniejących kierunkach oraz realizacji studiów podyplomowych. Obejmą one również rozszerzanie oferty edukacyjnej na istniejących kierunkach, w szczególności w obszarach istotnych dla rozwoju gospodarki, podnoszenie kwalifikacji kadry akademickiej oraz realizację programów współpracy międzynarodowej.</p> <p>Szczególnie istotnym elementem programów rozwojowych uczelni będzie dostosowywanie kształcenia do potrzeb rynku pracy i uwarunkowań gospodarczych. Wsparciem objęta zostanie również współpraca uczelni z pracodawcami i jednostkami badawczo – rozwojowymi przyczyniająca się do modernizacji i większej innowacyjności nauczania, a także zwiększenia znaczenia praktycznych form nauczania (praktyki i staże studenckie). Równoległe przewiduje się wsparcie dla działalności w zakresie doradztwa, poradnictwa zawodowego i pośrednictwa pracy realizowanego przez akademickie biura karier oraz przedsiębiorczości akademickiej.</p> <p>Elementem uzupełniającym będą systemy stypendialne dla doktorantów i młodych doktorów oraz kadry wizytującej, jako instrument rozwoju kadry akademickiej o najwyższych kwalifikacjach. Wsparciem będą także objęte projekty podwyższające kwalifikacje kadry dydaktycznej i na uczelniach.</p> <p>Strategiczną rolę w rozwoju konkurencyjności i</p>

		<p>innowacyjności polskiej gospodarki mogą odegrać absolwenci kierunków technicznych, matematycznych i przyrodniczych mających kluczowe znaczenie dla gospodarki opartej na wiedzy.</p> <p>W obecnej strukturze populacji osób kończących studia, absolwenci tych kierunków stanowią niewystarczający, niski odsetek. Dlatego konieczne jest stymulowanie wzrostu liczby absolwentów kierunków ścisłych poprzez zamawianie kształcenia na kierunkach technicznych, matematycznych i przyrodniczych. Istnieje także potrzeba doksztalcenia absolwentów, aby dostosować ich umiejętności do potrzeb rynku pracy (studia podyplomowe w obszarach niezbędnych dla rozwoju gospodarki opartej na wiedzy).</p>
17.	Kwalifikowalność wydatków w ramach działania	Kryteria kwalifikowalności wydatków są zgodne z <i>Wytycznymi w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach PO KL</i> .
18.	Alokacja finansowa na działanie	876 866 839 Euro
19.	Wkład ze środków unijnych	745 336 813 Euro
20.	Wkład ze środków publicznych krajowych	131 530 026 Euro
21.	Przewidywana wielkość środków prywatnych	0 Euro
22.	Udział środków UE w wydatkach kwalifikowanych stanowiących podstawę certyfikacji na poziomie projektu, tj. w publicznych wydatkach kwalifikowalnych (%)	85%
23.	Pomoc publiczna	nie dotyczy
24.	Minimalny wkład własny beneficjenta (%)	Do określenia przez IP
25.	Dzień rozpoczęcia kwalifikowalności wydatków	<p>12 grudnia 2006 r. – jeżeli IP nie określi terminu późniejszego</p> <p>W przypadku typu operacji nr (5) w Poddziałaniu 4.1.3 - kwalifikowalność wydatków jest możliwa od dnia 30 czerwca 2011 r., a zawieranie umów o dofinansowanie od dnia 1 stycznia 2012 r.</p>
26.	Minimalna/maksymalna wartość projektu	minimum 50 tys. zł – jeżeli IP nie określi inaczej

27.	Forma płatności	zgodnie z <i>Zasadami finansowania PO KL</i>
28.	Wysokość udziału cross-finansingu (%)	do 10%
29.	Wskaźniki realizacji Działania	<ul style="list-style-type: none"> – Liczba programów rozwojowych wdrożonych przez uczelnie w ramach Działania – Liczba studentów, którzy ukończyli staże lub praktyki, wspierane ze środków EFS w ramach Działania – Liczba studentów, którzy ukończyli staże lub praktyki, trwające co najmniej 3 miesiące – Liczba instytucji szkolnictwa wyższego, które wdrożyły modele zarządzania jakością i kontroli jakości w ramach Działania, (z podziałem na publiczne i prywatne instytucje szkolnictwa wyższego) – Liczba uczelni oferujących dodatkowe zajęcia wyrównawcze dla studentów I roku kierunków matematyczno-przyrodniczych i technicznych – Liczba studentów I roku na kierunkach zamawianych przez ministra właściwego ds. szkolnictwa wyższego – Liczba absolwentów kierunków matematyczno-przyrodniczych i technicznych, zamawianych przez ministra właściwego ds. szkolnictwa wyższego

Poddziałanie 4.1.1 Wzmocnienie potencjału dydaktycznego uczelni - projekty konkursowe

1.	Typ realizowanych operacji (projektów)	<p>Programy rozwoju uczelni, obejmujące m.in. (1):</p> <ul style="list-style-type: none"> – przygotowanie, otwieranie i realizację nowych kierunków studiów, studiów doktoranckich (w tym interdyscyplinarnych studiów doktoranckich) oraz dostosowywanie programów na istniejących kierunkach studiów do potrzeb rynku pracy i gospodarki opartej na wiedzy (a) – przygotowanie, otwieranie i realizację nowych kierunków studiów podyplomowych (b) – rozszerzanie oferty edukacyjnej uczelni o
----	--	---

		<p>zajęcia fakultatywne w postaci programów wyrównawczych dla studentów z zakresu matematyki i fizyki (c)</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozszerzanie oferty edukacyjnej uczelni o programy skierowane do osób spoza społeczności akademickiej (zwiększanie udziału szkolnictwa wyższego w kształceniu ustawicznym) (d) - opracowywanie programów i materiałów dydaktycznych oraz wdrożenie programów kształcenia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość (studia, studia podyplomowe, kursy) (e) - współpracę uczelni z pracodawcami w zakresie wzmocnienia praktycznych elementów kształcenia (staże i praktyki studenckie) oraz zwiększania zaangażowania pracodawców w realizację programów kształcenia (<u>element obligatoryjny</u>) (f) - lepsze przygotowanie absolwentów do wejścia na rynek pracy m. in. poprzez wsparcie akademickich biur karier działających przy uczelni (g) - podnoszenie kompetencji dydaktycznych kadry akademickiej w celu podwyższania jakości kształcenia (h) - podnoszenie kompetencji kadry kierowniczej w zakresie zarządzania uczelnią (w tym zarządzania finansowego i pozyskiwania funduszy na cele rozwojowe) (i) - organizowanie staży i szkoleń w wiodących zagranicznych i krajowych ośrodkach akademickich i naukowo – badawczych dla kadry dydaktycznej uczelni przydatnych dla prowadzenia pracy dydaktycznej (w tym staże dla doktorantów i staże postdoktorskie) (j) - stypendia³¹ dla doktorantów, młodych doktorów (postdoców) i profesorów wizytujących zatrudnionych w instytucjach szkolnictwa wyższego w
--	--	--

³¹ Sposób wypłacania i rozliczania stypendiów oraz ich wysokość zostaną określone przez Instytucję Pośredniczącą w ten sposób, że maksymalny limit średniomiesięcznej wysokości stypendium wynosi od 3.000 do 5.000 PLN; kwota ta w całości stanowi przychód stypendysty i nie podlega rozliczeniu – może być wydatkowana przez stypendystę na dowolny cel.

		<p>dziedzinach szczególnie istotnych dla rozwoju gospodarki (k)</p> <ul style="list-style-type: none"> – projekty skierowane do studentów niepełnosprawnych w celu umożliwienia im korzystania z pełnej oferty edukacyjnej uczelni (l) – wdrożenie modeli zarządzania jakością w uczelni (w szczególności opracowanych w ramach wsparcia systemowego w Poddziałaniu 4.1.3) (m)
2.	Zakres stosowania cross-financingu	Zgodnie z zapisami <i>Wytycznych w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.</i>
3.	Kategoria interwencji funduszy strukturalnych (priority theme dimension)	73
4.	Typ beneficjentów	wszystkie podmioty - z wyłączeniem osób fizycznych (nie dotyczy osób prowadzących działalność gospodarczą lub oświatową na podstawie przepisów odrębnych)
5.	Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy)	<p>Między innymi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – uczelnie (instytucje, kadra akademicka) – studenci, słuchacze, doktoranci oraz inne osoby biorące udział w kształceniu
6.	Propozycje kryteriów wyboru finansowanych operacji	<p>Kryteria:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ogólne – szczegółowe <p>Dokładne wskazanie kryteriów wyboru finansowanych operacji nastąpi w Planie działania, przygotowywanym przez IP dla każdego Priorytetu.</p>
7.	Opis systemu wyboru projektów:	
	Instytucja odpowiedzialna za wybór projektów	Narodowe Centrum Badań i Rozwoju
	Tryb dokonywania wyboru projektów	projekty konkursowe
	Procedura oceny merytorycznej wniosku o dofinansowanie	Informacje na temat procedury zawarte są w rozdziale I (pkt 5.) <i>Opis systemu wyboru projektów w ramach PO Kapitał Ludzki.</i>
	Instytucja odpowiedzialna za wydanie ostatecznej decyzji w	Narodowe Centrum Badań i Rozwoju

<p>sprawie dofinansowania projektu i podpisanie umowy/decyzji o przyznaniu wsparcia dla projektu</p>	
<p>Procedura odwoławcza</p>	<p>Narodowe Centrum Badań i Rozwoju</p>

Poddziałanie 4.1.2 Zwiększenie liczby absolwentów kierunków o kluczowym znaczeniu dla gospodarki opartej na wiedzy – projekty konkursowe

<p>1. Typ realizowanych operacji (projektów)</p>	<p>– Realizacja kształcenia zamawianego poprzez podniesienie atrakcyjności kształcenia na kierunkach technicznych, matematycznych i przyrodniczych poprzez realizację projektów obejmujących m.in. (1):</p> <ul style="list-style-type: none"> - tworzenie programów stypendialnych dla studentów kierunków zamawianych (a) - tworzenie i wdrażanie programów wyrównawczych adresowanych do studentów pierwszego roku kierunków technicznych, matematycznych i przyrodniczych obejmujących podnoszenie kompetencji niezbędnych do kontynuowania studiów na tych kierunkach (b) - wdrażanie nowych lub zmienionych programów (w tym programów kształcenia opracowanych w ramach Poddziałania 4.1.3) (c) - inne formy działalności dydaktycznej określane przez uczelnię podnoszące atrakcyjność kształcenia na kierunkach technicznych, matematycznych i przyrodniczych (d)
<p>2. Zakres stosowania cross-financingu</p>	<p>Zgodnie z zapisami Wytycznych w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.</p>
<p>3. Kategoria interwencji funduszy strukturalnych (priority theme dimension)</p>	<p>73</p>
<p>4. Typ beneficjentów</p>	<p>wszystkie podmioty - z wyłączeniem osób fizycznych (nie dotyczy osób prowadzących działalność gospodarczą lub oświatową na podstawie przepisów odrębnych)</p>
<p>5. Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne)</p>	<p>Między innymi:</p>

	bezpośrednio korzystające z pomocy)	<ul style="list-style-type: none"> – uczelnie realizujące kształcenie na kierunkach zamawianych – studenci podejmujący kształcenie na kierunkach zamawianych w ramach działania
6.	Propozycje kryteriów wyboru finansowanych operacji	<p>Kryteria:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ogólne – szczegółowe <p>Dokładne wskazanie kryteriów wyboru finansowanych operacji nastąpi w Planie działania, przygotowywanym przez IP dla każdego Priorytetu.</p>
Opis systemu wyboru projektów:		
	Instytucja odpowiedzialna za wybór projektów	Narodowe Centrum Badań i Rozwoju
	Tryb dokonywania wyboru projektów	projekty konkursowe
7.	Procedura oceny merytorycznej wniosku o dofinansowanie	Informacje na temat procedury zawarte są w rozdziale I (pkt 5.) <i>Opis systemu wyboru projektów w ramach PO Kapitał Ludzki.</i>
	Instytucja odpowiedzialna za wydanie ostatecznej decyzji w sprawie dofinansowania projektu i podpisanie umowy/decyzji o przyznaniu wsparcia dla projektu	Narodowe Centrum Badań i Rozwoju
	Procedura odwoławcza	Narodowe Centrum Badań i Rozwoju

Poddziałanie 4.1.3 Wzmocnienie systemowych narzędzi zarządzania szkolnictwem wyższym – projekty systemowe

1.	Typ realizowanych operacji (projektów)	<ul style="list-style-type: none"> – promocja wyboru ścieżki kształcenia na kierunkach technicznych, matematycznych i przyrodniczych (1) – opracowanie modeli efektywnego zarządzania w szkolnictwie wyższym, w tym: modeli zarządzania uczelniami różnych typów oraz modeli zarządzania jakością w uczelni (2) – opracowanie programów kształcenia, w szczególności w zakresie nauk przyrodniczych, matematycznych technicznych oraz nowoczesnych technologii
----	--	--

		<p>w medycynie (w tym również makrokierunki, kierunki unikatowe, studia międzykierunkowe) (3)</p> <ul style="list-style-type: none"> – opracowanie programów kształcenia w językach obcych (w tym w języku angielskim) w wybranych obszarach kształcenia, ze szczególnym uwzględnieniem nauk matematycznych, przyrodniczych, rolniczych, medycznych i technicznych (4) – badania, analizy i ekspertyzy, w połączeniu z elementami wdrożeniowymi, w zakresie funkcjonowania systemu szkolnictwa wyższego zwłaszcza w zakresie jakości kształcenia i dostosowania jego kierunków do potrzeb gospodarki (5) – organizacja konferencji, seminariów i spotkań panelowych z udziałem przedstawicieli uczelni oraz przedsiębiorców, w celu wymiany doświadczeń oraz wypracowania propozycji rozwiązań kluczowych problemów w szkolnictwie wyższym (6) – opracowanie i wdrożenie systemu monitoringu i zbierania danych na temat szkolnictwa wyższego w Polsce zwłaszcza w zakresie procesu i jakości kształcenia (7) – wsparcie szkoleniowe i analityczno – badawcze dla kadr Polskiej Komisji Akredytacyjnej w celu wzmocnienia systemu akredytacji (8)
2.	Zakres stosowania cross-financingu	Zgodnie z zapisami Wytocznych w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.
3.	Kategoria interwencji funduszy strukturalnych (priority theme dimension)	72
4.	Typ beneficjentów	Minister właściwy ds. szkolnictwa wyższego – Departament Strategii
5.	Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy)	<p>Między innymi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – minister właściwy ds. szkolnictwa wyższego – pozostali ministrowie nadzorujący uczelnie – Polska Komisja Akredytacyjna – Rada Główna Nauki i Szkolnictwa Wyższego

		<ul style="list-style-type: none"> – uczelnie (instytucje i kadra akademicka) – studenci
6.	Propozycje kryteriów wyboru finansowanych operacji	<p>Kryteria:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ogólne – szczegółowe <p>Dokładne wskazanie kryteriów wyboru finansowanych operacji nastąpi w Planie działania, przygotowywanym przez IP dla każdego Priorytetu.</p>
Opis systemu wyboru projektów:		
	Instytucja odpowiedzialna za wybór projektów	Narodowe Centrum Badań i Rozwoju
	Tryb dokonywania wyboru projektów	projekty systemowe
7.	Procedura oceny merytorycznej wniosku o dofinansowanie	Informacje na temat procedury zawarte są w rozdziale I (pkt 5.) <i>Opis systemu wyboru projektów w ramach PO Kapitał Ludzki</i>
	Instytucja odpowiedzialna za wydanie ostatecznej decyzji w sprawie dofinansowania projektu i podpisanie umowy/decyzji o przyznaniu wsparcia dla projektu	Narodowe Centrum Badań i Rozwoju
	Procedura odwoławcza	nie dotyczy

4.2. ROZWÓJ KWALIFIKACJI KADR SYSTEMU B+R I WZROST ŚWIADOMOŚCI ROLI NAUKI W ROZWOJU GOSPODARCZYM

1.	Nazwa programu operacyjnego	Program Operacyjny Kapitał Ludzki
2.	Nazwa i numer priorytetu	Priorytet IV Szkolnictwo wyższe i nauka
3.	Nazwa Funduszu	Europejski Fundusz Społeczny
4.	Instytucja Zarządzająca	Minister właściwy ds. rozwoju regionalnego - Departament Zarządzania Europejskim Funduszem Społecznym
5.	Instytucja Pośrednicząca	Narodowe Centrum Badań i Rozwoju
6.	Instytucja Certyfikująca	Minister właściwy ds. rozwoju regionalnego - Departament Instytucji Certyfikującej
7.	Instytucja pośrednicząca w certyfikacji	nie dotyczy
8.	Instytucja odpowiedzialna za otrzymywanie płatności dokonywanych przez KE	Minister właściwy do spraw finansów publicznych
9.	Forma pomocy (form of finance)	Pomoc bezzwrotna – 01
10.	Wymiar terytorialny (territory type)	nie dotyczy – 00
11.	Obszar działalności gospodarczej (economic activity)	nie dotyczy – 00
12.	Zasięg terytorialny NUTS (location)	NUTS0 – PL
13.	Instytucja Wdrażająca (Instytucja Pośrednicząca II stopnia)	nie dotyczy
14.	Instytucja odpowiedzialna za dokonywanie płatności na rzecz beneficjentów	Narodowe Centrum Badań i Rozwoju
15.	Nazwa i numer działania	4.2. Rozwój kwalifikacji kadr systemu B+R i wzrost świadomości roli nauki w rozwoju gospodarczym.
16.	Cel i uzasadnienie działania	Cel Działania: Podniesienie kompetencji kadr systemu B+R do poziomu zapewniającego efektywną współpracę jednostek naukowych i przedsiębiorstw w zakresie wdrażania osiągnięć naukowych w gospodarce.
		Uzasadnienie Działania: Zacieśnienie współpracy sektora nauki z

		<p>przedsiębiorstwami wymaga podjęcia działań wzmacniających kompetencje kadr tego sektora w zakresie zarządzania dużymi projektami naukowymi oraz komercjalizacji ich wyników. Działania takie są niezbędne z uwagi na obserwowany niski stopień wdrażania wyników prac B+R, co ma bezpośrednie przełożenie na utrzymywanie się luki technologicznej między Polską a większością krajów UE. W związku z powyższym niezbędne jest wzmocnienie potencjału kadr B+R w zakresie umiejętności marketingowych oraz zarządzania badaniami naukowymi, pracami rozwojowymi i komercjalizacją ich wyników. Ważnym elementem będą także projekty związane z promowaniem ochrony własności przemysłowej i intelektualnej oraz ich roli w transferze technologii. Szczególnie istotnym elementem w procesie budowy gospodarki opartej na wiedzy oraz zwiększeniu znaczenia prac badawczo-rozwojowych w gospodarce jest wymiana wiedzy i doświadczeń między sektorem nauki i gospodarki. Służyć temu będą działania podnoszące świadomość kadr systemu B+R w zakresie potrzeb oraz korzyści płynących z wdrożeń rezultatów badań naukowych i prac rozwojowych.</p> <p>Uzupełnieniem powyższych form interwencji będzie wzmocnienie świadomości znaczenia nauki i osiągnięć naukowych dla rozwoju gospodarczego poprzez realizację przedsięwzięć edukacyjnych oraz kampanii informacyjnych skierowanych w szczególności do sfery B+R.</p>
17.	Kwalifikowalność wydatków w ramach działania	Kryteria kwalifikowalności wydatków są zgodne z <i>Wytycznymi w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach PO KL</i> .
18.	Alokacja finansowa na działanie	61 500 000 Euro
19.	Wkład ze środków unijnych	52 275 000 Euro
20.	Wkład ze środków publicznych krajowych	9 225 000 Euro
21.	Przewidywana wielkość środków prywatnych	0 Euro
22.	Udział środków UE w wydatkach kwalifikowanych stanowiących podstawę certyfikacji na poziomie projektu, tj. w publicznych wydatkach kwalifikowalnych (%)	85%

23.	Pomoc publiczna	nie dotyczy
24.	Minimalny wkład własny beneficjenta (%)	Do określenia przez IP
25.	Dzień rozpoczęcia kwalifikowalności wydatków	12 grudnia 2006 r. – jeżeli IP nie określi terminu późniejszego
26.	Minimalna/maksymalna wartość projektu	minimum 50 tys. zł – jeżeli IP nie określi inaczej
27.	Forma płatności	zgodnie z <i>Zasadami finansowania PO KL</i>
28.	Wysokość udziału cross-finansingu (%)	do 10%
29.	Wskaźniki realizacji Działania	– Liczba pracowników sektora B+R, którzy ukończyli szkolenie w zakresie zarządzania badaniami naukowymi i komercjalizacji wyników prac badawczo-rozwojowych w ramach Działania (ogółem/kobiet/mężczyzn)

projekty konkursowe

1.	Typ realizowanych operacji (projektów)	<ul style="list-style-type: none"> – projekty w zakresie podnoszenia umiejętności pracowników systemu B+R (np. kursy, szkolenia, studia podyplomowe) w zakresie zarządzania badaniami naukowymi i pracami rozwojowymi oraz komercjalizacji rezultatów prac badawczych (w tym również w zakresie ochrony własności intelektualnej i przemysłowej) (1) – projekty dotyczące podnoszenia świadomości pracowników systemu B+R w zakresie wagi i zasad badań naukowych i prac rozwojowych dla gospodarki, a także potrzeb sektora nauki i gospodarki w tym zakresie (2) – przedsięwzięcia upowszechniające osiągnięcia nauki polskiej i światowej w procesie kształcenia na poziomie wyższym (3)
2.	Zakres stosowania cross-finansingu	Zgodnie z zapisami <i>Wytycznych w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.</i>
3.	Kategoria interwencji funduszy strukturalnych (priority theme dimension)	74

4.	Typ beneficjentów	wszystkie podmioty - z wyłączeniem osób fizycznych (nie dotyczy osób prowadzących działalność gospodarczą lub oświatową na podstawie przepisów odrębnych)
5.	Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy)	Między innymi: <ul style="list-style-type: none"> - jednostki naukowe i ich pracownicy - podmioty współpracujące z podmiotami działającymi w sektorze B+R (np. przedsiębiorstwa, uczelnie) – w zakresie działań informacyjnych - studenci
6.	Propozycje kryteriów wyboru finansowanych operacji	Kryteria: <ul style="list-style-type: none"> - ogólne - szczegółowe Dokładne wskazanie kryteriów wyboru finansowanych operacji nastąpi w Planie działania, przygotowywanym przez IP dla każdego Priorytetu.
Opis systemu wyboru projektów:		
7.	Instytucja odpowiedzialna za wybór projektów	Narodowe Centrum Badań i Rozwoju
	Tryb dokonywania wyboru projektów	projekty konkursowe
	Procedura oceny merytorycznej wniosku o dofinansowanie	Informacje na temat procedury zawarte są w rozdziale I (pkt 5.) <i>Opis systemu wyboru projektów w ramach PO Kapitał Ludzki.</i>
	Instytucja odpowiedzialna za wydanie ostatecznej decyzji w sprawie dofinansowania projektu i podpisanie umowy/decyzji o przyznaniu wsparcia dla projektu	Narodowe Centrum Badań i Rozwoju
	Procedura odwoławcza	Narodowe Centrum Badań i Rozwoju

4.3 WZMOCNIENIE POTENCJAŁU DYDAKTYCZNEGO UCZELNI W OBSZARACH KLUCZOWYCH W KONTEKŚCIE CELÓW STRATEGII EUROPA 2020

1.	Nazwa programu operacyjnego	Program Operacyjny Kapitał Ludzki
2.	Nazwa i numer priorytetu	Priorytet IV Szkolnictwo wyższe i nauka
3.	Nazwa Funduszu	Europejski Fundusz Społeczny
4.	Instytucja Zarządzająca	Minister właściwy ds. rozwoju regionalnego - Departament Zarządzania Europejskim Funduszem Społecznym
5.	Instytucja Pośrednicząca	Narodowe Centrum Badań i Rozwoju
6.	Instytucja Certyfikująca	Minister właściwy ds. rozwoju regionalnego - Departament Instytucji Certyfikującej
7.	Instytucja pośrednicząca w certyfikacji	nie dotyczy
8.	Instytucja odpowiedzialna za otrzymywanie płatności dokonywanych przez KE	Minister właściwy do spraw finansów publicznych
9.	Forma pomocy (form of finance)	Pomoc bezzwrotna – 01
10.	Wymiar terytorialny (territory type)	nie dotyczy - 00
11.	Obszar działalności gospodarczej (economic activity)	nie dotyczy - 00
12.	Zasięg terytorialny NUTS (location)	NUTS0 - PL
13.	Instytucja Wdrażająca (Instytucja Pośrednicząca II stopnia)	nie dotyczy
14.	Instytucja odpowiedzialna za dokonywanie płatności na rzecz beneficjentów	Narodowe Centrum Badań i Rozwoju
15.	Nazwa i numer działania	4.3. Wzmocnienie potencjału dydaktycznego uczelni w obszarach kluczowych w kontekście celów strategii Europa 2020
16.	Cel i uzasadnienie działania	Cel Działania: – budowanie potencjału dydaktycznego uczelni poprzez rozszerzenie i wzbogacenie oferty edukacyjnej w obszarach kluczowych w

		kontekście celów Europa 2020
		<p>Uzasadnienie Działania:</p> <p>W obliczu obecnie istniejących wyzwań stojących przed europejską gospodarką oraz mając na uwadze potrzebę wzmocnienia konkurencyjności polskiej gospodarki, wsparcie w ramach Działania zostanie skoncentrowane na wzmocnieniu zdolności dydaktycznych uczelni w tych obszarach, które mają największe znaczenie dla wnoszenia innowacyjnych rozwiązań dla gospodarki, transferu wiedzy pomiędzy sferą gospodarki a sferą badań i rozwoju, jak również dla zwiększania efektywności energetycznej gospodarki.</p> <p>Uczelnie będą mogły realizować kompleksowe programy rozwojowe, dotyczące różnorodnych aspektów dydaktyki, przy założeniu, że każdy element programu rozwojowego, współfinansowany w ramach Działania, będzie przyczyniał się do wzmocnienia potencjału uczelni w ww. obszarach.</p> <p>Ze względu na potrzebę wzmocnienia powiązań pomiędzy uczelniami i biznesem, każdy program rozwojowy uczelni będzie musiał zawierać elementy współpracy pomiędzy uczelnią a środowiskiem pracodawców, w szczególności w zakresie definiowania i realizacji programu nowo otwieranych kierunków studiów. Jednocześnie w celu zwiększenia zdolności do zatrudnienia absolwentów uczelni programy kształcenia powinny obligatoryjnie uwzględniać elementy przedsiębiorczości.</p>
17.	Kwalifikowalność wydatków w ramach działania	Kryteria kwalifikowalności wydatków są zgodne z <i>Wytycznymi w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach PO KL.</i>
18.	Alokacja finansowa na działanie	47 000 000 Euro
19.	Wkład ze środków unijnych	39 950 000 Euro
20.	Wkład ze środków publicznych krajowych	7 050 000 Euro
21.	Przewidywana wielkość środków prywatnych	0 Euro
22.	Udział środków UE w wydatkach kwalifikowanych stanowiących podstawę certyfikacji na poziomie projektu, tj. w publicznych wydatkach kwalifikowalnych (%)	85%

23.	Pomoc publiczna	nie dotyczy
24.	Minimalny wkład własny beneficjenta (%)	Do określenia przez IP
25.	Dzień rozpoczęcia kwalifikowalności wydatków	Kwalifikowalność wydatków jest możliwa od dnia 30 czerwca 2011 r., a zawieranie umów o dofinansowanie od dnia 1 stycznia 2012 r.
26.	Minimalna/maksymalna wartość projektu	minimum 50 tys. zł – jeżeli IP nie określi inaczej
27.	Forma płatności	zgodnie z <i>Zasadami finansowania PO KL</i>
28.	Wysokość udziału cross-finansingu (%)	do 10%
29.	Wskaźniki realizacji Działania	<ul style="list-style-type: none"> – Liczba programów rozwojowych wdrożonych przez uczelnie w ramach Działania – Liczba studentów, którzy ukończyli staże lub praktyki, wspierane ze środków EFS w ramach Działania – Liczba studentów, którzy ukończyli staże lub praktyki, trwające co najmniej 3 miesiące – Liczba uczelni oferujących dodatkowe zajęcia wyrównawcze dla studentów I roku kierunków matematyczno-przyrodniczych i technicznych

projekty konkursowe

1.	Typ realizowanych operacji (projektów)	<p>Programy rozwoju uczelni skoncentrowane na obszarach kluczowych w kontekście realizacji strategii Europa 2020³² obejmujące m.in. (1):</p> <ul style="list-style-type: none"> - przygotowanie, otwieranie i realizację nowych kierunków studiów, studiów doktoranckich, oraz dostosowywanie programów na istniejących kierunkach studiów do potrzeb rynku pracy oraz gospodarki innowacyjnej i opartej na wiedzy (a) - przygotowanie, otwieranie i realizację
----	--	---

³² Realizacja wszystkich elementów składających się na program rozwoju uczelni musi służyć wzmocnieniu zdolności dydaktycznych uczelni na kierunkach/specjalnościach bezpośrednio powiązanych z **budową innowacyjnej gospodarki oraz transferem wiedzy pomiędzy sferą gospodarki a sferą badań i rozwoju (smart growth)** oraz kierunków/specjalności bezpośrednio powiązanych z **efektywnością energetyczną gospodarki (sustainable growth)**. Lista kierunków zostanie określona przez IP w ramach Planu działania dla Priorytetu IV PO KL.

		<p>nowych kierunków studiów podyplomowych (b)</p> <ul style="list-style-type: none"> - współpracę uczelni z pracodawcami w zakresie wzmocnienia praktycznych elementów kształcenia (staże i praktyki studenckie) oraz zwiększania zaangażowania pracodawców w realizację programów kształcenia (element obligatoryjny) (c) - tworzenie i wdrażanie programów wyrównawczych adresowanych do studentów pierwszego roku obejmujących podnoszenie kompetencji niezbędnych do kontynuowania rozpoczętych studiów (d) - opracowywanie programów i materiałów dydaktycznych oraz wdrożenie programów kształcenia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość (studia, studia podyplomowe, kursy) (e) - lepsze przygotowanie absolwentów do wejścia na rynek pracy m. in. poprzez wsparcie akademickich biur karier działających przy uczelni (f) - podnoszenie kompetencji dydaktycznych kadry akademickiej w celu podwyższania jakości kształcenia (g) - organizowanie staży i szkoleń w wiodących zagranicznych i krajowych ośrodkach akademickich i naukowo – badawczych dla kadry dydaktycznej uczelni przydatnych dla prowadzenia pracy dydaktycznej (w tym staże dla doktorantów i staże postdoktorskie) (h) - stypendia³³ dla doktorantów, młodych doktorów (postdoców) i profesorów wizytujących zatrudnionych w instytucjach szkolnictwa wyższego w dziedzinach szczególnie istotnych w kontekście realizacji strategii Europa 2020 (i) - projekty skierowane do studentów niepełnosprawnych w celu umożliwienia im korzystania z pełnej oferty edukacyjnej uczelni (j)
2.	Zakres stosowania cross-	Zgodnie z zapisami <i>Wytycznych w zakresie</i>

³³ Sposób wypłacania i rozliczania stypendiów oraz ich wysokość zostaną określone przez Instytucję Pośredniczącą w ten sposób, że maksymalny limit średniomiesięcznej wysokości stypendium wynosi od 3.000 do 5.000 PLN; kwota ta w całości stanowi przychód stypendysty i nie podlega rozliczeniu – może być wydatkowana przez stypendystę na dowolny cel.

	finansingu	<i>kwalifikowania wydatków w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.</i>
3.	Kategoria interwencji funduszy strukturalnych (priority theme dimension)	73
4.	Typ beneficjentów	wszystkie podmioty - z wyłączeniem osób fizycznych (nie dotyczy osób prowadzących działalność gospodarczą lub oświatową na podstawie przepisów odrębnych)
5.	Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy)	Między innymi: – uczelnie (instytucje, kadra akademicka) – studenci, słuchacze, doktoranci oraz inne osoby biorące udział w kształceniu
6.	Propozycje kryteriów wyboru finansowanych operacji	Kryteria: – ogólne – szczegółowe Dokładne wskazanie kryteriów wyboru finansowanych operacji nastąpi w Planie działania, przygotowywanym przez IP dla każdego Priorytetu.
	Opis systemu wyboru projektów:	
	Instytucja odpowiedzialna za wybór projektów	Narodowe Centrum Badań i Rozwoju
	Tryb dokonywania wyboru projektów	projekty konkursowe
7.	Procedura oceny merytorycznej wniosku o dofinansowanie	Informacje na temat procedury zawarte są w rozdziale I (pkt 5.) <i>Opis systemu wyboru projektów w ramach PO Kapitał Ludzki.</i>
	Instytucja odpowiedzialna za wydanie ostatecznej decyzji w sprawie dofinansowania projektu i podpisanie umowy/decyzji o przyznaniu wsparcia dla projektu	Narodowe Centrum Badań i Rozwoju
	Procedura odwoławcza	Narodowe Centrum Badań i Rozwoju

Indykatywny podział alokacji finansowej w ramach Priorytetu IV

DZIAŁANIE	Alokacja (euro)		
	Ogółem	EFS	Środki krajowe
Działanie 4.1 <i>WZMOCNIENIE I ROZWÓJ POTENCJAŁU DYDAKTYCZNEGO SZKOLNICTWA WYŻSZEGO</i>	876 866 839	745 336 813	131 530 026
w tym Poddziałanie 4.1.1 <i>Wzmocnienie potencjału dydaktycznego uczelni</i>	565 000 000	480 250 000	84 750 000
w tym Poddziałanie 4.1.2 <i>Zwiększenie liczby absolwentów kierunków o kluczowym znaczeniu dla gospodarki opartej na wiedzy</i>	285 000 000	242 250 000	42 750 000
w tym Poddziałanie 4.1.3 <i>Wzmocnienie systemowych narzędzi zarządzania szkolnictwem wyższym</i>	26 866 839	22 836 813	4 030 026
Działanie 4.2 <i>ROZWÓJ KWALIFIKACJI KADR SYSTEMU B+R</i>	61 500 000	52 275 000	9 225 000
Działanie 4.3 <i>WZMOCNIENIE POTENCJAŁU DYDAKTYCZNEGO UCZELNI W OBSZARACH KLUCZOWYCH W KONTEKŚCIE CELÓW STRATEGII EUROPA 2020</i>	47 000 000	39 950 000	7 050 000
OGÓŁEM PRIORYTET IV	985 366 839	837 561 813	147 805 026

Priorytet V
DOBRE RZĄDZENIE

PRIORYTET V DOBRE RZĄDZENIE

Opis Priorytetu V

Sprawna i efektywna administracja wpływa na wzrost gospodarczy i rozwój państwa. Dlatego też w ramach Priorytetu *Dobre rządzenie* przewidziane zostało wsparcie ukierunkowane na podniesienie potencjału administracji, zwłaszcza w obszarach szczególnie istotnych dla realizacji Strategii Lizbońskiej oraz Krajowego Planu Reform. Konieczne jest skoncentrowanie wsparcia na priorytetowych wyzwaniach dla podniesienia potencjału administracyjnego, jakimi są: wzmocnienie zdolności do tworzenia wysokiej jakości prawa oraz opracowywania długofalowych programów i strategii, wdrożenie systemu wieloletniego planowania budżetowego, wzrost jakości usług publicznych, w szczególności świadczonych na rzecz przedsiębiorców, usprawnienie wymiaru sprawiedliwości, zwłaszcza w obszarze sądownictwa gospodarczego oraz wzmocnienie mechanizmów partnerstwa.

W ramach Priorytetu wspierane będą działania ukierunkowane na wzmocnienie potencjału regulacyjnego polskiej administracji poprzez udoskonalenie procesu stanowienia prawa (w szczególności reformę systemu oceny skutków regulacji) oraz przegląd istniejących już aktów prawnych pod kątem możliwości ich uproszczenia. Wsparcie ukierunkowane na poprawę jakości prawa będzie zgodne z założeniami Programu Reformy Regulacji przyjętego przez Radę Ministrów w sierpniu 2006 roku. Kolejnym kluczowym celem w ramach Priorytetu V jest poprawa jakości usług oraz polityk związanych z rejestracją działalności gospodarczej i funkcjonowaniem przedsiębiorstw. Konieczne jest podjęcie działań w zakresie uproszczenia tych procedur, wdrożenie systemu „jednego okienka” oraz redukcja związanych z rejestracją kosztów administracyjnych.

Podjęte zostaną również działania ukierunkowane na wzmacnianie zdolności administracji do tworzenia długofalowych strategii lub programów rozwojowych o zasięgu ogólnokrajowym, regionalnym lub lokalnym. Kluczowe jest również przygotowanie administracji do zarządzania finansami w aspekcie zadaniowym oraz wdrożenie budżetowania zadaniowego u poszczególnych dysponentów środków publicznych. W przypadku urzędów na szczeblu samorządu terytorialnego niezbędne jest wdrożenie rozwiązań przyczyniających się do poprawy jakości i dostępności usług świadczonych przez te urzędy. Efektem wprowadzenia tych działań będzie optymalizacja wykorzystania zasobów przez jednostki administracji samorządowej oraz wzrost efektywności obsługi klienta.

Wzmacnianie potencjału instytucjonalnego pociąga za sobą również potrzebę inwestowania w kadry zatrudnione w administracji. W ramach Priorytetu przewiduje się zatem wsparcie dla działań kadr w jednostkach administracji rządowej i samorządowej, wdrażanie nowoczesnych metod zarządzania zasobami ludzkimi oraz wyposażenie kadr w kompetencje niezbędne do realizacji zadań przypisanych administracji publicznej, w tym przede wszystkim te z zakresu wdrażanych reform. Priorytet V przyczyni się z znacznej mierze do podniesienia kompetencji kadr administracji publicznej. Oferta szkoleniowa jaka powstanie w ramach Priorytetu będzie wynikiem szczegółowej analizy i przede wszystkim będzie odpowiedzią na potrzeby wynikające z wytyczonych celów w Priorytecie V.

Ze względu na konieczność usprawnienia funkcjonowania wymiaru sprawiedliwości wsparcie udzielane będzie także instytucjom oraz kadrom tego sektora, ze szczególnym uwzględnieniem sądownictwa gospodarczego.

Niezbędne wydaje się również zapewnienie partnerskiego modelu współpracy administracji oraz organizacji pozarządowych i partnerów społecznych (organizacji pracodawców i pracowników). Działania ukierunkowane na wzmocnienie potencjału partnerów społecznych oraz organizacji pozarządowych mają charakter horyzontalny i są powiązane z obszarami wsparcia przewidzianymi w ramach pozostałych Działań Priorytetu V. Wsparcie dla partnerów społecznych oraz organizacji pozarządowych wiąże się z rolą tych podmiotów w procesie wspierania modernizacji struktur państwa i przede wszystkim przyczyni się do zwiększenia ich uczestnictwa w procesie realizacji niezbędnych reform, optymalizacji procesu stanowienia prawa oraz wdrażania zasady dobrego rządzenia. Wsparcie takie powinno być realizowane przez rozbudowę sieci instytucji obsługi sektora pozarządowego, które na poziomie regionalnym i lokalnym świadczyć będą wsparcie o charakterze doradczo – szkoleniowym dla organizacji pozarządowych. Konieczne jest także zwiększanie dostępności i poprawa jakości usług bezpłatnego poradnictwa prawnego i obywatelskiego. Organizacje trzeciego sektora odgrywają w tym procesie kluczową rolę, zwłaszcza na szczeblu lokalnym. W odniesieniu do wzmocniania potencjału partnerów społecznych (organizacji pracodawców i związków zawodowych) wsparcie skierowane zostanie przede wszystkim do mających charakter konfederacji, reprezentatywnych organizacji partnerów społecznych, które uczestniczą w różnych formach dialogu społecznego.

Łączna alokacja na Priorytet V wynosi 573 354 094 euro (środki EFS oraz środki budżetu państwa). Jednocześnie wyodrębniono 3,16 % (18 113 498 euro) łącznej alokacji środków stanowiącą rezerwę w dyspozycji MRR. Rezerwa przeznaczona zostanie na dofinansowanie projektów indywidualnych o strategicznym znaczeniu dla realizacji Programu.

Odpowiednie projekty realizowane w ramach działań Priorytetu V powinny przyczyniać się do osiągnięcia odpowiednich efektów realizacji określonych dla Priorytetu V:

1. Uproszczenia krajowych aktów prawnych.
2. Usprawnienia systemu wdrażania dyrektyw UE.
3. Optymalizacji systemu oceny skutków regulacji.
4. Wdrożenia systemu pomiaru kosztów administracyjnych.
5. Usprawnienia procesu stanowienia prawa miejscowego oraz aktów administracyjnych przez jednostki samorządu terytorialnego.
6. Skrócenia średniego czasu oczekiwania na rejestrację działalności gospodarczej przez osobę fizyczną i rejestracji spółki z ograniczoną odpowiedzialnością.
7. Redukcji obciążeń administracyjnych przy zakładaniu działalności gospodarczej o 25%.
8. Wyeliminowanie przyczyn przewlekłości postępowań w sprawach gospodarczych.
9. Modernizacji zarządzania finansowego: wdrożenie systemu wieloletniego planowania budżetowego w ujęciu zadaniowym u wszystkich dysponentów środków budżetowych.
10. Poprawy skuteczności planowania strategicznego i zarządzania finansowego.
11. Efektywnego zarządzania instytucjami publicznymi.
12. Zmniejszenia o 20% liczby spraw rozpatrywanych przez sądy w terminie powyżej 12 miesięcy poprzez poprawę procesów zarządzania w wymiarze sprawiedliwości.

13. Wzrostu efektywności mechanizmów konsultacyjnych i współpracy z partnerami społecznymi i organizacjami pozarządowymi w zakresie stanowienia i realizacji polityk publicznych i regulacji prawnych.
14. Zwiększenia do 15% odsetka organizacji pozarządowych korzystających z centrów wsparcia, umacniających ich zdolności do realizacji zadań publicznych.
15. Wzrostu o 250% liczby powiatów objętych bezpłatnym poradnictwem prawnym i obywatelskim.
16. Wsparcia 100 % reprezentatywnych organizacji partnerów społecznych w zakresie budowania ich potencjału.

5.1 WZMOCNIENIE POTENCJAŁU ADMINISTRACJI RZĄDOWEJ

1.	Nazwa programu operacyjnego	Program Operacyjny Kapitał Ludzki
2.	Nazwa i numer priorytetu	Priorytet V Dobre rządzenie
3.	Nazwa Funduszu	Europejski Fundusz Społeczny
4.	Institucja Zarządzająca	Minister właściwy ds. rozwoju regionalnego - Departament Zarządzania Europejskim Funduszem Społecznym
5.	Institucja Pośrednicząca	brak - koordynację zadań zapewnia Instytucja Zarządzająca PO KL
6.	Institucja Certyfikująca	Minister właściwy ds. rozwoju regionalnego - Departament Instytucji Certyfikującej
7.	Institucja pośrednicząca w certyfikacji	nie dotyczy
8.	Institucja odpowiedzialna za otrzymywanie płatności dokonywanych przez KE	Minister właściwy do spraw finansów publicznych
9.	Forma pomocy (form of finance)	Pomoc bezzwrotna – 01
10.	Wymiar terytorialny (territory type)	nie dotyczy - 00
11.	Obszar działalności gospodarczej (economic activity)	nie dotyczy - 00
12.	Zasięg terytorialny NUTS (location)	NUTS0 - PL
13.	Institucja Wdrażająca (Instytucja Pośrednicząca II stopnia)	Kancelaria Prezesa Rady Ministrów – Biuro Dyrektora Generalnego
14.	Institucja odpowiedzialna za dokonywanie płatności na rzecz beneficjentów	Kancelaria Prezesa Rady Ministrów – Biuro Dyrektora Generalnego
15.	Nazwa i numer działania	Działanie 5.1 Wzmocnienie potencjału administracji rządowej
16.	Cel i uzasadnienie działania	Cel Działania: Modernizacja procesów zarządzania w administracji rządowej.
		Uzasadnienie Działania: W ramach Działania przewiduje się wsparcie mające na celu usprawnienie procesów zarządzania w administracji

		<p>rządowej w trzech kluczowych aspektach. Pierwszy z nich to przygotowanie administracji do zarządzania finansami w aspekcie zadaniowym oraz wdrożenie budżetowania zadaniowego u poszczególnych dysponentów środków publicznych. Realizacja tego działania stanowi się bezpośrednią odpowiedź na wyzwania wskazane w Krajowym Programie Reform.</p> <p>Drugim istotnym działaniem będzie usprawnienie zarządzania zasobami ludzkimi w administracji rządowej, w szczególności poprzez opracowanie nowego systemu kształtowania wynagrodzeń, udoskonalenie systemu wartościowania stanowisk pracy oraz wsparcie dla działów kadr w jednostkach administracji rządowej. Cele Priorytetu: poprawa zdolności regulacyjnych administracji publicznej, poprawa jakości usług i modernizacja procesów zarządzania wymagają wyposażenia kadr administracji publicznej w kompetencje niezbędne dla ich osiągnięcia. Programy szkoleniowe muszą być skorelowane z celami Priorytetu.</p> <p>Po trzecie, Działanie przyczyni się do poprawy standardów zarządzania w jednostkach administracji. Przewiduje się bowiem, że dzięki wsparciu EFS w urzędach administracji rządowej wprowadzone zostaną nowoczesne metody zarządzania obejmujące zarówno poziom całej jednostki (CAF, ISO), jak i usprawnienia w poszczególnych aspektach funkcjonowania urzędu (komunikacja wewnętrzna, obieg dokumentów, obsługa klientów itp.).</p>
17.	Kwalifikowalność wydatków w ramach działania	Kryteria kwalifikowalności wydatków są zgodne z <i>Wytycznymi w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach PO KL</i> .
18.	Alokacja finansowa na Działanie	66 083 000 Euro
19.	Wkład ze środków unijnych	56 170 550 Euro
20.	Wkład ze środków publicznych krajowych	9 912 450 Euro
21.	Przewidywana wielkość środków prywatnych	0 Euro
22.	Udział środków UE w wydatkach kwalifikowanych stanowiących podstawę certyfikacji na poziomie projektu, tj. w publicznych wydatkach kwalifikowalnych (%)	85%

23.	Pomoc publiczna	nie dotyczy
24.	Minimalny wkład własny beneficjenta (%)	nie dotyczy
25.	Dzień rozpoczęcia kwalifikowalności wydatków	12 grudnia 2006 r. – jeżeli IZ nie określi terminu późniejszego
26.	Minimalna/maksymalna wartość projektu	minimum 50 tys. zł – jeżeli IZ nie określi inaczej
27.	Forma płatności	zgodnie z <i>Zasadami finansowania PO KL</i>
28.	Wysokość udziału cross-finansingu (%)	do 10 %
29.	Wskaźniki realizacji Działania	<ul style="list-style-type: none"> – Liczba pracowników administracji publicznej, którzy ukończyli udział w projektach w zakresie poprawy jakości usług oraz polityk związanych z rejestracją działalności gospodarczej i funkcjonowaniem przedsiębiorstw w ramach Działania – Odsetek dysponentów środków budżetowych państwa, którzy byli objęci wsparciem w zakresie przygotowania i wdrożenia wieloletniego planowania budżetowego w ujęciu zadaniowym³⁴ – Liczba urzędów administracji rządowej, które były objęte wsparciem w zakresie poprawy standardów zarządzania, w tym³⁵: <ul style="list-style-type: none"> a) ministerstwa i urzędy centralne b) urzędy wojewódzkie
30.		–

Poddziałanie 5.1.1 Modernizacja systemów zarządzania i podnoszenie kompetencji kadr – projekty systemowe

1.	Typ realizowanych operacji (projektów)	<ul style="list-style-type: none"> – Diagnozowanie kondycji administracji rządowej w kluczowych aspektach jej funkcjonowania, m.in. poprzez ekspertyzy i analizy (1) – Usprawnianie mechanizmów koordynacji i współpracy pomiędzy jednostkami administracji rządowej (2)
----	--	--

³⁴ W przypadku wskaźnika dot. dysponentów środków budżetowych państwa wartość docelowa będzie wykazywana w podziale na dysponentów budżetowych I, II i III stopnia.

³⁵ W odniesieniu do ministerstw, urzędów centralnych i urzędów wojewódzkich wskaźnik dotyczy liczby urzędów, które były objęte wsparciem w zakresie poprawy standardów zarządzania i wdrożyły co najmniej jedno usprawnienie zarządcze.

		<ul style="list-style-type: none"> - Wzmacnianie zdolności jednostek administracji rządowej w zakresie opracowywania i wdrażania programów i strategii o zasięgu ogólnopolskim/ponadregionalnym (od etapu projektowania po ewaluację) (3) - Projekty ukierunkowane na modernizację procesów zarządzania, w tym m.in. (4): <ul style="list-style-type: none"> - wdrażanie usprawnień zarządczych w administracji publicznej na poziomie całej organizacji, w tym w zakresie zarządzania jakością (np. norma ISO) lub oceny poziomu funkcjonowania i rozwoju urzędów (np. Powszechny Model Samooceny CAF) (a), - wdrażanie usprawnień zarządczych w jednostkach administracji publicznej w wybranych aspektach funkcjonowania, np. obsługa klientów, komunikacja wewnętrzna, zarządzanie ryzykiem, planowanie strategiczne (b), - identyfikowanie i upowszechnianie dobrych praktyk w zakresie obsługi klienta, organizacji i funkcjonowania urzędu, np. w formie sieci wymiany doświadczeń, kampanii informacyjno – promocyjnych, seminariów (c) - Projekty ukierunkowane na podnoszenie kompetencji kadr m.in. poprzez (5): <ul style="list-style-type: none"> - opracowanie założeń i wdrażanie systemu kształtowania wynagrodzeń w administracji rządowej oraz wartościowanie stanowisk w administracji rządowej (a), - wsparcie dla działów kadrowo – szkoleniowych ukierunkowane na wzmocnienie ich roli jako centrów zarządzania zasobami ludzkimi (b), - pomoc doradczą i szkoleniową w zakresie budowania i wykorzystywania narzędzi i standardów zarządzania zasobami ludzkimi w administracji rządowej (c), - badania i oceny potrzeb szkoleniowych w administracji rządowej, w tym opracowanie planu działań w oparciu o wyniki przeprowadzonych badań (d), - szkolenia stacjonarne i na odległość kadr administracji rządowej, w tym: szkolenia ogólne, szkolenia specjalistyczne, w tym m.in. w zakresie ICT (e), - promowanie i wdrażanie zasad, mechanizmów oraz procedur
--	--	---

		<p>wzmacniających przejrzystość administracji oraz podnoszących poziom kultury etycznej kadr administracji publicznej (f)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Projekty ukierunkowane na podnoszenie kompetencji kadr poprzez doskonalenie technik legislacyjnych poprzez szkolenia i zwiększenie dostępu do aplikacji legislacyjnej (6) - Staże i szkolenia praktyczne w instytucjach UE oraz administracjach państw UE dla kadr administracji rządowej (7) - Wsparcie dla administracji skarbowej w zakresie poprawy jakości oraz dostępności świadczonych przez nią usług w zakresie obsługi przedsiębiorców (8) - Wsparcie dla państwowych jednostek organizacyjnych działających w sektorze ubezpieczeń społecznych w zakresie poprawy jakości oraz dostępności świadczonych przez nie usług na rzecz przedsiębiorców (9)
2.	Zakres stosowania cross-financingu (jeśli dotyczy)	Zgodnie z zapisami Wytocznych w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.
3.	Kategoria interwencji funduszy strukturalnych (priority theme dimension)	81
4.	Typ beneficjentów	<ul style="list-style-type: none"> - Kancelaria Prezesa Rady Ministrów (dla typów projektów nr 1-5;7-8) - Ministerstwo Spraw Zagranicznych (dla typu projektu nr 5) - Rządowe Centrum Legislacji (dla typu projektu nr 6) - Zakład Ubezpieczeń Społecznych (dla typu projektu nr 9)
5.	Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy) (jeśli dotyczy)	<p>Między innymi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kancelaria Prezesa Rady Ministrów - urzędy administracji rządowej - państwowe jednostki organizacyjne działające w sektorze ubezpieczeń społecznych - pracownicy urzędów administracji publicznej
6.	Propozycje kryteriów wyboru finansowanych operacji	<p>Kryteria:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ogólne - szczegółowe

		Dokładne wskazanie kryteriów wyboru finansowanych operacji nastąpi w Planie działania dla Priorytetu V, przygotowywanym przez IZ
7.	Opis systemu wyboru projektów:	
	Instytucja odpowiedzialna za wybór projektów	Kancelaria Prezesa Rady Ministrów - Biuro Dyrektora Generalnego
	Tryb dokonywania wyboru projektów	systemowy
	Procedura oceny merytorycznej wniosku o dofinansowanie	Informacje na temat procedury zawarte są w rozdziale I (pkt 5.) <i>Opis systemu wyboru projektów w ramach PO Kapitał Ludzki.</i>
	Instytucja odpowiedzialna za wydanie ostatecznej decyzji w sprawie dofinansowania projektu i podpisanie umowy/decyzji o przyznaniu wsparcia dla projektu	Kancelaria Prezesa Rady Ministrów - Biuro Dyrektora Generalnego
	Procedura odwoławcza	nie dotyczy

Poddziałanie 5.1.2 Wdrażanie systemu zarządzania finansowego w ujęciu zadaniowym - projekt systemowy

1.	Typ realizowanych operacji (projektów)	<ul style="list-style-type: none"> - Projekty związane z wdrażaniem systemu zarządzania finansowego w ujęciu zadaniowym, w tym m.in. (1): <ul style="list-style-type: none"> - przegląd aktów prawnych regulujących funkcjonowanie finansów publicznych (a), - wsparcie dla opracowania i wdrożenia systemu ewaluacji zadań publicznych opartego na wskaźnikach, m.in. poprzez analizę wzorców w zakresie tworzenia wskaźników realizacji zadań publicznych, tworzenie baz danych wskaźników, stworzenie kompleksowego systemu ewaluacji zadań publicznych (b), - doskonalenie metodologii w zakresie w zakresie przygotowywania wieloletniego planowania budżetowego oraz planowania
----	--	--

		strategicznego (c), - implementacja systemu planowania wieloletniego w obszarze zarządzania finansowego i zarządzania przez cele (d)
2.	Zakres stosowania cross-financingu (jeśli dotyczy)	Zgodnie z zapisami <i>Wytycznych w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki</i>
3.	Kategoria interwencji funduszy strukturalnych (priority theme dimension)	81
4.	Typ beneficjentów	Ministerstwo Finansów
5.	Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy) (jeśli dotyczy)	Między innymi: – Ministerstwo Finansów, – urzędy administracji rządowej – pracownicy administracji rządowej
6.	Propozycje kryteriów wyboru finansowanych operacji	Kryteria: – ogólne – szczegółowe Dokładne wskazanie kryteriów wyboru finansowanych operacji nastąpi w Planie działania dla Priorytetu V przygotowywanym przez IZ.
7.	Opis systemu wyboru projektów:	
	Instytucja odpowiedzialna za wybór projektów	Kancelaria Prezesa Rady Ministrów - Biuro Dyrektora Generalnego
	Tryb dokonywania wyboru projektów	systemowy
	Procedura oceny merytorycznej wniosku o dofinansowanie	Informacje na temat procedury zawarte są w rozdziale I (pkt 5.) <i>Opis systemu wyboru projektów w ramach PO Kapitał Ludzki.</i>
	Instytucja odpowiedzialna za wydanie ostatecznej decyzji w sprawie dofinansowania projektu i podpisanie umowy/decyzji o przyznaniu wsparcia dla projektu	Kancelaria Prezesa Rady Ministrów - Biuro Dyrektora Generalnego

	Procedura odwoławcza	nie dotyczy
--	----------------------	-------------

Poddziałanie 5.1.3 Staże i szkolenia praktyczne dla słuchaczy KSAP- projekt systemowy

1.	Typ realizowanych operacji (projektów)	– staże i szkolenia praktyczne w instytucjach UE oraz administracjach państw UE dla słuchaczy KSAP (1)
2.	Zakres stosowania cross-financingu (jeśli dotyczy)	Zgodnie z zapisami Wytycznych w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki
3.	Kategoria interwencji funduszy strukturalnych (priority theme dimension)	81
4.	Typ beneficjentów	Krajowa Szkoła Administracji Publicznej
5.	Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy) (jeśli dotyczy)	Między innymi: – słuchacze KSAP
6.	Propozycje kryteriów wyboru finansowanych operacji	Kryteria: – ogólne – szczegółowe Dokładne wskazanie kryteriów wyboru finansowanych operacji nastąpi w Planie działania dla Priorytetu V, przygotowywanym przez IZ.
7.	Opis systemu wyboru projektów:	
	Instytucja odpowiedzialna za wybór projektów	Kancelaria Prezesa Rady Ministrów - Biuro Dyrektora Generalnego
	Tryb dokonywania wyboru projektów	systemowy
	Procedura oceny merytorycznej wniosku o dofinansowanie	Informacje na temat procedury zawarte są w rozdziale I (pkt 5.) <i>Opis systemu wyboru projektów w ramach PO Kapitał Ludzki.</i>
	Instytucja odpowiedzialna za wydanie ostatecznej decyzji w sprawie dofinansowania projektu i podpisanie	Kancelaria Prezesa Rady Ministrów - Biuro Dyrektora Generalnego

	umowy/decyzji o przyznaniu wsparcia dla projektu	
	Procedura odwoławcza	nie dotyczy

5.2 WZMOCNIENIE POTENCJAŁU ADMINISTRACJI SAMORZĄDOWEJ

1.	Nazwa programu operacyjnego	Program Operacyjny Kapitał Ludzki
2.	Nazwa i numer priorytetu	Priorytet V Dobre rządzenie
3.	Nazwa Funduszu	Europejski Fundusz Społeczny
4.	Institucja Zarządzająca	Minister właściwy ds. rozwoju regionalnego - Departament Zarządzania Europejskim Funduszem Społecznym
5.	Institucja Pośrednicząca	brak - koordynację zadań zapewnia Institucja Zarządzająca PO KL
6.	Institucja Certyfikująca	Minister właściwy ds. rozwoju regionalnego - Departament Institucji Certyfikującej
7.	Institucja pośrednicząca w certyfikacji	nie dotyczy
8.	Institucja odpowiedzialna za otrzymywanie płatności dokonywanych przez KE	Minister właściwy do spraw finansów publicznych
9.	Forma pomocy (form of finance)	Pomoc bezzwrotna – 01
10.	Wymiar terytorialny (territory type)	nie dotyczy - 00
11.	Obszar działalności gospodarczej (economic activity)	nie dotyczy - 00
12.	Zasięg terytorialny NUTS (location)	NUTS0 - PL
13.	Institucja Wdrażająca (Institucja Pośrednicząca II stopnia)	Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji
14.	Institucja odpowiedzialna za dokonywanie płatności na rzecz beneficjentów	Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji
15.	Nazwa i numer działania	Działanie 5.2 Wzmocnienie potencjału administracji

		samorządowej
16.	Cel i uzasadnienie działania	<p>Cel Działania: Wzrost jakości usług publicznych świadczonych przez urzędy na szczeblu samorządu terytorialnego oraz poprawa jakości polityk i programów o zasięgu regionalnym i lokalnym.</p> <p>Uzasadnienie Działania: W ramach Działania przewiduje się różne formy wsparcia ukierunkowane na wzrost efektywności funkcjonowania administracji lokalnego i regionalnego szczebla. Cel osiągnięty zostanie przede wszystkim przez modernizację procesów zarządzania w jednostkach administracji samorządowej, w tym wdrożenie planowania zadaniowego w ujęciu finansowym, a także wdrożenie usprawnień zarządczych w poszczególnych jednostkach administracji samorządowej, zarówno na poziomie całego urzędu, jak i usprawnień w określonych obszarach funkcjonowania urzędu.</p> <p>Priorytetowo traktowane będą usprawnienia, których rezultatem będzie poprawa obsługi klienta w urzędzie mająca wymierny efekt np. we wprowadzeniu standardów obsługi klienta, uproszczeniu procedur wewnątrz urzędu czy skróceniu czasu oczekiwania na rozpatrzenie sprawy.</p> <p>W ramach Działania przewiduje się także wsparcie ukierunkowane na usprawnienie procesu stanowienia prawa miejscowego oraz aktów administracyjnych przez jednostki samorządu terytorialnego. Wsparciem zostaną także objęte przedsięwzięcia mające na celu poprawę jakości tworzonych przez administrację strategii i polityk o zasięgu lokalnym i regionalnym m.in. poprzez wzmocnienie zdolności do wykorzystywania nowoczesnych narzędzi programowania, efektywnej implementacji zaprogramowanych polityk oraz oceny efektów ich wdrażania.</p> <p>Od kompetencji kadr zależą również jakość oraz efekty wprowadzanych rozwiązań. W tym aspekcie przewiduje się więc opracowanie standardów kompetencyjnych dla pracowników jednostek samorządu terytorialnego, intensyfikację inwestycji w rozwój umiejętności i wiedzy urzędników oraz kształtowanie i wzmacnianie postaw etycznych.</p> <p>Cele Priorytetu: poprawa zdolności regulacyjnych administracji publicznej, poprawa jakości usług i modernizacja procesów zarządzania wymagają wyposażenia kadr zatrudnionych w jednostkach samorządu terytorialnego w kompetencje niezbędne dla ich osiągnięcia. Programy szkoleniowe muszą być skorelowane z celami Priorytetu.</p> <p>Jakkolwiek wsparcie w ramach Działania ukierunkowane jest przede wszystkim na wzmocnienie potencjału</p>

		administracji samorządowej, to jednocześnie możliwe jest objęcie działaniami ukierunkowanymi na podnoszenie kompetencji także służb podległych ministrowi spraw wewnętrznych. Ich umiejscowienie w bezpośrednim kontakcie z obywatelem, uzasadnia potrzebę inwestycji w kadry zatrudnione w ww. służbach.
17.	Kwalifikowalność wydatków w ramach działania	Kryteria kwalifikowalności wydatków są zgodne z <i>Wytycznymi w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach PO KL</i> .
18.	Alokacja finansowa na Działanie	252 200 453 Euro
19.	Wkład ze środków unijnych	214 370 385 Euro
20.	Wkład ze środków publicznych krajowych	37 830 068 Euro
21.	Przewidywana wielkość środków prywatnych	0 Euro
22.	Udział środków UE w wydatkach kwalifikowanych stanowiących podstawę certyfikacji na poziomie projektu, tj. w publicznych wydatkach kwalifikowalnych (%)	85%
23.	Pomoc publiczna (jeśli dotyczy)	nie dotyczy
24.	Minimalny wkład własny beneficjenta (%)	Do określenia przez IZ w porozumieniu z IP2.
25.	Dzień rozpoczęcia kwalifikowalności wydatków	12 grudnia 2006 r. – jeżeli IZ nie określi terminu późniejszego
26.	Minimalna/maksymalna wartość projektu	minimum 50 tys. zł – jeżeli IZ nie określi inaczej
27.	Forma płatności	<i>zgodnie z Zasadami finansowania PO KL</i>
28.	Wysokość udziału cross-finansingu (%)	do 10%
29.	Wskaźniki realizacji Działania	<ul style="list-style-type: none"> – Liczba pracowników administracji samorządowej, którzy ukończyli udział w projektach w zakresie poprawy zdolności regulacyjnych w ramach Działania – Odsetek dysponentów środków budżetów JST, którzy byli objęci wsparciem w zakresie przygotowania i wdrożenia wieloletniego planowania budżetowego w

		<p>ujęciu zadaniowym</p> <ul style="list-style-type: none"> - Liczba instytucji administracji publicznej, które były objęte wsparciem w zakresie poprawy standardów zarządzania w podziale na: <ul style="list-style-type: none"> - urzędy marszałkowskie - urzędy powiatowe - urzędy gmin
--	--	---

**Poddziałanie 5.2.1 Modernizacja zarządzania w administracji samorządowej -
Projekty konkursowe**

1.	Typ realizowanych operacji (projektów)	<ul style="list-style-type: none"> - projekty ukierunkowane na poprawę obsługi obywatela i modernizację zarządzania w administracji samorządowej obejmujące m.in. (1): <ul style="list-style-type: none"> - podnoszenie jakości, zwiększanie dostępności usług publicznych świadczonych przez urzędy administracji samorządowej (a), - wdrażanie usprawnień zarządczych w administracji publicznej na poziomie całej organizacji, w tym w zakresie zarządzania jakością (np. norma ISO) lub oceny poziomu funkcjonowania i rozwoju urzędów (np. Powszechny Model Samooceny CAF) iw wybranych aspektach jej funkcjonowania, np. komunikacja wewnętrzna, obieg dokumentów, zarządzanie ryzykiem, planowanie strategiczne (b) - projekty ukierunkowane na podnoszenie kompetencji kadr m.in. poprzez (2): <ul style="list-style-type: none"> - wzmacnianie działów kadrowo – szkoleniowych jako centrów zarządzania zasobami ludzkimi w urzędach samorządu terytorialnego, w tym m.in. poprzez szkolenia w zakresie modelu i narzędzi zarządzania zasobami ludzkimi, dofinansowanie studiów podyplomowych w zakresie zarządzania kadrami, opracowanie modelu i narzędzi zarządzania zasobami ludzkimi w samorządzie terytorialnym w zakresie: rekrutacji, wdrażania na stanowisku pracy, okresowej oceny pracowniczej, rozwoju zawodowego i motywacyjnego systemu wynagrodzeń (a),
----	--	--

		<ul style="list-style-type: none"> - promowanie i wdrażanie zasad, mechanizmów oraz procedur wzmacniających przejrzystość administracji oraz podnoszących poziom kultury etycznej kadr administracji samorządowej (b), - szkolenia ogólne i specjalistyczne (stacjonarne i na odległość) dla kadr urzędów zatrudnionych w administracji samorządowej (c), - promowanie zasad, mechanizmów, procedur wzmacniających przejrzystość w jednostkach samorządu terytorialnego, w szczególności w formie sieci wymiany doświadczeń, kampanii informacyjno – promocyjnych, seminariów, konferencji i konkursów (d) – projekty obejmujące wzmacnianie zdolności regulacyjnych i analitycznych, w tym m.in.(3): <ul style="list-style-type: none"> - wzmacnianie zdolności jednostek samorządu terytorialnego w zakresie stanowienia aktów prawa miejscowego oraz aktów administracyjnych (a), - wzmacnianie zdolności jednostek samorządu terytorialnego w zakresie opracowywania, wdrażania i ewaluacji polityk i strategii o zasięgu regionalnym i lokalnym (b), - wzmocnienie komórek w urzędach odpowiedzialnych za monitorowanie i ewaluację polityk i strategii o zasięgu regionalnym lub lokalnym (c)
2.	Zakres stosowania cross-financingu	Zgodnie z zapisami <i>Wytycznych w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.</i>
3.	Kategoria interwencji funduszy strukturalnych (priority theme dimension)	81
4.	Typ beneficjentów	wszystkie podmioty - z wyłączeniem osób fizycznych (nie dotyczy osób prowadzących działalność gospodarczą lub oświatową na podstawie przepisów odrębnych)
5.	Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy)	Między innymi: <ul style="list-style-type: none"> – urzędy administracji samorządowej – pracownicy urzędów administracji samorządowej

6.	Propozycje kryteriów wyboru finansowanych operacji	<p>Kryteria:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ogólne – szczegółowe <p>Dokładne wskazanie kryteriów wyboru finansowanych operacji nastąpi w Planie działania dla Priorytetu V, przygotowywanym przez IZ.</p>
7.	Opis systemu wyboru projektów:	
	Instytucja odpowiedzialna za wybór projektów	Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji
	Tryb dokonywania wyboru projektów	konkursowy
	Procedura oceny merytorycznej wniosku o dofinansowanie	Szczegółowe informacje na temat procedury zawarte są w rozdziale I (pkt 5.) <i>Opis systemu wyboru projektów w ramach PO Kapitał Ludzki.</i>
	Instytucja odpowiedzialna za wydanie ostatecznej decyzji w sprawie dofinansowania projektu i podpisanie umowy/decyzji o przyznaniu wsparcia dla projektu	Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji
	Procedura odwoławcza	Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji

Poddziałanie 5.2.2 Systemowe wsparcie funkcjonowania administracji samorządowej – projekty systemowe

1.	Typ realizowanych operacji (projektów)	<ul style="list-style-type: none"> – diagnozowanie samorządu terytorialnego w kluczowych aspektach jego funkcjonowania, w tym m.in. poprzez badania, analizy i ekspertyzy (1) – usprawnienie i zintensyfikowanie mechanizmów współpracy między jednostkami administracji publicznej, w tym między administracją rządową a jednostkami samorządu terytorialnego (2) – wsparcie w opracowaniu oraz rozwoju systemu monitorowania i oceny efektywności działania administracji rządowej w województwie (3) – projekty związane z wdrażaniem systemu zarządzania finansowego w ujęciu zadaniowym,
----	--	---

		<p>w tym m.in. (4):</p> <ul style="list-style-type: none"> - doskonalenie metodologii i umiejętności w zakresie przygotowywania wieloletniego planowania budżetowego oraz planowania strategicznego (a), - implementacja systemu planowania wieloletniego w obszarze zarządzania finansowego i zarządzania przez cele w samorządzie terytorialnym (b), - wsparcie dla wdrożenia systemu ewaluacji zadań publicznych opartego na wskaźnikach (c) <p>– projekty ukierunkowane na podnoszenie kompetencji kadr m.in. poprzez (5):</p> <ul style="list-style-type: none"> - opracowanie standardów kompetencyjnych dla pracowników urzędów administracji samorządowej (a), - przeprowadzenie oceny potrzeb szkoleniowych w urzędach administracji samorządowej, w tym m.in. opracowanie planu działań w oparciu o wyniki przeprowadzonych badań (b), - pomoc doradczą oraz szkolenia w zakresie etyki i unikania konfliktu interesu w samorządzie terytorialnym (c) <p>– identyfikowanie i upowszechnianie dobrych praktyk w urzędach administracji samorządowej w tym m.in. w zakresie obsługi klienta, organizacji i funkcjonowania urzędu, zarządzania (6)</p> <p>– upowszechnianie standardów zarządzania oraz standardów obsługi klienta w urzędach administracji samorządowej (7)</p>
2.	Zakres stosowania cross-financingu	Zgodnie z zapisami <i>Wytycznych w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.</i>
3.	Kategoria interwencji funduszy strukturalnych (priority theme dimension)	81
4.	Typ beneficjentów	Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji
5.	Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio)	<p>Między innymi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji

	korzystające z pomocy)	<ul style="list-style-type: none"> – urzędy administracji samorządowej – pracownicy urzędów administracji samorządowej – KWRiST
6.	Propozycje kryteriów wyboru finansowanych operacji	<p>Kryteria:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ogólne – szczegółowe <p>Dokładne wskazanie kryteriów wyboru finansowanych operacji nastąpi w Planie działania dla Priorytetu V, przygotowywanym przez IZ.</p>
7.	Opis systemu wyboru projektów:	
	Instytucja odpowiedzialna za wybór projektów	Ministerstwo Rozwoju Regionalnego – Departament Zarządzania EFS
	Tryb dokonywania wyboru projektów	systemowy
	Procedura oceny merytorycznej wniosku o dofinansowanie	Informacje na temat procedury zawarte są w rozdziale I (pkt 5.) <i>Opis systemu wyboru projektów w ramach PO Kapitał Ludzki.</i>
	Instytucja odpowiedzialna za wydanie ostatecznej decyzji w sprawie dofinansowania projektu i podpisanie umowy/decyzji o przyznaniu wsparcia dla projektu	Ministerstwo Rozwoju Regionalnego – Departament Zarządzania EFS
	Procedura odwoławcza	nie dotyczy

Poddziałanie 5.2.3 Podnoszenie kompetencji kadr służb publicznych – projekty konkursowe

1.	Typ realizowanych operacji (projektów)	<ul style="list-style-type: none"> – badania i oceny potrzeb szkoleniowych służb publicznych (1) – szkolenia ogólne i specjalistyczne dla służb publicznych (2) – pomoc doradcza i szkolenia dla kadr służb publicznych w zakresie etyki i unikania konfliktu interesów (3) – wzmocnienie potencjału samorządowych kolegiów odwoławczych, m.in. poprzez specjalistyczne szkolenia (4)
----	--	---

		– wzmocnienie potencjału regionalnych izb obrachunkowych, m.in. poprzez specjalistyczne szkolenia i wzmacnianie narzędzi nadzorczych (5)
2.	Zakres stosowania cross-finansingu	Zgodnie z zapisami <i>Wytycznych w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.</i>
3.	Kategoria interwencji funduszy strukturalnych (priority theme dimension)	81
4.	Typ beneficjentów	wszystkie podmioty - z wyłączeniem osób fizycznych (nie dotyczy osób prowadzących działalność gospodarczą lub oświatową na podstawie przepisów odrębnych)
5.	Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy)	Między innymi: <ul style="list-style-type: none"> – jednostki administracji publicznej (nie będącej częścią administracji rządowej ani samorządowej) – pracownicy jednostek administracji publicznej (nie będących częścią administracji rządowej ani samorządowej) – pracownicy służb nadzorowanych przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych – samorządowe kolegia odwoławcze i ich pracownicy – regionalne izby obrachunkowe i ich pracownicy
6.	Propozycje kryteriów wyboru finansowanych operacji	Kryteria: <ul style="list-style-type: none"> – ogólne – szczegółowe Dokładne wskazanie kryteriów wyboru finansowanych operacji nastąpi w Planie działania dla Priorytetu V, przygotowywanym przez IZ.
7.	Opis systemu wyboru projektów:	
	Instytucja odpowiedzialna za wybór projektów	Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji
	Tryb dokonywania wyboru projektów	konkursowy
	Procedura oceny merytorycznej wniosku o dofinansowanie	Szczegółowe informacje na temat procedury zawarte są w rozdziale I (pkt 5.) <i>Opis systemu wyboru projektów w ramach PO Kapitał Ludzki.</i>

	Instytucja odpowiedzialna za wydanie ostatecznej decyzji w sprawie dofinansowania projektu i podpisanie umowy/decyzji o przyznaniu wsparcia dla projektu	Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji
	Procedura odwoławcza	Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji

5.3 WSPARCIE NA RZECZ REALIZACJI STRATEGII LIZBOŃSKIEJ

1.	Nazwa programu operacyjnego	Program Operacyjny Kapitał Ludzki
2.	Nazwa i numer priorytetu	Priorytet V Dobre rządzenie
3.	Nazwa Funduszu	Europejski Fundusz Społeczny
4.	Instytucja Zarządzająca	Minister właściwy ds. rozwoju regionalnego - Departament Zarządzania Europejskim Funduszem Społecznym
5.	Instytucja Pośrednicząca	brak - koordynację zadań zapewnia Instytucja Zarządzająca PO KL
6.	Instytucja Certyfikująca	Minister właściwy ds. rozwoju regionalnego - Departament Instytucji Certyfikującej
7.	Instytucja pośrednicząca w certyfikacji	nie dotyczy
8.	Instytucja odpowiedzialna za otrzymywanie płatności dokonywanych przez KE	Minister właściwy do spraw finansów publicznych
9.	Forma pomocy (form of finance)	Pomoc bezzwrotna – 01
10.	Wymiar terytorialny (territory type)	nie dotyczy - 00
11.	Obszar działalności gospodarczej (economic activity)	nie dotyczy - 00
12.	Zasięg terytorialny NUTS (location)	NUTS0 - PL
13.	Instytucja Wdrażająca (Instytucja Pośrednicząca II stopnia)	nie dotyczy
14.	Instytucja odpowiedzialna za dokonywanie płatności na rzecz beneficjentów	nie dotyczy
15.	Nazwa i numer działania	Działanie 5.3 Wsparcie na rzecz realizacji Strategii Lizbońskiej
16.	Cel i uzasadnienie działania	<p>Cel Działania: Wzmocnienie mechanizmów kreowania i wdrażania polityk publicznych, stanowienia prawa oraz obsługi przedsiębiorców oraz poprawa jakości usług świadczonych przez wymiar sprawiedliwości.</p> <p>Uzasadnienie Działania:</p>

		<p>Działanie przyczyniać się będzie do realizacji celów Priorytetu V poprzez poprawę jakości regulacji, ułatwienia rejestracji i prowadzenia działalności gospodarczej oraz wzrost jakości usług świadczonych przez wymiar sprawiedliwości. Są to obszary kluczowe z punktu widzenia realizacji przez Polskę celów wyznaczonych przez Strategię Lizbońską.</p> <p>Instrumenty wsparcia w ramach Działania koncentrują się na trzech elementach istotnych dla funkcjonowania sektora publicznego w Polsce. Pierwszym z nich jest wzmocnienie i rozwój potencjału wymiaru sprawiedliwości, w szczególności sądownictwa gospodarczego. Niedostateczna sprawność sektora sprawiedliwości powoduje konieczność wprowadzenia szeregu zmian zmierzających m.in. do modernizacji systemu zarządzania oraz organizacji pracy w poszczególnych instytucjach sektora sprawiedliwości, wprowadzenia nowoczesnych metod kształcenia zawodowego pracowników oraz doboru kadr, jak również stałego podnoszenia kwalifikacji zawodowych pracowników. Priorytetowo traktowane będą programy szkoleniowe skierowane do pracowników wymiaru sprawiedliwości zajmujących się postępowaniami w sprawach gospodarczych.</p> <p>Drugim elementem jest wzmocnienie potencjału regulacyjnego polskiej administracji poprzez udoskonalenie procesu stanowienia prawa oraz przegląd istniejących już aktów prawnych pod kątem możliwości ich uproszczenia. W tym aspekcie kluczowe jest wsparcie reformy oceny skutków regulacji, która stanowi jeden z najlepszych instrumentów analitycznych umożliwiających zdiagnozowanie skutków planowanych działań oraz identyfikację potencjalnych zagrożeń jakie niesie za sobą projektowana regulacja. Ponadto w ramach Działania realizowane będą projekty ukierunkowane na skrócenie i usprawnienie procesu rejestracji działalności gospodarczej, zarówno osób fizycznych</p> <p>Działanie 5.3 obejmuje również projekty o strategicznym znaczeniu dla realizacji Programu, realizowane przez Ministerstwo Rozwoju Regionalnego w zakresie wzmocnienia zdolności analityczno-strategicznego administracji publicznej różnych szczebli oraz wzmocnienia mechanizmów partycypacyjnych w kreowaniu polityk publicznych.</p>
17.	Kwalifikowalność wydatków w ramach działania	Kryteria kwalifikowalności wydatków są zgodne z <i>Wytycznymi w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach PO KL.</i>
18.	Alokacja finansowa na Działanie	114 786 324 Euro

19.	Wkład ze środków unijnych	97 568 375 Euro
20.	Wkład ze środków publicznych krajowych	17 217 949 Euro
21.	Przewidywana wielkość środków prywatnych	0 Euro
22.	Udział środków UE w wydatkach kwalifikowanych stanowiących podstawę certyfikacji na poziomie projektu, tj. w publicznych wydatkach kwalifikowalnych (%)	85%
23.	Pomoc publiczna	nie dotyczy
24.	Minimalny wkład własny beneficjenta (%)	nie dotyczy
25.	Dzień rozpoczęcia kwalifikowalności wydatków	12 grudnia 2006 r. – jeżeli IZ nie określi terminu późniejszego
26.	Minimalna/maksymalna wartość projektu	minimum 50 tys. zł – jeżeli IZ nie określi inaczej
27.	Forma płatności	zgodnie z <i>Zasadami finansowania PO KL</i>
28.	Wysokość udziału cross-finansingu (%)	do 10 %
29.	Wskaźniki realizacji Działania	<ul style="list-style-type: none"> – Liczba pracowników administracji rządowej, którzy ukończyli udział w projektach w zakresie poprawy zdolności regulacyjnych w ramach Działania – Liczba propozycji uproszczeń ustaw najistotniejszych w kontekście prowadzenia działalności gospodarczej – Liczba pracowników administracji publicznej, którzy ukończyli udział w projektach w zakresie poprawy jakości usług oraz polityk związanych z rejestracją działalności gospodarczej i funkcjonowaniem przedsiębiorstw w ramach Działania – Liczba pracowników sektora wymiaru sprawiedliwości, którzy ukończyli udział w projektach w zakresie poprawy efektywności sądownictwa gospodarczego w ramach Działania – Liczba utworzonych dzięki wsparciu z EFS punktów obsługi interesantów w sądach – Liczba pracowników sektora wymiaru sprawiedliwości, którzy ukończyli udział w projektach

		w zakresie modernizacji procesów zarządzania w wymiarze sprawiedliwości w ramach Działania
--	--	--

Projekty systemowe Ministerstwa Gospodarki

1.	Typ realizowanych operacji (projektów)	<p>Projekty ukierunkowane na wzmacnianie potencjału regulacyjnego administracji publicznej, w tym m.in.(1):</p> <ul style="list-style-type: none"> – doskonalenie funkcjonowania systemu oceny skutków regulacji m.in. poprzez udoskonalanie metodologii, wsparcie dla reorganizacji struktury poszczególnych resortów, wyposażenie sieci ekspertów w resortach w niezbędne kompetencje (a), – realizacja programów ukierunkowanych na upraszczanie krajowych aktów prawnych obejmujących identyfikację niespójnych przepisów, opracowanie programów uproszczeń, monitorowanie ich realizacji (b), – opracowanie i wdrożenie systemów diagnozowania, pomiaru i eliminacji obciążeń regulacyjnych, zwłaszcza obciążeń administracyjnych w obszarze prawa gospodarczego (c), – wsparcie dla opracowania i wdrożenia systemu monitoringu prac legislacyjnych Rady Ministrów /poszczególnych resortów (d), – opracowanie i wdrożenie systemu umożliwiającego efektywną transpozycję dyrektyw UE, w szczególności środowiskowych i związanych ze Wspólnym Rynkiem (e), – wdrożenie systemu przepływu informacji z Komisją Europejską na temat transpozycji dyrektyw (f) <p>Projekty ukierunkowane na skrócenie czasu rejestracji działalności gospodarczej, w tym m.in. (2):</p> <ul style="list-style-type: none"> – wsparcie dla wdrożenia systemu „zero okienka”, m.in. poprzez wprowadzenie i upowszechnianie jednolitych standardów obsługi, wsparcie reorganizacji urzędów, szkolenia (a)
2.	Zakres stosowania cross-financingu (jeśli dotyczy)	Zgodnie z zapisami <i>Wytycznych w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach Programu</i>

		<i>Operacyjnego Kapitał Ludzki.</i>
3.	Kategoria interwencji funduszy strukturalnych (priority theme dimension)	81
4.	Typ beneficjentów	Ministerstwo Gospodarki
5.	Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy) (jeśli dotyczy)	Między innymi: – Ministerstwo Gospodarki – urzędy administracji publicznej i ich pracownicy
6.	Propozycje kryteriów wyboru finansowanych operacji	Kryteria: – ogólne – szczegółowe Dokładne wskazanie kryteriów wyboru finansowanych operacji nastąpi w Planie działania dla Priorytetu V, przygotowywanym przez IZ.
Opis systemu wyboru projektów:		
7.	Instytucja odpowiedzialna za wybór projektów	Ministerstwo Rozwoju Regionalnego
	Tryb dokonywania wyboru projektów	systemowy
	Procedura oceny merytorycznej wniosku o dofinansowanie	Informacje na temat procedury zawarte są w rozdziale I (pkt 5.) <i>Opis systemu wyboru projektów w ramach PO Kapitał Ludzki.</i>
	Instytucja odpowiedzialna za wydanie ostatecznej decyzji w sprawie dofinansowania projektu i podpisanie umowy/decyzji o przyznaniu wsparcia dla projektu	Ministerstwo Rozwoju Regionalnego
	Procedura odwoławcza	nie dotyczy

Projekty systemowe Ministerstwa Sprawiedliwości

1.	Typ realizowanych operacji (projektów)	– Diagnozowanie kondycji wymiaru sprawiedliwości w wybranych aspektach jego
----	--	--

		<p>funkcjonowania, m.in. poprzez ekspertyzy, badania, analizy (1)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Wdrażanie usprawnień mających na celu ułatwienie dostępu do wymiaru sprawiedliwości, w szczególności poprzez (2): <ul style="list-style-type: none"> - podnoszenie standardów obsługi klienta (a), - rozwój polityki informacyjnej (b), - rozwój sieci punktów obsługi interesantów (c), - realizację programów edukacyjnych (d), promocyjnych i informacyjnych mających na celu rozwój dialogu pomiędzy władzą sądowniczą a obywatelami - Wdrażanie usprawnień zarządczych w wybranych obszarach funkcjonowania instytucji, w szczególności z wykorzystaniem narzędzi i systemów informatycznych, w tym w zakresie m.in. (3): <ul style="list-style-type: none"> - zarządzania jakością (a), - zarządzania finansowego (b), - organizacji sądu/urzędu, w tym usprawnienia pracy sekretariatów sądowych (c), - komunikacji wewnętrznej i przepływu dokumentów, obsługi klienta (d) - Upowszechnianie informacji na temat alternatywnych sposobów rozwiązywania sporów w szczególności mediacji, arbitrażu, sądownictwa polubownego, w tym m.in. w formie akcji informacyjnych i konferencji (4)
2.	Zakres stosowania cross-financingu (jeśli dotyczy)	Zgodnie z zapisami <i>Wytycznych w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.</i>
3.	Kategoria interwencji funduszy strukturalnych (priority theme dimension)	81
4.	Typ beneficjentów	Ministerstwo Sprawiedliwości
5.	Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy) (jeśli dotyczy)	<p>Między innymi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ministerstwo Sprawiedliwości, - prokuratura i sądy - pracownicy sądów i prokuratur
6.	Propozycje kryteriów wyboru finansowanych operacji	<p>Kryteria:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ogólne - szczegółowe <p>Dokładne wskazanie kryteriów wyboru finansowanych</p>

		operacji nastąpi w Planie działania dla Priorytetu V, przygotowywanym przez IZ.
7.	Opis systemu wyboru projektów:	
	Instytucja odpowiedzialna za wybór projektów	Ministerstwo Rozwoju Regionalnego
	Tryb dokonywania wyboru projektów	systemowy
	Procedura oceny merytorycznej wniosku o dofinansowanie	Informacje na temat procedury zawarte są w rozdziale I (pkt 5.) <i>Opis systemu wyboru projektów w ramach PO Kapitał Ludzki.</i>
	Instytucja odpowiedzialna za wydanie ostatecznej decyzji w sprawie dofinansowania projektu i podpisanie umowy/decyzji o przyznaniu wsparcia dla projektu	Ministerstwo Rozwoju Regionalnego
	Procedura odwoławcza	nie dotyczy

Projekty systemowe Krajowej Szkoły Sądownictwa i Prokuratury

8.	Typ realizowanych operacji (projektów)	<ul style="list-style-type: none"> – szkolenia ogólne i specjalistyczne pracowników sądów i prokuratur, w tym m.in. szkolenia specjalistyczne, dotyczące etyki zawodowej, zasad udzielania informacji interesantom, szkolenia informatyczne, językowe (1) – studia podyplomowe podnoszące kompetencje w obszarze prawa gospodarczego dla sędziów, prokuratorów, referendarzy, asesorów oraz asystentów sędziów i prokuratorów (2) – modernizacja systemu szkoleń dla kadr wymiaru sprawiedliwości (3)
9.	Zakres stosowania cross-financingu (jeśli dotyczy)	Zgodnie z zapisami <i>Wytycznych w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.</i>
10.	Kategoria interwencji funduszy strukturalnych (priority theme dimension)	81

11.	Typ beneficjentów	Krajowa Szkoła Sądownictwa i Prokuratury
12.	Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy) (jeśli dotyczy)	Między innymi: – pracownicy sądów i prokuratur – aplikanci sędziowsko-prokuratorscy
13.	Propozycje kryteriów wyboru finansowanych operacji	Kryteria: – ogólne – szczegółowe Dokładne wskazanie kryteriów wyboru finansowanych operacji nastąpi w Planie działania dla Priorytetu V, przygotowywanym przez IZ.
14.	Opis systemu wyboru projektów:	
	Instytucja odpowiedzialna za wybór projektów	Ministerstwo Rozwoju Regionalnego
	Tryb dokonywania wyboru projektów	systemowy
	Procedura oceny merytorycznej wniosku o dofinansowanie	Informacje na temat procedury zawarte są w rozdziale I (pkt 5.) <i>Opis systemu wyboru projektów w ramach PO Kapitał Ludzki.</i>
	Instytucja odpowiedzialna za wydanie ostatecznej decyzji w sprawie dofinansowania projektu i podpisanie umowy/decyzji o przyznaniu wsparcia dla projektu	Ministerstwo Rozwoju Regionalnego
	Procedura odwoławcza	nie dotyczy

1.	Typ realizowanych operacji (projektów)	– Wzmacnianie zdolności analityczno - strategicznych administracji publicznej na wszystkich szczeblach: centralnym, regionalnym i lokalnym (1)
2.	Zakres stosowania cross-financingu (jeśli dotyczy)	Zgodnie z zapisami <i>Wytycznych w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.</i>
3.	Kategoria interwencji funduszy strukturalnych	81

	(priority theme dimension)	
4.	Typ beneficjentów	Ministerstwo Rozwoju Regionalnego (Departament Koordynacji Polityki Strukturalnej)
5.	Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy) (jeśli dotyczy)	Między innymi: – Pracownicy administracji publicznej – Partnerzy społeczni
6.	Propozycje kryteriów wyboru finansowanych operacji	Kryteria: – ogólne – szczegółowe Dokładne wskazanie kryteriów wyboru finansowanych operacji nastąpi w Planie działania dla Priorytetu V, przygotowywanym przez IZ.
7.	Opis systemu wyboru projektów:	
	Instytucja odpowiedzialna za wybór projektów	Ministerstwo Rozwoju Regionalnego
	Tryb dokonywania wyboru projektów	systemowy
	Procedura oceny merytorycznej wniosku o dofinansowanie	Informacje na temat procedury zawarte są w rozdziale I (pkt 5.) <i>Opis systemu wyboru projektów w ramach PO Kapitał Ludzki.</i>
	Instytucja odpowiedzialna za wydanie ostatecznej decyzji w sprawie dofinansowania projektu i podpisanie umowy/decyzji o przyznaniu wsparcia dla projektu	Ministerstwo Rozwoju Regionalnego
	Procedura odwoławcza	nie dotyczy

1.	Typ realizowanych operacji (projektów)	– Wzmocnienie mechanizmów partycypacyjnych w kreowaniu i wdrażaniu polityk publicznych oraz podejmowaniu decyzji publicznych (1)
2.	Zakres stosowania cross-financingu (jeśli dotyczy)	Zgodnie z zapisami <i>Wytycznych w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.</i>
3.	Kategoria interwencji	81

	funduszy strukturalnych (priority theme dimension)	
4.	Typ beneficjentów	Ministerstwo Rozwoju Regionalnego
5.	Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy) (jeśli dotyczy)	Między innymi: – społeczności lokalne – jednostki samorządu terytorialnego
6.	Propozycje kryteriów wyboru finansowanych operacji	Kryteria: – ogólne – szczegółowe Dokładne wskazanie kryteriów wyboru finansowanych operacji nastąpi w Planie działania dla Priorytetu V, przygotowywanym przez IZ.
7.	Opis systemu wyboru projektów:	
	Instytucja odpowiedzialna za wybór projektów	Ministerstwo Rozwoju Regionalnego
	Tryb dokonywania wyboru projektów	systemowy
	Procedura oceny merytorycznej wniosku o dofinansowanie	Informacje na temat procedury zawarte są w rozdziale I (pkt 5.) <i>Opis systemu wyboru projektów w ramach PO Kapitał Ludzki.</i>
	Instytucja odpowiedzialna za wydanie ostatecznej decyzji w sprawie dofinansowania projektu i podpisanie umowy/decyzji o przyznaniu wsparcia dla projektu	Ministerstwo Rozwoju Regionalnego
	Procedura odwoławcza	nie dotyczy

5.4 ROZWÓJ POTENCJAŁU TRZECIEGO SEKTORA

1.	Nazwa programu operacyjnego	Program Operacyjny Kapitał Ludzki
2.	Nazwa i numer priorytetu	Priorytet V Dobre rządzenie
3.	Nazwa Funduszu	Europejski Fundusz Społeczny
4.	Institucja Zarządzająca	Minister właściwy ds. rozwoju regionalnego - Departament Zarządzania Europejskim Funduszem Społecznym
5.	Institucja Pośrednicząca	brak - koordynację zadań zapewnia Institucja Zarządzająca PO KL
6.	Institucja Certyfikująca	Minister właściwy ds. rozwoju regionalnego - Departament Instytucji Certyfikującej
7.	Institucja pośrednicząca w certyfikacji	nie dotyczy
8.	Institucja odpowiedzialna za otrzymywanie płatności dokonywanych przez KE	Minister właściwy do spraw finansów publicznych
9.	Forma pomocy (form of finance)	Pomoc bezzwrotna – 01
10.	Wymiar terytorialny (territory type)	nie dotyczy - 00
11.	Obszar działalności gospodarczej (economic activity)	nie dotyczy - 00
12.	Zasięg terytorialny NUTS (location)	NUTS0 - PL
13.	Institucja Wdrażająca (Instytucja Pośrednicząca II stopnia)	Minister właściwy ds. pracy – Departament Wdrażania EFS
14.	Institucja odpowiedzialna za dokonywanie płatności na rzecz beneficjentów	Minister właściwy ds. pracy - Departament Wdrażania EFS
15.	Nazwa i numer działania	Działanie 5.4 Rozwój potencjału trzeciego sektora
16.	Cel i uzasadnienie działania	<p>Cel Działania: Wspieranie potencjału organizacji trzeciego sektora w celu ich efektywnego i profesjonalnego uczestnictwa w mechanizmach partnerstwa, szczególnie w obszarach istotnych dla realizacji Strategii Lizbońskiej i Krajowego Programu Reform</p> <p>Uzasadnienie Działania: Partnerstwo ma charakter kluczowy dla realizacji Strategii Lizbońskiej. Podstawą dla właściwego podziału ról między partnerami życia publicznego, w zakresie realizacji zadań publicznych, powinna być zasada komplementarności. Do przeszłości powinien odejść model wąskiego, sektorowego spojrzenia na instytucję zadań publicznych, przejawiający się w skłonności instytucji publicznych – odpowiedzialnych za zadania</p>

		<p>publiczne i będących w związku z tym dysponentem środków publicznych – do stosowania prawa wyłączności w zakresie bezpośredniej realizacji tych zadań. Istotny jest również wzrost efektywności mechanizmów konsultacyjnych i współpracy z organizacjami pozarządowymi w zakresie stanowienia i realizacji polityk publicznych i regulacji prawnych</p> <p>Obecna kondycja trzeciego sektora wskazuje, iż jego potencjał nie jest wciąż w pełni wykorzystywany, tak, aby sektor ten mógł wypełniać należycie przypisane mu funkcje i możliwe do realizacji zadania. W ramach Działania przewiduje się realizację przedsięwzięć mających na celu wzmocnienie potencjału i sprawności działań trzeciego sektora – w wymiarze horyzontalnym, sektorowo-branżowym i terytorialnym – w zakresie jego zdolności do realizacji zadań publicznych oraz uzgadniania polityk publicznych we współpracy z administracją publiczną.</p> <p>Przewiduje się, że wsparcie ukierunkowane będzie głównie na wzmocnienie zasobów ludzkich (m.in. pracowników i wolontariuszy) organizacji pozarządowych. Organizacje pozarządowe będą mogły otrzymać wsparcie o charakterze doradczo – szkoleniowym świadczone głównie przez regionalne i lokalne centra wspomaganie organizacji pozarządowych. Takie rozwiązanie pozwoli na dostosowanie oferty szkoleniowej do potrzeb trzeciego sektora z danego regionu. Preferowane będą szkolenia dające uczestnikom specjalistyczną wiedzę m.in. z zakresu finansów, rachunkowości i księgowości, zarządzania projektami, aspektów formalno-prawnych związanych z funkcjonowaniem organizacji, umiejętności interpersonalnych. Konieczne jest przy tym ściśle powiązanie tematyki szkoleń do rzeczywistych potrzeb odbiorców wsparcia.</p> <p>Szczególny nacisk położony zostanie na wsparcie organizacji działających w obszarze poradnictwa prawnego i obywatelskiego oraz organizacji zajmujących się „działaniami strażniczymi”, czyli tworzeniem i wdrażaniem programów z zakresu obywatelskiego nadzoru nad funkcjonowaniem instytucji publicznych.</p>
17.	Kwalifikowalność wydatków w ramach działania	Kryteria kwalifikowalności wydatków są zgodne z <i>Wytycznymi w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach PO KL.</i>
18.	Alokacja finansowa na działanie	100 238 968 Euro
19.	Wkład ze środków unijnych	85 203 123 Euro
20.	Wkład ze środków	15 035 845 Euro

	publicznych krajowych	
21.	Przewidywana wielkość środków prywatnych	0 Euro
22.	Udział środków UE w wydatkach kwalifikowanych stanowiących podstawę certyfikacji na poziomie projektu, tj. w publicznych wydatkach kwalifikowalnych (%)	85%
23.	Pomoc publiczna	nie dotyczy
24.	Minimalny wkład własny beneficjenta (%)	Do określenia przez IZ
25.	Dzień rozpoczęcia kwalifikowalności wydatków	12 grudnia 2006 r. – jeżeli IZ nie określi terminu późniejszego
26.	Minimalna/maksymalna wartość projektu	minimum 50 tys. zł – jeżeli IZ nie określi inaczej
27.	Forma płatności	zgodnie z <i>Zasadami finansowania PO KL</i>
28.	Wysokość udziału cross-finansingu (%)	do 10 %
29.	Wskaźniki realizacji Działania	<ul style="list-style-type: none"> – Liczba przedstawicieli organizacji pozarządowych, którzy ukończyli udział w projekcie w ramach Działania – Liczba centrów wsparcia organizacji pozarządowych nowoutworzonych lub wspartych w ramach Działania – Liczba powiatów, na terenie których wdrożono programy z zakresu bezpłatnego poradnictwa prawnego i obywatelskiego

Poddziałanie 5.4.1 Wsparcie systemowe dla trzeciego sektora – *projekty systemowe*

1.	Typ realizowanych operacji (projektów)	<ul style="list-style-type: none"> – ☐ Badania, studia, analizy, ekspertyzy na temat dialogu obywatelskiego, jego kondycji, funkcjonowania, perspektyw i barier w rozwoju oraz potrzeb uczestników dialogu (1) – Monitorowanie i ewaluacja współpracy pomiędzy administracją publiczną a organizacjami pozarządowymi (2) – Upowszechnianie współpracy w zakresie uzgadniania polityk publicznych pomiędzy administracją publiczną i organizacjami pozarządowymi (3) – Wypracowanie standardów współpracy administracji publicznej z organizacjami pozarządowymi (4) – Wzmocnienie szeroko rozumianych konsultacji społecznych, dotyczących regulacji prawnych i uzgadniania polityk publicznych, w tym konsultacji dokonywanych drogą elektroniczną (5) – Wzmocnienie kompetencji kadr administracji publicznej mających na celu usprawnienie współpracy z partnerami społecznymi i organizacjami pozarządowymi (6)
2.	Zakres stosowania cross-finansingu	Zgodnie z zapisami <i>Wytycznych w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.</i>
3.	Kategoria interwencji funduszy strukturalnych (priority theme dimension)	81
4.	Typ beneficjentów	Minister właściwy ds. pracy - Departament Pożytku Publicznego
5.	Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy)	<p>Między innymi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – organizacje pozarządowe – administracja publiczna – szkoły wyższe – jednostki naukowe
6.	Propozycje kryteriów wyboru finansowanych operacji	<p>Kryteria:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ogólne – szczegółowe <p>Dokładne wskazanie kryteriów wyboru finansowanych operacji nastąpi w Planie działania dla Priorytetu V,</p>

		przygotowywanym przez IZ.
7.	Opis systemu wyboru projektów:	
	Instytucja odpowiedzialna za wybór projektów	Minister właściwy ds. pracy - Departament Wdrażania EFS
	Tryb dokonywania wyboru projektów	systemowy
	Procedura oceny merytorycznej wniosku o dofinansowanie	Informacje na temat procedury zawarte są w rozdziale I (pkt 5.) <i>Opis systemu wyboru projektów w ramach PO Kapitał Ludzki.</i>
	Instytucja odpowiedzialna za wydanie ostatecznej decyzji w sprawie dofinansowania projektu i podpisanie umowy/decyzji o przyznaniu wsparcia dla projektu	Minister właściwy ds. pracy - Departament Wdrażania EFS
	Procedura odwoławcza	nie dotyczy

Poddziałanie 5.4.2 Rozwój dialogu obywatelskiego – projekty konkursowe

1.	Typ realizowanych operacji (projektów)	<ul style="list-style-type: none"> – Wypracowanie, upowszechnianie i wdrażanie standardów działania trzeciego sektora, zapewniających wysoką jakość realizacji zadań publicznych oraz uzgadniania polityk publicznych we współpracy z administracją publiczną (1) – Tworzenie regionalnych i lokalnych centrów informacji i wspomagania organizacji pozarządowych oraz wsparcie działalności nowoutworzonych oraz już istniejących centrów w zakresie pomocy doradczo-szkoleniowej dla organizacji pozarządowych (2) – Tworzenie i wspieranie porozumień (sieci) organizacji pozarządowych o charakterze terytorialnym oraz branżowym (3) – Tworzenie i wdrażanie programów z zakresu poradnictwa prawnego i obywatelskiego (4) – Tworzenie i wdrażanie programów z zakresu społecznego nadzoru nad funkcjonowaniem administracji publicznej (5) – Upowszechnianie standardów współpracy administracji publicznej z organizacjami pozarządowymi (6)
----	--	---

2.	Zakres stosowania cross-financingu	Zgodnie z zapisami <i>Wytycznych w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki</i> .
3.	Kategoria interwencji funduszy strukturalnych (priority theme dimension)	81
4.	Typ beneficjentów	wszystkie podmioty - z wyłączeniem osób fizycznych (nie dotyczy osób prowadzących działalność gospodarczą lub oświatową na podstawie przepisów odrębnych)
5.	Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy)	Między innymi: <ul style="list-style-type: none"> - organizacje pozarządowe - związki i porozumienia organizacji pozarządowych - osoby poszukujące porady prawnej - administracja publiczna
6.	Propozycje kryteriów wyboru finansowanych operacji	Kryteria: <ul style="list-style-type: none"> - ogólne - szczegółowe Dokładne wskazanie kryteriów wyboru finansowanych operacji nastąpi w Planie działania dla Priorytetu V, przygotowywanym przez IZ
7.	Opis systemu wyboru projektów:	
	Instytucja odpowiedzialna za wybór projektów	Minister właściwy ds. pracy - Departament Wdrażania EFS
	Tryb dokonywania wyboru projektów	konkursowy
	Procedura oceny merytorycznej wniosku o dofinansowanie	Szczegółowe informacje na temat procedury zawarte są w rozdziale I (pkt 5.) <i>Opis systemu wyboru projektów w ramach PO Kapitał Ludzki</i> .
	Instytucja odpowiedzialna za wydanie ostatecznej decyzji w sprawie dofinansowania projektu i podpisanie umowy/decyzji o przyznaniu wsparcia dla projektu	Minister właściwy ds. pracy - Departament Wdrażania EFS
	Procedura odwoławcza	Minister właściwy ds. pracy - Departament Wdrażania EFS

5.5 ROZWÓJ DIALOGU SPOŁECZNEGO

1.	Nazwa programu operacyjnego	Program Operacyjny Kapitał Ludzki
2.	Nazwa i numer priorytetu	Priorytet V Dobre rządzenie
3.	Nazwa Funduszu	Europejski Fundusz Społeczny
4.	Institucja Zarządzająca	Minister właściwy ds. rozwoju regionalnego - Departament Zarządzania Europejskim Funduszem Społecznym
5.	Institucja Pośrednicząca	brak - koordynację zadań zapewnia Instytucja Zarządzająca PO KL
6.	Institucja Certyfikująca	Minister właściwy ds. rozwoju regionalnego - Departament Instytucji Certyfikującej
7.	Institucja pośrednicząca w certyfikacji	nie dotyczy
8.	Institucja odpowiedzialna za otrzymywanie płatności dokonywanych przez KE	Minister właściwy do spraw finansów publicznych
9.	Forma pomocy (form of finance)	Pomoc bezzwrotna – 01
10.	Wymiar terytorialny (territory type)	nie dotyczy - 00
11.	Obszar działalności gospodarczej (economic activity)	nie dotyczy - 00
12.	Zasięg terytorialny NUTS (location)	NUTS0 - PL
13.	Institucja Wdrażająca (Institucja Pośrednicząca II stopnia)	Minister właściwy ds. pracy - Departament Wdrażania EFS
14.	Institucja odpowiedzialna za dokonywanie płatności na rzecz beneficjentów	Minister właściwy ds. pracy - Departament Wdrażania EFS
15.	Nazwa i numer działania	Działanie 5.5 Rozwój dialogu społecznego
16.	Cel i uzasadnienie działania	<p>Cel Działania: Wzmocnienie potencjału związków zawodowych i organizacji pracodawców uczestniczących w dialogu społecznym w zakresie prowadzenia dialogu autonomicznego i trójstronnego, w tym uzgadniania polityk we współpracy z administracją publiczną w obszarach określonych w Ustawie o Trójstronnej Komisji ds. Społeczno-Gospodarczych i Wojewódzkich Komisjach Dialogu Społecznego oraz wzmocnienie kompetencji administracji publicznej w zakresie prowadzenia dialogu społecznego.</p>
		<p>Uzasadnienie Działania: W ramach Działania realizowane będą przedsięwzięcia mające na celu wzmocnienie potencjału związków</p>

		<p>zawodowych oraz organizacji pracodawców tak, aby w sposób skuteczny pełniły one rolę reprezentatywnych rzeczników interesów pracowników i pracodawców. Realizowane będą także projekty służące wzmocnieniu kompetencji administracji publicznej w zakresie dialogu społecznego.</p> <p>Zasadniczą barierą w prowadzeniu efektywnego dialogu są skromne zasoby organizacji partnerów społecznych, które uniemożliwiają szerokie uczestnictwo w tworzeniu i realizacji polityk publicznych oraz programów jak również brak profesjonalnej kadry eksperckiej. Podnoszenie jakości dialogu społecznego wymaga więc istotnego wzmocnienia potencjału organizacji partnerskich oraz konsekwentnego budowania ich kompetencji. Wsparcie skierowane zostanie przede wszystkim do tych związków zawodowych i organizacji pracodawców, które biorą aktywny udział w dialogu trójstronnym i autonomicznym. Wzmacniane będą więc przede wszystkim zasoby ludzkie poprzez różnorakie formy kształcenia ukierunkowane na dostarczenie wiedzy w zakresie m.in. prawa, ekonomii czy technik negocjacji. Ważnym aspektem jest także przygotowanie polskich partnerów społecznych do aktywnego uczestnictwa do dialogu społecznym prowadzonym na szczeblu międzynarodowym i ponadnarodowym. Konieczne jest jednakże ściśle powiązanie szkoleń z rzeczywistymi potrzebami danego typu odbiorców.</p>
17.	Kwalifikowalność wydatków w ramach działania	Kryteria kwalifikowalności wydatków są zgodne z <i>Wytycznymi w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach PO KL.</i>
18.	Alokacja finansowa na działanie	21 931 851 Euro
19.	Wkład ze środków unijnych	18 642 073 Euro
20.	Wkład ze środków publicznych krajowych	3 289 778 Euro
21.	Przewidywana wielkość środków prywatnych	0 Euro
22.	Udział środków UE w wydatkach kwalifikowanych stanowiących podstawę certyfikacji na poziomie projektu, tj. w publicznych wydatkach kwalifikowalnych (%)	85%
23.	Pomoc publiczna	nie dotyczy

24.	Minimalny wkład własny beneficjenta (%)	Do określenia przez IZ.
25.	Dzień rozpoczęcia kwalifikowalności wydatków	12 grudnia 2006 r. – jeżeli IZ nie określi terminu późniejszego
26.	Minimalna/maksymalna wartość projektu	minimum 50 tys. zł – jeżeli IZ nie określi inaczej
27.	Forma płatności	zgodnie z <i>Zasadami finansowania PO KL</i>
28.	Wysokość udziału cross-finansingu (%)	do 10 %
29.	Wskaźniki realizacji Działania	<ul style="list-style-type: none"> – Liczba przedstawicieli partnerów społecznych., którzy ukończyli udział w projekcie w ramach Działania – Liczba reprezentatywnych organizacji partnerów społecznych, które były objęte wsparciem w zakresie budowania ich potencjału

Poddziałanie 5.5.1 Wsparcie systemowe dla dialogu społecznego – projekty systemowe

1.	Typ realizowanych operacji (projektów)	<ul style="list-style-type: none"> – Studia, analizy, ekspertyzy na temat dialogu społecznego, jego kondycji, perspektyw i barier w rozwoju oraz potrzeb uczestników dialogu (1) – Monitorowanie i ewaluacja współpracy pomiędzy administracją publiczną a instytucjami dialogu społecznego (2) – Upowszechnianie współpracy w zakresie uzgadniania polityk publicznych pomiędzy administracją publiczną i partnerami społecznymi (3) – Wypracowanie i upowszechnianie standardów współpracy administracji publicznej z partnerami społecznymi (4) – Wsparcie udziału partnerów społecznych w pracach europejskich struktur dialogu społecznego (5)
2.	Zakres stosowania cross-finansingu	Zgodnie z zapisami <i>Wytycznych w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.</i>
3.	Kategoria interwencji funduszy strukturalnych (priority theme dimension)	81
4.	Typ beneficjentów	Minister właściwy ds. pracy - Departament Dialogu i Partnerstwa Społecznego

5.	Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy)	Między innymi: <ul style="list-style-type: none"> – reprezentatywne organizacje pracodawców oraz ich podmioty członkowskie – reprezentatywne związki zawodowe oraz ich podmioty członkowskie – administracja publiczna
6.	Propozycje kryteriów wyboru finansowanych operacji	Kryteria: <ul style="list-style-type: none"> – ogólne – szczegółowe Dokładne wskazanie kryteriów wyboru finansowanych operacji nastąpi w Planie działania dla Priorytetu V, przygotowywanym przez IZ.
7.	Opis systemu wyboru projektów:	
	Instytucja odpowiedzialna za wybór projektów	Minister właściwy ds. pracy - Departament Wdrażania EFS
	Tryb dokonywania wyboru projektów	systemowy
	Procedura oceny merytorycznej wniosku o dofinansowanie	Informacje na temat procedury zawarte są w rozdziale I (pkt 5.) <i>Opis systemu wyboru projektów w ramach PO Kapitał Ludzki.</i>
	Instytucja odpowiedzialna za wydanie ostatecznej decyzji w sprawie dofinansowania projektu i podpisanie umowy/decyzji o przyznaniu wsparcia dla projektu	Minister właściwy ds. pracy - Departament Wdrażania EFS
	Procedura odwoławcza	nie dotyczy

Poddziałanie 5.5.2 Wzmocnienie uczestników dialogu społecznego - projekty konkursowe

1.	Typ realizowanych operacji (projektów)	<ul style="list-style-type: none"> – Studia, analizy, ekspertyzy na temat dialogu społecznego, jego kondycji, perspektyw i barier w rozwoju oraz potrzeb uczestników dialogu (1) – Wsparcie udziału partnerów społecznych w pracach europejskich struktur dialogu społecznego (2) – Tworzenie i wdrażanie programów ukierunkowanych na rozwój dialogu społecznego (3) – Tworzenie i wdrażanie programów rozwoju organizacji ukierunkowanych na poprawę efektywności procesów zarządczych i
----	--	--

		<p>komunikacyjnych, usprawnienie funkcjonowania systemów informacyjnych (4)</p> <ul style="list-style-type: none"> – Tworzenie i wdrażanie programów podnoszących kwalifikacje eksperckie (5) – Wspieranie współpracy pomiędzy organizacjami partnerów społecznych na poziomie terytorialnym i branżowym (6)
2.	Zakres stosowania cross-finansingu	Zgodnie z zapisami Wytocznych w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.
3.	Kategoria interwencji funduszy strukturalnych (priority theme dimension)	81
4.	Typ beneficjentów	wszystkie podmioty - z wyłączeniem osób fizycznych (nie dotyczy osób prowadzących działalność gospodarczą lub oświatową na podstawie przepisów odrębnych)
5.	Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy)	<p>Między innymi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – instytucje dialogu społecznego – organizacje pracodawców i pracowników – członkowie Trójstronnej Komisji ds. Społeczno – Gospodarczych oraz Wojewódzkich Komisji Dialogu Społecznego – członkowie związków zawodowych i organizacji pracodawców
6.	Propozycje kryteriów wyboru finansowanych operacji	<p>Kryteria:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ogólne – szczegółowe <p>Dokładne wskazanie kryteriów wyboru finansowanych operacji nastąpi w Planie działania dla Priorytetu V, przygotowywanym przez IZ</p>
7.	Opis systemu wyboru projektów:	
	Instytucja odpowiedzialna za wybór projektów	Minister właściwy ds. pracy - Departament Wdrażania EFS
	Tryb dokonywania wyboru projektów	konkursowy
	Procedura oceny merytorycznej wniosku o dofinansowanie	Szczegółowe informacje na temat procedury zawarte są w rozdziale I (pkt 5.) <i>Opis systemu wyboru projektów w ramach PO Kapitał Ludzki.</i>
	Instytucja odpowiedzialna za wydanie ostatecznej decyzji w sprawie	Minister właściwy ds. pracy - Departament Wdrażania EFS

	dofinansowania projektu i podpisanie umowy/decyzji o przyznaniu wsparcia dla projektu	
	Procedura odwoławcza	Minister właściwy ds. pracy - Departament Wdrażania EFS

Indykatywny podział alokacji finansowej w ramach Priorytetu V

DZIAŁANIE	Alokacja (euro)		
	Ogółem	EFS	Środki krajowe
Działanie 5.1 <i>WZMOCNIENIE POTENCJAŁU ADMINISTRACJI RZĄDOWEJ</i>	66 083 000	56 170 550	9 912 450
Działanie 5.2 <i>WZMOCNIENIE POTENCJAŁU ADMINISTRACJI SAMORZĄDOWEJ</i>	252 200 453	214 370 385	37 830 068
Działanie 5.3 <i>WSPARCIE NA RZECZ REALIZACJI STRATEGII LIZBOŃSKIEJ</i>	114 786 324	97 568 375	17 217 949
Działanie 5.4 <i>ROZWÓJ POTENCJAŁU TRZECIEGO SEKTORA</i>	100 238 968	85 203 123	15 035 845
Działanie 5.5 <i>ROZWÓJ DIALOGU SPOŁECZNEGO</i>	21 931 851	18 642 073	3 289 778
Rezerwa MRR	18 113 498	15 396 474	2 717 024
OGÓŁEM PRIORYTET V	573 354 094	487 350 980	86 003 114

Priorytet VI
RYNEK PRACY OTWARTY DLA
WSZYSTKICH

PRIORYTET VI

RYNEK PRACY OTWARTY DLA WSZYSTKICH

Opis Priorytetu VI

Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych i biernych zawodowo stanowi podstawowe wyzwanie dla polityki zatrudnieniowej państwa, szczególnie w kontekście dokonujących się przemian społecznych, gospodarczych i demograficznych, które wpływają na strukturę rynku pracy w Polsce. Jednocześnie, ze względu na terytorialne zróżnicowanie poziomu bezrobocia, a także lepszą możliwość rozpoznania specyficznych problemów występujących w wymiarze lokalnym i regionalnym, pomoc kierowana do osób bezrobotnych i biernych zawodowo jest realizowana przede wszystkim na poziomie regionu, przy jednoczesnej współpracy i zaangażowaniu szerokiego grona podmiotów działających na rzecz aktywizacji zawodowej w skali regionalnej.

Wsparcie w ramach Priorytetu koncentruje się przede wszystkim na wybranych grupach docelowych, które doświadczają największych trudności związanych z wejściem i utrzymaniem się na rynku pracy. Grupy te obejmują m.in. osoby młode (do 25. roku życia), które nie posiadają doświadczeń zawodowych oraz kwalifikacji koniecznych do znalezienia zatrudnienia, kobiety (w tym zwłaszcza matek samotnie wychowujących dzieci), osoby starsze (po 50. roku życia), mających trudności z dostosowaniem się do wymogów modernizującej się gospodarki, a także osób niepełnosprawnych, poszukujących zatrudnienia na otwartym rynku pracy. Ponadto wsparcie w ramach Priorytetu będzie adresowane do osób długotrwale bezrobotnych, których reintegracja z rynkiem pracy jest z reguły najbardziej czasochłonna i wymaga zastosowania różnorodnych instrumentów aktywizacyjnych.

Istotnym problemem polskiego rynku pracy jest również występowanie bezrobocia ukrytego, które w największym stopniu dotyka mieszkańców obszarów wiejskich, w tym zwłaszcza miejscowości popegeerowskich. Konieczne jest zatem tworzenie warunków dla zatrudnienia w sektorze pozarolniczym, a także dostarczenie zachęt dla poszukiwania pracy poza rolnictwem.

Wsparcie w ramach Priorytetu jest również ukierunkowane na podnoszenie jakości usług świadczonych na rzecz osób bezrobotnych i biernych zawodowo, w tym zwłaszcza na wczesną identyfikację potrzeb klientów instytucji rynku pracy oraz diagnozowanie możliwości ich rozwoju zawodowego, a także na zwiększenie dostępności usług pośrednictwa pracy i doradztwa zawodowego, które odgrywają kluczową rolę w początkowym okresie pozostawania bez zatrudnienia. Ważnym elementem wsparcia w ramach Priorytetu jest również tworzenie warunków sprzyjających podnoszeniu zdolności do zatrudnienia osób bezrobotnych, obejmujące m.in. działania na rzecz dalszego doskonalenia, bądź zmiany kwalifikacji zawodowych w formie szkoleń, kursów i praktyk oraz możliwości zdobycia doświadczeń zawodowych w miejscu pracy. Pomoc koncentruje się również na rozwoju przedsiębiorczości i samozatrudnienia, obejmując m.in. doradztwo, szkolenia oraz usługi finansowo-prawne adresowane do osób pragnących rozpocząć własną działalność gospodarczą. W wyniku zmian wprowadzonych w ramach przeglądu śródk okresowego, wsparcie na rozwój przedsiębiorczości, oprócz bezzwrotnych dotacji będzie obejmowało także zwrotne instrumenty finansowe w formie pożyczek udzielanych na rzecz osób planujących rozpoczęcie działalności gospodarczej.

Zmiany te wpisują się w szerszy kontekst założeń strategii Europa 2020, przyczyniając się do realizacji określonych w niej priorytetów, dotyczących wzrostu wskaźnika zatrudnienia, lepszego dopasowania popytu i podaży pracy oraz zapewnienia spójności społecznej.

Skuteczność realizacji powyższych zadań uzależniona jest w dużym stopniu od zapewnienia odpowiednich warunków organizacyjnych i instytucjonalnych, poprzez udzielenie wsparcia publicznym i niepublicznym podmiotom świadczącym usługi na rzecz aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych, powiązanego ściśle ze specyfiką realizowanych przez nie zadań. W wyniku zmian wprowadzonych w ramach przeglądu śródk okresowego wsparcie związane z podnoszeniem kwalifikacji i kompetencji pracowników instytucji rynku pracy zarówno w formach szkolnych (np. studia magisterskie uzupełniające), jak i pozaszkolnych (m.in. szkolenia, doradztwo), będzie w całości realizowane w ramach Priorytetu VI. Wsparcie to będzie bezpośrednio powiązane z zakresem i specyfiką realizowanych zadań. Jednocześnie w ramach Priorytetu VI nie będą realizowane działania dotyczące podnoszenia kwalifikacji i kompetencji kadr w zakresie nowych standardów usług świadczonych przez instytucje rynku pracy, gdyż działania te będą realizowane w ramach komponentu centralnego w Priorytecie I. Ponadto w celu zwiększenia dostępu do usług pośrednictwa pracy oraz doradztwa zawodowego, możliwe będzie wsparcie na rzecz zatrudnienia kluczowego personelu, realizującego działania skierowane do osób bezrobotnych na poziomie regionalnym.

Odpowiednie projekty realizowane w ramach działań Priorytetu VI powinny przyczyniać się do osiągnięcia odpowiednich efektów realizacji określonych dla Priorytetu VI:

1. Objęcia wsparciem 45% zarejestrowanych osób bezrobotnych i poszukujących pracy.
2. Objęcia 100% kluczowych pracowników PSZ szkoleniami realizowanymi w systemie pozaszkolnym, istotnymi z punktu widzenia regionalnego rynku pracy.
3. Objęcia wsparciem 50% młodych osób bezrobotnych i poszukujących pracy (15-24 lata).
4. Objęcia 50% bezrobotnych kobiet instrumentami rynku pracy oraz usługą szkoleniową.
5. Objęcia 50% osób długotrwale bezrobotnych instrumentami rynku pracy oraz usługą szkoleniową.
6. Objęcia 35% bezrobotnych osób niepełnosprawnych instrumentami rynku pracy oraz usługą szkoleniową.
7. Objęcia 50% osób bezrobotnych zamieszkujących na obszarach wiejskich instrumentami rynku pracy oraz usługą szkoleniową.
8. Objęcia 40% starszych osób bezrobotnych (50-64 lata) instrumentami rynku pracy oraz usługą szkoleniową.

6.1 POPRAWA DOSTĘPU DO ZATRUDNIENIA ORAZ WSPIERANIE AKTYWNOŚCI ZAWODOWEJ W REGIONIE

1.	Nazwa programu operacyjnego	Program Operacyjny Kapitał Ludzki
2.	Nazwa i numer priorytetu	Priorytet VI Rynek pracy otwarty dla wszystkich
3.	Nazwa Funduszu	Europejski Fundusz Społeczny
4.	Instytucja Zarządzająca	Minister właściwy ds. rozwoju regionalnego - Departament Zarządzania Europejskim Funduszem Społecznym
5.	Instytucja Pośrednicząca	Instytucja wskazana przez samorząd województwa (pełna lista instytucji wraz z danymi teleadresowymi zostanie opublikowana w załączniku)
6.	Instytucja Certyfikująca	Minister właściwy ds. rozwoju regionalnego - Departament Instytucji Certyfikującej
7.	Instytucja pośrednicząca w certyfikacji	nie dotyczy
8.	Instytucja odpowiedzialna za otrzymywanie płatności dokonywanych przez KE	Minister właściwy do spraw finansów publicznych
9.	Forma pomocy (form of finance)	Pomoc bezzwrotna – 01
10.	Wymiar terytorialny (territory type)	00, 05 (obszary wiejskie)
11.	Obszar działalności gospodarczej (economic activity)	nie dotyczy - 00
12.	Zasięg terytorialny NUTS (location)	NUTS2 – PL11, PL12, PL21, PL22, PL31, PL32, PL33, PL34, PL41, PL42 PL43,, PL51, PL52, PL61, PL62, PL63
13.	Instytucja Wdrażająca (Instytucja Pośrednicząca II stopnia)	Instytucja wskazana przez samorząd województwa (pełna lista instytucji wraz z danymi teleadresowymi zostanie opublikowana w załączniku)
14.	Instytucja odpowiedzialna za dokonywanie płatności na rzecz beneficjentów	Instytucja wskazana przez samorząd województwa (pełna lista instytucji wraz z danymi teleadresowymi zostanie opublikowana w załączniku)
15.	Nazwa i numer działania	Działanie 6.1 Poprawa dostępu do zatrudnienia oraz wspieranie aktywności zawodowej w regionie

16.	Cel i uzasadnienie działania	<p>Cel Działania: Podniesienie poziomu aktywności zawodowej oraz zdolności do zatrudnienia osób pozostających bez zatrudnienia oraz stworzenie warunków dla rozwoju aktywności zawodowej w regionie.</p> <p>Uzasadnienie Działania: Zmiany zachodzące na rynku pracy, które wynikają z czynników demograficznych, strukturalnych i ekonomicznych, warunkują konieczność podjęcia efektywnych działań na rzecz aktywizacji zawodowej osób pozostających bez zatrudnienia, w tym osób biernych zawodowo. Jednocześnie skuteczność podejmowanych działań zależy w dużym stopniu od koncentracji wsparcia na wybranych grupach docelowych, tj. takich, które doświadczają największych trudności związanych z wejściem i utrzymaniem się na rynku pracy. Dlatego wsparcie oferowane w ramach Działania powinno być kierowane przede wszystkim do osób długotrwale bezrobotnych, młodzieży do 25 roku życia, osób niepełnosprawnych (bez względu na fakt pobierania świadczeń rentowych), kobiet powracających oraz wchodzących po raz pierwszy na rynek pracy, jak również do osób w tzw. wieku niemobilnym, tj. tych, które ukończyły 50 rok życia. Istotnym problemem polskiego rynku pracy jest również występowanie bezrobocia ukrytego na wsi. Wymogi modernizującej się gospodarki, wymuszają potrzebę zmiany struktury zatrudnienia na obszarach wiejskich. W ramach Działania wsparcie powinno być zatem kierowane również do osób pozostających bez zatrudnienia, które zamieszkują na obszarach wiejskich (w tym zwłaszcza na terenach popegeerowskich, na których poziom bezrobocia jest szczególnie wysoki) oraz prowadzić do zdobycia przez nich kwalifikacji niezbędnych do podjęcia zatrudnienia w zawodach pozarolniczych. Skuteczność podejmowanych działań zależy w dużym stopniu od właściwego zdiagnozowania potrzeb osób pozostających bez zatrudnienia oraz od dopasowania do nich odpowiednich instrumentów i form wsparcia, uwzględniających specyfikę i potrzeby regionalnego i lokalnego rynku pracy. Ponadto, konieczne jest stworzenie odpowiednich warunków instytucjonalnych i organizacyjnych służących podniesieniu poziomu zatrudnienia w regionie oraz realizacji działań prewencyjnych, poprzez modernizację instytucji rynku pracy oraz</p>
-----	------------------------------	---

		<p>podniesienie efektywności świadczonych przez nie usług.</p> <p>Istotnym elementem wsparcia, służącym podniesieniu poziomu aktywności zawodowej w regionie, powinno być również wspieranie mechanizmów współpracy publicznych i niepublicznych podmiotów świadczących usługi na rzecz osób pozostających bez zatrudnienia, w tym m.in. w ramach partnerstw publiczno-społecznych oraz różnorodnych form dialogu społecznego.</p>
17.	Kwalifikowalność wydatków w ramach działania	Kryteria kwalifikowalności wydatków są zgodne z <i>Wytycznymi w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach PO KL</i> .
18.	Alokacja finansowa na działanie	1 868 493 371 Euro
19.	Wkład ze środków unijnych	1 588 219 365 Euro
20.	Wkład ze środków publicznych krajowych	280 274 006 Euro
21.	Przewidywana wielkość środków prywatnych	0 Euro
22.	Udział środków UE w wydatkach kwalifikowanych stanowiących podstawę certyfikacji na poziomie projektu, tj. w publicznych wydatkach kwalifikowalnych (%)	85 %
23.	Pomoc publiczna	<p>Tam gdzie ma zastosowanie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Rozporządzenie Komisji (WE) nr 1998/2006 z dnia 15 grudnia 2006 r. w sprawie stosowania art. 87 i 88 Traktatu do pomocy de minimis (Dz. Urz. UE L 379 z 28.12.2006, str. 5) – Rozporządzenie Komisji (WE) nr 800/2008 z dnia 6 sierpnia 2008 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne ze wspólnym rynkiem w zastosowaniu art. 87 i 88 Traktatu (ogólne rozporządzenie w sprawie wyłączeń blokowych) (Dz. Urz. UE L 214 z 09.08.2008, str. 3) <p>Podstawą prawną udzielania pomocy publicznej i pomocy de minimis jest rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 15 grudnia 2010 r. w sprawie udzielania pomocy publicznej w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki (Dz. U. z 2010 r. Nr 239, poz. 1598, z późn. zm.)</p>

		Odpowiednie rozporządzenia wykonawcze wydane do ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. <i>o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy</i> (Dz. U. z 2008 r. Nr 69, poz. 415, z późn. zm.),
24.	Minimalny wkład własny beneficjenta (%)	Do określenia przez IP
25.	Dzień rozpoczęcia kwalifikowalności wydatków	12 grudnia 2006 r. – jeżeli IP nie określi terminu późniejszego W przypadku typu operacji nr (13) w Poddziałaniu 6.1.1 - kwalifikowalność wydatków jest możliwa od dnia 30 czerwca 2011 r., a zawieranie umów o dofinansowanie od dnia 1 stycznia 2012 r. W przypadku typu operacji nr (2) w Poddziałaniu 6.1.2 - kwalifikowalność wydatków jest możliwa od dnia 30 czerwca 2011 r., a zawieranie umów o dofinansowanie od dnia 1 stycznia 2012 r.
26.	Minimalna/maksymalna wartość projektu	minimum 50 tys. zł – jeżeli IP nie określi inaczej
27.	Forma płatności	zgodnie z <i>Zasadami finansowania PO KL</i>
28.	Wysokość udziału cross-finansingu (%)	do 10 % ³⁶
29.	Wskaźniki realizacji Działania	– Liczba osób, które zakończyły udział w projektach realizowanych w ramach Działania (ogółem/k/m), w tym: - liczba osób w wieku 15-24 lata (ogółem/k/m) - liczba osób w wieku 15-24 lata (ogółem/k/m) zamieszkujących obszary wiejskie - liczba osób znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy - w tym liczba osób niepełnosprawnych (ogółem/k/m) - w tym liczba osób długotrwale bezrobotnych (ogółem/k/m) - w tym liczba osób z terenów wiejskich (ogółem/k/m)

³⁶ Nie dotyczy Poddziałania 6.1.3, w ramach którego nie ma możliwości ponoszenia wydatków na zasadzie cross-finansingu.

		<ul style="list-style-type: none"> - liczba osób w wieku 50-64 lata (ogółem/k/m) - liczba osób, które zostały objęte Indywidualnym Planem Działania (ogółem/k/m) - Liczba kluczowych pracowników PSZ, którzy zakończyli udział w szkoleniach realizowanych w systemie pozaszkolnym, istotnych z punktu widzenia regionalnego rynku pracy (ogółem/k/m) - Liczba osób, które uzyskały środki na podjęcie działalności gospodarczej (bezwrotne dotacje) (ogółem/k/m), w tym: <ul style="list-style-type: none"> - liczba osób w wieku 15-24 lata (ogółem/k/m) - liczba osób znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy (ogółem/k/m) <ul style="list-style-type: none"> - w tym liczba osób niepełnosprawnych (ogółem/k/m) - w tym liczba osób długotrwale bezrobotnych (ogółem/k/m) - w tym liczba osób z terenów wiejskich (ogółem/k/m) - liczba osób w wieku 50-64 lata (ogółem/k/m) - Liczba utworzonych miejsc pracy w ramach udzielonych z EFS środków na podjęcie działalności gospodarczej
--	--	---

Poddziałanie 6.1.1 Wsparcie osób pozostających bez zatrudnienia na regionalnym rynku pracy - projekty konkursowe

1.	Typ realizowanych operacji (projektów)	<ul style="list-style-type: none"> - identyfikacja potrzeb osób pozostających bez zatrudnienia, w tym m.in. poprzez zastosowanie Indywidualnych Planów Działania, diagnozowanie potrzeb szkoleniowych oraz możliwości doskonalenia zawodowego w regionie³⁷(1)
----	--	--

³⁷ W przypadku typów projektów 1-8 istnieje możliwość dofinansowania w projekcie wspierającego dla uczestników projektu, polegającego na zapewnieniu opieki nad dziećmi w wieku do lat 7 i osobami zależnymi. W uzasadnionych przypadkach IP/IP2 może podjąć decyzję o udzieleniu wsparcia na rzecz uczestnika projektu będącego rodzicem lub opiekunem prawnym dziecka lub dzieci w wieku powyżej 7 roku życia.

		<ul style="list-style-type: none"> – organizacja warsztatów oraz szkoleń z zakresu technik aktywnego poszukiwania pracy oraz nabywania kompetencji kluczowych (2) – wsparcie psychologiczno-doradcze osób wchodzących i powracających na rynek pracy (3) – realizacja programów aktywizacji zawodowej obejmujących jedną lub kilka z następujących form wsparcia,: <ul style="list-style-type: none"> - pośrednictwo pracy i/lub poradnictwo zawodowe - staże/praktyki zawodowe³⁸ - szkolenia prowadzące do podniesienia, uzupełnienia lub zmiany kwalifikacji zawodowych³⁹ - subsydiowanie zatrudnienia (4) – wspieranie wolontariatu jako etapu przygotowującego do podjęcia zatrudnienia m.in. poprzez zapewnianie wsparcia szkoleniowego i doradczego dla wolontariusza (5) – wspieranie inicjatyw na rzecz podnoszenia mobilności geograficznej (regionalnej i międzyregionalnej) osób pozostających bez zatrudnienia (w tym w szczególności osób zamieszkujących na obszarach wiejskich) (6) – upowszechnianie alternatywnych i elastycznych form zatrudnienia oraz metod organizacji pracy (w tym m.in. telepraca,
--	--	--

³⁸ Osobom uczestniczącym w stażu lub odbywającym praktyki zawodowe przysługuje miesięczne stypendium w wysokości nie większej niż kwota minimalnego wynagrodzenia (właściwa IP/IP2 określi szczegółowe warunki odbywania stażu oraz praktyki zawodowej, biorąc pod uwagę zapewnienie właściwych warunków nabywania umiejętności przez uczestników projektu).

³⁹ Osobom uczestniczącym w szkoleniach lub kursach (typy projektu nr 2 oraz nr 4) przysługuje stypendium w wysokości nie większej niż 120% zasiłku, o którym mowa w art. 72 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2008 r. Nr 69, poz. 415, z późn. zm.) pod warunkiem, że liczba godzin szkolenia lub kursu wynosi nie mniej niż 150 godzin miesięcznie – w przypadku niższego miesięcznego wymiaru godzin, wysokość stypendium ustala się proporcjonalnie, Właściwa IP/IP2 określi szczegółowe warunki odbywania szkolenia lub kursu, mając na uwadze zapewnienie właściwych warunków nabywania umiejętności przez uczestników projektu. Osoba pozostająca bez zatrudnienia, zarejestrowana w PUP jako bezrobotna, zobowiązana jest powiadomić PUP o udziale w szkoleniu realizowanym w ramach projektu, w terminie do 7 dni przed rozpoczęciem szkolenia.

⁴⁰ Przez działania wdrożeniowe należy rozumieć w szczególności opracowanie nowych narzędzi i metod aktywizacji zawodowej, programów nauczania, a także rozwiązań organizacyjnych sprzyjających zwiększeniu poziomu zatrudnienia na terenie regionu. Działaniami wdrożeniowymi nie są natomiast konferencje, publikacje, wizyty studyjne, a także działania informacyjno-promocyjne, które nie przyczyniają się do efektywnego adaptowania i/lub wdrożenia wyników prowadzonych badań.

		<p>praca w niepełnym wymiarze czasu pracy, praca rotacyjna) (7)</p> <ul style="list-style-type: none"> – wsparcie doradczo-szkoleniowe pracownika, który uzyskał zatrudnienie w ramach projektu prowadzące do jego adaptacji w miejscu pracy (wsparcie pomostowe) (8) – organizacja kampanii promocyjnych i akcji informacyjnych mających na celu zachęcenie pracodawców do zatrudnienia osób z grup znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy (9) – opracowanie i rozpowszechnianie informacji o ofertach pracy, możliwościach udziału w szkoleniach i stażach oraz innych oferowanych usługach i instrumentach aktywizacji zawodowej, w tym m.in. poprzez zastosowanie nowoczesnych i wielokanałowych technik informacyjnych i komunikacyjnych (10) – szkolenia oraz specjalistyczne doradztwo dla kadr instytucji rynku pracy działających na terenie regionu (z wyłączeniem Publicznych Służb Zatrudnienia), powiązane ze specyfiką zadań realizowanych przez te instytucje na regionalnym rynku pracy (11) – rozwój dialogu, partnerstwa publiczno-społecznego i współpracy na rzecz rozwoju zasobów ludzkich na poziomie regionalnym i lokalnym (12) – prowadzenie, publikowanie i upowszechnianie badań i analiz dotyczących sytuacji na regionalnym i lokalnym rynku pracy, w tym poprzez tworzenie regionalnych obserwatoriów rynku pracy, połączone z konkretnymi działaniami o charakterze wdrożeniowym⁴⁰(13)
2.	Zakres stosowania cross-financingu	Zgodnie z zapisami <i>Wytycznych w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki</i> .
3.	Kategoria interwencji funduszy strukturalnych (priority theme dimension)	63, 66, 67, 69
4.	Typ beneficjentów	wszystkie podmioty - z wyłączeniem osób fizycznych (nie dotyczy osób prowadzących działalność gospodarczą lub oświatową na

		podstawie przepisów odrębnych) ⁴¹
5.	Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy)	<ul style="list-style-type: none"> - osoby pozostające bez zatrudnienia (w tym osoby zarejestrowane w powiatowym urzędzie pracy jako bezrobotne), - instytucje rynku pracy i ich pracownicy - podmioty działające na rzecz rozwoju zasobów ludzkich oraz upowszechniania dialogu oraz partnerstwa publiczno-społecznego na poziomie lokalnym i regionalnym
6.	Propozycje kryteriów wyboru finansowanych operacji	<p>Kryteria:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ogólne - szczegółowe <p>Dokładne wskazanie kryteriów wyboru finansowanych operacji nastąpi w Planie działania, przygotowywanym przez IP dla każdego Priorytetu.</p>
Opis systemu wyboru projektów:		
	Instytucja odpowiedzialna za wybór projektów	Instytucja wskazana przez samorząd województwa (pełna lista instytucji wraz z danymi teleadresowymi zostanie opublikowana w załączniku)
	Tryb dokonywania wyboru projektów	projekty konkursowe
7.	Procedura oceny merytorycznej wniosku o dofinansowanie	Informacje na temat procedury zawarte są w rozdziale I (pkt 5.) <i>Opis systemu wyboru projektów w ramach PO Kapitał Ludzki.</i>
	Instytucja odpowiedzialna za wydanie ostatecznej decyzji w sprawie dofinansowania projektu i podpisanie umowy/decyzji o przyznaniu wsparcia dla projektu	Instytucja wskazana przez samorząd województwa (pełna lista instytucji wraz z danymi teleadresowymi zostanie opublikowana w załączniku)
	Procedura odwoławcza	Instytucja wskazana przez samorząd województwa (pełna lista instytucji wraz z danymi teleadresowymi zostanie opublikowana w załączniku)

⁴¹ W tym powiatowe urzędy pracy, w zakresie zgodnym z przepisami ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2008 r. Nr 69, poz. 415, z późn. zm.) – w odniesieniu do kwot, stawek, form wsparcia (usługi i instrumenty rynku pracy) oraz grupy docelowej (osoby bezrobotne zarejestrowane we właściwym dla miejsca zameldowania stałego lub czasowego powiatowym urzędzie pracy).

Poddziałanie 6.1.2 Wsparcie powiatowych i wojewódzkich urzędów pracy w realizacji zadań na rzecz aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych w regionie - projekty konkursowe wyłącznie dla powiatowych i wojewódzkich urzędów pracy

1.	Typ realizowanych operacji (projektów)	<ul style="list-style-type: none"> - projekty służące wzmocnieniu i rozwojowi publicznych służb zatrudnienia obejmujące: <ul style="list-style-type: none"> - upowszechnianie pośrednictwa pracy i poradnictwa zawodowego, m.in. poprzez dofinansowanie zatrudnienia doradców zawodowych i pośredników pracy - szkolenia, doradztwo oraz dofinansowanie studiów podyplomowych, studiów licencjackich i studiów magisterskich uzupełniających dla pracowników publicznych służb zatrudnienia wykonujących zadania związane z aktywizacją zawodową osób bezrobotnych - zgodnie z długofalowymi kierunkami kształcenia określonymi przez wojewódzki urząd pracy na podstawie analizy potrzeb oraz specyfiki problemów występujących na terenie regionu (1) - prowadzenie, publikowanie i upowszechnianie badań i analiz dotyczących sytuacji na regionalnym i lokalnym rynku pracy (w tym w ramach regionalnych obserwatoriów rynku pracy), m.in. w zakresie: <ul style="list-style-type: none"> - przewidywanej sytuacji na rynku pracy wybranych zawodów, sektorów/branż - przewidywanych oczekiwań pracodawców odnośnie pożądanых kwalifikacji i usług szkoleniowych - migracji zarobkowych na terenie regionu powiązanych z konkretnymi działaniami o charakterze wdrożeniowym⁴² (2)
2.	Zakres stosowania cross-finansingu	Zgodnie z zapisami <i>Wytucznych w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.</i>

⁴² Przez działania wdrożeniowe należy rozumieć w szczególności opracowanie nowych narzędzi i metod aktywizacji zawodowej, programów nauczania, a także rozwiązań organizacyjnych sprzyjających zwiększeniu poziomu zatrudnienia na terenie regionu. Działaniem wdrożeniowym nie są natomiast konferencje, publikacje, wizyty studyjne, a także działania informacyjno-promocyjne, które nie przyczyniają się do efektywnego adaptowania i/lub wdrożenia wyników prowadzonych badań.

3.	Kategoria interwencji funduszy strukturalnych (priority theme dimension)	65
4.	Typ beneficjentów	<ul style="list-style-type: none"> – powiatowe urzędy pracy – wojewódzkie urzędy pracy w zakresie zadań realizowanych przez Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej i/lub odpowiednio inne departamenty merytoryczne wojewódzkiego urzędu pracy, zgodnie z zakresem kompetencji
5.	Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy)	<ul style="list-style-type: none"> – powiatowe i wojewódzkie urzędy pracy – pracownicy powiatowych i wojewódzkich urzędów pracy
6.	Propozycje kryteriów wyboru finansowanych operacji	<p>Kryteria:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ogólne – szczegółowe <p>Dokładne wskazanie kryteriów wyboru finansowanych operacji nastąpi w Planie działania, przygotowywanym przez IP dla każdego Priorytetu.</p>
Opis systemu wyboru projektów:		
7.	Instytucja odpowiedzialna za wybór projektów	Instytucja wskazana przez samorząd województwa (pełna lista instytucji wraz z danymi teleadresowymi zostanie opublikowana w załączniku)
	Tryb dokonywania wyboru projektów	projekty konkursowe
	Procedura oceny merytorycznej wniosku o dofinansowanie	Informacje na temat procedury zawarte są w rozdziale I (pkt 5.) <i>Opis systemu wyboru projektów w ramach PO Kapitał Ludzki.</i>
	Instytucja odpowiedzialna za wydanie ostatecznej decyzji w sprawie dofinansowania projektu i podpisanie umowy/decyzji o przyznaniu wsparcia dla projektu	Instytucja wskazana przez samorząd województwa (pełna lista instytucji wraz z danymi teleadresowymi zostanie opublikowana w załączniku)
	Procedura odwoławcza	Instytucja wskazana przez samorząd województwa (pełna lista instytucji wraz z danymi teleadresowymi zostanie opublikowana w załączniku)

Poddziałanie 6.1.3 Poprawa zdolności do zatrudnienia oraz podnoszenie poziomu aktywności zawodowej osób bezrobotnych - projekty systemowe

1.	Typ realizowanych operacji (projektów)	<p>Instrumenty i usługi wymienione w ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2008 r. Nr 69, poz. 415, z późn. zm.), finansowane ze środków Funduszu Pracy, obejmujące następujące formy wsparcia:</p> <ul style="list-style-type: none"> – szkolenia, – staże, – przygotowanie zawodowe dorosłych, – prace interwencyjne – wyposażenie i doposażenie stanowiska pracy, – przyznanie jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej, w tym pomoc prawną, konsultacje i doradztwo związane z podjęciem działalności gospodarczej.
2.	Zakres stosowania cross-financingu	Zgodnie z zapisami <i>Wytycznych w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.</i>
3.	Kategoria interwencji funduszy strukturalnych (priority theme dimension)	66, 67, 68, 69
4.	Typ beneficjentów	powiatowe urzędy pracy
5.	Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy)	Osoby zarejestrowane w Powiatowym Urzędzie Pracy jako bezrobotne, w tym w szczególności osoby znajdujące się w szczególnej sytuacji na rynku pracy, wymienione w art. 49 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. Nr 99, poz. 1001, z późn. zm.).
6.	Propozycje kryteriów wyboru finansowanych operacji	<p>Kryteria:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ogólne – szczegółowe <p>Dokładne wskazanie kryteriów wyboru finansowanych operacji nastąpi w Planie działania, przygotowywanym przez IP dla każdego Priorytetu.</p>
7.	Opis systemu wyboru projektów:	

Instytucja odpowiedzialna za wybór projektów	Instytucja wskazana przez samorząd województwa (pełna lista instytucji wraz z danymi teleadresowymi zostanie opublikowana w załączniku)
Tryb dokonywania wyboru projektów	projekty systemowe
Procedura oceny merytorycznej wniosku o dofinansowanie	Informacje na temat procedury zawarte są w rozdziale I (pkt 5.) <i>Opis systemu wyboru projektów w ramach PO Kapitał Ludzki.</i>
Instytucja odpowiedzialna za wydanie ostatecznej decyzji w sprawie dofinansowania projektu i podpisanie umowy/decyzji o przyznaniu wsparcia dla projektu	Instytucja wskazana przez samorząd województwa (pełna lista instytucji wraz z danymi teleadresowymi zostanie opublikowana w załączniku)
Procedura odwoławcza	nie dotyczy

6.2 WSPARCIE ORAZ PROMOCJA PRZEDSIĘBIORCZOŚCI I SAMOZATRUDNIENIA

1.	Nazwa programu operacyjnego	Program Operacyjny Kapitał Ludzki
2.	Nazwa i numer priorytetu	Priorytet VI Rynek pracy otwarty dla wszystkich
3.	Nazwa Funduszu	Europejski Fundusz Społeczny
4.	Instytucja Zarządzająca	Minister właściwy ds. rozwoju regionalnego - Departament Zarządzania Europejskim Funduszem Społecznym
5.	Instytucja Pośrednicząca	Instytucja wskazana przez samorząd województwa (pełna lista instytucji wraz z danymi teleadresowymi zostanie opublikowana w załączniku)
6.	Instytucja Certyfikująca	Minister właściwy ds. rozwoju regionalnego - Departament Instytucji Certyfikującej
7.	Instytucja pośrednicząca w certyfikacji	nie dotyczy
8.	Instytucja odpowiedzialna za otrzymywanie płatności dokonywanych przez KE	Minister właściwy do spraw finansów publicznych
9.	Forma pomocy (form of finance)	Pomoc bezzwrotna – 01 Pomoc (<i>pożyczka, dotacja na spłatę oprocentowania, gwarancje</i>) – 02
10.	Wymiar terytorialny (territory type)	00, 05 (obszary wiejskie)
11.	Obszar działalności gospodarczej (economic activity)	nie dotyczy - 00
12.	Zasięg terytorialny NUTS (location)	NUTS2 – PL11, PL12, PL21, PL22, PL31, PL32, PL33, PL34, PL41, PL42 PL43,, PL51, PL52, PL61, PL62, PL63
13.	Instytucja Wdrażająca (Instytucja Pośrednicząca II stopnia)	Instytucja wskazana przez samorząd województwa (pełna lista instytucji wraz z danymi teleadresowymi zostanie opublikowana w załączniku)
14.	Instytucja odpowiedzialna za dokonywanie płatności na rzecz beneficjentów	Instytucja wskazana przez samorząd województwa (pełna lista instytucji wraz z danymi teleadresowymi zostanie opublikowana w

		załączniku)
15.	Nazwa i numer działania	Działanie 6.2. Wsparcie oraz promocja przedsiębiorczości i samozatrudnienia
16.	Cel i uzasadnienie działania	<p>Cel Działania: Promocja oraz wspieranie inicjatyw i rozwiązań zmierzających do tworzenia nowych miejsc pracy oraz budowy postaw kreatywnych, służących rozwojowi przedsiębiorczości i samozatrudnienia.</p> <p>Uzasadnienie Działania: Rozwój przedsiębiorczości stanowi jedną z form skutecznego przeciwdziałania bezrobociu, podnoszenia poziomu aktywności zawodowej społeczeństwa, a także stymulowania rozwoju ekonomicznego i społecznego regionów. Jednocześnie, z prowadzonych badań i analiz wynika, iż problem dostępu do kapitału stanowi główną barierę w wejściu na rynek dla osób planujących rozpoczęcie własnej działalności gospodarczej. Efektywność udzielanego wsparcia uzależniona jest również w dużej mierze od dywersyfikacji dostępnych instrumentów oraz źródeł finansowania, a także od dostosowania form wsparcia do potrzeb poszczególnych grup docelowych. Istotnym elementem wsparcia jest zatem wyposażenie uczestników projektu w niezbędną wiedzę i kompetencję z zakresu przedsiębiorczości zarówno na etapie zakładania działalności gospodarczej, jak również w początkowym okresie jej funkcjonowania.</p> <p>Pomoc o charakterze bezzwrotnym powinna być skierowana w pierwszej kolejności do osób znajdujących się w szczególnie niekorzystnej sytuacji na rynku pracy, w tym zwłaszcza do osób długotrwale bezrobotnych, osób do 25 roku życia, niepełnosprawnych, osób bez kwalifikacji zawodowych, a także osób po 50 roku życia, które nie mają możliwości zaciągania kredytów w bankach komercyjnych na powszechnie dostępnych warunkach rynkowych. Z kolei pomoc zwrotna udzielana w postaci preferencyjnych pożyczek powinna być skierowana do pozostałych odbiorców, w tym zwłaszcza do osób pracujących, a także do pracowników naukowych, studentów i absolwentów planujących założyć własną działalność gospodarczą typu spin off lub spin out, polegającą na komercjalizacji wiedzy naukowej i technologii.</p>
17.	Kwalifikowalność wydatków w	Kryteria kwalifikowalności wydatków są zgodne z

	ramach działania	<i>Wytycznymi w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach PO KL oraz Notą wyjaśniającą w zakresie instrumentów inżynierii finansowej zgodnie z artykułem 44 Rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 (COCOF 10-0014/04)</i>
18.	Alokacja finansowa na działanie	542 856 168 Euro
19.	Wkład ze środków unijnych	461 427 743 Euro
20.	Wkład ze środków publicznych krajowych	81 428 425 Euro
21.	Przewidywana wielkość środków prywatnych	0 Euro
22.	Udział środków UE w wydatkach kwalifikowanych stanowiących podstawę certyfikacji na poziomie projektu, tj. w publicznych wydatkach kwalifikowalnych (%)	85%
23.	Pomoc publiczna	Tam gdzie ma zastosowanie: – Pomoc de minimis: Rozporządzenie Komisji (WE) NR 1998/2006 z dnia 15 grudnia 2006 r. w sprawie stosowania art. 87 i 88 Traktatu do pomocy de minimis (Dz. Urz. UE L 379, z 28.12.2006 r., str. 5) Podstawą prawną udzielania pomocy publicznej i pomocy <i>de minimis</i> jest <i>rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 15 grudnia 2010 r. w sprawie udzielania pomocy publicznej w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki</i> (Dz. U. Nr 239, poz. 1598, z późn. zm.)
24.	Minimalny wkład własny beneficjenta (%)	Do określenia przez IP
25.	Dzień rozpoczęcia kwalifikowalności wydatków	12 grudnia 2006 r. – jeżeli IP nie określi terminu późniejszego W przypadku typu operacji nr (2) kwalifikowalność wydatków jest możliwa od dnia 30 czerwca 2011 r., a zawieranie umów o dofinansowanie od dnia 1 stycznia 2012 r.
26.	Minimalna/maksymalna wartość projektu	minimum 50 tys. zł – jeżeli IP nie określi inaczej
27.	Forma płatności	zgodnie z <i>Zasadami finansowania PO KL</i>

28.	Wysokość udziału cross-financingu (%)	do 10%
29.	Wskaźniki realizacji Działania	<ul style="list-style-type: none"> - Liczba osób, które uzyskały środki na podjęcie działalności gospodarczej (ogółem/k/m), w tym: <ul style="list-style-type: none"> a) liczba osób, które otrzymały bezzwrotne dotacje (ogółem/k/m), w tym: <ul style="list-style-type: none"> - liczba osób w wieku 15-24 lata (ogółem/k/m) - liczba osób znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy (ogółem/k/m) <ul style="list-style-type: none"> - w tym liczba osób niepełnosprawnych(ogółem/k/m) - w tym liczba osób długotrwale bezrobotnych (ogółem/k/m) - w tym liczba osób z terenów wiejskich(ogółem/k/m) - liczba osób w wieku 50-64 lata (ogółem/k/m) b) liczba osób, które skorzystały z instrumentów zwrotnych (ogółem/k/m) - Liczba osób, które zakończyły udział w projektach realizowanych w ramach Działania (ogółem/k/m), w tym: <ul style="list-style-type: none"> - liczba osób w wieku 15-24 lata (ogółem/k/m) - liczba osób w wieku 15-24 lata (ogółem/k/m) zamieszkujących obszary wiejskie - liczba osób znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy (ogółem/k/m) <ul style="list-style-type: none"> - w tym liczba osób niepełnosprawnych (ogółem/k/m) - w tym liczba osób długotrwale bezrobotnych (ogółem/k/m) - w tym liczba osób z terenów wiejskich (ogółem/k/m) - liczba osób w wieku 50-64 lata (ogółem/k/m) - liczba osób, które zostały objęte

		Indywidualnym Planem Działania (ogółem/k/m) Liczba utworzonych miejsc pracy w ramach udzielonych z EFS środków na podjęcie działalności gospodarczej
30.		–

Projekty konkursowe

1.	Typ realizowanych operacji (projektów)	<ul style="list-style-type: none"> – Bezzwrotne wsparcie dla osób zamierzających rozpocząć prowadzenie działalności gospodarczej (w tym na założenie spółdzielni lub spółdzielni socjalnej) obejmujące: <ul style="list-style-type: none"> - doradztwo (indywidualne i grupowe) oraz szkolenia umożliwiające uzyskanie wiedzy i umiejętności niezbędnych do podjęcia i prowadzenia działalności gospodarczej - przyznanie środków finansowych na rozwój przedsiębiorczości (w tym w formie spółdzielni lub spółdzielni socjalnej – o ile wszyscy członkowie są osobami, które rozpoczęły prowadzenie działalności w wyniku uczestnictwa w projekcie), do wysokości 40 tys. zł na osobę (lub 20 tys. zł na osobę w przypadku spółdzielni lub spółdzielni socjalnej)⁴³ - wsparcie pomostowe udzielane w okresie do 6 / do 12 miesięcy od dnia zawarcia umowy o udzielenie wsparcia pomostowego, obejmujące a) finansowe wsparcie pomostowe wypłacane miesięcznie w kwocie do wysokości minimalnego wynagrodzenia obowiązującego na dzień zawarcia umowy o udzielenie wsparcia pomostowego b) szkolenia i doradztwo w zakresie efektywnego wykorzystania dotacji
----	--	--

⁴³ Beneficjent ma obowiązek monitorowania prawidłowości wydatkowania środków na rozwój przedsiębiorczości przyznanych uczestnikowi projektu w okresie 12 miesięcy od dnia zarejestrowania działalności gospodarczej. Uczestnik projektu, który otrzymał środki finansowe na rozwój przedsiębiorczości (w tym na założenie spółdzielni lub spółdzielni socjalnej) ma obowiązek dokonania zwrotu otrzymanych środków wraz z należnymi odsetkami, jeżeli prowadził działalność gospodarczą lub był członkiem spółdzielni lub spółdzielni socjalnej przez okres krótszy niż 12 miesięcy lub gdy z winy uczestnika projektu zostały naruszone inne warunki umowy, w tym zwłaszcza dotyczące przeznaczenia tych środków.

		<p>(wyłącznie dla osób, które rozpoczęły działalność w ramach danego projektu)⁴⁴ (1)</p> <p>– Wsparcie dla osób zamierzających rozpocząć prowadzenie działalności gospodarczej (w tym w formie innowacyjnej przedsiębiorczości akademickiej, polegającej na komercjalizacji wiedzy naukowej i technologii) obejmujące:</p> <ul style="list-style-type: none"> - przyznanie jednorazowej pożyczki na rozpoczęcie działalności gospodarczej do wysokości 50 tys. zł na osobę⁴⁵ - doradztwo (indywidualne i grupowe) oraz szkolenia umożliwiające uzyskanie wiedzy i umiejętności niezbędnych do podjęcia i prowadzenia działalności gospodarczej dla osób rozpoczynających działalność w ramach danego projektu (2)
2.	Zakres stosowania cross-financingu	Zgodnie z zapisami <i>Wytycznych w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.</i>
3.	Kategoria interwencji funduszy strukturalnych (priority theme dimension)	68
4.	Typ beneficjentów	W przypadku wsparcia bezzwrotnego: wszystkie podmioty - z wyłączeniem osób fizycznych (nie dotyczy osób prowadzących działalność

⁴⁴ Podstawowe wsparcie pomostowe przyznawane jest na wniosek uczestnika projektu składany do beneficjenta oraz wypłacane przez okres do 6 miesięcy od dnia zawarcia umowy o udzielenie wsparcia pomostowego. W uzasadnionych przypadkach oraz na wniosek uczestnika projektu składany do beneficjenta dopuszczalne jest przedłużenie wypłaty wsparcia pomostowego do 12 miesięcy od dnia zawarcia umowy o udzielenie wsparcia pomostowego. Beneficjent może w uzasadnionych przypadkach wyrazić zgodę na pokrycie wydatków ponoszonych przez uczestnika projektu w okresie od dnia rejestracji działalności do dnia zawarcia umowy o udzielenie wsparcia pomostowego.

⁴⁵ Beneficjent ma obowiązek monitorowania prawidłowości wydatkowania środków przyznanych w formie pożyczki uczestnikowi projektu w okresie 12 miesięcy od dnia zarejestrowania działalności gospodarczej. W przypadku, gdy uczestnik projektu zakończy lub zawiesi prowadzenie działalności gospodarczej przed upływem okresu 12 miesięcy od dnia zawarcia umowy o przyznanie środków finansowych, pośrednik finansowy udzielający pożyczki ma możliwość naliczenia odsetek w stosunku do zaległej kwoty pożyczki zgodnie z wartością rynkową, wyliczaną na podstawie stóp referencyjnych ustalonych zgodnie z komunikatem Komisji w sprawie zmiany metody ustalania stóp referencyjnych i dyskontowych (Dz. Urz. UE C 14 z 19.01.2008, str. 6) - przy czym do okresu prowadzenia działalności gospodarczej zalicza się przerwy w jej prowadzeniu z powodu choroby lub korzystania ze świadczenia rehabilitacyjnego.

		<p>gospodarczą lub oświatową na podstawie przepisów odrębnych)⁴⁶</p> <p>W przypadku typu operacji nr (2): podmioty zarządzające instrumentami inżynierii finansowej w rozumieniu art. 2 pkt 3a rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 15 grudnia 2010 r. w sprawie udzielania pomocy publicznej w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki (Dz. U. z 2010 r. Nr 239, poz. 1598, z późn. zm.), w szczególności:</p> <ul style="list-style-type: none"> – banki krajowe, banki zagraniczne, instytucje kredytowe lub instytucje finansowe, – banki spółdzielcze, – podmioty, które nie działają w celu osiągnięcia zysku lub przeznaczają zyski na cele statutowe służące tworzeniu korzystnych warunków dla rozwoju przedsiębiorczości przez udzielanie pożyczek, – konsorcja powyższych podmiotów.
5.	Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy)	<ul style="list-style-type: none"> – osoby fizyczne zamierzające rozpocząć prowadzenie działalności gospodarczej, z wyłączeniem osób zarejestrowanych w Ewidencji Działalności Gospodarczej, Krajowym Rejestrze Sądowym, Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej lub prowadzących działalność na podstawie odrębnych przepisów (w tym m.in. działalność adwokacką, komorniczą lub oświatową) w okresie 12 miesięcy poprzedzających dzień przystąpienia do projektu⁴⁷
6.	Propozycje kryteriów wyboru finansowanych operacji	<p>Kryteria:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ogólne – szczegółowe <p>Dokładne wskazanie kryteriów wyboru finansowanych operacji nastąpi w Planie działania,</p>

⁴⁶ W tym powiatowe urzędy pracy - w zakresie zgodnym z przepisami ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2008 r. Nr 69, poz. 415, z późn. zm.) – w odniesieniu do kwot, stawek, form wsparcia (usługi i instrumenty rynku pracy) oraz grupy docelowej (osoby bezrobotne zarejestrowane we właściwym dla miejsca zameldowania stałego lub czasowego powiatowym urzędzie pracy).

⁴⁷ Uczestnik projektu ubiegający się o przyznanie środków finansowych na rozwój przedsiębiorczości w ramach Działania 6.2 PO KL jest zobowiązany do złożenia oświadczenia o niekorzystaniu równoległe z innymi środkami publicznymi, w tym zwłaszcza ze środków Funduszu Pracy, PFRON oraz środków oferowanych w ramach PO KL na pokrycie tych samych wydatków związanych z podjęciem oraz prowadzeniem działalności gospodarczej bądź też założeniem spółdzielni lub spółdzielni socjalnej.

		przygotowywanym przez IP dla każdego Priorytetu. Kryteria wyboru projektów określają przyporządkowanie grup docelowych do poszczególnych form wsparcia (wsparcie bezwrotne oraz pożyczki) – w zależności od sytuacji danej grupy na rynku pracy – przy czym z pomocy bezwrotnej powinny korzystać w pierwszej kolejności osoby znajdujące się w szczególnie niekorzystnej sytuacji na rynku pracy.
7.	Opis systemu wyboru projektów:	
	Instytucja odpowiedzialna za wybór projektów	Instytucja wskazana przez samorząd województwa (pełna lista instytucji wraz z danymi teleadresowymi zostanie opublikowana w załączniku)
	Tryb dokonywania wyboru projektów	projekty konkursowe
	Procedura oceny merytorycznej wniosku o dofinansowanie	Informacje na temat procedury zawarte są w rozdziale I (pkt 5.) <i>Opis systemu wyboru projektów w ramach PO Kapitał Ludzki.</i>
	Instytucja odpowiedzialna za wydanie ostatecznej decyzji w sprawie dofinansowania projektu i podpisanie umowy/decyzji o przyznaniu wsparcia dla projektu	Instytucja wskazana przez samorząd województwa (pełna lista instytucji wraz z danymi teleadresowymi zostanie opublikowana w załączniku)
	Procedura odwoławcza	Instytucja wskazana przez samorząd województwa (pełna lista instytucji wraz z danymi teleadresowymi zostanie opublikowana w załączniku)

6.3. INICJATYWY LOKALNE NA RZECZ PODNOSZENIA POZIOMU AKTYWNOŚCI ZAWODOWEJ NA OBSZARACH WIEJSKICH⁴⁸

⁴⁸ Realizacja Działania nie będzie kontynuowana od 1 stycznia 2012 r. Kwalifikowalność wydatków w ramach tego Działania jest możliwa jedynie w przypadku projektów zatwierdzonych do realizacji na podstawie wniosków o dofinansowanie złożonych do dnia 31 grudnia 2011 r., przy czym wydatki w ramach projektu mogą być ponoszone do końca okresu kwalifikowalności określonego dla programu.

Indykatywny podział alokacji finansowej w ramach Priorytetu VI

DZIAŁANIE	Alokacja (euro)		
	Ogółem	EFS	Środki krajowe
Działanie 6.1 <i>POPRAWA DOSTĘPU DO ZATRUDNIENIA ORAZ WSPIERANIE AKTYWNOŚCI ZAWODOWEJ W REGIONIE</i>	1 868 493 371	1 588 219 365	280 274 006
w tym Poddziałanie 6.1.1 <i>Wspieranie osób pozostających bez zatrudnienia na regionalnym rynku pracy</i>	419 966 021	356 971 118	62 994 903
w tym Poddziałanie 6.1.2 <i>Wspieranie powiatowych i wojewódzkich urzędów pracy w realizacji zadań na rzecz aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych w regionie</i>	98 097 836	83 383 161	14 714 675
w tym Poddziałanie 6.1.3 <i>Poprawa zdolności do zatrudnienia oraz podnoszenie poziomu aktywności zawodowej osób bezrobotnych</i>	1 350 429 514	1 147 865 086	202 564 428
Działanie 6.2 <i>WSPARCIE ORAZ PROMOCJA PRZEDSIĘBIORCZOŚCI I SAMOZATRUDNIENIA</i>	542 856 168	461 427 743	81 428 425
Działanie 6.3 <i>INICJATYWY LOKALNE NA RZECZ PODNOSZENIA POZIOMU AKTYWNOŚCI ZAWODOWEJ NA OBSZRACH WIEJSKICH</i>	16 554 583	14 071 396	2 483 187
OGÓŁEM PRIORYTET VI	2 427 904 122	2 063 718 504	364 185 618

Priorytet VII
PROMOCJA INTEGRACJI
SPOŁECZNEJ

PRIORYTET VII

PROMOCJA INTEGRACJI SPOŁECZNEJ

Opis Priorytetu VII

Przedstawiona w diagnozie charakterystyka obszaru integracji społecznej w Polsce, wskazuje, że ryzyko wykluczenia i sfera ubóstwa dotyczy przede wszystkim rodzin, których członkowie wywodzą się z grup znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy i borykają z problemem bezrobocia. Dlatego też niezbędne są działania ukierunkowane przede wszystkim na zwiększenie szans w znalezieniu zatrudnienia przez wspomniane grupy, wyrównywanie deficytów wynikających z braku dostępu do określonych dóbr i usług, braku posiadanych kwalifikacji czy też z innych czynników powodujących ograniczenie szans określonych grup społecznych na równoprawny z większością społeczeństwa udział w życiu rodzinnym, społecznym i zawodowym.

Ważnym elementem wsparcia w ramach Priorytetu będzie eliminowanie różnego rodzaju barier (organizacyjnych, prawnych czy psychologicznych), na jakie napotykać osoby zagrożone wykluczeniem społecznym, borykające się z problemem dyskryminacji na rynku pracy. Problem ten dotyczy przede wszystkim osób niepełnosprawnych, długotrwale bezrobotnych czy opuszczających placówki wychowawcze i penitencjarne oraz kobiet, postrzeganych w sposób stereotypowy przez pracodawców i otoczenie społeczne jako pracownicy mniej dyspozycyjni oraz mobilni zawodowo. Ponieważ niektóre grupy zagrożone wykluczeniem społecznym mogą być wspierane zarówno przez instytucje pomocy społecznej, jak również przez publiczne służby zatrudnienia, przyjęto założenie, że osoby, które korzystają z usług systemu pomocy społecznej, będą otrzymywały wsparcie za jego pośrednictwem, natomiast pomoc w readaptacji zawodowej i dostępie do rynku pracy wobec tych osób, które nie są klientami pomocy społecznej świadczyć będą instytucje rynku pracy. Istotne jest również tworzenie warunków sprzyjających rozwojowi adaptacyjnych form zatrudnienia, w tym w sektorze ekonomii społecznej, która łącząc cele społeczne z ekonomicznymi, stanowi skuteczny instrument aktywizacji osób doświadczających trudności związanych z wejściem i utrzymaniem się na rynku pracy. W tym kontekście kluczowe znaczenie ma wspieranie przedsiębiorczości społecznej i podmiotów działających na rzecz jej rozwoju, m.in. poprzez doradztwo, szkolenia oraz usługi finansowo-legislacyjne. Wsparcie w ramach Priorytetu będzie zatem przeznaczone nie tylko dla podmiotów ekonomii społecznej, ale również dla instytucji powołanych do jej wspierania, które poprzez dostarczanie niezbędnej wiedzy i doświadczenia w zakresie zasad prowadzenia działalności gospodarczej, zarządzania zasobami ludzkimi czy stosowania przepisów prawnych, umożliwiają rozwój i funkcjonowanie gospodarki społecznej.

Ponadto szczególny nacisk w ramach Priorytetu położono na realizację wsparcia na rzecz mieszkańców obszarów wiejskich, gdzie poziom rozwoju społeczno-gospodarczego jest znacznie niższy niż w ośrodkach zurbanizowanych, w wyniku czego występują liczne bariery nie tylko w dostępie do infrastruktury, lecz również w możliwościach podnoszenia kwalifikacji czy korzystania z usług społecznych. W związku z tym, poprzez system małych grantów finansowych wspierane są inicjatywy ukierunkowane na podnoszenie zdolności do zatrudnienia, zwiększenie mobilności i aktywności społecznej mieszkańców i rozwój lokalnych inicjatyw na obszarach wiejskich, w celu zmniejszenia różnicowań pomiędzy tymi obszarami a ośrodkami miejskimi. Ze względu na osiągnięcie zamierzonych celów mierzalnych, w wyniku przeglądu śródkresowego wsparcie oddolnych inicjatyw na obszarach wiejskich nie będzie kontynuowane. Szczególny nacisk położony zostanie

natomiast na pomoc osobom niepełnosprawnym w zakresie ich aktywizacji zawodowej i społecznej.

Istotnym czynnikiem, wzmacniającym budowę otoczenia sprzyjającego aktywności zawodowej jest również upowszechnianie dialogu społecznego, partnerstwa lokalnego oraz współpracy na rzecz rozwoju zasobów ludzkich na poziomie regionalnym i lokalnym m.in. poprzez budowanie relacji partnerskich w procesie programowania, realizacji i oceny lokalnych strategii polityki społecznej.

W celu zapewnienia właściwych warunków dla realizacji przez instytucje pomocy i integracji społecznej zadań z zakresu aktywnej integracji, niezbędne jest stworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji ich kadr i potencjału organizacyjnego powiązanego ściśle ze specyfiką realizowanych przez nie zadań, m.in. poprzez szkolenia i kursy oraz upowszechnianie pracy socjalnej i aktywnej integracji w środowiskach lokalnych. W wyniku zmian wprowadzonych w ramach przeglądu śródkresowego całość wsparcia związanego z podnoszeniem kwalifikacji i kompetencji pracowników instytucji pomocy i integracji społecznej, zarówno w formach szkolnych (np. studia I i II stopnia, studia podyplomowe i doktoranckie), jak i pozaszkolnych (m.in. szkolenia, doradztwo), będzie realizowane w ramach Priorytetu VII. Wsparcie to będzie ukierunkowane na dostarczenie konkretnych umiejętności, wynikających ze specyfiki pracy z poszczególnymi grupami docelowymi zagrożonymi wykluczeniem społecznym, umożliwiającym ich efektywną integrację zawodową i społeczną. Jednocześnie ramach Priorytetu VII nie będą realizowane działania dotyczące podnoszenia kwalifikacji i kompetencji kadr w zakresie nowych standardów usług świadczonych przez instytucje pomocy i integracji społecznej, gdyż działania te będą realizowane w ramach komponentu centralnego w Priorytecie I.

Odpowiednie projekty realizowane w ramach działań Priorytetu VII powinny przyczyniać się do osiągnięcia odpowiednich efektów realizacji określonych dla Priorytetu VII:

1. Objęcia 15% klientów instytucji pomocy społecznej (którzy jednocześnie: są w wieku aktywności zawodowej, nie pracują i korzystają z pomocy społecznej) działaniami aktywnej integracji.
2. Objęcia 10% klientów instytucji pomocy społecznej (w wieku aktywności zawodowej) kontraktami socjalnymi.
3. Objęcia 100% pracowników instytucji pomocy i integracji społecznej (bezpośrednio zajmujących się aktywną integracją) szkoleniami i innymi formami podnoszenia kwalifikacji.
4. Zapewnienia funkcjonowania instytucji wspierających ekonomię społeczną (przynajmniej dwie w każdym województwie), które otrzymały wsparcie ze środków EFS.
5. Osiągnięcie minimum 30% udziału przychodów własnych w ogólnej wartości przychodów jednostek ekonomii społecznej, które otrzymały dofinansowanie w ramach Priorytetu.
6. Objęcia 149 tys. osób zagrożonych wykluczeniem społecznym aktywizacją zawodową i społeczną w ramach Priorytetu.
7. Wzmocnienia potencjału sektora ekonomii społecznej poprzez wsparcie 300 podmiotów ekonomii społecznej.

7.1 ROZWÓJ I UPOWSZECHNIENIE AKTYWNEJ INTEGRACJI

1.	Nazwa programu operacyjnego	Program Operacyjny Kapitał Ludzki
2.	Nazwa i numer priorytetu	Priorytet VII Promocja integracji społecznej
3.	Nazwa Funduszu	Europejski Fundusz Społeczny
4.	Instytucja Zarządzająca	Minister właściwy ds. rozwoju regionalnego - Departament Zarządzania Europejskim Funduszem Społecznym
5.	Instytucja Pośrednicząca	Instytucja wskazana przez samorząd województwa (pełna lista instytucji wraz z danymi teled adresowymi zostanie opublikowana w załączniku)
6.	Instytucja Certyfikująca	Minister właściwy ds. rozwoju regionalnego - Departament Instytucji Certyfikującej
7.	Instytucja pośrednicząca w certyfikacji	nie dotyczy
8.	Instytucja odpowiedzialna za otrzymywanie płatności dokonywanych przez KE	Minister właściwy do spraw finansów publicznych
9.	Forma pomocy (form of finance)	Pomoc bezzwrotna – 01
10.	Wymiar terytorialny (territory type)	00, 05 (obszary wiejskie)
11.	Obszar działalności gospodarczej (economic activity)	nie dotyczy – 00
12.	Zasięg terytorialny NUTS (location)	NUTS2 – PL11, PL12, PL21, PL22, PL31, PL32, PL33, PL34, PL41, PL42 PL43,, PL51, PL52, PL61, PL62, PL63
13.	Instytucja Wdrażająca (Instytucja Pośrednicząca II stopnia)	nie dotyczy
14.	Instytucja odpowiedzialna za dokonywanie płatności na rzecz beneficjentów	Instytucja wskazana przez samorząd województwa (pełna lista instytucji wraz z danymi teled adresowymi zostanie opublikowana w załączniku)
15.	Nazwa i numer działania	Działanie 7.1 Rozwój i upowszechnienie aktywnej integracji

16.	Cel i uzasadnienie działania	<p>Cel Działania: Rozwijanie aktywnych form integracji społecznej i umożliwianie dostępu do nich osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym, oraz poprawa skuteczności funkcjonowania instytucji pomocy społecznej w regionie.</p> <p>Uzasadnienie Działania: Osoby zaliczone do grup zagrożonych wykluczeniem społecznym wymagają kompleksowego wsparcia i stworzenia niezbędnych warunków do integracji ze społeczeństwem. Możliwe jest to m.in. poprzez działania zmierzające do kształcenia umiejętności w zakresie pełnienia ról społecznych, wspierania samodzielności oraz zdobywania i aktualizacji kwalifikacji zawodowych. Wsparciem dla przemian na rynku pracy powinny być skuteczne i nowoczesne usługi, świadczone przez instytucje pomocy i integracji społecznej. Niezbędny w tym celu jest rozwój form i narzędzi aktywnej integracji zarówno w jej wymiarze zawodowym, społecznym jak i edukacyjnym czy zdrowotnym. Ponadto wobec zwiększonej liczby zadań z zakresu pomocy społecznej zmierzających do szerszego niż dotychczas wykorzystania aktywizacyjnych instrumentów wsparcia, konieczne jest wzmocnienie i doskonalenie kadr instytucji odpowiedzialnych za realizację tych działań. W szczególności dotyczy to pracowników ośrodków pomocy społecznej i powiatowych centrów pomocy rodzinie, zajmujących się pomocą osobom wykluczonym i prowadzących działania w ramach aktywnej integracji. Służyć temu powinny kompleksowo prowadzone szkolenia i inne formy podnoszenia kwalifikacji i aktualizowania wiedzy w zakresie aktywnych form integracji społecznej, realizowane w ramach projektów systemowych ROPS, zgodnie ze specyfiką i potrzebami regionalnymi w tym zakresie.</p>
17.	Kwalifikowalność wydatków w ramach działania	Kryteria kwalifikowalności wydatków są zgodne z <i>Wytocznymi w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach PO KL.</i>
18.	Alokacja finansowa na działanie	964 907 843 Euro
19.	Wkład ze środków unijnych	820 171 667 Euro
20.	Wkład ze środków publicznych krajowych	144 736 176 Euro

21.	Przewidywana wielkość środków prywatnych	0 Euro
22.	Udział środków UE w wydatkach kwalifikowanych stanowiących podstawę certyfikacji na poziomie projektu, tj. w publicznych wydatkach kwalifikowalnych (%)	85%
23.	Pomoc publiczna	<p>Tam gdzie ma zastosowanie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Rozporządzenie Komisji (WE) nr 1998/2006 z dnia 15 grudnia 2006 r. w sprawie stosowania art. 87 i 88 Traktatu do pomocy de minimis (Dz. Urz. UE L 379 z 28.12.2006, str. 5) – Rozporządzenie Komisji (WE) nr 800/2008 z dnia 6 sierpnia 2008 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne ze wspólnym rynkiem w zastosowaniu art. 87 i 88 Traktatu (ogólne rozporządzenie w sprawie wyłączeń blokowych) (Dz. Urz. UE L 214 z 09.08.2008, str. 3) <p>Podstawą prawną udzielania pomocy publicznej i pomocy <i>de minimis</i> jest rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 15 grudnia 2010 r. w sprawie udzielania pomocy publicznej w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki (Dz. U. z 2010 r. Nr 239, poz. 1598, z późn. zm.)</p>
24.	Minimalny wkład własny beneficjenta (%)	Do określenia przez IP.
25.	Dzień rozpoczęcia kwalifikowalności wydatków	<p>12 grudnia 2006 r. – jeżeli IP nie określi terminu późniejszego</p> <p>W przypadku typów operacji nr (2) i (5) w ramach Poddziałania 7.1.3 - kwalifikowalność wydatków jest możliwa od dnia 30 czerwca 2011 r., a zawieranie umów o dofinansowanie od dnia 1 stycznia 2012 r.</p>
26.	Minimalna/maksymalna wartość projektu	minimum 50 tys. zł – jeżeli IP nie określi inaczej
27.	Forma płatności	zgodnie z <i>Zasadami finansowania PO KL</i>
28.	Wysokość udziału cross-finansingu (%)	do 15 %
29.	Wskaźniki realizacji Działania	– Liczba klientów instytucji pomocy społecznej, którzy zakończyli udział w projektach dotyczących aktywnej integracji (ogółem/k/m),

		<p>w tym osoby z terenów wiejskich</p> <ul style="list-style-type: none"> - Liczba klientów instytucji pomocy społecznej objętych kontraktami socjalnymi w ramach realizowanych projektów (ogółem/k/m) - Liczba pracowników instytucji pomocy i integracji społecznej bezpośrednio zajmujących się aktywną integracją, którzy w wyniku wsparcia z EFS podnieśli swoje kwalifikacje (ogółem/k/m)
--	--	---

Poddziałanie 7.1.1 Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji przez ośrodki pomocy społecznej - projekty systemowe

1.	Typ realizowanych operacji (projektów)	<p>- Rozwój form aktywnej integracji oraz upowszechnianie aktywnej integracji i pracy socjalnej (1)</p> <p>Wsparcie realizowane zgodnie z „Zasadami przygotowania, realizacji i rozliczania projektów systemowych Ośrodków Pomocy Społecznej, Powiatowych Centrów Pomocy Rodzinie oraz Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013”</p>
2.	Zakres stosowania cross-financingu	Zgodnie z zapisami Wytocznych w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.
3.	Kategoria interwencji funduszy strukturalnych (priority theme dimension)	71, 66
4.	Typ beneficjentów	ośrodki pomocy społecznej
5.	Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy)	<p>- osoby spełniające łącznie trzy warunki:</p> <ul style="list-style-type: none"> - korzystanie ze świadczeń pomocy społecznej - wiek aktywności zawodowej (15-64 lata)⁴⁹ - niezatrudnieni lub zatrudnieni zagrożeni wykluczeniem społecznym z co najmniej jednego powodu spośród wskazanych w art. 7 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy

⁴⁹ Do wsparcia kwalifikują się również osoby w wieku powyżej 64 roku życia, o ile wsparcie adresowane do tej grupy osób jest ściśle powiązane z przygotowaniem tych osób do podjęcia zatrudnienia, a osoby te zadeklarują gotowość podjęcia zatrudnienia po zakończeniu udziału w projekcie.

		<p>społecznej (Dz. U. z 2004 r. Nr 64 poz. 593 z późn. zm.)⁵⁰</p> <ul style="list-style-type: none"> – otoczenie osób wykluczonych społecznie (w takim zakresie, w jakim jest to niezbędne dla wsparcia osób wykluczonych społecznie objętych wsparciem w ramach projektu) – jednostki organizacyjne pomocy społecznej i ich pracownicy, w tym asystenci rodziny (w zakresie upowszechniania pracy socjalnej)
6.	Propozycje kryteriów wyboru finansowanych operacji	<p>Kryteria:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ogólne – szczegółowe <p>Dokładne wskazanie kryteriów wyboru finansowanych operacji nastąpi w Planie działania, przygotowywanym przez IP dla każdego Priorytetu.</p>
7.	Opis systemu wyboru projektów:	
	Instytucja odpowiedzialna za wybór projektów	Instytucja wskazana przez samorząd województwa (pełna lista instytucji wraz z danymi teleadresowymi zostanie opublikowana w załączniku)
	Tryb dokonywania wyboru projektów	projekty systemowe
	Procedura oceny merytorycznej wniosku o dofinansowanie	Informacje na temat procedury zawarte są w rozdziale I (pkt 5.) <i>Opis systemu wyboru projektów w ramach PO Kapitał Ludzki.</i>
	Instytucja odpowiedzialna za wydanie ostatecznej decyzji w sprawie dofinansowania projektu i podpisanie umowy/decyzji o przyznaniu wsparcia dla projektu	Instytucja wskazana przez samorząd województwa (pełna lista instytucji wraz z danymi teleadresowymi zostanie opublikowana w załączniku)
	Procedura odwoławcza	nie dotyczy

⁵⁰ W przypadku uchodźców, cudzoziemców posiadających zgodę na pobyt tolerowany, oraz cudzoziemców posiadających zezwolenie na osiedlenie się, zezwolenie na zamieszkanie na czas oznaczony, zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego WE lub objętych ochroną uzupełniającą, warunkiem zakwalifikowania jako uczestnika projektu jest złożenie oświadczenia o jednoczesnym niekorzystaniu z tych samych form wsparcia w ramach projektów współfinansowanych z Europejskiego Funduszu na rzecz Uchodźców.

Poddziałanie 7.1.2 Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji przez powiatowe centra pomocy rodzinie – projekty systemowe

1.	Typ realizowanych operacji (projektów)	<p>– Rozwój form aktywnej integracji oraz upowszechnianie aktywnej integracji i pracy socjalnej (1)</p> <p>Wsparcie realizowane zgodnie z „Zasadami przygotowania, realizacji i rozliczania projektów systemowych Ośrodków Pomocy Społecznej, Powiatowych Centrów Pomocy Rodzinie oraz Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013”</p>
2.	Zakres stosowania cross-financingu	Zgodnie z zapisami Wytycznych w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.
3.	Kategoria interwencji funduszy strukturalnych (priority theme dimension)	71, 70
4.	Typ beneficjentów	powiatowe centra pomocy rodzinie
5.	Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy)	<p>– osoby spełniające łącznie trzy warunki:</p> <ul style="list-style-type: none"> - korzystanie ze świadczeń pomocy społecznej; - wiek aktywności zawodowej (15-64 lata)⁵¹ - niezatrudnieni lub zatrudnieni zagrożeni wykluczeniem społecznym z co najmniej jednego powodu spośród wskazanych w art. 7 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2004 r. Nr 64 poz. 593 z późn. zm.)⁵² <p>– otoczenie osób wykluczonych społecznie (w takim zakresie, w jakim jest to niezbędne dla wsparcia osób wykluczonych społecznie objętych wsparciem w ramach projektu)</p> <p>– jednostki organizacyjne pomocy społecznej i ich pracownicy, w tym asystenci rodziny (w</p>

⁵¹ Do wsparcia kwalifikują się również osoby w wieku powyżej 64 roku życia, o ile wsparcie adresowane do tej grupy osób jest ściśle powiązane z przygotowaniem tych osób do podjęcia zatrudnienia, a osoby te zadeklarują gotowość podjęcia zatrudnienia po zakończeniu udziału w projekcie.

⁵² W przypadku uchodźców, cudzoziemców posiadających zgodę na pobyt tolerowany, oraz cudzoziemców posiadających zezwolenie na osiedlenie się, zezwolenie na zamieszkanie na czas oznaczony, zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego WE lub objętych ochroną uzupełniającą, warunkiem zakwalifikowania jako uczestnika projektu jest złożenie oświadczenia o jednoczesnym niekorzystaniu z tych samych form wsparcia w ramach projektów współfinansowanych z Europejskiego Funduszu na rzecz Uchodźców.

		zakresie upowszechniania pracy socjalnej)
6.	Propozycje kryteriów wyboru finansowanych operacji	<p>Kryteria:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ogólne – szczegółowe <p>Dokładne wskazanie kryteriów wyboru finansowanych operacji nastąpi w Planie działania, przygotowywanym przez IP dla każdego Priorytetu.</p>
7.	Opis systemu wyboru projektów:	
	Instytucja odpowiedzialna za wybór projektów	Instytucja wskazana przez samorząd województwa (pełna lista instytucji wraz z danymi teleadresowymi zostanie opublikowana w załączniku)
	Tryb dokonywania wyboru projektów	projekty systemowe
	Procedura oceny merytorycznej wniosku o dofinansowanie	Informacje na temat procedury zawarte są w rozdziale I (pkt 5.) <i>Opis systemu wyboru projektów w ramach PO Kapitał Ludzki.</i>
	Instytucja odpowiedzialna za wydanie ostatecznej decyzji w sprawie dofinansowania projektu i podpisanie umowy/decyzji o przyznaniu wsparcia dla projektu	Instytucja wskazana przez samorząd województwa (pełna lista instytucji wraz z danymi teleadresowymi zostanie opublikowana w załączniku)
	Procedura odwoławcza	nie dotyczy

Poddziałanie 7.1.3 Podnoszenie kwalifikacji kadr pomocy i integracji społecznej – projekty systemowe

1.	Typ realizowanych operacji (projektów)	<ul style="list-style-type: none"> – szkolenia oraz specjalistyczne doradztwo dla kadr instytucji pomocy i integracji społecznej oraz kadr prowadzących pracę z rodziną, działających na terenie regionu, powiązane bezpośrednio z potrzebami oraz ze specyfiką realizowanych zadań, w szczególności dotyczące realizacji działań w zakresie aktywnej integracji i rozwoju pracy socjalnej (1) – studia, w tym: I i II stopnia, podyplomowe, doktoranckie, kursy zawodowe, w tym: I i II stopień specjalizacji w zawodzie pracownik socjalny (2)
----	--	--

	<ul style="list-style-type: none"> – organizowanie akcji i kampanii promocyjno – informacyjnych o zasięgu i charakterze regionalnym z zakresu stosowania aktywnych form integracji społecznej, przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu oraz z zakresu integracji społecznej i zawodowej osób wykluczonych społecznie i zagrożonych wykluczeniem społecznym (3) – rozwój dialogu, partnerstwa publiczno-społecznego i współpracy na rzecz przeciwdziałania zjawisku wykluczenia społecznego na poziomie regionalnym (4) – prowadzenie, publikowanie i upowszechnianie badań i analiz z zakresu polityki społecznej w regionie (w tym działań mających na celu przygotowanie i wdrażanie gminnych lub powiatowych strategii rozwiązywania problemów społecznych) powiązanych z konkretnymi działaniami wdrożeniowymi⁵³(5) – opracowanie, koordynacja realizacji, realizacja (w zakresie przewidzianym dla Poddziałania 7.1.3 PO KL) i monitoring wieloletniego regionalnego planu działań na rzecz promocji i upowszechnienia ekonomii społecznej oraz rozwoju instytucji sektora ekonomii społecznej i jej otoczenia w regionie (6) – realizacja wspólnych szkoleń dla kadr pomocy społecznej i kadr prowadzących pracę z rodziną oraz pracowników publicznych służb zatrudnienia w zakresie współdziałania tych instytucji na rzecz udzielania kompleksowego wsparcia osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym w celu ich aktywizacji społeczno-zawodowej (7) <p><i>Wsparcie realizowane zgodnie z „Zasadami przygotowania, realizacji i rozliczania projektów systemowych Ośrodków Pomocy Społecznej, Powiatowych Centrów Pomocy Rodzinie oraz Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w</i></p>
--	--

⁵³ Przez działania wdrożeniowe należy rozumieć w szczególności opracowanie nowych lub udoskonalenie istniejących narzędzi i metod aktywizacji społecznej, programów nauczania, a także rozwiązań organizacyjnych sprzyjających inkluzji społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Działaniem wdrożeniowym nie są natomiast konferencje, publikacje, wizyty studyjne, a także działania informacyjno-promocyjne, które nie przyczyniają się do efektywnego wykorzystania wyników prowadzonych badań.

		ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013”
2.	Zakres stosowania cross-financingu	Zgodnie z zapisami Wytycznych w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.
3.	Kategoria interwencji funduszy strukturalnych (priority theme dimension)	65
4.	Typ beneficjentów	regionalne ośrodki polityki społecznej
5.	Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy)	<ul style="list-style-type: none"> – pracownicy i wolontariusze instytucji pomocy i integracji społecznej (zgodnie z definicją określoną w słowniczku terminologicznym) realizujący działania w zakresie aktywnej integracji – pracownicy samorządu terytorialnego, bezpośrednio obsługujący gminne i powiatowe jednostki organizacyjne pomocy społecznej w zakresie realizacji ich zadań (np. pracownicy księgowości) – pracownicy publicznych służb zatrudnienia (w zakresie wspólnych działań partnerskich oraz w zakresie typu operacji 7) – przedstawiciele innych służb społecznych np. kuratorzy sądowi, policjanci, pracownicy urzędów pracy, pedagodzy, pielęgniarki środowiskowe, asystenci rodziny (w zakresie wspólnych szkoleń dotyczących udzielania kompleksowego wsparcia osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym w celu ich aktywizacji społeczno-zawodowej i/lub w zakresie organizacji i szkolenia wspólnych zespołów interdyscyplinarnych działających na rzecz osób wykluczonych) – przedstawiciele jednostek samorządu terytorialnego szczebla województwa, powiatu i gminy, przedsiębiorcy, media lokalne i regionalne (z zakresie typu operacji nr 5) – partnerzy społeczni i gospodarczy (w zakresie typów projektów nr 2, 3, 4, 5)
6.	Propozycje kryteriów wyboru finansowanych operacji	<p>Kryteria:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ogólne – szczegółowe <p>Dokładne wskazanie kryteriów wyboru</p>

		finansowanych operacji nastąpi w Planie działania, przygotowywanym przez IP dla każdego Priorytetu.
7.	Opis systemu wyboru projektów:	
	Instytucja odpowiedzialna za wybór projektów	Instytucja wskazana przez samorząd województwa (pełna lista instytucji wraz z danymi teleadresowymi zostanie opublikowana w załączniku)
	Tryb dokonywania wyboru projektów	projekty systemowe
	Procedura oceny merytorycznej wniosku o dofinansowanie	Informacje na temat procedury zawarte są w rozdziale I (pkt 5.) <i>Opis systemu wyboru projektów w ramach PO Kapitał Ludzki.</i>
	Instytucja odpowiedzialna za wydanie ostatecznej decyzji w sprawie dofinansowania projektu i podpisanie umowy/decyzji o przyznaniu wsparcia dla projektu	Instytucja wskazana przez samorząd województwa (pełna lista instytucji wraz z danymi teleadresowymi zostanie opublikowana w załączniku)
	Procedura odwoławcza	nie dotyczy

7.2 PRZECIWDZIAŁANIE WYKLUCZENIU I WZMOCNIENIE SEKTORA EKONOMII SPOŁECZNEJ

1.	Nazwa programu operacyjnego	Program Operacyjny Kapitał Ludzki
2.	Nazwa i numer priorytetu	Priorytet VII Promocja integracji społecznej
3.	Nazwa Funduszu	Europejski Fundusz Społeczny
4.	Institucja Zarządzająca	Minister właściwy ds. rozwoju regionalnego - Departament Zarządzania Europejskim Funduszem Społecznym
5.	Institucja Pośrednicząca	Institucja wskazana przez samorząd województwa (pełna lista instytucji wraz z danymi teleadresowymi zostanie opublikowana w załączniku)
6.	Institucja Certyfikująca	Minister właściwy ds. rozwoju regionalnego - Departament Institucji Certyfikującej
7.	Institucja pośrednicząca w certyfikacji	nie dotyczy
8.	Institucja odpowiedzialna za otrzymywanie płatności dokonywanych przez KE	Minister właściwy do spraw finansów publicznych
9.	Forma pomocy (form of finance)	Pomoc bezzwrotna – 01
10.	Wymiar terytorialny (territory type)	00, 05 (obszary wiejskie)
11.	Obszar działalności gospodarczej (economic activity)	nie dotyczy - 00
12.	Zasięg terytorialny NUTS (location)	NUTS2 – PL11, PL12, PL21, PL22, PL31, PL32, PL33, PL34, PL41, PL42 PL43,, PL51, PL52, PL61, PL62, PL63
13.	Institucja Wdrażająca (Institucja Pośrednicząca II stopnia)	Institucja wskazana przez samorząd województwa (pełna lista instytucji wraz z danymi teleadresowymi zostanie opublikowana w załączniku)
14.	Institucja odpowiedzialna za dokonywanie płatności na rzecz beneficjentów	Institucja wskazana przez samorząd województwa (pełna lista instytucji wraz z danymi teleadresowymi zostanie opublikowana w załączniku)
15.	Nazwa i numer działania	Działanie 7.2 Przeciwdziałanie wykluczeniu i wzmocnienie sektora ekonomii społecznej

16.	Cel i uzasadnienie działania	<p>Cel Działania: Poprawa dostępu do zatrudnienia osób zagrożonych wykluczeniem społecznym i rozwijanie sektora ekonomii społecznej.</p>
		<p>Uzasadnienie działania: Osoby zaliczone do grup zagrożonych wykluczeniem społecznym wymagają kompleksowego wsparcia i stworzenia niezbędnych warunków do integracji ze społeczeństwem. Możliwe jest to m.in. poprzez działania zmierzające do kształcenia umiejętności w zakresie pełnienia ról społecznych, wspierania samodzielności oraz zdobywania i aktualizacji kwalifikacji zawodowych. Jednym z elementów systemu wsparcia osób wykluczonych może być rozwijający się sektor ekonomii społecznej, instytucje integracji społecznej oraz wsparcie inicjatyw samoorganizacji i samopomocy wśród osób biernych zawodowo, czy dyskryminowanych na rynku pracy. W ramach Działania przewiduje się realizację projektów skierowanych bezpośrednio do osób i grup zagrożonych wykluczeniem społecznym (m. in. poprzez stworzenie możliwości zakładania i prowadzenia spółdzielni socjalnych), a także wzmacnianie podmiotów wspierających i realizujących usługi wobec podmiotów ekonomii społecznej oraz budowanie otoczenia sprzyjającego ich rozwojowi. W szczególności promowane będą inicjatywy partnerskie, wykorzystujące możliwości współpracy partnerów publicznych z organizacjami pozarządowymi.</p>
17.	Kwalifikowalność wydatków w ramach działania	Kryteria kwalifikowalności wydatków są zgodne z <i>Wytocznymi w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach PO KL.</i>
18.	Alokacja finansowa na działanie	548 867 638 Euro
19.	Wkład ze środków unijnych	466 537 492 Euro
20.	Wkład ze środków publicznych krajowych	82 330 146 Euro
21.	Przewidywana wielkość środków prywatnych	0 Euro
22.	Udział środków UE w wydatkach kwalifikowanych stanowiących podstawę certyfikacji na poziomie projektu, tj. w publicznych wydatkach	85%

	kwalikowalnych (%)	
23.	Pomoc publiczna	<p>Tam gdzie ma zastosowanie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Rozporządzenie Komisji (WE) nr 1998/2006 z dnia 15 grudnia 2006 r. w sprawie stosowania art. 87 i 88 Traktatu do pomocy de minimis (Dz. Urz. UE L 379 z 28.12.2006, str. 5) – Rozporządzenie Komisji (WE) nr 800/2008 z dnia 6 sierpnia 2008 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne ze wspólnym rynkiem w zastosowaniu art. 87 i 88 Traktatu (ogólne rozporządzenie w sprawie wyłączeń blokowych) (Dz. Urz. UE L 214 z 09.08.2008, str. 3) <p>Podstawą prawną udzielania pomocy publicznej i pomocy <i>de minimis</i> jest rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 15 grudnia 2010 r. w sprawie udzielania pomocy publicznej w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki (Dz. U. z 2010 r. Nr 239, poz. 1598, z późn. zm.)</p>
24.	Minimalny wkład własny beneficjenta (%)	Do określenia przez IP
25.	Dzień rozpoczęcia kwalifikowalności wydatków	12 grudnia 2006 r. – jeżeli IP nie określi terminu późniejszego
26.	Minimalna/maksymalna wartość projektu	minimum 50 tys. zł – jeżeli IP nie określi inaczej
27.	Forma płatności	zgodnie z <i>Zasadami finansowania PO KL</i>
28.	Wysokość udziału cross-finansingu (%)	do 15 %
29.	Wskaźniki realizacji Działania	<ul style="list-style-type: none"> – Liczba osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, które zakończyły udział w projekcie – Liczba instytucji wspierających ekonomię społeczną, które otrzymały wsparcie w ramach Działania, funkcjonujących co najmniej 2 lata po zakończeniu udziału w projekcie – Liczba podmiotów ekonomii społecznej, które otrzymały wsparcie z EFS za pośrednictwem instytucji wspierających ekonomię społeczną – Liczba podmiotów ekonomii społecznej utworzonych dzięki wsparciu z EFS – Liczba osób, które otrzymały wsparcie w ramach instytucji ekonomii społecznej (ogółem/k/m)

**Poddziałanie 7.2.1 Aktywizacja zawodowa i społeczna osób zagrożonych
wykluczeniem społecznym - projekty konkursowe**

1.	Typ realizowanych operacji (projektów)	<p>Projekty na rzecz integracji społeczno – zawodowej, obejmujące następujące typy realizowanych operacji⁵⁴:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wsparcie dla tworzenia i/lub działalności podmiotów integracji społecznej tj. centrów integracji społecznej, klubów integracji społecznej, zakładów aktywności zawodowej oraz podmiotów działających na rzecz aktywizacji społeczno-zawodowej (których podstawowym zadaniem nie jest działalność gospodarcza), z wyjątkiem warsztatów terapii zajęciowej (1) – działania prowadzące do poszukiwania i testowania długookresowych źródeł finansowania podmiotów integracji społecznej, wymienionych w typie operacji nr 1 (2) – kursy i szkolenia⁵⁵ umożliwiające nabycie, podniesienie lub zmianę kwalifikacji i kompetencji zawodowych oraz rozwijanie umiejętności i kompetencji społecznych, niezbędnych na rynku pracy (3) – staże, subsydiowane zatrudnienie i zajęcia reintegracji zawodowej u pracodawcy⁵⁶ (4) – poradnictwo psychologiczne, psychospołeczne, prowadzące do integracji społecznej i zawodowej (5) – rozwój nowych form i metod wsparcia
----	--	--

⁵⁴ W przypadku realizacji części zadań w projekcie przez podwykonawcę, wartość dodana projektu może zostać zwiększona poprzez zastosowanie przez beneficjenta projektu klauzul społecznych, o których mowa w art. 4 ustawy z dnia 7 maja 2009 r. o zmianie ustawy o spółdzielniach socjalnych oraz zmianie niektórych innych ustaw.

⁵⁵ Osobom uczestniczącym w szkoleniach lub kursach przysługuje stypendium w wysokości nie większej niż 120% zasiłku, o którym mowa w art. 72 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2008 r. Nr 69, poz. 415, z późn. zm.) pod warunkiem, że liczba godzin szkolenia lub kursu wynosi nie mniej niż 150 godzin miesięcznie – w przypadku niższego miesięcznego wymiaru godzin, wysokość stypendium ustala się proporcjonalnie, Właściwa IP/IP2 określi szczegółowe warunki odbywania szkolenia lub kursu, mając na uwadze zapewnienie właściwych warunków nabywania umiejętności przez uczestników projektu.

⁵⁶ Osobom uczestniczącym w stażu lub odbywającym zajęcia reintegracji zawodowej u pracodawcy przysługuje miesięczne stypendium w wysokości nie większej niż kwota minimalnego wynagrodzenia (właściwa IP/IP2 określi szczegółowe warunki odbywania stażu oraz zajęć reintegracji zawodowej u pracodawcy, mając na uwadze zapewnienie właściwych warunków nabywania umiejętności przez uczestników projektu).

		<p>indywidualnego i środowiskowego na rzecz integracji zawodowej i społecznej (w tym np. środowiskowej pracy socjalnej, centrów aktywizacji lokalnej, animacji lokalnej, streetworkingu, coachingu, treningu pracy) (6)</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozwój usług społecznych przewyższających indywidualne bariery w integracji społecznej w tym w powrocie na rynek pracy (7) - wsparcie tworzenia i działalności środowiskowych instytucji aktywizujących osoby niepełnosprawne, w tym zaburzone psychicznie (8) - promocja i wsparcie wolontariatu, w zakresie integracji osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym (9) - wsparcie dla tworzenia i funkcjonowania pozaszkolnych form integracji społecznej młodzieży (świetlice środowiskowe w tym z programem socjoterapeutycznym, kluby środowiskowe) połączonych z realizacją działań w zakresie reintegracji zawodowej i społecznej (10) - poradnictwo zawodowe oraz pośrednictwo pracy (11)
2.	Zakres stosowania cross-financingu	Zgodnie z zapisami <i>Wytucznych w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.</i>
3.	Kategoria interwencji funduszy strukturalnych (priority theme dimension)	66, 69, 71, 65, 70
4.	Typ beneficjentów	wszystkie podmioty, w tym PFRON i Centralny Zarząd Służby Więziennej - z wyłączeniem osób fizycznych (nie dotyczy osób prowadzących działalność gospodarczą lub oświatową na podstawie przepisów odrębnych)
5.	Grupy docelowe (osoby,	- Osoby niezatrudnione lub zatrudnione ⁵⁷ , w wieku aktywności zawodowej (15 - 64 lata) ⁵⁸ ,

⁵⁷.Do wsparcia kwalifikują się jedynie te osoby zatrudnione, których dochód nie jest wyższy niż dwukrotność kryteriów dochodowych, o których mowa w art. 8 ustawy o pomocy społecznej. Osoby zatrudnione nie mogą stanowić więcej niż 25% uczestników projektu (ograniczenie dotyczy również osób zatrudnionych na chronionym rynku pracy). W projektach mogą uczestniczyć osoby niepełnosprawne bez względu na fakt pobierania świadczeń rentowych, a także osoby niepełnosprawne zatrudnione na chronionym rynku pracy, w szczególności w ZAZ, bez względu na wysokość osiąganych dochodów, o ile wsparcie przewidziane dla osób zatrudnionych w ZAZ ma służyć ich wejściu na otwarty rynek pracy.

	instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy)	<p>zagrożone wykluczeniem społecznym z co najmniej jednego powodu spośród wskazanych w art. 7 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2004 r. Nr 64 poz. 593 z późn. zm.)⁵⁹</p> <ul style="list-style-type: none"> – otoczenie osób wykluczonych społecznie (w takim zakresie, w jakim jest to niezbędne dla wsparcia osób wykluczonych społecznie objętych wsparciem w ramach projektu, w tym również w zakresie równoległej aktywizacji zawodowej i społecznej osób pełniących obowiązki opiekuńcze) – instytucje pomocy i integracji społecznej i ich pracownicy lub wolontariusze (w zakresie typu projektów nr 9) – podmioty integracji społecznej, o których mowa w typie operacji 1 i 2 i ich pracownicy i wolontariusze (w zakresie typu projektów nr 1, 2 i 9)
6.	Propozycje kryteriów wyboru finansowanych operacji	<p>Kryteria:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ogólne – szczegółowe <p>Dokładne wskazanie kryteriów wyboru finansowanych operacji nastąpi w Planie działania, przygotowywanym przez IP dla każdego Priorytetu.</p>
7.	Opis systemu wyboru projektów:	
	Instytucja odpowiedzialna za wybór projektów	Instytucja wskazana przez samorząd województwa (pełna lista instytucji wraz z danymi teleadresowymi zostanie opublikowana w załączniku)
	Tryb dokonywania wyboru projektów	projekty konkursowe

⁵⁸ Do wsparcia kwalifikują się również osoby w wieku powyżej 64 roku życia, o ile wsparcie adresowane do tej grupy osób jest ściśle powiązane z przygotowaniem tych osób do podjęcia zatrudnienia, a osoby te zadeklarują gotowość podjęcia zatrudnienia po zakończeniu udziału w projekcie.

⁵⁹ W przypadku uchodźców, cudzoziemców posiadających zgodę na pobyt tolerowany, oraz cudzoziemców posiadających zezwolenie na osiedlenie się, zezwolenie na zamieszkanie na czas oznaczony, zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego WE lub objętych ochroną uzupełniającą, warunkiem zakwalifikowania jako uczestnika projektu jest złożenie oświadczenia o jednoczesnym niekorzystaniu z tych samych form wsparcia w ramach projektów współfinansowanych z Europejskiego Funduszu na rzecz Uchodźców.

	Procedura oceny merytorycznej wniosku o dofinansowanie	Informacje na temat procedury zawarte są w rozdziale I (pkt 5.) <i>Opis systemu wyboru projektów w ramach PO Kapitał Ludzki.</i>
	Instytucja odpowiedzialna za wydanie ostatecznej decyzji w sprawie dofinansowania projektu i podpisanie umowy/decyzji o przyznaniu wsparcia dla projektu	Instytucja wskazana przez samorząd województwa (pełna lista instytucji wraz z danymi teleadresowymi zostanie opublikowana w załączniku)
	Procedura odwoławcza	Instytucja wskazana przez samorząd województwa (pełna lista instytucji wraz z danymi teleadresowymi zostanie opublikowana w załączniku)

Poddziałanie 7.2.2 Wsparcie ekonomii społecznej – projekty konkursowe

1.	Typ realizowanych operacji (projektów)	<p>– Wsparcie dla utworzenia i/lub funkcjonowania (w tym wzmocnienia potencjału) instytucji wspierających ekonomię społeczną, zapewniających w ramach projektu w sposób komplementarny i łączny (1):</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ dostęp do usług prawnych, księgowych, marketingowych ▪ doradztwo (indywidualne i grupowe, m.in. w postaci punktów lub centrów doradztwa, inkubatorów społecznej przedsiębiorczości tworzących wspólną infrastrukturę rozwoju), w tym doradztwo w zakresie pozyskiwania przez podmioty ekonomii społecznej zewnętrznych źródeł finansowania np. w postaci pożyczek ▪ szkolenia umożliwiające uzyskanie wiedzy i umiejętności potrzebnych do założenia i/lub prowadzenia działalności w sektorze ekonomii społecznej ▪ usługi wspierające rozwój partnerstwa lokalnego na rzecz ekonomii społecznej (m.in. poprzez budowę sieci współpracy lokalnych podmiotów w celu wspierania rozwoju podmiotów ekonomii społecznej) ▪ promocja ekonomii społecznej i zatrudnienia w sektorze ekonomii
----	--	--

		<p style="text-align: center;">społecznej</p> <p>– wsparcie na założenie spółdzielni socjalnej, przystąpienie do lub zatrudnienie w spółdzielni socjalnej poprzez zastosowanie w ramach projektu co najmniej dwóch z następujących instrumentów⁶⁰(2):</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ wsparcie szkoleniowe i doradztwo (indywidualne i grupowe) umożliwiające uzyskanie wiedzy i umiejętności potrzebnych do założenia i/lub prowadzenia i/lub przystąpienia i/lub pracy w spółdzielni socjalnej, w tym szkolenia zawodowe potrzebne do pracy w spółdzielni socjalnej (a), ▪ przyznanie środków finansowych dla spółdzielni socjalnej na założenie, przystąpienie do lub zatrudnienie w spółdzielni socjalnej – do wysokości 20 tys. zł na (b): <ul style="list-style-type: none"> ○ założyciela w przypadku spółdzielni socjalnych utworzonych przez osoby fizyczne⁶¹ ○ osobę fizyczną przystępującą do spółdzielni socjalnej⁶² ○ osobę zatrudnianą w spółdzielni socjalnej zgodnie z art. 5a ust 1 ustawy o spółdzielniach socjalnych w przypadku spółdzielni
--	--	--

⁶⁰ Spółdzielnia socjalna ubiegająca się o przyznanie środków finansowych w ramach Poddziałania 7.2.2. PO KL zobowiązana jest do złożenia oświadczenia o niekorzystaniu równoległe z innymi środkami publicznymi, w tym zwłaszcza ze środków Funduszu Pracy, PFRON oraz środków oferowanych w ramach PO KL, na pokrycie tych samych wydatków związanych z założeniem, przystąpieniem lub zatrudnieniem w spółdzielni socjalnej.

⁶¹ Środki przyznawane są wyłącznie na (1) osoby, o których mowa w art. 4 ust. 1 ustawy o spółdzielniach socjalnych oraz (2) osoby inne niż wskazane w pkt 1, o ile są osobami niezatrudnionymi wykluczonymi społecznie lub zagrożonymi wykluczeniem społecznym z co najmniej jednego z powodów, o których mowa w art. 7 ustawy o pomocy społecznej. Wsparcie nie może być przyznane na założyciela, który posiadał wpis do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej lub był zarejestrowany w Krajowym Rejestrze Sądowym w okresie 12 miesięcy poprzedzających dzień przystąpienia do projektu. Beneficjent ma obowiązek monitorowania prawidłowości wydatkowania środków przyznanych danej spółdzielni socjalnej w okresie 12 miesięcy od dnia zawarcia umowy o przyznanie środków finansowych. Spółdzielnia socjalna, która otrzymała środki finansowe ma obowiązek dokonać zwrotu otrzymanych środków wraz z należnymi odsetkami, jeżeli prowadziła działalność gospodarczą przez okres krótszy niż 12 miesięcy od dnia zawarcia umowy o przyznanie środków finansowych.

⁶² Środki przyznawane są na osoby niezatrudnione i narażone na wykluczenie społeczne z co najmniej jednego z powodów, o których mowa w art. 7 ustawy o pomocy społecznej. Beneficjent ma obowiązek monitorowania prawidłowości wydatkowania środków przyznanych danej spółdzielni socjalnej w okresie 12 miesięcy od dnia zawarcia umowy o przyznanie środków finansowych. Spółdzielnia socjalna, która otrzymała środki finansowe ma obowiązek dokonać zwrotu otrzymanych środków wraz z należnymi odsetkami, jeżeli prowadziła działalność gospodarczą przez okres krótszy niż 12 miesięcy od dnia zawarcia umowy o przyznanie środków finansowych lub okres członkostwa był krótszy niż 12 miesięcy (nie dotyczy sytuacji, w której członek występuje ze spółdzielni socjalnej z własnej inicjatywy).

		<p>utworzonych przez podmioty, o których mowa w art. 4 ust 2 pkt 2 i 3 ustawy o spółdzielniach socjalnych⁶³</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ wsparcie pomostowe⁶⁴, obejmujące finansowe wsparcie pomostowe połączone z doradztwem oraz pomocą w efektywnym wykorzystaniu przyznanych środków (c) <p>– działania prowadzące do poszukiwania i testowania długookresowych źródeł finansowania instytucji wspierających ekonomię społeczną oraz spółdzielni socjalnych (3)</p>
2.	Zakres stosowania cross-financingu	Zgodnie z zapisami <i>Wytycznych w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.</i>
3.	Kategoria interwencji funduszy strukturalnych (priority theme dimension)	68
4.	Typ beneficjentów	wszystkie podmioty, w tym PFRON i Centralny Zarząd Służby Więziennej - z wyłączeniem osób fizycznych (nie dotyczy osób prowadzących działalność gospodarczą lub oświatową na podstawie przepisów odrębnych)
5.	Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne)	w zakresie typu operacji nr 1: – osoby fizyczne w zakresie doradztwa i szkoleń

⁶³ Wsparcie nie może być przyznane na osobę, która posiadała wpis do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej lub była zarejestrowana w Krajowym Rejestrze Sądowym w okresie 12 miesięcy poprzedzających dzień przystąpienia do projektu. Beneficjent ma obowiązek monitorowania prawidłowości wydatkowania środków przyznanych danej spółdzielni socjalnej w okresie 12 miesięcy od dnia zawarcia umowy o przyznanie środków finansowych. Spółdzielnia socjalna, która otrzymała środki finansowe ma obowiązek dokonać zwrotu otrzymanych środków wraz z należnymi odsetkami, jeżeli prowadziła działalność gospodarczą przez okres krótszy niż 12 miesięcy od dnia zawarcia umowy o przyznanie środków finansowych lub czas trwania zatrudnienia zgodnie z art. 5a ustawy o spółdzielniach socjalnych był krótszy niż 12 miesięcy (nie dotyczy sytuacji, w której zwolnienie nastąpiło z inicjatywy pracownika).

⁶⁴ Podstawowe wsparcie pomostowe przyznawane jest na wniosek spółdzielni socjalnej składany do beneficjenta i świadczone jest przez okres do 6 miesięcy od dnia zawarcia umowy o udzielenie wsparcia pomostowego. W uzasadnionych przypadkach oraz na wniosek uczestnika projektu składany do beneficjenta dopuszczalne jest przedłużenie wsparcia pomostowego do 12 miesięcy od dnia zawarcia umowy o udzielenie wsparcia pomostowego. Beneficjent może w uzasadnionych przypadkach wyrazić zgodę na pokrycie wydatków ponoszonych przez uczestnika projektu w okresie od dnia rejestracji działalności do dnia zawarcia umowy o udzielenie wsparcia pomostowego. Pomostowe wsparcie finansowe wypłacane jest miesięcznie w kwocie do wysokości minimalnego wynagrodzenia obowiązującego na dzień wypłacenia środków finansowych na założenie/przystąpienia do/zatrudnienie w spółdzielni socjalnej i przysługuje na założycieli/osoby przystępujące do spółdzielni socjalnej/ osoby zatrudniane w spółdzielni socjalnej, które w momencie przystąpienia do projektu były: (1) osobami, o których mowa w art. 4 ust 1 ustawy o spółdzielniach socjalnych, (2) osobami innymi niż wskazane w pkt 1, niezatrudnionymi wykluczonymi społecznie lub narażonymi na wykluczenie społeczne z co najmniej jednego z powodów, o których mowa w art. 7 ustawy o pomocy społecznej.

	<p>bezpośrednio korzystające z pomocy)</p>	<p>umożliwiających uzyskanie wiedzy i umiejętności potrzebnych do założenia i/lub prowadzenia działalności w sektorze ekonomii społecznej</p> <ul style="list-style-type: none"> - podmioty o których mowa w art. 4 ust 2 pkt 2 i 3 ustawy o spółdzielniach socjalnych w zakresie doradztwa i szkoleń umożliwiających uzyskanie wiedzy i umiejętności potrzebnych do założenia i/lub prowadzenia działalności w sektorze ekonomii społecznej, w tym w formie spółdzielni socjalnej - podmioty ekonomii społecznej - instytucje rynku pracy oraz pomocy i integracji społecznej w obszarze promocji ekonomii społecznej i zatrudnienia w sektorze ekonomii społecznej oraz rozwoju partnerstwa - jednostki samorządu terytorialnego, przedstawiciele lokalnych przedsiębiorstw i mediów w zakresie promocji ekonomii społecznej i zatrudnienia w sektorze ekonomii społecznej oraz rozwoju partnerstwa <p>w zakresie typu operacji nr 2</p> <ul style="list-style-type: none"> - osoby fizyczne w zakresie doradztwa i szkoleń umożliwiających uzyskanie wiedzy i umiejętności potrzebnych do założenia i/lub prowadzenia spółdzielni socjalnej - osoby, o których mowa w art. 4 ust. 1 ustawy o spółdzielniach socjalnych oraz inne osoby fizyczne, o ile są osobami niezatrudnionymi wykluczonymi społecznie lub narażonymi na wykluczenie społeczne z co najmniej jednego z powodów, o których mowa w art. 7 ustawy o pomocy społecznej - podmioty o których mowa w art. 4 ust 2 pkt 2 i 3 ustawy o spółdzielniach socjalnych - spółdzielnie socjalne <p>w zakresie typu operacji nr 3</p> <ul style="list-style-type: none"> - spółdzielnie socjalne - instytucje wspierające ekonomie społeczną
6.	<p>Propozycje kryteriów wyboru finansowanych operacji</p>	<p>Kryteria:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ogólne - szczegółowe <p>Dokładne wskazanie kryteriów wyboru finansowanych operacji nastąpi w Planie działania, przygotowywanym przez IP dla każdego Priorytetu.</p>
7.	<p>Opis systemu wyboru projektów:</p>	

Instytucja odpowiedzialna za wybór projektów	Instytucja wskazana przez samorząd województwa (pełna lista instytucji wraz z danymi teleadresowymi zostanie opublikowana w załączniku)
Tryb dokonywania wyboru projektów	projekty konkursowe
Procedura oceny merytorycznej wniosku o dofinansowanie	Informacje na temat procedury zawarte są w rozdziale I (pkt 5.) <i>Opis systemu wyboru projektów w ramach PO Kapitał Ludzki.</i>
Instytucja odpowiedzialna za wydanie ostatecznej decyzji w sprawie dofinansowania projektu i podpisanie umowy/decyzji o przyznaniu wsparcia dla projektu	Instytucja wskazana przez samorząd województwa (pełna lista instytucji wraz z danymi teleadresowymi zostanie opublikowana w załączniku)
Procedura odwoławcza	Instytucja wskazana przez samorząd województwa (pełna lista instytucji wraz z danymi teleadresowymi zostanie opublikowana w załączniku)

7.3 INICJATYWY LOKALNE NA RZECZ AKTYWNEJ INTEGRACJI⁶⁵

⁶⁵ Realizacja Działania nie będzie kontynuowana po 1 stycznia 2012 r. Kwalifikowalność wydatków w ramach tego Działania jest możliwa jedynie w przypadku projektów zatwierdzonych do realizacji na podstawie wniosków o dofinansowanie złożonych do dnia 31 grudnia 2011 r., przy czym wydatki w ramach projektu mogą być ponoszone do końca okresu kwalifikowalności określonego dla programu.

7.4 NIEPEŁNOSPRAWNI NA RYNKU PRACY – PROJEKTY KONKURSOWE

1.	Nazwa programu operacyjnego	Program Operacyjny Kapitał Ludzki
2.	Nazwa i numer priorytetu	Priorytet VII Promocja integracji społecznej
3.	Nazwa Funduszu	Europejski Fundusz Społeczny
4.	Instytucja Zarządzająca	Minister właściwy ds. rozwoju regionalnego - Departament Zarządzania Europejskim Funduszem Społecznym
5.	Instytucja Pośrednicząca	Instytucja wskazana przez samorząd województwa (pełna lista instytucji wraz z danymi teleadresowymi zostanie opublikowana w załączniku)
6.	Instytucja Certyfikująca	Minister właściwy ds. rozwoju regionalnego - Departament Instytucji Certyfikującej
7.	Instytucja pośrednicząca w certyfikacji	nie dotyczy
8.	Instytucja odpowiedzialna za otrzymywanie płatności dokonywanych przez KE	Minister właściwy do spraw finansów publicznych
9.	Forma pomocy (form of finance)	Pomoc bezzwrotna – 01
10.	Wymiar terytorialny (territory type)	00, 05 (obszary wiejskie)
11.	Obszar działalności gospodarczej (economic activity)	nie dotyczy - 00
12.	Zasięg terytorialny NUTS (location)	NUTS2 – PL11, PL12, PL21, PL22, PL31, PL32, PL33, PL34, PL41, PL42 PL43,, PL51, PL52, PL61, PL62, PL63
13.	Instytucja Wdrażająca (Instytucja Pośrednicząca II stopnia)	Instytucja wskazana przez samorząd województwa (pełna lista instytucji wraz z danymi teleadresowymi zostanie opublikowana w załączniku)
14.	Instytucja odpowiedzialna za dokonywanie płatności na rzecz beneficjentów	Instytucja wskazana przez samorząd województwa (pełna lista instytucji wraz z danymi teleadresowymi zostanie opublikowana w załączniku)
15.	Nazwa i numer działania	Działanie 7.4 Niepełnosprawni na rynku pracy – projekty konkursowe

16.	Cel i uzasadnienie działania	<p>Cel Działania: Aktywizacja społeczno-zawodowa osób niepełnosprawnych i poprawa dostępu do zatrudnienia dla tych osób.</p>
		<p>Uzasadnienie działania: Zmiany zachodzące na rynku pracy, w tym również w kontekście wyzwań demograficznych, warunkują konieczność podjęcia efektywnych działań na rzecz aktywizacji społeczno-zawodowej osób niepełnosprawnych. Skuteczność działań aktywizacyjnych adresowanych do osób niepełnosprawnych uzależniona jest od umiejętności dostosowania działań podejmowanych na rzecz tej grupy osób do specyficznych potrzeb osób niepełnosprawnych, wynikających m.in. z rodzajów niepełnosprawności, którymi są dotknięte. Dlatego w ramach działania upowszechniane będzie stosowanie kompleksowego podejścia do wspierania osób niepełnosprawnych poprzez zastosowanie wobec każdego z uczestników projektu indywidualnego planu działania (IPD).</p>
17.	Kwalifikowalność wydatków w ramach działania	Kryteria kwalifikowalności wydatków są zgodne z <i>Wytycznymi w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach PO KL</i> .
18.	Alokacja finansowa na działanie	44 443 508 Euro
19.	Wkład ze środków unijnych	37 776 982 Euro
20.	Wkład ze środków publicznych krajowych	6 666 526 Euro
21.	Przewidywana wielkość środków prywatnych	0 Euro
22.	Udział środków UE w wydatkach kwalifikowanych stanowiących podstawę certyfikacji na poziomie projektu, tj. w publicznych wydatkach kwalifikowalnych (%)	85%
23.	Pomoc publiczna	<p>Tam gdzie ma zastosowanie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Rozporządzenie Komisji (WE) nr 1998/2006 z dnia 15 grudnia 2006 r. w sprawie stosowania art. 87 i 88 Traktatu do pomocy de minimis (Dz. Urz. UE L 379 z 28.12.2006, str. 5) – Rozporządzenie Komisji (WE) nr 800/2008 z dnia 6 sierpnia 2008 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne ze wspólnym rynkiem w zastosowaniu art. 87 i 88 Traktatu

		(ogólne rozporządzenie w sprawie wyłączeń blokowych) (Dz. Urz. UE L 214 z 09.08.2008, str. 3) Podstawą prawną udzielania pomocy publicznej i pomocy <i>de minimis</i> jest rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 15 grudnia 2010 r. w sprawie udzielania pomocy publicznej w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki (Dz. U. z 2010 r. Nr 239, poz. 1598, z późn. zm.)
24.	Minimalny wkład własny beneficjenta (%)	Do określenia przez IP
25.	Dzień rozpoczęcia kwalifikowalności wydatków	Wydatki ponoszone w ramach tego Działania mogą być uznane za kwalifikowalne od dnia 30 czerwca 2011 r., a zawieranie umów o dofinansowanie jest możliwe od dnia 1 stycznia 2012 r.
26.	Minimalna/maksymalna wartość projektu	minimum 50 tys. zł – jeżeli IP nie określi inaczej
27.	Forma płatności	Zgodnie z <i>Zasadami finansowania PO KL</i>
28.	Wysokość udziału cross-finansingu (%)	do 15 %
29.	Wskaźniki realizacji Działania	– Liczba osób niepełnosprawnych, które zakończyły udział w projektach realizowanych w ramach Działania (O/K/M)

Projekty konkursowe

8.	Typ realizowanych operacji (projektów)	– programy aktywizacji społeczno-zawodowej osób niepełnosprawnych, w ramach których dla każdego z uczestników przygotowywane i realizowane są indywidualne plany działania, opracowane w oparciu o analizę predyspozycji zawodowych danej osoby niepełnosprawnej, obejmujące co najmniej dwie formy wsparcia spośród następujących (1): <ul style="list-style-type: none"> ▪ Poradnictwo psychologiczne i psychospołeczne, prowadzące do integracji społecznej i zawodowej, ▪ Kursy i szkolenia⁶⁶ umożliwiające
----	--	---

⁶⁶ Osobom uczestniczącym w szkoleniach lub kursach przysługuje stypendium w wysokości nie większej niż 120% zasiłku, o którym mowa w art. 72 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2008 r. Nr 69, poz. 415, z późn. zm.) pod warunkiem, że liczba godzin szkolenia lub kursu wynosi nie mniej niż 150 godzin miesięcznie – w przypadku niższego miesięcznego wymiaru godzin, wysokość stypendium ustala się proporcjonalnie, Właściwa IP/IP2 określi szczegółowe

		<p>nabycie, podniesienie lub zmianę kwalifikacji i kompetencji zawodowych oraz rozwijanie umiejętności i kompetencji społecznych, niezbędnych na rynku pracy,</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Poradnictwo zawodowe, ▪ Pośrednictwo pracy, ▪ Zatrudnienie wspomagane obejmujące wsparcie osoby niepełnosprawnej przez trenera pracy/asystenta zawodowego u pracodawcy, ▪ Staże i praktyki zawodowe⁶⁷, ▪ Subsydium zatrudnienia, ▪ Skierowanie do pracy w Zakładzie Aktywności Zawodowej i sfinansowanie kosztów zatrudnienia w ZAZ, ▪ Usługi społeczne przewyższające indywidualne bariery w integracji społecznej i powrocie na rynek pracy, w tym usługi asystenta osobistego, <p>– Działania o charakterze środowiskowym, w tym w szczególności działania edukacyjne i integracyjne, mające na celu adaptację pracownika w środowisku pracy (jedynie łącznie z główną grupą docelową, czyli osobami niepełnosprawnymi) (2).</p>
9.	Zakres stosowania cross-financingu	Zgodnie z zapisami <i>Wytycznych w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki</i> .
10.	Kategoria interwencji funduszy strukturalnych (priority theme dimension)	71
11.	Typ beneficjentów	wszystkie podmioty, w tym PFRON i Centralny Zarząd Służby Więziennej - z wyłączeniem osób fizycznych (nie dotyczy osób prowadzących działalność gospodarczą lub oświatową na podstawie przepisów odrębnych)

warunki odbywania szkolenia lub kursu, mając na uwadze zapewnienie właściwych warunków nabywania umiejętności przez uczestników projektu.

⁶⁷ Osobom uczestniczącym w stażu lub odbywającym praktyki zawodowe przysługuje miesięczne stypendium w wysokości nie większej niż kwota minimalnego wynagrodzenia (właściwa IP/IP2 określi szczegółowe warunki odbywania stażu oraz praktyki zawodowej, biorąc pod uwagę zapewnienie właściwych warunków nabywania umiejętności przez uczestników projektu).

12.	Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy)	<ul style="list-style-type: none"> – Osoby niepełnosprawne niezatrudnione lub zatrudnione⁶⁸ w wieku 15-64 lata⁶⁹ – Otoczenie osób niepełnosprawnych (tylko łącznie z osobami niepełnosprawnymi i tylko w takim zakresie, w jakim jest to niezbędne dla aktywizacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych, w tym również w zakresie równoległej aktywizacji zawodowej i społecznej osób pełniących obowiązki opiekuńcze)
13.	Propozycje kryteriów wyboru finansowanych operacji	<p>Kryteria:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ogólne – szczegółowe <p>Dokładne wskazanie kryteriów wyboru finansowanych operacji nastąpi w Planie działania, przygotowywanym przez IP dla każdego Priorytetu.</p>
14.	Opis systemu wyboru projektów:	
	Instytucja odpowiedzialna za wybór projektów	Instytucja wskazana przez samorząd województwa (pełna lista instytucji wraz z danymi teleadresowymi zostanie opublikowana w załączniku)
	Tryb dokonywania wyboru projektów	projekty konkursowe
	Procedura oceny merytorycznej wniosku o dofinansowanie	Informacje na temat procedury zawarte są w rozdziale I (pkt 5.) <i>Opis systemu wyboru projektów w ramach PO Kapitał Ludzki.</i>
	Instytucja odpowiedzialna za wydanie ostatecznej decyzji w sprawie dofinansowania projektu i podpisanie umowy/decyzji o przyznaniu wsparcia dla projektu	Instytucja wskazana przez samorząd województwa (pełna lista instytucji wraz z danymi teleadresowymi zostanie opublikowana w załączniku)

⁶⁸Do wsparcia kwalifikują się jedynie te osoby zatrudnione, których dochód nie jest wyższy niż dwukrotność kryteriów dochodowych, o których mowa w art. 8 ustawy o pomocy społecznej. Osoby zatrudnione nie mogą stanowić więcej niż 25% uczestników projektu (ograniczenie dotyczy również osób zatrudnionych na chronionym rynku pracy). W projektach mogą uczestniczyć osoby niepełnosprawne bez względu na fakt pobierania świadczeń rentowych, a także osoby niepełnosprawne zatrudnione na chronionym rynku pracy, w szczególności w ZAZ, bez względu na wysokość osiąganych dochodów, o ile wsparcie przewidziane dla osób zatrudnionych w ZAZ ma służyć ich wejściu na otwarty rynek pracy.

⁶⁹ Do wsparcia kwalifikują się również osoby w wieku powyżej 64 roku życia, o ile wsparcie adresowane do tej grupy osób jest ściśle powiązane z przygotowaniem tych osób do podjęcia zatrudnienia, a osoby te zadeklarują gotowość podjęcia zatrudnienia po zakończeniu udziału w projekcie.

	Procedura odwoławcza	Instytucja wskazana przez samorząd województwa (pełna lista instytucji wraz z danymi teleadresowymi zostanie opublikowana w załączniku)
--	----------------------	---

Indykatywny podział alokacji finansowej w ramach Priorytetu VII

DZIAŁANIE	Alokacja (euro)		
	Ogółem	EFS	Środki krajowe
Działanie 7.1 <i>ROZWÓJ I UPOWSZECHNIENIE AKTYWNEJ INTEGRACJI</i>	964 907 843	820 171 667	144 736 176
w tym Poddziałanie 7.1.1 <i>Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji przez ośrodki pomocy społecznej</i>	606 853 549	515 825 517	91 028 032
w tym Poddziałanie 7.1.2 <i>Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji przez powiatowe centra pomocy rodzinie</i>	287 018 285	243 965 542	43 052 743
w tym Poddziałanie 7.1.3 <i>Podnoszenie kwalifikacji kadr pomocy i integracji społecznej</i>	71 036 009	60 380 608	10 655 401
Działanie 7.2 <i>PRZECIWDZIAŁANIE WYKLUCZENIU I WZMOCNIENIE SEKTORA EKONOMII SPOŁECZNEJ</i>	548 867 638	466 537 492	82 330 146
w tym Poddziałanie 7.2.1 <i>Aktywizacja zawodowa i społeczna osób zagrożonych wykluczeniem społecznym</i>	376 467 888	319 997 705	56 470 183
w tym Poddziałanie 7.2.2 <i>Wsparcie ekonomii społecznej</i>	172 399 750	146 539 787	25 859 963
Działanie 7.3 <i>INICJATYWY LOKALNE NA RZECZ AKTYWNEJ INTEGRACJI</i>	45 329 820	38 530 347	6 799 473
Działanie 7.4 <i>NIEPEŁNOSPRAWNI NA RYNKU PRACY</i>	44 443 508	37 776 982	6 666 526

OGÓŁEM PRIORYTET VII	1 603 548 809	1 363 016 488	240 532 321
---------------------------------	----------------------	----------------------	--------------------

Priorytet VIII
REGIONALNE KADRY
GOSPODARKI

PRIORYTET VIII REGIONALNE KADRY GOSPODARKI

Opis Priorytetu VIII

Procesy przemian gospodarczych zachodzące w poszczególnych regionach i sektorach gospodarki wymuszają potrzebę elastycznego reagowania kadr zarządzających przedsiębiorstw. Konieczność zakończenia procesów restrukturyzacyjnych oraz naturalne procesy zmiany profilu działalności przedsiębiorstw w regionach wymagają akceptacji przez ich pracowników, partnerów społecznych i gospodarczych oraz przez samych pracodawców. Niezbędne jest zatem zapewnienie szerokiego wsparcia dla przedsiębiorstw i osób objętych tymi procesami.

Stymulowanie podnoszenia i aktualizacji umiejętności zawodowych⁷⁰ przez osoby pracujące, zwłaszcza starsze i o niskich kwalifikacjach, jest kluczowe dla utrzymania ich aktywności na rynku pracy.

W celu wzmocnienia atrakcyjności regionów istotne będzie wspieranie transferu wiedzy w ramach współpracy pracowników przedsiębiorstw oraz jednostek naukowych w sektorach o strategicznym znaczeniu dla regionu. Do osiągnięcia powyższego zamierzenia przyczyni się również współfinansowanie stypendiów dla uczestników studiów doktoranckich, kształcących się na kierunkach uznanych za przyczyniające się w największym stopniu do wzmocnienia konkurencyjności i rozwoju gospodarczego regionu.

Odpowiednie projekty realizowane w ramach działań Priorytetu VIII powinny przyczyniać się do osiągnięcia odpowiednich efektów realizacji określonych dla Priorytetu VIII:

1. Objęcia 144 tys. przedsiębiorstw wsparciem w zakresie szkolenia ich pracowników.
2. Objęcia 227 tys. pracujących osób dorosłych wsparciem w formie szkoleń lub kursów przekwalifikowujących.
3. Objęcie wsparciem 530 przedsiębiorstw w zakresie przewidywania i zarządzania zmianą gospodarczą
4. 50% uczestników projektów, którzy w okresie do 6 miesięcy po zakończeniu udziału w projekcie znajdą pracę, rozpoczną działalność gospodarczą lub będą kontynuowali zatrudnienie w dotychczasowym miejscu pracy

⁷⁰ Z wyłączeniem szkoleń obowiązkowych, wymaganych przepisami prawa powszechnie obowiązującego (np. z zakresu BHP)

8.1 ROZWÓJ PRACOWNIKÓW I PRZEDSIĘBIORSTW W REGIONIE

1.	Nazwa programu operacyjnego	Program Operacyjny Kapitał Ludzki
2.	Nazwa i numer priorytetu	Priorytet VIII Regionalne kadry gospodarki
3.	Nazwa Funduszu	Europejski Fundusz Społeczny
4.	Instytucja Zarządzająca	Minister właściwy ds. rozwoju regionalnego - Departament Zarządzania Europejskim Funduszem Społecznym
5.	Instytucja Pośrednicząca	Instytucja wskazana przez samorząd województwa (pełna lista instytucji wraz z danymi teleadresowymi zostanie opublikowana w załączniku)
6.	Instytucja Certyfikująca	Minister właściwy ds. rozwoju regionalnego - Departament Instytucji Certyfikującej
7.	Instytucja pośrednicząca w certyfikacji	nie dotyczy
8.	Instytucja odpowiedzialna za otrzymywanie płatności dokonywanych przez KE	Minister właściwy do spraw finansów publicznych
9.	Forma pomocy (form of finance)	Pomoc bezzwrotna – 01
10.	Wymiar terytorialny (territory type)	nie dotyczy - 00
11.	Obszar działalności gospodarczej (economic activity)	nie dotyczy - 00
12.	Zasięg terytorialny NUTS (location)	NUTS2 – PL11, PL12, PL21, PL22, PL31, PL32, PL33, PL34, PL41, PL42, PL43, PL51, PL52, PL61, PL62, PL63
13.	Instytucja Wdrażająca (Instytucja Pośrednicząca II stopnia)	Instytucja wskazana przez samorząd województwa (pełna lista instytucji wraz z danymi teleadresowymi zostanie opublikowana w załączniku)
14.	Instytucja odpowiedzialna za dokonywanie płatności na rzecz beneficjentów	Instytucja wskazana przez samorząd województwa (pełna lista instytucji wraz z danymi teleadresowymi zostanie opublikowana w załączniku)
15.	Nazwa i numer działania	Działanie 8.1 Rozwój pracowników i przedsiębiorstw w regionie
16.	Cel i uzasadnienie działania	Cel Działania:

		<p>Podniesienie i dostosowanie kwalifikacji i umiejętności osób pracujących do potrzeb regionalnej gospodarki</p> <p>Uzasadnienie Działania: Zmiany organizacyjne, w tym prowadzenie procesów restrukturyzacyjnych, niosą ze sobą ryzyko redukcji zatrudnienia. W celu przeciwdziałania wzrostowi bezrobocia wywołanego procesami adaptacyjnymi i modernizacyjnymi, należy w zarządzaniu tymi procesami wspomóc zarówno przedsiębiorstwa, samorząd lokalny, instytucje rynku pracy, jak i samorządy gospodarcze. Szczególnej uwagi i wyraźnego wsparcia wymagają w tym kontekście, działania zmierzające do opracowania działań zaradczych i instrumentów szybkiego reagowania w przypadku wystąpienia niespodziewanej zmiany gospodarczej.</p> <p>Procesy modernizacyjne i adaptacyjne wymuszają także ciągłą aktualizację, podnoszenie i zmianę kwalifikacji oraz umiejętności pracowników. Rosnące zainteresowanie podnoszeniem kompetencji i umiejętności przez pracowników, a także ich pracodawców, zwiększa zapotrzebowanie na szkolenia. Tendencję tę należy wzmacniać, gdyż w porównaniu do innych krajów europejskich polskie przedsiębiorstwa znacznie rzadziej organizują i uczestniczą w szkoleniach. W największym stopniu problem ten dotyczy pracowników o niskich kwalifikacjach. Oferta szkoleniowa powinna być dopasowana do kierunków rozwoju danego regionu, wzmacniać jego przewagę komparatywną i potencjał rozwojowy, jednocześnie odpowiadając na zdiagnozowane potrzeby konkretnego przedsiębiorstwa i będąc dopasowaną w formie do jego możliwości organizacyjno – technicznych..</p>
17.	Kwalifikowalność wydatków w ramach działania	Kryteria kwalifikowalności wydatków są zgodne z <i>Wytycznymi w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach PO KL.</i>
18.	Alokacja finansowa na działanie	1 337 163 824 Euro
19.	Wkład ze środków unijnych	1 136 589 250 Euro
20.	Wkład ze środków publicznych krajowych	200 574 574 Euro
21.	Przewidywana wielkość środków prywatnych	0 Euro

22.	Udział środków UE w wydatkach kwalifikowanych stanowiących podstawę certyfikacji na poziomie projektu, tj. w publicznych wydatkach kwalifikowalnych (%)	85%
23.	Pomoc publiczna	<p>Tam gdzie ma zastosowanie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Rozporządzenie Komisji (WE) nr 1998/2006 z dnia 15 grudnia 2006 r. w sprawie stosowania art. 87 i 88 Traktatu do pomocy de minimis (Dz. Urz. UE L 379 z 28.12.2006, str. 5) – Rozporządzenie Komisji (WE) nr 800/2008 z dnia 6 sierpnia 2008 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne ze wspólnym rynkiem w zastosowaniu art. 87 i 88 Traktatu (ogólne rozporządzenie w sprawie wyłączeń blokowych) (Dz. Urz. UE L 214 z 09.08.2008, str. 3) – Komunikat Komisji Europejskiej – Tymczasowe wspólnotowe ramy prawne w zakresie pomocy państwa ułatwiające dostęp do finansowania w dobie kryzysu finansowego i gospodarczego (2009/C 83/01) (Dz. Urz. UE C 83 z 07.04.2009, str. 1, z późn. zm.) <p>Podstawą prawną udzielania pomocy publicznej i pomocy <i>de minimis</i> jest <i>rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 15 grudnia 2010 r. w sprawie udzielania pomocy publicznej w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki</i> (Dz. U. z 2010 r. Nr 239, poz. 1598, z późn. zm.)</p> <p>Podstawą prawną udzielania zagrożonym przedsiębiorcom tymczasowej (do 31 grudnia 2010 r.) ograniczonej kwoty pomocy zgodnej ze wspólnym rynkiem jest <i>rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego w sprawie udzielania ograniczonej kwoty pomocy zgodnej ze wspólnym rynkiem w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki</i>⁷¹</p>
24.	Minimalny wkład własny beneficjenta (%)	Do określenia przez IP
25.	Dzień rozpoczęcia kwalifikowalności wydatków	<p>12 grudnia 2006 r. – jeżeli IP nie określi terminu późniejszego</p> <p>W przypadku typu operacji nr (1) w Poddziałaniu 8.1.1 - kwalifikowalność wydatków jest możliwa</p>

⁷¹ Od dnia wejścia w życie tego rozporządzenia.

		<p>od dnia 30 czerwca 2011 r., a zawieranie umów o dofinansowanie od dnia 1 stycznia 2012 r.</p> <p>W przypadku typu operacji nr (4) w Poddziałaniu 8.1.2 - kwalifikowalność wydatków jest możliwa od dnia 30 czerwca 2011 r., a zawieranie umów o dofinansowanie od dnia 1 stycznia 2012 r.</p>
26.	Minimalna/maksymalna wartość projektu	minimum 50 tys. zł – jeżeli IP nie określi inaczej
27.	Forma płatności	zgodnie z <i>Zasadami finansowania PO KL</i>
28.	Wysokość udziału cross-finansingu (%)	do 10%
29.	Wskaźniki realizacji Działania	<ul style="list-style-type: none"> – Liczba przedsiębiorstw, które zostały objęte wsparciem w zakresie projektów szkoleniowych – Liczba pracujących osób dorosłych, które zakończyły udział w projektach szkoleniowych, w tym: <ul style="list-style-type: none"> - liczba osób w wieku powyżej 50. roku życia – Liczba pracowników o niskich kwalifikacjach, którzy zakończyli udział w projektach – Liczba przedsiębiorstw, którym udzielono wsparcia w zakresie skutecznego przewidywania i zarządzania zmianą – Liczba pracowników zagrożonych negatywnymi skutkami procesów restrukturyzacji w przedsiębiorstwach, którzy zostali objęci działaniami szybkiego reagowania – Liczba osób zwolnionych w przedsiębiorstwach dotkniętych procesami restrukturyzacyjnymi, którzy zostali objęci działaniami szybkiego reagowania – Liczba osób, które otrzymały środki na rozpoczęcie działalności gospodarczej – Liczba utworzonych miejsc pracy w ramach udzielonych z EFS środków na podjęcie działalności gospodarczej

Poddziałanie 8.1.1 Wspieranie rozwoju kwalifikacji zawodowych i doradztwo dla przedsiębiorstw – projekty konkursowe

1.	Typ realizowanych operacji (projektów)	<ul style="list-style-type: none"> – ogólne i specjalistyczne szkolenia⁷² i/lub doradztwo związane ze szkoleniami dla kadr zarządzających i pracowników⁷³ mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw (MMŚP) w zakresie zgodnym ze zdiagnozowanymi potrzebami przedsiębiorstw i formie odpowiadającej możliwościom organizacyjno – technicznym przedsiębiorstwa. (1)⁷⁴ – doradztwo dla mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw (MMŚP), w tym dla osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą⁷⁵ (2)
2.	Zakres stosowania cross-financingu	Zgodnie z zapisami <i>Wytycznych w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki</i> .
3.	Kategoria interwencji funduszy strukturalnych (priority theme dimension)	62, 64
4.	Typ beneficjentów	– wszystkie podmioty - z wyłączeniem osób fizycznych (nie dotyczy osób prowadzących działalność gospodarczą lub oświatową na podstawie przepisów odrębnych)

⁷² Projekty nie mogą obejmować szkoleń obowiązkowych, wymaganych przepisami prawa powszechnie obowiązującego (np. z zakresu BHP) tj. niekwalifikowalne ze środków EFS są szkolenia, które dotyczą okresowego potwierdzania kwalifikacji na danym stanowisku pracy by nie stracić uprawnień do wykonywania zawodu bez względu na fakt czy obowiązek finansowania takiego szkolenia spoczywa na pracodawcy czy pracowniku

⁷³ Ilekroć w Priorytecie VIII jest mowa o pracowniku (w odniesieniu do projektów objętych pomocą publiczną) należy przez tą definicję rozumieć: a) pracownika w rozumieniu art. 2 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (Dz. U. z 1998 r. Nr 21, poz. 94, z późn. zm.), b) właściciela, pełniącego funkcję kierownicze, c) wspólnika, w tym partnera prowadzącego regularną działalność w przedsiębiorstwie i czerpiącego z niego korzyści finansowe

⁷⁴ W przypadku szkoleń adresowanych do pracowników wykonujących pracę u przedsiębiorców, którzy stali się zagrożeni (w rozumieniu Komunikatu Komisji – Tymczasowe wspólnotowe ramy prawne w zakresie pomocy państwa ułatwiające dostęp do finansowania w dobie kryzysu finansowego i gospodarczego – 2009/C 83/01) po dniu 1 lipca 2008 r., uczestnikom projektu może być przyznany dodatek szkoleniowy w wysokości nieprzekraczającej 4,00 PLN brutto za godzinę uczestnictwa w szkoleniu.

⁷⁵ Beneficjent wsparcia zobowiązany jest do dostarczenia przed podpisaniem umowy o dofinansowanie projektu oświadczenia o nieotrzymaniu pomocy z innych programów operacyjnych w odniesieniu do tych samych wydatków kwalifikowalnych związanych z danym projektem. Z wsparcia w ramach tego Poddziałania wykluczeni są uczestnicy Działania 6.2 lub Poddziałania 8.1.2, którzy otrzymali wsparcie pomostowe, czego dowodem jest oświadczenie złożone przed przystąpieniem do projektu.

5.	Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy)	– Mikro, mali i średni przedsiębiorcy ⁷⁶ i ich pracownicy ⁷⁷
6.	Propozycje kryteriów wyboru finansowanych operacji	Kryteria: – ogólne – szczegółowe Dokładne wskazanie kryteriów wyboru finansowanych operacji nastąpi w Planie działania, przygotowywanym przez IP dla każdego Priorytetu.
Opis systemu wyboru projektów:		
7.	Instytucja odpowiedzialna za wybór projektów	Instytucja wskazana przez samorząd województwa (pełna lista instytucji wraz z danymi teleadresowymi zostanie opublikowana w załączniku)
	Tryb dokonywania wyboru projektów	projekty konkursowe
	Procedura oceny merytorycznej wniosku o dofinansowanie	Informacje na temat procedury zawarte są w rozdziale I (pkt 5.) <i>Opis systemu wyboru projektów w ramach PO Kapitał Ludzki.</i>
	Instytucja odpowiedzialna za wydanie ostatecznej decyzji w sprawie dofinansowania projektu i podpisanie umowy/decyzji o przyznaniu wsparcia dla projektu	Instytucja wskazana przez samorząd województwa (pełna lista instytucji wraz z danymi teleadresowymi zostanie opublikowana w załączniku)
	Procedura odwoławcza	Instytucja wskazana przez samorząd województwa (pełna lista instytucji wraz z danymi teleadresowymi zostanie opublikowana w załączniku)

⁷⁶ W rozumieniu art. 4 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. z 2007 r. Nr 155, poz. 1095, z późn. zm.) – dotyczy całego Priorytetu VIII, ilekroć jest mowa o przedsiębiorcy.

⁷⁷ W rozumieniu art. 2 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (Dz. U. z 1998 r. Nr 21, poz. 94, z późn. zm.)

Poddziałanie 8.1.2 Wsparcie procesów adaptacyjnych i modernizacyjnych w regionie – projekty konkursowe

1.	Typ realizowanych operacji (projektów)	<ul style="list-style-type: none">- wsparcie dla osób zwolnionych⁷⁸, przewidzianych do zwolnienia⁷⁹ lub zagrożonych zwolnieniem z pracy⁸⁰ z przyczyn dotyczących zakładu pracy, realizowane w formie tworzenia i wdrażania programów typu <i>outplacement</i>, obejmujących m.in. (1):<ul style="list-style-type: none">- szkolenia⁸¹ i poradnictwo zawodowe (obligatoryjne formy wsparcia przewidziane w ramach projektu) (a)- poradnictwo psychologiczne (b)- pośrednictwo pracy (c)- staże i praktyki zawodowe przygotowujące do podjęcia pracy w nowym zawodzie⁸² (d)- subsydiowanie zatrudnienia uczestnika projektu u nowego pracodawcy (e)- bezzwrotne wsparcie dla osób zamierzających podjąć działalność
----	--	---

⁷⁸ Dotyczy pozostających bez zatrudnienia osób, które utraciły pracę z przyczyn dotyczących zakładu pracy w okresie nie dłuższym niż 6 miesięcy przed dniem przystąpienia do projektu.

⁷⁹ Dotyczy osób, które znajdują się w okresie wypowiedzenia stosunku pracy lub stosunku służbowego z przyczyn dotyczących zakładu pracy.

⁸⁰ Dotyczy osób zatrudnionych u pracodawcy, który w ciągu ostatnich 12 miesięcy przed przystąpieniem do projektu potencjalnego uczestnika dokonał rozwiązania stosunku pracy lub stosunku służbowego z przyczyn nie dotyczących pracowników, zgodnie z przepisami o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn nie dotyczących pracowników (Dz. U. z 2003 r. Nr 90, poz. 844, z późn. zm.) lub zgodnie z przepisami ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. - Kodeks pracy (Dz. U. z 1998 r. Nr 21, poz. 94, z późn. zm.), w przypadku rozwiązania stosunku pracy lub stosunku służbowego z tych przyczyn u pracodawcy zatrudniającego mniej niż 20 pracowników.

⁸¹ W przypadku szkoleń stanowiących element projektu *outplacementowego*, uczestnikom projektu będących pracownikami może być przyznany dodatek szkoleniowy w wysokości nieprzekraczającej 4,00 PLN brutto za godzinę uczestnictwa w szkoleniu. Osobom pozostającym bez zatrudnienia uczestniczącym w szkoleniach lub kursach przysługuje stypendium w wysokości nie większej niż 120% zasiłku, o którym mowa w art. 72 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2008 r. Nr 69, poz. 415, z późn. zm.) pod warunkiem, że liczba godzin szkolenia lub kursu wynosi nie mniej niż 150 godzin miesięcznie – w przypadku niższego miesięcznego wymiaru godzin, wysokość stypendium ustala się proporcjonalnie.

⁸² Osobom uczestniczącym w stażu lub odbywającym praktyki zawodowe przysługuje miesięczne stypendium w wysokości nie większej niż kwota minimalnego wynagrodzenia (właściwa IP/IP2 określi szczegółowe warunki odbywania stażu oraz praktyki zawodowej, biorąc pod uwagę zapewnienie właściwych warunków nabywania umiejętności przez uczestników projektu).

	<p>gospodarczą poprzez zastosowanie następujących instrumentów⁸³ (f):</p> <ul style="list-style-type: none"> • doradztwo (indywidualne i grupowe) oraz szkolenia umożliwiające uzyskanie wiedzy i umiejętności potrzebnych do założenia i prowadzenia działalności gospodarczej, • przyznanie środków finansowych na rozwój przedsiębiorczości, do wysokości 40 tys. PLN na osobę⁸⁴, • wsparcie pomostowe udzielane w okresie do 6 / do 12 miesięcy od dnia zawarcia umowy o udzielenie wsparcia pomostowego, obejmujące finansowe wsparcie pomostowe wypłacane miesięcznie w kwocie nie wyższej niż równowartość minimalnego wynagrodzenia obowiązującego w dniu wypłacenia dotacji, połączone z doradztwem oraz pomocą w
--	---

⁸³ Uczestnik projektu ubiegający się o przyznanie finansowe na rozwój przedsiębiorczości zobowiązany jest do złożenia oświadczenia o niekorzystaniu równoległe z innymi środkami publicznymi, w tym zwłaszcza ze środków Funduszu Pracy, PFRON oraz środków przyznawanych w ramach PO KL, przeznaczonych na pokrycie tych samych wydatków związanych z podjęciem oraz prowadzeniem działalności gospodarczej. Z otrzymania wsparcia tego rodzaju są wyłączone osoby zarejestrowane w Ewidencji Działalności Gospodarczej, Krajowym Rejestrze Sądowym, Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej lub prowadzące działalność na podstawie odrębnych przepisów (w tym m.in. działalność adwokacką, komorniczą lub oświatową) w okresie 12 miesięcy poprzedzających dzień przystąpienia do projektu.

⁸⁴ Beneficjent ma obowiązek monitorowania prawidłowości wydatkowania środków finansowych na rozwój przedsiębiorczości przyznanych uczestnikowi projektu w okresie 12 miesięcy od dnia zarejestrowania działalności gospodarczej. Uczestnik projektu, który otrzymał środki finansowe na rozwój przedsiębiorczości ma obowiązek dokonania zwrotu otrzymanych środków wraz z należnymi odsetkami, jeżeli prowadził działalność gospodarczą przez okres krótszy niż 12 miesięcy, albo naruszone zostały inne warunki umowy, w tym zwłaszcza dotyczące przeznaczenia tych środków.

⁸⁵ Podstawowe wsparcie pomostowe przyznawane jest na wniosek uczestnika projektu składany do beneficjenta przez okres do 6 miesięcy od dnia zawarcia umowy o udzielenie wsparcia pomostowego. W uzasadnionych przypadkach oraz na wniosek uczestnika projektu składany do beneficjenta dopuszczalne jest przedłużenie wypłaty wsparcia pomostowego przez okres do 12 miesięcy od dnia zawarcia umowy o udzielenie wsparcia pomostowego. Beneficjent może w uzasadnionych przypadkach wyrazić zgodę na pokrycie wydatków ponoszonych przez uczestnika projektu w okresie od dnia rejestracji działalności gospodarczej do dnia zawarcia umowy o udzielenie wsparcia pomostowego.

⁸⁶ Grupę docelową projektów realizowanych w tym typie operacji stanowią: 1) osoby odchodzące z rolnictwa lub rybołówstwa (rybactwa) – z własnej inicjatywy; 2) pracownicy – tylko z inicjatywy pracodawcy (delegowanie); w tym przypadku pracodawca będący przedsiębiorcą, kierujący pracownika na szkolenie jest beneficjentem pomocy publicznej.

		<p>efektywnym wykorzystaniu dotacji (wyłącznie dla osób, które rozpoczęły działalność w ramach danego projektu)⁸⁵</p> <ul style="list-style-type: none"> – szkolenia przekwalifikowujące i usługi doradcze w zakresie wyboru nowego zawodu i zdobycia nowych umiejętności zawodowych (w tym indywidualne plany działań i pomoc w wyborze odpowiedniego zawodu i miejsca zatrudnienia)⁸⁶ (2) – szkolenia i doradztwo dla przedsiębiorców wspomagające proces zmiany profilu działalności przedsiębiorstwa (3) – badania i analizy, w połączeniu z elementami wdrożeniowymi, w zakresie zmian gospodarczych w regionie, służące programowaniu działań instytucji samorządu województwa w zakresie adaptacyjności przedsiębiorstw i ich pracowników (4)
2.	Zakres stosowania cross-financingu	Zgodnie z zapisami <i>Wytycznych w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki</i> .
3.	Kategoria interwencji funduszy strukturalnych (priority theme dimension)	62, 64
4.	Typ beneficjentów	wszystkie podmioty - z wyłączeniem osób fizycznych (nie dotyczy osób prowadzących działalność gospodarczą lub oświatową na podstawie przepisów odrębnych)
5.	Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy)	<ul style="list-style-type: none"> – pracodawcy i pracownicy pracodawców przechodzących procesy restrukturyzacyjne (1,2) – osoby, które utraciły pracę z przyczyn dotyczących zakładu pracy w okresie nie dłuższym niż 6 miesięcy przed dniem przystąpienia do projektu (1) – przedsiębiorcy (3) – osoby odchodzące z rolnictwa lub rybołówstwa (rybactwa)⁸⁷ (2) – jednostki samorządu terytorialnego (4)

⁸⁷ Zgodnie z definicjami zawartymi w *Słowniku terminologicznym*.

6.	Propozycje kryteriów wyboru finansowanych operacji	<p>Kryteria:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ogólne – szczegółowe <p>Dokładne wskazanie kryteriów wyboru finansowanych operacji nastąpi w Planie działania, przygotowywanym przez IP dla każdego Priorytetu.</p>
Opis systemu wyboru projektów:		
7.	Instytucja odpowiedzialna za wybór projektów	Instytucja wskazana przez samorząd województwa (pełna lista instytucji wraz z danymi teleadresowymi zostanie opublikowana w załączniku)
	Tryb dokonywania wyboru projektów	projekty konkursowe
	Procedura oceny merytorycznej wniosku o dofinansowanie	Informacje na temat procedury zawarte są w rozdziale I (pkt 5.) <i>Opis systemu wyboru projektów w ramach PO Kapitał Ludzki.</i>
	Instytucja odpowiedzialna za wydanie ostatecznej decyzji w sprawie dofinansowania projektu i podpisanie umowy/decyzji o przyznaniu wsparcia dla projektu	Instytucja wskazana przez samorząd województwa (pełna lista instytucji wraz z danymi teleadresowymi zostanie opublikowana w załączniku)
	Procedura odwoławcza	Instytucja wskazana przez samorząd województwa (pełna lista instytucji wraz z danymi teleadresowymi zostanie opublikowana w załączniku)

Poddziałanie 8.1.3 Wzmacnianie lokalnego partnerstwa na rzecz adaptacyjności – projekty konkursowe realizowane przez partnerów społecznych

1.	Typ realizowanych operacji (projektów)	<ul style="list-style-type: none"> – inicjatywy podejmowane na poziomie lokalnym i regionalnym przez związki pracodawców i związki zawodowe, mające na celu zwiększenie zdolności adaptacyjnych pracowników i przedsiębiorców, w szczególności w zakresie (1): <ul style="list-style-type: none"> - organizacji pracy (a)
----	--	--

		<ul style="list-style-type: none"> - form świadczenia pracy (b) - promocji podnoszenia kwalifikacji zawodowych (c) - godzenia życia zawodowego i prywatnego (d) <p>– promowanie społecznej odpowiedzialności przedsiębiorstw, w szczególności w odniesieniu do lokalnego rynku pracy, warunków pracy pracowników i środowiska naturalnego (2)</p>
2.	Zakres stosowania cross-financingu	Zgodnie z zapisami <i>Wytucznych w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.</i>
3.	Kategoria interwencji funduszy strukturalnych (priority theme dimension)	62, 64
4.	Typ beneficjentów	partnerzy społeczni (związki pracodawców ⁸⁸ i związki zawodowe ⁸⁹) oraz podmioty, których treść statutu wskazuje na to, że posiadają status związku pracodawców lub związku zawodowego lub są organizacją członkowską, regionalną i branżową, wchodzącą w skład organizacji pracowników i pracodawców reprezentatywnych w rozumieniu ustawy z dnia 6 lipca 2001 roku o Trójstronnej Komisji do Spraw Społeczno-Gospodarczych i wojewódzkich komisjach dialogu społecznego.
5.	Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy)	<ul style="list-style-type: none"> – pracodawcy i pracownicy – organizacje pracodawców – związki zawodowe – jednostki samorządu terytorialnego – instytucje rynku pracy – społeczność lokalna – organizacje pozarządowe
6.	Propozycje kryteriów wyboru finansowanych operacji	Kryteria: <ul style="list-style-type: none"> – ogólne

⁸⁸ W rozumieniu przepisów ustawy z dnia 23 maja 1991 r. *o organizacjach pracodawców* (Dz. U. Nr 55, poz. 235, z późn. zm.) oraz ustawy z dnia 22 marca 1989 roku o rzemiośle (Dz.U. z 2002 Nr 112 poz. 979 z późn. zm) – dotyczy całego Priorytetu VIII.

⁸⁹ W rozumieniu przepisów ustawy z dnia 23 maja 1991 r. *o związkach zawodowych* (Dz. U. z 2001 r. Nr 79, poz. 854, z późn. zm.) – dotyczy całego Priorytetu VIII.

		– szczegółowe Dokładne wskazanie kryteriów wyboru finansowanych operacji nastąpi w Planie działania, przygotowywanym przez IP dla każdego Priorytetu.
7.	Opis systemu wyboru projektów:	
	Instytucja odpowiedzialna za wybór projektów	Instytucja wskazana przez samorząd województwa (pełna lista instytucji wraz z danymi teleadresowymi zostanie opublikowana w załączniku)
	Tryb dokonywania wyboru projektów	projekty konkursowe
	Procedura oceny merytorycznej wniosku o dofinansowanie	Informacje na temat procedury zawarte są w rozdziale I (pkt 5.) <i>Opis systemu wyboru projektów w ramach PO Kapitał Ludzki.</i>
	Instytucja odpowiedzialna za wydanie ostatecznej decyzji w sprawie dofinansowania projektu i podpisanie umowy/decyzji o przyznaniu wsparcia dla projektu	Instytucja wskazana przez samorząd województwa (pełna lista instytucji wraz z danymi teleadresowymi zostanie opublikowana w załączniku)
	Procedura odwoławcza	Instytucja wskazana przez samorząd województwa (pełna lista instytucji wraz z danymi teleadresowymi zostanie opublikowana w załączniku)

Poddziałanie 8.1.4 Przewidywanie zmiany gospodarczej – projekty systemowe⁹⁰

⁹⁰ Realizacja Poddziałania nie będzie kontynuowana po 1 stycznia 2012 r.

8.2 TRANSFER WIEDZY

1.	Nazwa programu operacyjnego	Program Operacyjny Kapitał Ludzki
2.	Nazwa i numer priorytetu	Priorytet VIII Regionalne kadry gospodarki
3.	Nazwa Funduszu	Europejski Fundusz Społeczny
4.	Instytucja Zarządzająca	Minister właściwy ds. rozwoju regionalnego - Departament Zarządzania Europejskim Funduszem Społecznym
5.	Instytucja Pośrednicząca	Instytucja wskazana przez samorząd województwa (pełna lista instytucji wraz z danymi teleadresowymi zostanie opublikowana w załączniku)
6.	Instytucja Certyfikująca	Minister właściwy ds. rozwoju regionalnego - Departament Instytucji Certyfikującej
7.	Instytucja pośrednicząca w certyfikacji	nie dotyczy
8.	Instytucja odpowiedzialna za otrzymywanie płatności dokonywanych przez KE	Minister właściwy do spraw finansów publicznych
9.	Forma pomocy (form of finance)	Pomoc bezzwrotna – 01
10.	Wymiar terytorialny (territory type)	nie dotyczy - 00
11.	Obszar działalności gospodarczej (economic activity)	nie dotyczy - 00
12.	Zasięg terytorialny NUTS (location)	NUTS2 – PL11, PL12, PL21, PL22, PL31, PL32, PL33, PL34, PL41, PL42, PL43, PL51, PL52, PL61, PL62, PL63
13.	Instytucja Wdrażająca (Instytucja Pośrednicząca II stopnia)	Instytucja wskazana przez samorząd województwa (pełna lista instytucji wraz z danymi teleadresowymi zostanie opublikowana w załączniku)
14.	Instytucja odpowiedzialna za dokonywanie płatności na rzecz beneficjentów	Instytucja wskazana przez samorząd województwa (pełna lista instytucji wraz z danymi teleadresowymi zostanie opublikowana w załączniku)
15.	Nazwa i numer działania	Działanie 8.2 Transfer wiedzy

16.	Cel i uzasadnienie działania	<p>Cel Działania: Zwiększenie transferu wiedzy i wzmocnienie powiązań sfery B+R z przedsiębiorstwami, służące rozwojowi gospodarczemu regionów</p> <p>Uzasadnienie Działania: Wysoka aktywność innowacyjna przedsiębiorstw oraz efektywne wykorzystanie przez przemysł wiedzy i badań naukowych są obecnie kluczowymi czynnikami konkurencyjności gospodarki zarówno na poziomie krajowym, jak i regionalnym. Skala tworzenia i absorbowania innowacji jest w Polsce wysoce niewystarczająca. Niskie zaangażowanie sektora przedsiębiorczości w finansowanie działalności badawczo-rozwojowej świadczy o braku współpracy pomiędzy przemysłem i sferą nauki oraz wskazuje na strukturalną słabość sektora badawczo-rozwojowego w Polsce. Jednym ze sposobów zwiększenia poziomu innowacyjności polskich przedsiębiorstw i nawiązania bliskich powiązań pomiędzy nauką i przemysłem jest inicjowanie na poziomie regionów współpracy podmiotów z sektora B+R oraz przedsiębiorstw w celu wypracowywania koncepcji wdrożeń o charakterze naukowym i technologicznym. Realizacja działania przyczyni się do wzmocnienia korzystnych procesów i zmian, jakie obecnie zachodzą w poszczególnych regionach w zakresie właściwego pojmowania i wspierania innowacyjności przedsiębiorstw. Poprawie innowacyjności i zwiększeniu konkurencyjności regionu będzie sprzyjało również inwestowanie w młode kadry naukowe, realizowane za pomocą naukowych stypendiów doktoranckich. Dobór sektorów gospodarki, w których wspierana będzie współpraca sfery B+R i biznesu oraz wspierane będą kadry naukowe, będzie następował na podstawie Regionalnych Strategii Innowacji jako dokumentu określającego kierunki strategii województw w obszarze transferu wiedzy i innowacji.</p>
17.	Kwalifikowalność wydatków w ramach działania	Kryteria kwalifikowalności wydatków są zgodne z <i>Wytycznymi w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach PO KL</i> .
18.	Alokacja finansowa na działanie	302 923 400 Euro
19.	Wkład ze środków unijnych	257 484 890 Euro
20.	Wkład ze środków publicznych krajowych	45 438 510 Euro

21.	Przewidywana wielkość środków prywatnych	0 Euro
22.	Udział środków UE w wydatkach kwalifikowanych stanowiących podstawę certyfikacji na poziomie projektu, tj. w publicznych wydatkach kwalifikowalnych (%)	85%
23.	Pomoc publiczna	<p>Tam gdzie ma zastosowanie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Rozporządzenie Komisji (WE) nr 1998/2006 z dnia 15 grudnia 2006 r. w sprawie stosowania art. 87 i 88 Traktatu do pomocy de minimis (Dz. Urz. UE L 379 z 28.12.2006, str. 5) – Rozporządzenie Komisji (WE) nr 800/2008 z dnia 6 sierpnia 2008 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne ze wspólnym rynkiem w zastosowaniu art. 87 i 88 Traktatu (ogólne rozporządzenie w sprawie wyłączeń blokowych) (Dz. Urz. UE L 214 z 09.08.2008, str. 3) – Komunikat Komisji Europejskiej – Tymczasowe wspólnotowe ramy prawne w zakresie pomocy państwa ułatwiające dostęp do finansowania w dobie kryzysu finansowego i gospodarczego (2009/C 83/01) (Dz. Urz. UE C 83 z 07.04.2009, str. 1, z późn. zm.) <p>Podstawą prawną udzielania pomocy publicznej i pomocy <i>de minimis</i> jest <i>rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 15 grudnia 2010 r. w sprawie udzielania pomocy publicznej w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki</i> (Dz. U. z 2010 r. Nr 239, poz. 1598, z późn. zm.)</p> <p>Podstawą prawną udzielania zagrożonym przedsiębiorcom tymczasowej (do 31 grudnia 2010 r.) ograniczonej kwoty pomocy zgodnej ze wspólnym rynkiem jest <i>rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego w sprawie udzielania ograniczonej kwoty pomocy zgodnej ze wspólnym rynkiem w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki</i>⁹¹</p>
24.	Minimalny wkład własny beneficjenta (%)	Do określenia przez IP
25.	Dzień rozpoczęcia	12 grudnia 2006 r. – jeżeli IP nie określi terminu

⁹¹ Od dnia wejścia w życie tego rozporządzenia.

	kwalikowalności wydatków	późniejszego
26.	Minimalna/maksymalna wartość projektu	minimum 50 tys. zł – jeżeli IP nie określi inaczej
27.	Forma płatności	zgodnie z <i>Zasadami finansowania PO KL</i>
28.	Wysokość udziału cross-finansingu (%)	do 10%
29.	Wskaźniki realizacji Działania	<ul style="list-style-type: none"> – Liczba osób, które ukończyły udział w stażach lub szkoleniach praktycznych w podziale na: <ul style="list-style-type: none"> - pracowników przedsiębiorstw w jednostkach naukowych - pracowników naukowych w przedsiębiorstwach – Liczba doktorantów, którzy otrzymali stypendia naukowe

Poddziałanie 8.2.1 Wsparcie dla współpracy sfery nauki i przedsiębiorstw – projekty konkursowe

1.	Typ realizowanych operacji (projektów)	<ul style="list-style-type: none"> – staże i szkolenia praktyczne dla (1): <ul style="list-style-type: none"> - pracowników przedsiębiorstw w jednostkach naukowych (a) - pracowników naukowych jednostek naukowych oraz pracowników naukowych i naukowo-dydaktycznych uczelni – w przedsiębiorstwach (b) – tymczasowe zatrudnienie w MMŚP wysoko wykwalifikowanego personelu⁹² (2) – wsparcie dla przedsiębiorstw obejmujące szkolenia i/lub doradztwo dla pracowników przedsiębiorstw prowadzone przez (lub z udziałem) pracowników naukowych jednostek naukowych i uczelni ukierunkowane na wdrożenie danych przedsięwzięć innowacyjnych w przedsiębiorstwach (3) – wsparcie współpracy między jednostkami naukowymi a przedsiębiorcami w zakresie
----	--	---

⁹² W rozumieniu art. 30 pkt. 5 rozporządzenia Komisji 800/2008 (ogólne rozporządzenie w sprawie wyłączeń blokowych) „wysoko wykwalifikowany personel” oznacza badaczy, inżynierów, projektantów i osoby odpowiedzialne za marketing, posiadające wyższe wykształcenie i co najmniej pięcioletnie odpowiednie doświadczenie zawodowe. Do doświadczenia zawodowego można zaliczyć studia doktoranckie

		<p>innowacji i transferu technologii obejmujące wypracowanie konkretnych efektów wdrożeniowych (4)</p> <p>– stypendia naukowe i wsparcie towarzyszące (np. szkolenia z zakresu komercjalizacji wiedzy) dla doktorantów kształcących się na kierunkach matematyczno – przyrodniczych i technologicznych (SMT)⁹³ oraz zgodnych z RSI danego województwa, a także pokrycie kosztów⁹⁴ opiekuna doktoranta na uczelni lub w jednostce naukowej⁹⁵(5)</p>
	Zakres stosowania cross-financingu	Zgodnie z zapisami <i>Wytycznych w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.</i>
3.	Kategoria interwencji funduszy strukturalnych (priority theme dimension)	74
4.	Typ beneficjentów	wszystkie podmioty - z wyłączeniem osób fizycznych (nie dotyczy osób prowadzących działalność gospodarczą lub oświatową na podstawie przepisów odrębnych)
5.	Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy)	<ul style="list-style-type: none"> – przedsiębiorcy – pracownicy przedsiębiorstw – uczelnie – jednostki naukowe – pracownicy naukow⁹⁶ jednostek naukowych – pracownicy naukow⁹⁶ i naukowo-dydaktyczni uczelni – doktoranci⁹⁷
6.	Propozycje kryteriów wyboru finansowanych operacji	<p>Kryteria:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ogólne

⁹³ Zakres kierunków SMT określany jest na podstawie międzynarodowej klasyfikacji ISCED97

⁹⁴ O ile koszty te nie wynikają z zadań objętych zakresem obowiązków lub pragmatyką zawodową opiekunów doktorantów określoną w innych dokumentach wewnętrznych danej uczelni bądź jednostki naukowej.

⁹⁵ Koszty opiekuna doktoranta wypłacane w formie ryczałtu do wysokości 1/3 stypendium doktoranckiego miesięcznie.

⁹⁶ W rozumieniu ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 roku o zasadach finansowania nauki (Dz.U Nr 96 poz. 615 z późn. zm) ilekroć o nich mowa w opisie Priorytetu VIII..

⁹⁷ Ilekroć w Działaniu 8.2 jest mowa o „doktorantach”, należy przez to rozumieć: 1) uczestników stacjonarnych i niestacjonarnych studiów doktoranckich (studiów trzeciego stopnia) w rozumieniu ustawy z dnia 18 marca 2011 r. o zmianie ustawy – *Prawo o szkolnictwie wyższym* (Dz. U., z 2011r. Nr 84, poz. 455 z późn. zm.) oraz 2) inne niż wymienione w pkt 1 osoby, których przewód doktorski został wszczęty zgodnie z przepisami ustawy z dnia 14 marca 2003 r. *o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki* (Dz. U. Nr 65, poz. 595, z późn. zm.) – do dnia podjęcia uchwały o nadaniu stopnia doktora.

		– szczegółowe Dokładne wskazanie kryteriów wyboru finansowanych operacji nastąpi w Planie działania, przygotowywanym przez IP dla każdego Priorytetu.
7.	Opis systemu wyboru projektów:	
	Instytucja odpowiedzialna za wybór projektów	Instytucja wskazana przez samorząd województwa (pełna lista instytucji wraz z danymi teled adresowymi zostanie opublikowana w załączniku)
	Tryb dokonywania wyboru projektów	projekty konkursowe
	Procedura oceny merytorycznej wniosku o dofinansowanie	Informacje na temat procedury zawarte są w rozdziale I (pkt 5.) <i>Opis systemu wyboru projektów w ramach PO Kapitał Ludzki.</i>
	Instytucja odpowiedzialna za wydanie ostatecznej decyzji w sprawie dofinansowania projektu i podpisanie umowy/decyzji o przyznaniu wsparcia dla projektu	Instytucja wskazana przez samorząd województwa (pełna lista instytucji wraz z danymi teled adresowymi zostanie opublikowana w załączniku)
	Procedura odwoławcza	Instytucja wskazana przez samorząd województwa (pełna lista instytucji wraz z danymi teled adresowymi zostanie opublikowana w załączniku)

Poddziałanie 8.2.2 Regionalne Strategie Innowacji – projekty systemowe

1.	Typ realizowanych operacji (projektów)	– stypendia naukowe i wsparcie towarzyszące (np. szkolenia z zakresu komercjalizacji wiedzy) dla doktorantów kształcących się na kierunkach matematyczno – przyrodniczych i technologicznych (SMT)⁹⁸ oraz zgodnych z RSI⁹⁹ danego województwa, a także pokrycie kosztów¹⁰⁰ opiekuna doktoranta na uczelni lub w jednostce naukowej¹⁰¹ (1)
----	--	--

⁹⁸ Zakres kierunków SMT określany jest na podstawie międzynarodowej klasyfikacji ISCED97

⁹⁹ System zgłoszeń, sposób wypłacania i rozliczania stypendiów oraz ich wysokość zostaną określone przez beneficjenta systemowego w porozumieniu z Instytucją Pośredniczącą w ten sposób, że średniomiesięczna wysokość stypendium wynosi od 3.000 do 5.000 PLN; kwota ta w całości stanowi przychód stypendysty i nie podlega rozliczeniu – może być wydatkowana przez stypendystę na dowolny cel.

¹⁰⁰ O ile koszty te nie wynikają z zadań objętych zakresem obowiązków lub pragmatyką zawodową opiekunów doktorantów określone w innych dokumentach wewnętrznych danej uczelni bądź jednostki naukowej.

¹⁰¹ Koszty opiekuna doktoranta wypłacane w formie ryczałtu do wysokości 1/3 stypendium doktoranckiego miesięcznie.

2.	Zakres stosowania cross-financingu	Zgodnie z zapisami <i>Wytycznych w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki</i> .
3.	Kategoria interwencji funduszy strukturalnych (priority theme dimension)	74
4.	Typ beneficjentów	Jednostka organizacyjna samorządu województwa wskazana przez Instytucję Pośredniczącą w Planie działania.
5.	Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy)	<ul style="list-style-type: none"> – uczelnie oraz ich pracownicy naukow i naukowo-dydaktyczni – pracownicy naukow i – doktoranci
6.	Propozycje kryteriów wyboru finansowanych operacji	<p>Kryteria:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ogólne – szczegółowe <p>Dokładne wskazanie kryteriów wyboru finansowanych operacji nastąpi w Planie działania, przygotowywanym przez IP dla każdego Priorytetu.</p>
7.	Opis systemu wyboru projektów:	
	Instytucja odpowiedzialna za wybór projektów	Instytucja wskazana przez samorząd województwa (pełna lista instytucji wraz z danymi teleadresowymi zostanie opublikowana w załączniku)
	Tryb dokonywania wyboru projektów	projekty systemowe
	Procedura oceny merytorycznej wniosku o dofinansowanie	Informacje na temat procedury zawarte są w rozdziale I (pkt 5.) <i>Opis systemu wyboru projektów w ramach PO Kapitał Ludzki</i> .
	Instytucja odpowiedzialna za wydanie ostatecznej decyzji w sprawie dofinansowania projektu i podpisanie umowy/decyzji o przyznaniu wsparcia dla projektu	Instytucja wskazana przez samorząd województwa (pełna lista instytucji wraz z danymi teleadresowymi zostanie opublikowana w załączniku)
	Procedura odwoławcza	nie dotyczy

Indykatywny podział alokacji finansowej w ramach Priorytetu VIII

DZIAŁANIE	Alokacja (euro)		
	Ogółem	EFS	Środki krajowe
Działanie 8.1 <i>ROZWÓJ PRACOWNIKÓW I PRZEDSIĘBIORSTW W REGIONIE</i>	1 337 163 824	1 136 589 250	200 574 574
w tym Poddziałanie 8.1.1 <i>Wspieranie rozwoju kwalifikacji zawodowych i doradztwo dla przedsiębiorstw</i>	981 399 785	834 189 817	147 209 968,
w tym Poddziałanie 8.1.2 <i>Wsparcie procesów adaptacyjnych i modernizacyjnych w regionie</i>	317 181 759	269 604 495	47 577 264
w tym Poddziałanie 8.1.3 <i>Wzmacnianie lokalnego partnerstwa na rzecz adaptacyjności</i>	23 154 668	19 681 468	3 473 200
w tym Poddziałanie 8.1.4 <i>Przewidywanie zmiany gospodarczej</i>	15 427 612	13 113 470	2 314 142
Działanie 8.2 <i>TRANSFER WIEDZY</i>	302 923 400	257 484 890	45 438 510
w tym Poddziałanie 8.2.1 <i>Wsparcie dla współpracy sfery nauki i przedsiębiorstw</i>	160 919 703	136 781 748	24 137 955
w tym Poddziałanie 8.2.2 <i>Regionalne Strategie Innowacji</i>	142 003 697	120 703 142	21 300 555
OGÓŁEM PRIORYTET VIII	1 640 087 224	1 394 074 140	246 013 084

Priorytet IX
ROZWÓJ WYKSZTAŁCENIA I
KOMPETENCJI
W REGIONACH

PRIORYTET IX

ROZWÓJ WYKSZTAŁCENIA I KOMPETENCJI W REGIONACH

Opis Priorytetu IX

Priorytet IX stanowi odpowiedź na problem nierównego dostępu do edukacji osób, które zgodnie z diagnozą napotykać na trudności w tym zakresie. Analiza zawarta w programie wskazuje w szczególności na potrzebę realizowania działań obejmujących wsparcie kierowane do osób i placówek realizujących proces kształcenia, mających na celu stworzenie równych szans poprzez upowszechnienie edukacji przedszkolnej i kształcenia ustawicznego. Problem wyrównywania szans dotyczy też likwidacji zjawiska wewnętrznej segregacji uczniów w szkołach, co wiąże się z problemem wykluczenia społecznego.

Upowszechnienie edukacji przedszkolnej, a co za tym idzie, wyrównanie szans edukacyjnych dzieci na początkowym etapie edukacji wymaga systemowego wdrożenia elastycznych form edukacji przedszkolnej, szczególnie na obszarach gdzie edukacja przedszkolna jest upowszechniona w niewystarczającym zakresie, czyli w dużej mierze na obszarach wiejskich. Zapewnienie równego dostępu do edukacji przedszkolnej przyczyni się do możliwie wczesnej identyfikacji i eliminacji barier w dostępie do edukacji. Jednocześnie, w ramach przeglądu śródkresowego zostanie wprowadzona zmiana polegająca na skierowaniu wsparcia w szczególności do obszarów o niskim stopniu upowszechnienia edukacji przedszkolnej. Wobec tego, w drugiej połowie okresu programowania wsparcie zostanie ukierunkowane na obszary, które w skali regionu odnotowały najniższy stopień upowszechnienia edukacji przedszkolnej. W tym celu wsparcie zostanie ograniczone do 30% obszarów każdego województwa, na których stopień upowszechnienia edukacji przedszkolnej jest najniższy. Ponadto, szczególny nacisk zostanie położony na mechanizmy zapewnienia trwałości ośrodków przedszkolnych, które otrzymały wsparcie ze środków EFS.

Śródkresowa ocena rezultatów wdrażania programu wykazała konieczność lepszego zaadresowania działań polegających na upowszechnieniu idei uczenia się przez całe życie, a także zmiany logiki i struktury dotychczasowego wsparcia udzielanego osobom dorosłym, co też znajduje uzasadnienie zarówno w doświadczeniach z przebiegu realizacji Programu, a także odzwierciedla sytuację na polskim rynku pracy. Zmniejszeniu dysproporcji w upowszechnieniu kształcenia ustawicznego, zwłaszcza na terenach wiejskich i miejskich zagrożonych degradacją, będą służyć zarówno programy skierowane do osób dorosłych, które umożliwią uzupełnianie lub podwyższanie wykształcenia ogólnego oraz kwalifikacji zawodowych, jak też usługi doradcze i informacyjne w zakresie formalnego i pozaformalnego kształcenia osób dorosłych. Zmiany w tym zakresie, zaproponowane w ramach przeglądu śródkresowego obejmują koncentrację wszystkich form kształcenia osób dorosłych w ramach Priorytetu IX. W związku z powyższym wsparciem objęte zostaną programy kształcenia formalnego skierowane do osób dorosłych z własnej inicjatywy zainteresowanych zdobyciem, uzupełnieniem lub podwyższeniem swojego wykształcenia ogólnego i kwalifikacji zawodowych. Jednocześnie wsparcie placówek prowadzących formalne kształcenie ustawiczne umożliwi m.in. podniesienie jakości oferowanych usług, ich dostosowanie do potrzeb regionalnego rynku pracy oraz wdrożenie innowacyjnych form kształcenia ustawicznego. W obszarze rozwoju kompetencji kluczowych osób dorosłych wsparcie zostanie skoncentrowane na podnoszeniu kompetencji językowych oraz wykorzystania technologii ICT poprzez kształcenie pozaformalne. Zaproponowane ograniczenie katalogu kompetencji ma największy wpływ na sytuację osób dorosłych na rynku pracy – posiadanie wskazanych powyżej umiejętności przyczynia się do zwiększenia szans zatrudnienia. Z jednej strony podejście koncentrujące się na wybranych obszarach deficytu kompetencji przyczyni się do wyrównywania istniejących dysproporcji w tym zakresie (np. w wymiarze miasto -wieś) i podniesienia zdolności tych osób do dalszego uczenia się, z drugiej zaś strony poprzez promowanie idei uczenia się przez całe życie, będzie stanowić katalizator zmian społecznych zachodzących w tym obszarze.

Uzupełnieniem działań edukacyjnych podejmowanych w ramach Priorytetu IX będą usługi doradcze w zakresie wyboru formy i kierunku kształcenia formalnego i pozaformalnego osób dorosłych. Rozwiązanie to będzie wprowadzone pilotażowo i będzie ono realizowane jedynie w ograniczonym zakresie, obejmującym wstępnie 2 powiaty z danego regionu. Usługi brokeringu będą obejmowały pomoc w zdiagnozowaniu potrzeb oraz wyborze odpowiedniej oferty szkoleniowej dla osób dorosłych, które z własnej inicjatywy podejmują działania w zakresie podwyższania własnych kwalifikacji. W rezultacie rozwiązanie to nie będzie obejmowało kosztów tworzenia zaplecza instytucjonalnego, lecz jedynie koszt rzeczywiście świadczonych usług na rzecz odbiorców. Wprowadzenie powyższego mechanizmu, przy obecnym rozproszeniu i różnorodności ofert szkoleniowych pozwoli na lepsze dostosowanie wsparcia do rzeczywistych potrzeb edukacyjnych.

Istotnym elementem Priorytetu IX będą instrumenty bezpośredniego wsparcia szczególnie uzdolnionych (zwłaszcza w zakresie nauk matematycznych, przyrodniczych i technicznych) uczniów oraz słuchaczy szkół i placówek oświatowych, pochodzących z rodzin najuboższych, poprzez dofinansowanie lokalnych oraz regionalnych programów pomocy stypendialnej. Efektem tych działań powinno być zwiększenie udziału osób objętych wsparciem w kształceniu na poziomie wyższym, zwłaszcza na kierunkach studiów istotnych dla rozwoju gospodarki opartej na wiedzy.

W ramach Priorytetu zaplanowano działania służące zmniejszaniu nierówności w jakości edukacji (kształcenia i szkolenia) na terenach miejskich i wiejskich. W tym celu będą realizowane projekty rozwojowe szkół i placówek oświatowych, wprowadzające nowy model pracy szkoły oraz służące podniesieniu jakości edukacji. Elementami projektów będą m.in. działania szkoły na rzecz podniesienia kompetencji kluczowych uczniów, zwłaszcza w zakresie matematyki oraz przedmiotów przyrodniczych i technicznych, m.in. poprzez zajęcia pozalekcyjne oraz pozaszkolne. W konsekwencji zostaną zmniejszone dysproporcje w stopniu opanowania kompetencji kluczowych przez uczniów wewnątrz poszczególnych szkół oraz pomiędzy nimi, a także pomiędzy uczniami szkół miejskich i wiejskich. Nowy model pracy szkoły zakłada ponadto poprawę sprawności zarządzania szkołą.

Realizacja regionalnych polityk edukacyjnych wymaga dostosowania kierunków kształcenia zawodowego na szczeblu województw do regionalnych i lokalnych uwarunkowań rynku pracy i gospodarki. W ramach Priorytetu cel ten zostanie osiągnięty – z jednej strony – poprzez modernizację kształcenia zawodowego oraz jego dostosowanie do potrzeb regionu, zgodnie ze strategią rozwoju regionu, w ścisłej współpracy z przedsiębiorcami. Działania te będą uzupełnione poprzez wyposażenie szkół i placówek oświatowych prowadzących kształcenie zawodowe w nowoczesne materiały dydaktyczne, w tym podręczniki. Z drugiej strony, programy doradztwa edukacyjno-zawodowego dostarczą uczniom i innym uczestnikom procesu kształcenia informacji ułatwiających wybór kierunku kształcenia, dającego większe szanse na znalezienie zatrudnienia. Tym samym kompleksowe wsparcie realizowane w ramach Priorytetu przyczyni się do podniesienia atrakcyjności i popularności kształcenia zawodowego. Ponadto w celu poprawy jakości kształcenia zawodowego, w drugiej połowie okresu programowania podejmowane będą działania mające na celu zwiększenie udziału pracodawców w programowaniu treści kształcenia i szkolenia pod kątem potrzeb rynku pracy oraz organizacji staży i praktyk zawodowych.

Poprawie jakości kształcenia i zarządzania oświatą będzie służyć realizacja programów rozwoju zawodowego i podnoszenia kwalifikacji nauczycieli oraz pracowników administracyjnych systemu oświaty.

Istotnym elementem Priorytetu jest również wsparcie na rzecz przeciwdziałania marginalizacji obszarów wiejskich. Procesy decydujące o rozwoju społeczno-gospodarczym koncentrują się obecnie w ośrodkach silniej zurbanizowanych. Niekorzystna sytuacja mieszkańców obszarów wiejskich jest zdeterminowana m.in. przez niski poziom wykształcenia, wynikający z utrudnionego dostępu do usług edukacyjnych, a także niską świadomość korzyści płynących z edukacji. Ze względu na ten fakt Priorytet IX obejmuje również wsparcie inicjatyw lokalnych mieszkańców obszarów wiejskich w zakresie działań przyczyniających się do zwiększenia dostępności oferty edukacyjno-szkoleniowej oraz podniesienia poziomu wykształcenia mieszkańców.

Odpowiednie projekty realizowane w ramach działań Priorytetu IX powinny przyczynić się do osiągnięcia odpowiednich efektów realizacji określonych dla Priorytetu IX:

1. Objęcia w ramach Priorytetu 20% dzieci w wieku 3 – 5 lat uczestniczących w różnych formach edukacji przedszkolnej na obszarach wiejskich.
2. Objęcia 1% osób w wieku 25-64 lata kształceniem ustawicznym w ramach Priorytetu.
3. Wdrożenia przez 70% szkół podstawowych w każdym województwie projektów dotyczących indywidualizacji nauczania.
4. Wdrożenia przez 60% szkół (podstawowych, gimnazjów i ponadgimnazjalnych), projektów rozwojowych obejmujących m.in. nowoczesny system zarządzania, zajęcia pozalekcyjne i pozaszkolne (szkoły wiejskie 80%, miejskie 42%).
5. Objęcia 50% szkół prowadzących kształcenie zawodowe programami rozwojowymi.
6. Zapewnienia współpracy z przedsiębiorstwami 75% szkół prowadzących kształcenie zawodowe, które zrealizowały programy rozwojowe.
7. Zwiększenia do 11% odsetka nauczycieli podnoszących swoje kompetencje poprzez doskonalenie zawodowe w krótkich formach w ramach osi priorytetowej (w tym odsetka nauczycieli na obszarach wiejskich do 33%, a odsetka nauczycieli kształcenia zawodowego do 8%).

9.1 WYRÓWNYWANIE SZANS EDUKACYJNYCH I ZAPEWNIENIE WYSOKIEJ JAKOŚCI USŁUG EDUKACYJNYCH ŚWIADCZONYCH W SYSTEMIE OŚWIATY

1.	Nazwa programu operacyjnego	Program Operacyjny Kapitał Ludzki
2.	Nazwa i numer priorytetu	Priorytet IX Rozwój wykształcenia i kompetencji w regionach
3.	Nazwa Funduszu	Europejski Fundusz Społeczny
4.	Instytucja Zarządzająca	Minister właściwy ds. rozwoju regionalnego - Departament Zarządzania Europejskim Funduszem Społecznym
5.	Instytucja Pośrednicząca	Instytucja wskazana przez samorząd województwa (pełna lista instytucji wraz z danymi teleadresowymi zostanie opublikowana w załączniku)
6.	Instytucja Certyfikująca	Minister właściwy ds. rozwoju regionalnego - Departament Instytucji Certyfikującej
7.	Instytucja pośrednicząca w certyfikacji	nie dotyczy
8.	Instytucja odpowiedzialna za otrzymywanie płatności dokonywanych przez KE	Minister właściwy do spraw finansów publicznych
9.	Forma pomocy (form of finance)	Pomoc bezzwrotna – 01
10.	Wymiar terytorialny (territory type)	00, 05 (obszary wiejskie)
11.	Obszar działalności gospodarczej (economic activity)	nie dotyczy - 00
12.	Zasięg terytorialny NUTS (location)	NUTS2 – PL11, PL12, PL21, PL22, PL31, PL32, PL33, PL34, PL41, PL42 PL43,, PL51, PL52, PL61, PL62, PL63
13.	Instytucja Wdrażająca (Instytucja Pośrednicząca II stopnia)	Instytucja wskazana przez samorząd województwa (pełna lista instytucji wraz z danymi teleadresowymi zostanie opublikowana w załączniku)
14.	Instytucja odpowiedzialna za dokonywanie płatności na rzecz beneficjentów	Instytucja wskazana przez samorząd województwa (pełna lista instytucji wraz z danymi teleadresowymi zostanie opublikowana w załączniku)
15.	Nazwa i numer działania	9.1 Wyrównywanie szans edukacyjnych i zapewnienie wysokiej jakości usług edukacyjnych świadczonych w systemie oświaty

16.	Cel i uzasadnienie działania	<p>Cel Działania:</p> <ul style="list-style-type: none"> - tworzenie warunków równych szans edukacyjnych poprzez udzielenie wsparcia na rzecz instytucji systemu oświaty oraz osób napotykających na bariery o charakterze środowiskowym, ekonomicznym, geograficznym i zdrowotnym utrudniające lub uniemożliwiające dostęp do usług edukacyjnych - wzmocnienie atrakcyjności i podniesienie jakości oferty edukacyjnej instytucji systemu oświaty realizujących kształcenie w formach szkolnych (z wyłączeniem kształcenia osób dorosłych) ukierunkowane na rozwój kluczowych kompetencji oraz wzmocnienie zdolności uczniów do przyszłego zatrudnienia <p>Uzasadnienie Działania:</p> <p>Warunkiem niezbędnym do podniesienia ogólnego poziomu wykształcenia społeczeństwa jest stworzenie warunków powszechnego dostępu do edukacji już od najwcześniejszych etapów wychowania i kształcenia tj. etapu edukacji przedszkolnej. Upowszechnienie edukacji przedszkolnej, a co za tym idzie, wyrównanie szans edukacyjnych dzieci, szczególnie z obszarów wiejskich, wymaga systemowego wdrożenia elastycznych form edukacji przedszkolnej przy jednoczesnym wzmocnieniu działającej sieci ośrodków przedszkolnych i uelastycznieniu ich oferty do rzeczywistych potrzeb dzieci i ich opiekunów.</p> <p>Podniesienie ogólnego poziomu wykształcenia społeczeństwa wymaga również od systemu oświaty stworzenia mechanizmów eliminujących lub kompensujących oddziaływanie czynników utrudniających uczestnictwo w procesie kształcenia. Istotnym elementem polityki wyrównywania szans edukacyjnych powinno być zatem wzmocnienie działań instytucji oświatowych ukierunkowane na pomoc uczniom, którzy ze względu na czynniki ekonomiczne, społeczne czy kulturowe nie funkcjonują prawidłowo w systemie oświaty. Do grupy takich uczniów można zaliczyć: uczniów o niskich osiągnięciach w nauce, uczniów niepełnosprawnych, uczniów pochodzących z mniejszości narodowych lub etnicznych, uczniów pochodzących z rodzin patologicznych oraz uczniów dotkniętych patologiami społecznymi itp., a także młodzież, która ze względu na różne czynniki przedwcześnie opuściła system szkolnictwa.</p> <p>Wsparcie szkoły powinno obejmować nie tylko</p>
-----	------------------------------	---

		<p>realizację programów edukacyjnych (dodatkowych zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych) skierowanych do powyższych grup uczniów, ale także wsparcie pedagogiczno – psychologiczne skoncentrowane na eliminacji czynników lokujących uczniów w niekorzystnej sytuacji edukacyjnej.</p> <p>Powszechnemu dostępowi do edukacji powinna towarzyszyć atrakcyjna i o wysokiej jakości oferta edukacyjna instytucji systemu oświaty. W obecnej sytuacji istotnym problemem polskiego systemu edukacji jest znaczne zróżnicowanie jakości pracy szkół pod względem ich lokalizacji (miasto – wieś) oraz poziomu szkolnictwa. Wsparcie wdrażane w ramach Działania umożliwi zmniejszenie tych różnic poprzez realizację programów ukierunkowanych na podniesienie jakości pracy szkół m.in. poprzez wprowadzenie innowacyjnych form nauczania o wyższej skuteczności czy wdrażania bardziej efektywnych modeli zarządzania placówką oświatową.</p> <p>Programy rozwojowe szkół będą również przyczyniać się do podnoszenia u uczniów podstawowych umiejętności oraz kompetencji o kluczowym znaczeniu dla zdolności do zatrudnienia oraz dla kontynuowania edukacji. W tym celu szkoły oraz ich organy prowadzące otrzymają wsparcie na rozszerzenie swojej oferty edukacyjnej o elementy wykraczające poza standardowy program nauczania np. dodatkowy język obcy. Realizacja programów rozwojowych przyczyni się do podniesienia jakości nauczania w szkole, a co za tym idzie do lepszych wyników w nauce osiąganym przez uczniów, którzy uzyskają dzięki temu większe szanse na kontynuowanie edukacji lub podjęcie zatrudnienia.</p> <p>Jednocześnie, w celu wyeliminowania negatywnych czynników utrudniających dostęp do edukacji niezbędne jest podejmowanie działań wspomagających szkołę w organizacji kształcenia i wychowania na początkowym etapie edukacyjnym, ukierunkowane na indywidualizację nauczania, która stanowi konsekwencję nowej podstawy programowej kształcenia ogólnego.</p>
17.	Kwalifikowalność wydatków w ramach działania	Kryteria kwalifikowalności wydatków są zgodne z <i>Wytocznymi w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach PO KL.</i>
18.	Alokacja finansowa na działanie	1 090 276 672 Euro

19.	Wkład ze środków unijnych	926 735 170 Euro
20.	Wkład ze środków publicznych krajowych	163 541 502 Euro
21.	Przewidywana wielkość środków prywatnych	0 Euro
22.	Udział środków UE w wydatkach kwalifikowanych stanowiących podstawę certyfikacji na poziomie projektu, tj. w publicznych wydatkach kwalifikowalnych (%)	85%
23.	Pomoc publiczna	nie dotyczy
24.	Minimalny wkład własny beneficjenta (%)	Dla projektów w ramach Poddziałania 9.1.1, których wybór i kontraktacja następuje na podstawie konkursów ogłoszonych w 2012 r. i później – 15% wartości projektu.
25.	Dzień rozpoczęcia kwalifikowalności wydatków	12 grudnia 2006 r. – jeżeli IP nie określi terminu późniejszego W przypadku typów operacji nr (1) i (2) w ramach Poddziałania 9.1.1 - kwalifikowalność wydatków jest możliwa od dnia 30 czerwca 2011 r., a zawieranie umów o dofinansowanie od dnia 1 stycznia 2012 r.
26.	Minimalna/maksymalna wartość projektu	minimum 50 tys. zł – jeżeli IP nie określi inaczej (ograniczenie nie dotyczy systemowych projektów indywidualizacji nauczania w klasach I-III szkół podstawowych)
27.	Forma płatności	zgodnie z <i>Zasadami finansowania PO KL</i>
28.	Wysokość udziału cross-finansingu (%)	do 10%
29.	Wskaźniki realizacji Działania	<ul style="list-style-type: none"> – Liczba ośrodków wychowania przedszkolnego, które uzyskały wsparcie w ramach Działania – Liczba szkół (podstawowych, gimnazjów i ponadgimnazjalnych prowadzących kształcenie ogólne), które zrealizowały projekty rozwojowe w ramach Działania, w podziale na obszary miejskie i wiejskie – Liczba szkół podstawowych, które zrealizowały projekty dotyczące indywidualizacji nauczania

Poddziałanie 9.1.1 Zmniejszanie nierówności w stopniu upowszechnienia edukacji przedszkolnej - projekty konkursowe

1.	Typ realizowanych operacji (projektów)	<ul style="list-style-type: none"> – tworzenie przedszkoli (w tym również uruchamianie innych form wychowania przedszkolnego¹⁰²) w 30% gmin z terenu województwa o najniższym w skali regionu stopniu upowszechnienia edukacji przedszkolnej,¹⁰³ (1) – wsparcie istniejących przedszkoli (w tym również funkcjonujących innych form wychowania przedszkolnego) w zakresie wygenerowania dodatkowych miejsc przedszkolnych, przyczyniające się do wzrostu całkowitej liczby miejsc w przedszkolach i/lub innych formach wychowania przedszkolnego podlegających pod jeden organ prowadzący i umiejscowionych na terenie danej gminy (2)
----	--	--

¹⁰² W rozumieniu Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 31 sierpnia 2010 r. w sprawie rodzajów innych form wychowania przedszkolnego, warunków tworzenia i organizowania tych form oraz sposobu ich działania (Dz. U. Nr 161, poz. 1080 z późn. zm.)

¹⁰³ **Metodologia pomiaru upowszechnienia edukacji przedszkolnej dzieci w wieku 3-5 lat w gminie X**
Wskaźnik należy mierzyć jako relację liczby dzieci w wieku 3-5 lat w ośrodkach edukacji przedszkolnej do liczby dzieci w wieku 3-5 lat ogółem w danej gminie.

$$W = \frac{\text{Liczba dzieci w wieku 3-5 lat, które uczestniczyły w różnych formach edukacji przedszkolnej (A)}}{\text{Liczba dzieci w wieku 3-5 lat ogółem (B)}} \times 100$$

Źródło danych:

- Wartość A – Bank Danych Lokalnych GUS, Tablice: Wybrane cechy w latach (www.stat.gov.pl):
 - **Kategoria:** wychowanie przedszkolne, **grupa:** przedszkola, **podgrupa:** dzieci według płci (przedszkola bez specjalnych oraz przedszkola specjalne; przyporządkowanie ogółem; dzieci od 3-6 lat ogółem – z uwagi na brak danych dot. grupy wiekowej 3-5 lat należy wygenerować dane dla grupy dzieci od 3-6 lat oraz dzieci 6-letnich i następnie pomniejszyć pierwszą z ww. o dzieci 6-letnie);
 - **Kategoria:** wychowanie przedszkolne, **grupa:** przedszkola, **podgrupa:** dzieci w oddziałach przedszkolnych przy szkołach podstawowych (dzieci od 3-6 lat ogółem – j.w.);
 - **Kategoria:** wychowanie przedszkolne, **grupa:** punkty przedszkolne, **podgrupa:** dzieci według wieku (ogółem; 3, 4, 5 lat);
 - **Kategoria:** wychowanie przedszkolne, **grupa:** zespoły wychowania przedszkolnego, **podgrupa:** dzieci według wieku (ogółem; 3, 4, 5 lat).
- Wartość B – Bank Danych Lokalnych GUS, Tablice: Wybrane cechy w latach (www.stat.gov.pl):
 - **Kategoria:** ludność, **grupa:** stan ludności i ruch naturalny, **podgrupa:** ludność według pojedynczych roczników wieku i płci (3, 4, 5 lat).

2.	Zakres stosowania cross-financingu	Zgodnie z zapisami <i>Wytycznych w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki</i> .
3.	Kategoria interwencji funduszy strukturalnych (priority theme dimension)	73
4.	Typ beneficjentów	wszystkie podmioty - z wyłączeniem osób fizycznych (nie dotyczy osób prowadzących działalność gospodarczą lub oświatową na podstawie przepisów odrębnych)
5.	Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy)	<ul style="list-style-type: none"> - dzieci w wieku przedszkolnym, określonym w <i>Ustawie o systemie oświaty</i>¹⁰⁴ - rodzice dzieci w wieku przedszkolnym, określonym w <i>Ustawie o systemie oświaty</i> istniejące przedszkola - funkcjonujące inne formy wychowania przedszkolnego
6.	Propozycje kryteriów wyboru finansowanych operacji	<p>Kryteria:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ogólne - szczegółowe <p>Dokładne wskazanie kryteriów wyboru finansowanych operacji nastąpi w Planie działania, przygotowywanym przez IP dla każdego Priorytetu.</p>
7.	Opis systemu wyboru projektów:	
	Instytucja odpowiedzialna za wybór projektów	Instytucja wskazana przez samorząd województwa (pełna lista instytucji wraz z danymi teleadresowymi zostanie opublikowana w załączniku)
	Tryb dokonywania wyboru projektów	projekty konkursowe
	Procedura oceny merytorycznej wniosku o dofinansowanie	Informacje na temat procedury zawarte są w rozdziale I (pkt 5.) <i>Opis systemu wyboru projektów w ramach PO Kapitał Ludzki</i> .
	Instytucja odpowiedzialna za	Instytucja wskazana przez samorząd województwa

¹⁰⁴ W przypadku gdy roczne przygotowanie przedszkolne realizowane jest w przedszkolu, uczestniczące w nim dzieci mogą stanowić grupę docelową Poddziałania 9.1.1..

Natomiast wsparcie w ramach Działania 9.1.1 nie może być skierowane do dzieci objętych rocznym przygotowaniem przedszkolnym w oddziale przedszkolnym zorganizowanym w szkole podstawowej. W tej sytuacji dzieci te stanowią grupę docelową programów rozwojowych realizowanych przez szkoły w ramach Poddziałania 9.1.2.

	wydanie ostatecznej decyzji w sprawie dofinansowania projektu i podpisanie umowy/decyzji o przyznaniu wsparcia dla projektu	(pełna lista instytucji wraz z danymi teleadresowymi zostanie opublikowana w załączniku)
	Procedura odwoławcza	Instytucja wskazana przez samorząd województwa (pełna lista instytucji wraz z danymi teleadresowymi zostanie opublikowana w załączniku)

Poddziałanie 9.1.2 Wyrównywanie szans edukacyjnych uczniów z grup o utrudnionym dostępie do edukacji oraz zmniejszanie różnic w jakości usług edukacyjnych – projekty konkursowe

1.	Typ realizowanych operacji (projektów)	<p>Programy rozwojowe¹⁰⁵ szkół i placówek¹⁰⁶ prowadzących kształcenie ogólne ukierunkowane na wyrównywanie szans edukacyjnych uczniów i zmniejszanie dysproporcji w ich osiągnięciach edukacyjnych oraz podnoszenie jakości procesu kształcenia (z wyłączeniem działań dotyczących indywidualizacji nauczania i wychowania uczniów klas I-III szkół podstawowych)¹⁰⁷ (1), w szczególności obejmujące:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dotatkowe zajęcia dydaktyczno - wyrównawcze oraz specjalistyczne służące wyrównywaniu dysproporcji edukacyjnych w trakcie procesu kształcenia (a) - doradztwo i opiekę pedagogiczno – psychologiczną dla uczniów wykazujących
----	--	--

¹⁰⁵ Programy rozwojowe szkół i placówek realizowane w Poddziałaniu 9.1.2 spełniają łącznie następujące cechy:

1. kompleksowo odpowiadają na zdiagnozowane potrzeby dydaktyczne, wychowawcze i opiekuńcze danej szkoły/placówki oświatowej i jej uczniów (szkół/placówek oświatowych i ich uczniów);
2. kompleksowo i trwale przyczyniają się do jakościowych zmian w funkcjonowaniu szkoły/placówki oświatowej i/lub rozszerzenia oferty edukacyjnej danej szkoły/placówki oświatowej (szkół/placówek oświatowych);
3. zawierają określone cele, rezultaty i działania już na etapie aplikowania;
4. działania określone w programie rozwojowym przyczyniają się do rozwoju kompetencji kluczowych określonych w *Zaleceniach Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2006 r. w sprawie kompetencji kluczowych w procesie uczenia się przez całe życie (2006/962/WE)* i stanowią co najmniej 70% ogółu działań merytorycznych podejmowanych w projekcie;
5. zawierają elementy zgodne z polityką edukacyjną państwa i województwa.

¹⁰⁶ Placówki w rozumieniu art. 2 ust 3, 5 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz.U. z 2004 r. Nr 256 poz. 2572 j.t. z późn. zm.)

¹⁰⁷ Indywidualizacja nauczania i wychowania uczniów klas I-III szkół podstawowych wynika z rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 23 grudnia 2008 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół, Dz. U. z 2009 r. Nr 4, poz. 17.

		<p>problemy w nauce lub z innych przyczyn zagrożonych przedwczesnym wypadnięciem z systemu oświaty (np. wsparcie dla uczniów z obszarów wiejskich, wsparcie dla uczniów niepełnosprawnych, przeciwdziałanie uzależnieniom, programy prewencyjne, przeciwdziałanie patologiom społecznym) (b)</p> <ul style="list-style-type: none"> - programy skierowane do dzieci i młodzieży, które znajdują się poza systemem szkolnictwa podstawowego, gimnazjalnego i ponadgimnazjalnego (przedwcześnie opuszczający system szkolnictwa) umożliwiające ukończenie danego etapu kształcenia oraz kontynuację nauki (c) - dodatkowe zajęcia (pozalekcyjne i pozaszkolne) dla uczniów ukierunkowane na rozwój kompetencji kluczowych, ze szczególnym uwzględnieniem ICT, języków obcych, przedsiębiorczości, nauk przyrodniczo – matematycznych (d) - rozszerzanie oferty szkół o zagadnienia związane z poradnictwem i doradztwem edukacyjno - zawodowym, informowaniem uczniów o korzyściach płynących z wyboru danej ścieżki edukacyjnej oraz możliwościach dalszego kształcenia w kontekście uwarunkowań lokalnego i regionalnego rynku pracy (szkolne ośrodki kariery) (e) - wdrożenie nowych, innowacyjnych form nauczania i oceniania cechujących się wyższą skutecznością niż formy tradycyjne (f) - wdrażanie programów i narzędzi efektywnego zarządzania placówką oświatową przyczyniających się do poprawy jakości nauczania (g)
2.	Zakres stosowania cross-financingu	Zgodnie z zapisami <i>Wytocznych w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.</i>
3.	Kategoria interwencji funduszy strukturalnych (priority theme dimension)	73

4.	Typ beneficjentów	wszystkie podmioty - z wyłączeniem osób fizycznych (nie dotyczy osób prowadzących działalność gospodarczą lub oświatową na podstawie przepisów odrębnych)
5.	Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy)	<ul style="list-style-type: none"> – Szkoły oraz placówki (w rozumieniu art. 2 ust 3, 5 ustawy o systemie oświaty) realizujące kształcenie ogólne (z wyłączeniem szkół dla dorosłych) i ich organy prowadzące – uczniowie i wychowankowie szkół i placówek (w rozumieniu art. 2 ust 3, 5 ustawy o systemie oświaty) prowadzących kształcenie ogólne (z wyłączeniem słuchaczy szkół dla dorosłych) – osoby, które przedwcześnie opuściły system oświaty
6.	Propozycje kryteriów wyboru finansowanych operacji	<p>Kryteria:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ogólne – szczegółowe <p>Dokładne wskazanie kryteriów wyboru finansowanych operacji nastąpi w Planie działania, przygotowywanym przez IP dla każdego Priorytetu.</p>
Opis systemu wyboru projektów:		
7.	Instytucja odpowiedzialna za wybór projektów	Instytucja wskazana przez samorząd województwa (pełna lista instytucji wraz z danymi teleadresowymi zostanie opublikowana w załączniku)
	Tryb dokonywania wyboru projektów	projekty konkursowe
	Procedura oceny merytorycznej wniosku o dofinansowanie	Informacje na temat procedury zawarte są w rozdziale I (pkt 5.) <i>Opis systemu wyboru projektów w ramach PO Kapitał Ludzki.</i>
	Instytucja odpowiedzialna za wydanie ostatecznej decyzji w sprawie dofinansowania projektu i podpisanie umowy/decyzji o przyznaniu wsparcia dla projektu	Instytucja wskazana przez samorząd województwa (pełna lista instytucji wraz z danymi teleadresowymi zostanie opublikowana w załączniku)
	Procedura odwoławcza	Instytucja wskazana przez samorząd województwa (pełna lista instytucji wraz z danymi teleadresowymi zostanie opublikowana w załączniku)

projekty systemowe

1.	Typ realizowanych operacji (projektów)	programy indywidualizacji procesu nauczania i wychowania uczniów klas I – III szkół podstawowych¹⁰⁸ (1)
2.	Zakres stosowania cross-financingu	Zgodnie z zapisami <i>Wytycznych w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.</i>
3.	Kategoria interwencji funduszy strukturalnych (priority theme dimension)	73
4.	Typ beneficjentów	Organy prowadzące szkoły podstawowe ¹⁰⁹
5.	Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy)	– uczniowie i uczennice klas I-III szkół podstawowych
6.	Propozycje kryteriów wyboru finansowanych operacji	Kryteria: – ogólne – szczegółowe Dokładne wskazanie kryteriów wyboru finansowanych operacji nastąpi w Planie działania, przygotowywanym przez IP
7.	Opis systemu wyboru projektów:	
	Instytucja odpowiedzialna za wybór projektów	Instytucja wskazana przez samorząd województwa (pełna lista instytucji wraz z danymi teleadresowymi zostanie opublikowana w załączniku)
	Tryb dokonywania wyboru projektów	projekty systemowe
	Procedura oceny merytorycznej wniosku o dofinansowanie	Informacje na temat procedury zawarte są w rozdziale I (pkt 5.) <i>Opis systemu wyboru projektów w ramach PO Kapitał Ludzki.</i>
	Instytucja odpowiedzialna za wydanie ostatecznej decyzji w sprawie dofinansowania projektu i podpisanie umowy/decyzji o	Instytucja wskazana przez samorząd województwa (pełna lista instytucji wraz z danymi teleadresowymi zostanie opublikowana w załączniku)

¹⁰⁸ Kwestie dotyczące programów indywidualizacji zostały uregulowane w *Zasadach przygotowania, realizacji i rozliczania projektów systemowych w zakresie indywidualizacji nauczania realizowanych przez organy prowadzące szkoły w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki* przygotowanych przez IZ PO KL

¹⁰⁹ Beneficjentami systemowymi mogą być organy prowadzące szkoły inne niż wskazane w ramach Poddziałania 3.3.3

	przyznaniu wsparcia dla projektu	
	Procedura odwoławcza	Instytucja wskazana przez samorząd województwa (pełna lista instytucji wraz z danymi teleadresowymi zostanie opublikowana w załączniku)

Poddziałanie 9.1.3 Pomoc stypendialna dla uczniów szczególnie uzdolnionych – projekty systemowe

1.	Typ realizowanych operacji (projektów)	– realizacja regionalnych programów pomocy stypendialnej dla szczególnie uzdolnionych uczniów (zwłaszcza w zakresie nauk matematycznych, przyrodniczych i technicznych) szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych, których niekorzystna sytuacja materialna stanowi barierę w rozwoju edukacyjnym. ¹¹⁰ (1)
----	--	--

¹¹⁰ Szczegółowe zasady realizacji regionalnych programów stypendialnych zostaną określone w regulaminach przyznawania pomocy stypendialnej opracowanych przez beneficjentów systemowych Poddziałania 9.1.3 zgodnie z warunkami określonymi przez Instytucje Pośredniczące. Przyjęte zasady muszą jednak zachować zgodność z przedstawionymi poniżej wspólnymi ramami dla wszystkich regionalnych programów stypendialnych:

- Wysokość stypendiów ustalają beneficjenci systemowi Poddziałania 9.1.3 zgodnie z warunkami określonymi przez Instytucje Pośredniczące, jednak kwota stypendium wyliczona na bazie miesięcznej musi się mieścić w przedziale od 200 do 600 zł. Minimalny okres na jaki przyznawane będzie stypendium wynosi 10 miesięcy i może być skrócony jedynie w przypadku naruszenia przez ucznia regulaminu programu stypendialnego
- Kryterium szczególnie uzdolnionych uczniów określone zostanie w regulaminach regionalnych programów stypendialnych w oparciu o: średnią uzyskiwanych ocen (w szczególności średnią ocen z przedmiotów matematyczno – przyrodniczych i technicznych), wyniki egzaminów i sprawdzianów zewnętrznych, osiągnięcia w olimpiadach, konkursach i turniejach szczebla co najmniej wojewódzkiego, a także inne czynniki określone przez beneficjenta systemowego zgodnie z wytycznymi ustalonymi przez IP
- Kryterium dochodowe (na jednego członka rodziny) określa się jako maksymalnie dwukrotność kwoty kryterium dochodowego określonego w ustawie o świadczeniach rodzinnych. Dochody na członka rodziny przewyższające tę kwotę uniemożliwiają otrzymanie stypendium.
- Wymogiem otrzymania stypendium będzie przygotowanie i złożenie wraz z wnioskiem o przyznanie stypendium indywidualnego planu rozwoju edukacyjnego ucznia zawierającego co najmniej: profil ucznia, jego dotychczasowe osiągnięcia edukacyjne, cele do osiągnięcia w związku z otrzymanym stypendium oraz wydatki jakie stypendysta zamierza ponieść w ramach otrzymanego stypendium
- W trakcie otrzymywania stypendium uczeń – stypendysta podlega opiece dydaktycznej nauczyciela, pedagoga szkolnego lub doradcy zawodowego zatrudnionego w szkole ucznia. Celem opieki dydaktycznej jest wsparcie ucznia w wykorzystaniu stypendium na cele edukacyjne i monitorowanie osiągnięć edukacyjnych ucznia. Opiekun stypendysty za związane z tą funkcją obowiązki może otrzymywać wynagrodzenie w wysokości nieprzekraczającej 30% wysokości stypendium ucznia (wg kalkulacji miesięcznej).

2.	Zakres stosowania cross-financingu	Zgodnie z zapisami <i>Wytycznych w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki</i> .
3.	Kategoria interwencji funduszy strukturalnych (priority theme dimension)	73
4.	Typ beneficjentów	Jednostka organizacyjna samorządu województwa wskazana przez Instytucję Pośredniczącą w Planie działania.
5.	Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy)	– szczególnie uzdolnieni uczniowie (zwłaszcza w zakresie nauk matematyczno - przyrodniczych i technicznych) szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych, którym trudna sytuacja materialna utrudnia rozwój edukacyjny
6.	Propozycje kryteriów wyboru finansowanych operacji	Kryteria: – ogólne – szczegółowe Dokładne wskazanie kryteriów wyboru finansowanych operacji nastąpi w Planie działania, przygotowywanym przez IP dla każdego Priorytetu.
7.	Opis systemu wyboru projektów:	
	Instytucja odpowiedzialna za wybór projektów	Instytucja wskazana przez samorząd województwa (pełna lista instytucji wraz z danymi teleadresowymi zostanie opublikowana w załączniku)
	Tryb dokonywania wyboru projektów	projekty systemowe
	Procedura oceny merytorycznej wniosku o dofinansowanie	Informacje na temat procedury zawarte są w rozdziale I (pkt 5.) <i>Opis systemu wyboru projektów w ramach PO Kapitał Ludzki</i> .
	Instytucja odpowiedzialna za wydanie ostatecznej decyzji w sprawie dofinansowania projektu i podpisanie umowy/decyzji o przyznaniu wsparcia dla projektu	Instytucja wskazana przez samorząd województwa (pełna lista instytucji wraz z danymi teleadresowymi zostanie opublikowana w załączniku)
	Procedura odwoławcza	nie dotyczy

9.2 PODNIESIENIE ATRAKCYJNOŚCI I JAKOŚCI SZKOLNICTWA ZAWODOWEGO

1.	Nazwa programu operacyjnego	Program Operacyjny Kapitał Ludzki
2.	Nazwa i numer priorytetu	Priorytet IX Rozwój wykształcenia i kompetencji w regionach
3.	Nazwa Funduszu	Europejski Fundusz Społeczny
4.	Instytucja Zarządzająca	Minister właściwy ds. rozwoju regionalnego - Departament Zarządzania Europejskim Funduszem Społecznym
5.	Instytucja Pośrednicząca	Instytucja wskazana przez samorząd województwa (pełna lista instytucji wraz z danymi teleadresowymi zostanie opublikowana w załączniku)
6.	Instytucja Certyfikująca	Minister właściwy ds. rozwoju regionalnego - Departament Instytucji Certyfikującej
7.	Instytucja pośrednicząca w certyfikacji	nie dotyczy
8.	Instytucja odpowiedzialna za otrzymywanie płatności dokonywanych przez KE	Minister właściwy do spraw finansów publicznych
9.	Forma pomocy (form of finance)	Pomoc bezzwrotna – 01
10.	Wymiar terytorialny (territory type)	00, 05 (obszary wiejskie)
11.	Obszar działalności gospodarczej (economic activity)	nie dotyczy - 00
12.	Zasięg terytorialny NUTS (location)	NUTS2 – PL11, PL12, PL21, PL22, PL31, PL32, PL33, PL34, PL41, PL42 PL43,, PL51, PL52, PL61, PL62, PL63
13.	Instytucja Wdrażająca (Instytucja Pośrednicząca II stopnia)	Instytucja wskazana przez samorząd województwa (pełna lista instytucji wraz z danymi teleadresowymi zostanie opublikowana w załączniku)
14.	Instytucja odpowiedzialna za dokonywanie płatności na rzecz beneficjentów	Instytucja wskazana przez samorząd województwa (pełna lista instytucji wraz z danymi teleadresowymi zostanie opublikowana w załączniku)
15.	Nazwa i numer działania	9.2 Podniesienie jakości i atrakcyjności

		szkolnictwa zawodowego
16.	Cel i uzasadnienie działania	<p>Cel Działania: Wzmocnienie atrakcyjności i podniesienie jakości oferty edukacyjnej szkół i placówek oświatowych prowadzących kształcenie zawodowe (z wyłączeniem kształcenia osób dorosłych) służące podniesieniu zdolności uczniów do przyszłego zatrudnienia.</p> <p>Uzasadnienie Działania: Szkolnictwo zawodowe w obecnej sytuacji znacznie odbiega jakością od szkolnictwa ogólnego przez co cieszy się znacznie niższym zainteresowaniem uczniów. W tym kontekście oraz zgodnie z zapotrzebowaniem rynku pracy niezbędne jest zwiększenie potencjału szkół zawodowych i propagowanie korzyści płynących z wyboru tej ścieżki kształcenia. Jednocześnie modernizacja szkolnictwa zawodowego powinna być wspierana dodatkowymi zachętami dla uczniów, którzy podejmą kształcenie w tym kierunku. Wszystkie te działania przyczynią się do zwiększenia popularności wyboru kształcenia zawodowego jako ścieżki edukacyjnej, a także dostosowania jego oferty do potrzeb rynku pracy (szczególnie w wymiarze lokalnym i regionalnym). Dzięki temu system szkolnictwa zawodowego będzie w stanie dostarczyć na rynek pracy większą liczbę wykwalifikowanych specjalistów o kwalifikacjach odpowiadających aktualnym wymogom pracodawców.</p> <p>Działania w powyższym zakresie będą realizowane poprzez kompleksowe programy rozwojowe szkół i placówek prowadzących kształcenie zawodowe obejmujące zarówno wyrównywanie dysproporcji edukacyjnych pomiędzy osiągnięciami uczniów, modernizację procesu kształcenia poprzez dodatkowe zajęcia pozalekcyjne i pozaszkolne rozwijające kompetencje kluczowe uczniów, doradztwo edukacyjno – zawodowe. Programy rozwojowe umożliwią również włączenie pracodawców w proces kształcenia zawodowego w innych, szerszych niż praktyczna nauka zawodu, formach np. diagnozowanie popytu rynku pracy na absolwentów o określonych kwalifikacjach zawodowych. W ramach programów rozwojowych szkoły i placówki realizujące kształcenie zawodowe będą mogły również wyposażać uczniów w nowoczesne materiały dydaktyczne (w tym podręczniki szkolne), które zagwarantują wysoką jakość kształcenia zgodną z</p>

		wymogami współczesnej gospodarki. Dodatkowo, w celu poprawy jakości kształcenia zawodowego podejmowane będą działania mające na celu zwiększenie udziału pracodawców w organizacji staży i praktyk zawodowych.
17.	Kwalifikowalność wydatków w ramach działania	Kryteria kwalifikowalności wydatków są zgodne z <i>Wytycznymi w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach PO KL</i> .
18.	Alokacja finansowa na działanie	499 740 888 Euro
19.	Wkład ze środków unijnych	424 779 755 Euro
20.	Wkład ze środków publicznych krajowych	74 961 133 Euro
21.	Przewidywana wielkość środków prywatnych	0 Euro
22.	Udział środków UE w wydatkach kwalifikowanych stanowiących podstawę certyfikacji na poziomie projektu, tj. w publicznych wydatkach kwalifikowalnych (%)	85%
23.	Pomoc publiczna	nie dotyczy
24.	Minimalny wkład własny beneficjenta (%)	Do określenia przez IP
25.	Dzień rozpoczęcia kwalifikowalności wydatków	Wydatki ponoszone w ramach tego działania mogą być uznane za kwalifikowalne od dnia 30 czerwca 2011 r., a zawieranie umów o dofinansowanie jest możliwe od dnia 1 stycznia 2012 r.
26.	Minimalna/maksymalna wartość projektu	minimum 50 tys. zł – jeżeli IP nie określi inaczej
27.	Forma płatności	zgodnie z <i>Zasadami finansowania PO KL</i>
28.	Wysokość udziału cross-finansingu (%)	Określany zgodnie z <i>Wytycznymi w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach PO KL</i>
29.	Wskaźniki realizacji Działania	<ul style="list-style-type: none"> – Liczba szkół i placówek kształcenia zawodowego, które wdrożyły programy rozwojowe – Liczba szkół i placówek kształcenia zawodowego, które współpracowały z przedsiębiorstwami w zakresie wdrażania

		<p>programów rozwojowych</p> <ul style="list-style-type: none"> - Liczba uczniów w szkołach prowadzących kształcenie zawodowe, którzy zakończyli udział w stażach i praktykach w ramach Działania
--	--	--

projekty konkursowe

1.	Typ realizowanych operacji (projektów)	<ul style="list-style-type: none"> - współpraca szkół i placówek prowadzących kształcenie zawodowe z pracodawcami w zakresie organizacji staży¹¹¹ i praktyk dla uczniów szkół zawodowych obejmujących praktyczną naukę zawodu oraz pokrycie kosztów opiekuna stażu¹¹² (1) - programy rozwojowe¹¹³ szkół i placówek prowadzących kształcenie zawodowe ukierunkowane na zmniejszanie dysproporcji w osiągnięciach uczniów w trakcie procesu kształcenia oraz podnoszenie jakości procesu kształcenia (2) w szczególności obejmujące: <ul style="list-style-type: none"> - dotatkowe zajęcia dydaktyczno - wyrównawcze oraz specjalistyczne służące
----	--	--

¹¹¹ Pod pojęciem stażu realizowanych w ramach wszystkich typów operacji w ramach Działania 9.2 należy rozumieć takie formy nabywania umiejętności praktycznych, których zakres wykracza poza ramy określone dla praktyki zawodowej. W ramach Działania 9.2 możliwa jest organizacja letnich programów stażowych, organizowanych w przedsiębiorstwach, mających na celu praktyczną naukę zawodu. Okres realizacji staży nie powinien być krótszy niż 4 tygodnie. Za udział w stażu uczniowie będą otrzymywać stypendium stażowe, w wysokości nie większej niż kwota minimalnego wynagrodzenia za pracę ustalonego na podstawie [ustawy](#) z 10 października 2002 o minimalnym wynagrodzeniu za pracę. Okres realizacji staży nie powinien być krótszy niż 150 godzin miesięcznie – w przypadku niższego miesięcznego wymiaru godzin, wysokość stypendium ustala się proporcjonalnie.

¹¹² Podstawą prawną organizacji praktycznej nauki zawodu jest *Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 15 grudnia 2010 roku w sprawie praktycznej nauki zawodu*.

¹¹³ Programy rozwojowe szkół i placówek oświatowych realizowane w Działaniu 9.2 spełniają łącznie następujące cechy:

1. kompleksowo odpowiadają na zdiagnozowane potrzeby dydaktyczne, wychowawcze i opiekuńcze danej szkoły/placówki oświatowej i jej uczniów (szkół/placówek oświatowych i ich uczniów);
2. kompleksowo i trwale przyczyniają się do jakościowych zmian w funkcjonowaniu szkoły/placówki oświatowej i/lub rozszerzenia oferty edukacyjnej danej szkoły/placówki oświatowej (szkół/placówek oświatowych);
3. zawierają określone cele, rezultaty i działania już na etapie aplikowania;
4. działania określone w programie rozwojowym przyczyniają się do rozwoju kompetencji kluczowych określonych w *Zaleceniach Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2006 r. w sprawie kompetencji kluczowych w procesie uczenia się przez całe życie (2006/962/WE)* lub kompetencji zawodowych zgodnie z kierunkiem kształcenia zawodowego i stanowią co najmniej 70% ogółu działań merytorycznych podejmowanych w projekcie;
5. zawierają elementy zgodne z polityką edukacyjną państwa i województwa.

		<p>wyrównywaniu dysproporcji edukacyjnych w trakcie procesu kształcenia (a)</p> <ul style="list-style-type: none"> - doradztwo i opiekę pedagogiczno – psychologiczną dla uczniów wykazujących problemy w nauce lub z innych przyczyn zagrożonych przedwczesnym wypadnięciem z systemu szkolnictwa (np. wsparcie dla uczniów z obszarów wiejskich, wsparcie dla uczniów niepełnosprawnych, przeciwdziałanie uzależnieniom, programy prewencyjne, przeciwdziałanie patologiom społecznym) (b) - dodatkowe zajęcia (pozaekcyjne i pozaszkolne) dla uczniów ukierunkowane na rozwój kompetencji kluczowych, ze szczególnym uwzględnieniem ICT, języków obcych, przedsiębiorczości, nauk przyrodniczo – matematycznych (c) - efektywne programy doradztwa edukacyjno – zawodowego (d) - modernizację oferty kształcenia zawodowego i dostosowanie jej do potrzeb lokalnego i regionalnego rynku pracy (wprowadzanie nowych kierunków kształcenia, modyfikacja programów nauczania na kierunkach istniejących) (e) - współpracę szkół i placówek prowadzących kształcenie zawodowe z pracodawcami i instytucjami rynku pracy służącą podnoszeniu kwalifikacji zawodowych uczniów jako przyszłych absolwentów i wzmacnianie ich zdolności do zatrudnienia (w tym w zakresie praktycznych form nauczania – staże i praktyki zawodowe) (f) - wyposażenie szkół i placówek prowadzących kształcenie zawodowe w nowoczesne materiały dydaktyczne (w tym podręczniki szkolne) zapewniające wysoką jakość kształcenia (g) - wdrożenie nowych, innowacyjnych form nauczania i oceniania cechujących się wyższą skutecznością niż formy tradycyjne (h) - wdrażanie programów i narzędzi
--	--	---

		efektywnego zarządzania placówką oświatową przyczyniających się do poprawy jakości nauczania (i)
2.	Zakres stosowania cross-financingu	Zgodnie z zapisami <i>Wytycznych w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.</i>
3.	Kategoria interwencji funduszy strukturalnych (priority theme dimension)	73
4.	Typ beneficjentów	wszystkie podmioty - z wyłączeniem osób fizycznych (nie dotyczy osób prowadzących działalność gospodarczą lub oświatową na podstawie przepisów odrębnych)
5.	Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy)	Między innymi: <ul style="list-style-type: none"> - uczniowie i słuchacze szkół i placówek prowadzących kształcenie zawodowe (z wyłączeniem słuchaczy szkół dla dorosłych) - szkoły i placówki (instytucje i kadra pedagogiczna) prowadzące kształcenie zawodowe (z wyłączeniem szkół dla dorosłych) - partnerzy społeczno – gospodarczy - pracodawcy
6.	Propozycje kryteriów wyboru finansowanych operacji	Kryteria: <ul style="list-style-type: none"> - ogólne - szczegółowe Dokładne wskazanie kryteriów wyboru finansowanych operacji nastąpi w Planie działania, przygotowywanym przez IP dla każdego Priorytetu.
7.	Opis systemu wyboru projektów:	
	Instytucja odpowiedzialna za wybór projektów	Instytucja wskazana przez samorząd województwa (pełna lista instytucji wraz z danymi teleadresowymi zostanie opublikowana w załączniku)
	Tryb dokonywania wyboru projektów	projekty konkursowe
	Procedura oceny merytorycznej wniosku o dofinansowanie	Informacje na temat procedury zawarte są w rozdziale I (pkt 5.) <i>Opis systemu wyboru projektów w ramach PO Kapitał Ludzki.</i>
	Instytucja odpowiedzialna za	Instytucja wskazana przez samorząd województwa

	wydanie ostatecznej decyzji w sprawie dofinansowania projektu i podpisanie umowy/decyzji o przyznaniu wsparcia dla projektu	(pełna lista instytucji wraz z danymi teleadresowymi zostanie opublikowana w załączniku)
	Procedura odwoławcza	Instytucja wskazana przez samorząd województwa (pełna lista instytucji wraz z danymi teleadresowymi zostanie opublikowana w załączniku)

9.3 UPOWSZECHNIENIE FORMALNEGO KSZTAŁCENIA USTAWICZNEGO W FORMACH SZKOLNYCH¹¹⁴

9.4 WYSOKO WYKWALIFIKOWANE KADRY SYSTEMU OŚWIATY

1.	Nazwa programu operacyjnego	Program Operacyjny Kapitał Ludzki
2.	Nazwa i numer priorytetu	Priorytet IX Rozwój wykształcenia i kompetencji w regionach
3.	Nazwa Funduszu	Europejski Fundusz Społeczny
4.	Instytucja Zarządzająca	Minister właściwy ds. rozwoju regionalnego - Departament Zarządzania Europejskim Funduszem Społecznym
5.	Instytucja Pośrednicząca	Instytucja wskazana przez samorząd województwa (pełna lista instytucji wraz z danymi teleadresowymi zostanie opublikowana w załączniku)
6.	Instytucja Certyfikująca	Minister właściwy ds. rozwoju regionalnego - Departament Instytucji Certyfikującej
7.	Instytucja pośrednicząca w certyfikacji	nie dotyczy
8.	Instytucja odpowiedzialna za otrzymywanie płatności dokonywanych przez KE	Minister właściwy do spraw finansów publicznych
9.	Forma pomocy (form of finance)	Pomoc bezzwrotna – 01
10.	Wymiar terytorialny (territory type)	nie dotyczy - 00

¹¹⁴ Realizacja Działania nie będzie kontynuowana po 1 stycznia 2012 r.

11.	Obszar działalności gospodarczej (economic activity)	nie dotyczy - 00
12.	Zasięg terytorialny NUTS (location)	NUTS2 – PL11, PL12, PL21, PL22, PL31, PL32, PL33, PL34, PL41, PL42 PL43,, PL51, PL52, PL61, PL62, PL63
13.	Instytucja Wdrażająca (Instytucja Pośrednicząca II stopnia)	Instytucja wskazana przez samorząd województwa (pełna lista instytucji wraz z danymi teleadresowymi zostanie opublikowana w załączniku)
14.	Instytucja odpowiedzialna za dokonywanie płatności na rzecz beneficjentów	Instytucja wskazana przez samorząd województwa (pełna lista instytucji wraz z danymi teleadresowymi zostanie opublikowana w załączniku)
15.	Nazwa i numer działania	9.4 Wysoko wykwalifikowane kadry systemu oświaty
16.	Cel i uzasadnienie działania	<p>Cel Działania: Dostosowanie kwalifikacji nauczycieli, instruktorów praktycznej nauki zawodu oraz kadr administracyjnych instytucji systemu oświaty do wymogów związanych ze strategicznymi kierunkami rozwoju regionów, zmianą kierunków kształcenia, zapotrzebowaniem na nowe kwalifikacje oraz zmieniająca się sytuacją demograficzną w systemie oświaty.</p> <p>Uzasadnienie Działania: Działanie umożliwi regionalnym instytucjom edukacyjnym kreowanie własnej polityki kształcenia i doskonalenia kadr systemu oświaty (nauczycieli oraz kadry administracyjnej) w kontekście uwarunkowań regionalnych oraz zmieniającej się sytuacji demograficznej. W ramach Działania wspierane będą studia podyplomowe, kursy kwalifikacyjne i kursy doskonalące dla nauczycieli umożliwiające zdobycie nowych lub rozszerzenie posiadanych kwalifikacji niezbędnych z punktu widzenia zapewnienia jak najwyższej jakości procesu nauczania. Kształcenie nauczycieli będzie realizowane w ramach polityki edukacyjnej państwa, tj. zgodnie ze standardami merytorycznymi i organizacyjnymi ustalonymi przez ministra właściwego ds. oświaty i wychowania oraz ministra właściwego ds. szkolnictwa wyższego lecz kierunki kształcenia i doskonalenia nauczycieli powinny wynikać z regionalnej polityki edukacyjnej. Wsparcie</p>

		<p>zostanie również udzielone nauczycielom, którzy będą zainteresowani uzupełnieniem lub rozszerzeniem posiadanego wykształcenia formalnego (np. zdobyciem stopnia naukowego). Niezwykle istotne jest również podnoszenie kwalifikacji kadr administrujących systemem oświaty na poziomie regionalnym, co przyczyni się do wzrostu kompetencji w zakresie finansowania, zarządzania, monitoringu, oceny rezultatów polityki edukacyjnej, a więc generalnie podniesienia jej jakości.</p> <p>Istotnym elementem Działania powinno być również wsparcie na rzecz zwiększenia elastyczności systemu kształcenia nauczycieli w związku z cyklicznymi uwarunkowaniami demograficznymi. W obliczu zmniejszającej się z roku na rok liczby dzieci w wieku szkolnym konieczne jest przekwalifikowanie części nauczycieli szkolnych w taki sposób by mogli oni prowadzić drugi przedmiot lub zajęcia w ramach zatrudnienia w jednej szkole (przygotowanie do nauczania drugiego przedmiotu lub rodzaju prowadzonych zajęć) albo nauczać lub prowadzić zajęcia w placówkach kształcenia ustawicznego dorosłych... (przygotowanie w zakresie andragogiki). Równocześnie wsparciem zostanie objęta grupa nauczycieli kształcenia zawodowego i ustawicznego, co przyczyni się do podniesienia jakości szkolnictwa zawodowego i ustawicznego.</p>
17.	Kwalifikowalność wydatków w ramach działania	Kryteria kwalifikowalności wydatków są zgodne z <i>Wytycznymi w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach PO KL</i> .
18.	Alokacja finansowa na działanie	118 786 073 Euro
19.	Wkład ze środków unijnych	100 968 162 Euro
20.	Wkład ze środków publicznych krajowych	17 817 911 Euro
21.	Przewidywana wielkość środków prywatnych	0 Euro
22.	Udział środków UE w wydatkach kwalifikowanych stanowiących podstawę certyfikacji na poziomie projektu, tj. w publicznych wydatkach kwalifikowalnych (%)	85%
23.	Pomoc publiczna	nie dotyczy

24.	Minimalny wkład własny beneficjenta (%)	Do określenia przez IP
25.	Dzień rozpoczęcia kwalifikowalności wydatków	12 grudnia 2006 r.
26.	Minimalna/maksymalna wartość projektu	minimum 50 tys. zł – jeżeli IP nie określi inaczej
27.	Forma płatności	zgodnie z <i>Zasadami finansowania PO KL</i>
28.	Wysokość udziału cross-finansingu (%)	do 10%
29.	Wskaźniki realizacji Działania	<ul style="list-style-type: none"> – Liczba nauczycieli, którzy uczestniczyli w doskonaleniu zawodowym w krótkich formach w tym: <ul style="list-style-type: none"> - nauczyciele na obszarach wiejskich - nauczyciele kształcenia zawodowego

projekty konkursowe

1.	Typ realizowanych operacji (projektów)	<ul style="list-style-type: none"> – studia podyplomowe, kursy kwalifikacyjne i doskonalące oraz inne formy podwyższania kwalifikacji dla nauczycieli w zakresie zgodnym z lokalną i regionalną polityką edukacyjną (w tym przygotowanie do nauczania drugiego przedmiotu lub rodzaju prowadzonych zajęć) (1) – studia podyplomowe, kursy i szkolenia oraz inne formy podwyższania kwalifikacji pracowników placówek kształcenia ustawicznego, praktycznego i doskonalenia zawodowego oraz instruktorów praktycznej nauki zawodu (2) – studia wyższe oraz kursy kwalifikacyjne dla nauczycieli zainteresowanych podwyższeniem lub uzupełnieniem posiadanego wykształcenia (3) – studia podyplomowe i kursy doskonalące dla nauczycieli i pracowników administracji oświatowej w zakresie organizacji, zarządzania, finansowania oraz monitoringu działalności oświatowej (4) – programy przekwalifikowania nauczycieli szkolnych w związku ze zmieniającą się sytuacją demograficzną (niż szkolny) w kierunku kształcenia ustawicznego (osób
----	--	---

		dorosłych) (5)
2.	Zakres stosowania cross-financingu	Zgodnie z zapisami <i>Wytycznych w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki</i> .
3.	Kategoria interwencji funduszy strukturalnych (priority theme dimension)	72
4.	Typ beneficjentów (projektodawcy)	wszystkie podmioty - z wyłączeniem osób fizycznych (nie dotyczy osób prowadzących działalność gospodarczą lub oświatową na podstawie przepisów odrębnych)
5.	Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy)	<ul style="list-style-type: none"> - nauczyciele i pracownicy pedagogiczni przedszkoli, szkół i placówek oświatowych - instruktorzy praktycznej nauki zawodu, zgodnie z § 10 Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej w sprawie praktycznej nauki zawodu - kadra administracyjna i zarządzająca oświatą w szkołach i placówkach oświatowych i ich organach prowadzących
6.	Propozycje kryteriów wyboru finansowanych operacji	<p>Kryteria:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ogólne - szczegółowe <p>Dokładne wskazanie kryteriów wyboru finansowanych operacji nastąpi w Planie działania, przygotowywanym przez IP dla każdego Priorytetu.</p>
7.	Opis systemu wyboru projektów:	
	Instytucja odpowiedzialna za wybór projektów	Instytucja wskazana przez samorząd województwa (pełna lista instytucji wraz z danymi teled adresowymi zostanie opublikowana w załączniku)
	Tryb dokonywania wyboru projektów	projekty konkursowe
	Procedura oceny merytorycznej wniosku o dofinansowanie	Informacje na temat procedury zawarte są w rozdziale I (pkt 5.) <i>Opis systemu wyboru projektów w ramach PO Kapitał Ludzki</i> .
	Instytucja odpowiedzialna za wydanie ostatecznej decyzji w	Instytucja wskazana przez samorząd województwa (pełna lista instytucji wraz z danymi

	sprawie dofinansowania projektu i podpisanie umowy/decyzji o przyznaniu wsparcia dla projektu	teleadresowymi zostanie opublikowana w załączniku)
	Procedura odwoławcza	Instytucja wskazana przez samorząd województwa (pełna lista instytucji wraz z danymi teleadresowymi zostanie opublikowana w załączniku)

9.5 ODDOLNE INICJATYWY EDUKACYJNE NA OBSZARACH WIEJSKICH

1.	Nazwa programu operacyjnego	Program Operacyjny Kapitał Ludzki
2.	Nazwa i numer priorytetu	Priorytet IX Rozwój wykształcenia i kompetencji w regionach
3.	Nazwa Funduszu	Europejski Fundusz Społeczny
4.	Instytucja Zarządzająca	Minister właściwy ds. rozwoju regionalnego - Departament Zarządzania Europejskim Funduszem Społecznym
5.	Instytucja Pośrednicząca	Instytucja wskazana przez samorząd województwa (pełna lista instytucji wraz z danymi teleadresowymi zostanie opublikowana w załączniku)
6.	Instytucja Certyfikująca	Minister właściwy ds. rozwoju regionalnego - Departament Instytucji Certyfikującej
7.	Instytucja pośrednicząca w certyfikacji	nie dotyczy
8.	Instytucja odpowiedzialna za otrzymywanie płatności dokonywanych przez KE	Minister właściwy do spraw finansów publicznych
9.	Forma pomocy (form of finance)	Pomoc bezzwrotna – 01
10.	Wymiar terytorialny (territory type)	05 (obszary wiejskie)
11.	Obszar działalności gospodarczej (economic activity)	nie dotyczy - 00
12.	Zasięg terytorialny NUTS (location)	NUTS2 – PL11, PL12, PL21, PL22, PL31, PL32, PL33, PL34, PL41, PL42 PL43,, PL51, PL52, PL61, PL62, PL63
13.	Instytucja Wdrażająca (Instytucja Pośrednicząca II stopnia)	Instytucja wskazana przez samorząd województwa (pełna lista instytucji wraz z danymi teleadresowymi zostanie opublikowana w

		załączniku)
14.	Instytucja odpowiedzialna za dokonywanie płatności na rzecz beneficjentów	Instytucja wskazana przez samorząd województwa (pełna lista instytucji wraz z danymi teleadresowymi zostanie opublikowana w załączniku)
15.	Nazwa i numer działania	9.5 Oddolne inicjatywy edukacyjne na obszarach wiejskich
16.	Cel i uzasadnienie działania	<p>Cel Działania: Pobudzenie aktywności mieszkańców obszarów wiejskich na rzecz samoorganizacji i tworzenia lokalnych inicjatyw ukierunkowanych na rozwój edukacji i podnoszenia poziomu wykształcenia mieszkańców obszarów wiejskich</p> <p>Uzasadnienie Działania: Obszary wiejskich są miejscem spiętrzenia wielu problemów rozwojowych, które na ogół są trudniejsze do rozwiązania niż na terenie miast. W znacznym zakresie dotyczy to edukacji, do której dostęp na obszarach wiejskich jest znacznie trudniejszy niż w dużych aglomeracjach miejskich. Jednocześnie świadomość wielu mieszkańców obszarów wiejskich w zakresie wagi edukacji i wykształcenia dla życia zawodowego i społecznego jest niższa niż w przypadku mieszkańców miast. W rezultacie zjawiska te ogniskują się w negatywnych wskaźnikach edukacyjnych w odniesieniu do obszarów wiejskich: m.in. niższym poziomie wykształcenia mieszkańców obszarów wiejskich, niższym stopniem upowszechnienia edukacji przedszkolnej, gorszymi osiągnięciami edukacyjnymi uczniów pochodzących z obszarów wiejskich (wg badań PISA) czy niższym stopniem upowszechnienia kształcenia ustawicznego. Na tym tle jako znaczący problem należy postrzegać zbyt niski stopień aktywności mieszkańców wsi w zakresie samoorganizacji i podejmowania oddolnych inicjatyw na rzecz rozwiązywania problemów społeczności wiejskich w obszarze edukacji.</p> <p>W ramach Działania nastąpi koncentracja wsparcia w zakresie inicjatyw oddolnych na działaniach związanych z zapewnianiem dostępu dla mieszkańców obszarów wiejskich do kształcenia przez całe życie. Działania te będą obejmować zarówno rozwój oferty edukacyjnej, wzmocnienie znaczenia instytucji oświatowych w środowiskach lokalnych, jak również podnoszenie poziomu wykształcenia mieszkańców obszarów wiejskich,</p>

		<p>Wszystkie powyższe instrumenty będą prowadzić do zmniejszenia różnicowań w obszarze edukacji pomiędzy obszarami wiejskimi a ośrodkami miejskimi. Pozwolą one również na bardziej efektywne wykorzystanie infrastruktury edukacyjnej funkcjonującej na terenach wiejskich, która może zostać zagospodarowana w ramach projektów skierowanych dla mieszkańców wsi.</p> <p>Wsparcie zostanie skierowane do gmin wiejskich, miejsko – wiejskich oraz miast do 25 tys. mieszkańców. Zgodnie ze specyfiką obszarów wiejskich oraz potencjalnych ostatecznych odbiorców wsparcia działających na tych obszarach, system wdrażania Priorytetu zostanie skierowany do podmiotów o mniejszym potencjale organizacyjnym (które nie miałyby możliwości realizacji projektów w ramach pozostałych Działań Priorytetu IX) i będzie obejmował realizację małych projektów (do 50 tys. PLN) skierowanych do małych społeczności lokalnych i oddziałujących na rzecz ich aktywizacji.</p>
17.	Kwalifikowalność wydatków w ramach działania	Kryteria kwalifikowalności wydatków są zgodne z <i>Wytocznymi w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach PO KL</i> .
18.	Alokacja finansowa na działanie	79 518 856 Euro
19.	Wkład ze środków unijnych	67 591 028 Euro
20.	Wkład ze środków publicznych krajowych	11 927 828 Euro
21.	Przewidywana wielkość środków prywatnych	0 Euro
22.	Udział środków UE w wydatkach kwalifikowanych stanowiących podstawę certyfikacji na poziomie projektu, tj. w publicznych wydatkach kwalifikowalnych (%)	85%
23.	Pomoc publiczna	nie dotyczy
24.	Minimalny wkład własny beneficjenta (%)	Do określenia przez IP
25.	Dzień rozpoczęcia kwalifikowalności wydatków	12 grudnia 2006 r. – jeżeli IP nie określi terminu późniejszego
26.	Minimalna/maksymalna wartość	Maksymalna wartość - 50 tys. zł

	projektu	
27.	Forma płatności	zgodnie z <i>Zasadami finansowania PO KL</i>
28.	Wysokość udziału cross-financingu (%)	do 10%
29.	Wskaźniki realizacji Działania	– Liczba oddolnych inicjatyw społecznych podejmowanych w ramach Działania

Projekty konkursowe

1.	Typ realizowanych operacji (projektów)	<p>Oddolne inicjatywy lokalne, obejmujące:</p> <ul style="list-style-type: none"> – działania o charakterze szkoleniowym, doradczym oraz animacyjnym, służące zwiększeniu aktywności mieszkańców obszarów wiejskich w zakresie kształcenia przez całe życie na obszarach wiejskich (1) – rozwój dialogu, partnerstwa publiczno-społecznego i współpracy na rzecz rozwoju kształcenia przez całe życie na obszarach wiejskich (2)
2.	Zakres stosowania cross-financingu	Zgodnie z zapisami <i>Wytycznych w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki</i> .
3.	Kategoria interwencji funduszy strukturalnych (priority theme dimension)	73
4.	Typ beneficjentów	wszystkie podmioty - z wyłączeniem osób fizycznych (nie dotyczy osób prowadzących działalność gospodarczą lub oświatową na podstawie przepisów odrębnych)
5.	Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy)	<ul style="list-style-type: none"> – mieszkańcy gmin wiejskich, miejsko-wiejskich oraz miast do 25 tys. mieszkańców (w rozumieniu przepisów Kodeksu Cywilnego), które w niskim stopniu uczestniczą w kształceniu przez całe życie, w tym w szczególności: <ul style="list-style-type: none"> • osoby powyżej 50 roku życia, • osoby w wieku 18-25, • osoby niepełnosprawne, • kobiety,

		<ul style="list-style-type: none"> • osoby wchodzące po raz pierwszy na rynek pracy, • osoby powracające na rynek pracy po przerwie związanej z wychowaniem dzieci, • osoby o niskich kwalifikacjach zawodowych lub osoby o kwalifikacjach niedostosowanych do lokalnego rynku pracy <ul style="list-style-type: none"> – społeczności lokalne aktywnie działające na obszarach wiejskich na rzecz rozwoju edukacji na terenach wiejskich i podnoszenia poziomu wykształcenia mieszkańców obszarów wiejskich – podmioty działające na obszarach wiejskich na rzecz przeciwdziałania ich marginalizacji i zapewnienia ich odpowiedniego rozwoju
6.	Propozycje kryteriów wyboru finansowanych operacji	<p>Kryteria:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ogólne – szczegółowe <p>Dokładne wskazanie kryteriów wyboru finansowanych operacji nastąpi w Planie działania, przygotowywanym przez IP dla każdego Priorytetu.</p>
7.	Opis systemu wyboru projektów:	
	Instytucja odpowiedzialna za wybór projektów	Instytucja wskazana przez samorząd województwa (pełna lista instytucji wraz z danymi teled adresowymi zostanie opublikowana w załączniku)
	Tryb dokonywania wyboru projektów	projekty konkursowe
	Procedura oceny merytorycznej wniosku o dofinansowanie	Informacje na temat procedury zawarte są w rozdziale I (pkt 5.) <i>Opis systemu wyboru projektów w ramach PO Kapitał Ludzki.</i>
	Instytucja odpowiedzialna za wydanie ostatecznej decyzji w sprawie dofinansowania projektu i podpisanie umowy/decyzji o przyznaniu wsparcia dla projektu	Instytucja wskazana przez samorząd województwa (pełna lista instytucji wraz z danymi teled adresowymi zostanie opublikowana w załączniku)
Procedura odwoławcza	Instytucja wskazana przez samorząd województwa (pełna lista instytucji wraz z danymi	

		teleadresowymi zostanie opublikowana w załączniku)
--	--	--

9.6 UPOWSZECHNIENIE UCZENIA SIĘ DOROSŁYCH

1.	Nazwa programu operacyjnego	Program Operacyjny Kapitał Ludzki
2.	Nazwa i numer priorytetu	Priorytet IX Rozwój wykształcenia i kompetencji w regionach
3.	Nazwa Funduszu	Europejski Fundusz Społeczny
4.	Instytucja Zarządzająca	Minister właściwy ds. rozwoju regionalnego - Departament Zarządzania Europejskim Funduszem Społecznym
5.	Instytucja Pośrednicząca	Instytucja wskazana przez samorząd województwa (pełna lista instytucji wraz z danymi teleadresowymi zostanie opublikowana w załączniku)
6.	Instytucja Certyfikująca	Departament Instytucji Certyfikującej w Ministerstwie Rozwoju Regionalnego
7.	Instytucja pośrednicząca w certyfikacji	nie dotyczy
8.	Instytucja odpowiedzialna za otrzymywanie płatności dokonywanych przez KE	Minister właściwy do spraw finansów publicznych
9.	Forma pomocy (form of finance)	Pomoc bezzwrotna – 01
10.	Wymiar terytorialny (territory type)	00, 05 (obszary wiejskie)
11.	Obszar działalności gospodarczej (economic activity)	nie dotyczy – 00
12.	Zasięg terytorialny NUTS (location)	NUTS2 – PL11, PL12, PL21, PL22, PL31, PL32, PL33, PL34, PL41, PL42 PL43, PL51, PL52, PL61, PL62, PL63
13.	Instytucja Wdrażająca (Instytucja Pośrednicząca II stopnia)	Instytucja wskazana przez samorząd województwa (pełna lista instytucji wraz z danymi teleadresowymi zostanie opublikowana w załączniku)
14.	Instytucja odpowiedzialna za	Instytucja wskazana przez samorząd województwa

	dokonywanie płatności na rzecz beneficjentów	(pełna lista instytucji wraz z danymi teled adresowymi zostanie opublikowana w załączniku)
15.	Nazwa i numer działania	9.6 Upowszechnienie uczenia się dorosłych
16.	Cel i uzasadnienie działania	<p>Cel Działania:</p> <p>Zwiększenie uczestnictwa osób dorosłych w edukacji formalnej i pozaformalnej</p>
		<p>Uzasadnienie Działania:</p> <p>Wskaźnik uczestnictwa osób powyżej 25 roku życia w kształceniu i szkoleniu, który obejmuje uczenie się formalne i pozaformalne ma w Polsce bardzo niską wartość, co więcej, jest on uzależniony od posiadanego poziomu wykształcenia uczestników ww. form wsparcia. Osoby posiadające wykształcenie wyższe są znacznie częściej zainteresowane uczestnictwem w różnych ramach edukacji, niż osoby o niskich kwalifikacjach i relatywnie gorszej sytuacji na rynku pracy. Przyczyną istniejących rozbieżności jest słabo rozwinięty system uczenia się dorosłych, umożliwiający podnoszenia przez nich kompetencji i podwyższanie poziomu posiadanych kwalifikacji.</p> <p>W ramach Działania wsparciem objęte zostaną programy skierowane do osób dorosłych z własnej inicjatywy zainteresowanych zdobyciem, uzupełnieniem lub podwyższeniem swojego wykształcenia wiedzy, umiejętności i kwalifikacji ogólnych i zawodowych. Zainteresowane osoby będą mogły również formalnie potwierdzić efekty uczenia się uzyskane w drodze nieformalnej lub pozaformalnej. Istotnym elementem Działania będą również programy szkół dla dorosłych, placówek kształcenia ustawicznego, praktycznego i doskonalenia zawodowego ukierunkowane na rozszerzenie lub dostosowanie oferty edukacyjnej do regionalnych uwarunkowań, w tym podniesienie jakości kształcenia oraz uzyskanie akredytacji kuratora oświaty.</p> <p>Zmniejszeniu dysproporcji i szerszemu upowszechnieniu idei uczenia się przez całe życie będą służyć uruchamiane w ramach Działania, inicjatywy skierowane na podnoszenie kompetencji regionalnych zasobów ludzkich (osób dorosłych) w obszarach umiejętności ICT i</p>

		<p>znajomości języków obcych. Zaproponowany katalog kompetencji ma horyzontalny wpływ na sytuację osób dorosłych na rynku pracy – posiadanie wskazanych powyżej umiejętności przyczynia się do pełnej integracji społecznej i zatrudnienia, jednocześnie umożliwia dalszą samorealizację i rozwój osobisty.</p> <p>Uzupełnieniem działań edukacyjnych podejmowanych w ramach Priorytetu IX obejmujących cały cykl życia człowieka będzie pilotażowe wdrożenie regionalnych usług doradztwa edukacyjnego. Będą one obejmowały pomoc w zdiagnozowaniu potrzeb oraz wyborze i znalezieniu odpowiedniej oferty edukacyjno – szkoleniowej na każdym etapie życia człowieka.</p>
17.	Kwalifikowalność wydatków w ramach działania	Kryteria kwalifikowalności wydatków są zgodne z <i>Wytycznymi w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach PO KL.</i>
18.	Alokacja finansowa na działanie	76 430 616 Euro
19.	Wkład ze środków unijnych	64 966 024 Euro
20.	Wkład ze środków publicznych krajowych	11 464 592 Euro
21.	Przewidywana wielkość środków prywatnych	0 Euro
22.	Maksymalny udział środków UE w wydatkach kwalifikowanych na poziomie projektu (%)	85%
23.	Pomoc publiczna	nie dotyczy
24.	Minimalny wkład własny beneficjenta (%)	Do określenia przez IP
25.	Dzień rozpoczęcia kwalifikowalności wydatków	Wydatki ponoszone w ramach tego działania mogą być uznane za kwalifikowalne od dnia 30 czerwca 2011 r., a zawieranie umów o dofinansowanie jest możliwe od dnia 1 stycznia 2012 r.
26.	Minimalna/maksymalna wartość projektu	minimum 50 tys. zł – jeżeli IP nie określi inaczej
27.	Forma płatności	Zaliczka dla beneficjentów
28.	Wysokość udziału cross-	do 10%

	financingu (%)	
29.	Wskaźniki realizacji Działania	<ul style="list-style-type: none"> – Liczba osób dorosłych w wieku 25–64 lat, które uczestniczyły w kształceniu ustawicznym w ramach Priorytetu: <ul style="list-style-type: none"> a) w tym w zakresie form szkolnych b) w tym w zakresie języków obcych c) w tym w zakresie ICT – Liczba osób dorosłych, które skorzystały z usług doradztwa edukacyjno-szkoleniowego

Poddziałanie 9.6.1 Upowszechnienie kształcenia osób dorosłych w formach szkolnych – projekty konkursowe

1.	Typ realizowanych operacji (projektów)	<ul style="list-style-type: none"> – kształcenie w formach szkolnych¹¹⁵ osób dorosłych z własnej inicjatywy zainteresowanych zdobyciem, uzupełnieniem lub podwyższeniem wykształcenia ogólnego lub kwalifikacji zawodowych (1) – programy formalnej oceny i potwierdzania odpowiednich efektów uczenia się uzyskanych w sposób pozaformalny i nieformalny, prowadzące do podniesienia poziomu wykształcenia ogólnego lub nabycia kwalifikacji zawodowych (2) – wsparcie dla szkół dla dorosłych, placówek kształcenia ustawicznego, placówek kształcenia praktycznego, ośrodków dokształcania i doskonalenia zawodowego (3) ukierunkowane na: <ul style="list-style-type: none"> - rozszerzenie lub dostosowanie oferty edukacyjnej do potrzeb regionalnego i lokalnego rynku pracy (a) - podwyższenie jakości oferty edukacyjnej, w tym również uzyskanie akredytacji kuratora oświaty (b) - rozwój innowacyjnych form kształcenia ustawicznego, w tym również w formie e-learningu (c)
2.	Zakres stosowania cross-	Zgodnie z zapisami <i>Wytycznych w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach Programu</i>

¹¹⁵ Kształcenie osób dorosłych w formach szkolnych definiowane jest jako formy uzyskiwania i uzupełniania formalnego wykształcenia przez osoby dorosłe w szkołach dla dorosłych (z wyłączeniem studiów wyższych), w tym także w szkołach policealnych.

	finansingu	<i>Operacyjnego Kapitał Ludzki.</i>
3.	Kategoria interwencji funduszy strukturalnych (priority theme dimension)	73
4.	Typ beneficjentów	wszystkie podmioty – z wyłączeniem osób fizycznych (nie dotyczy osób prowadzących działalność gospodarczą lub oświatową na podstawie przepisów odrębnych)
5.	Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy)	<ul style="list-style-type: none"> – osoby w wieku 25 – 64 lat¹¹⁶ (oraz osoby nieuczące się w wieku 18 – 24 lat), zgłaszające z własnej inicjatywy chęć kształcenia formalnego (podnoszenia, uzupełniania kwalifikacji lub ich formalnego potwierdzenia) – placówki kształcenia ustawicznego, placówki kształcenia praktycznego, ośrodki doksztalcania i doskonalenia zawodowego – szkoły policealne – partnerzy społeczno – gospodarczy – pracodawcy
6.	Propozycje kryteriów wyboru finansowanych operacji	<p>Kryteria:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ogólne – szczegółowe <p>Dokładne wskazanie kryteriów wyboru finansowanych operacji nastąpi w Planie działania, przygotowywanym przez IP dla każdego Priorytetu.</p>
7.	Opis systemu wyboru projektów:	
	Instytucja odpowiedzialna za wybór projektów	Instytucja wskazana przez samorząd województwa (pełna lista instytucji wraz z danymi teleadresowymi zostanie opublikowana w załączniku)
	Tryb dokonywania wyboru projektów	projekty konkursowe
	Procedura oceny merytorycznej	Informacje na temat procedury zawarte są w rozdziale I (pkt 5.) <i>Opis systemu wyboru projektów</i>

¹¹⁶ Do wsparcia kwalifikują się również osoby w wieku powyżej 64 roku życia, pozostające bez zatrudnienia o ile zadeklarują one gotowość podjęcia zatrudnienia po zakończeniu udziału w projekcie.

	wniosku o dofinansowanie	<i>w ramach PO Kapitał Ludzki.</i>
	Instytucja odpowiedzialna za wydanie ostatecznej decyzji w sprawie dofinansowania projektu i podpisanie umowy/decyzji o przyznaniu wsparcia dla projektu	Instytucja wskazana przez samorząd województwa (pełna lista instytucji wraz z danymi teleadresowymi zostanie opublikowana w załączniku)
	Procedura odwoławcza	Instytucja wskazana przez samorząd województwa (pełna lista instytucji wraz z danymi teleadresowymi zostanie opublikowana w załączniku)

Poddziałanie 9.6.2 Podwyższanie kompetencji osób dorosłych w zakresie ICT i znajomości języków obcych – projekty konkursowe

1.	Typ realizowanych operacji (projektów)	- szkolenia i kursy skierowane do osób dorosłych, które z własnej inicjatywy są zainteresowane nabyciem, uzupełnieniem lub podwyższeniem umiejętności i kompetencji w obszarach umiejętności ICT i znajomości języków obcych ¹¹⁷ (1)
2.	Zakres stosowania cross-financingu	Zgodnie z zapisami Wytycznych w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.
3.	Kategoria interwencji funduszy strukturalnych (priority theme dimension)	73
4.	Typ beneficjentów	wszystkie podmioty – z wyłączeniem osób fizycznych (nie dotyczy osób prowadzących działalność gospodarczą lub oświatową na podstawie przepisów odrębnych)
5.	Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy)	- osoby w wieku 18 – 64 lat ¹¹⁸ uczestniczące z własnej inicjatywy w szkoleniach i kursach, w szczególności osoby o niskich kwalifikacjach

¹¹⁷ W przypadku kursów językowych ich organizacja obejmuje moduły 60 godzinne (lub ich wielokrotność) i nauka przebiega w grupach liczących nie więcej niż 12 uczestników.

¹¹⁸ Do wsparcia kwalifikują się również osoby w wieku powyżej 64 roku życia, pozostające bez zatrudnienia, o ile zadeklarują gotowość podjęcia zatrudnienia po zakończeniu udziału w projekcie.

6.	Propozycje kryteriów wyboru finansowanych operacji	<p>Kryteria:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ogólne – szczegółowe <p>Dokładne wskazanie kryteriów wyboru finansowanych operacji nastąpi w Planie działania, przygotowywanym przez IP dla każdego Priorytetu.</p>
Opis systemu wyboru projektów:		
7.	Instytucja odpowiedzialna za wybór projektów	Instytucja wskazana przez samorząd województwa (pełna lista instytucji wraz z danymi teleadresowymi zostanie opublikowana w załączniku)
	Tryb dokonywania wyboru projektów	projekty konkursowe
	Procedura oceny merytorycznej wniosku o dofinansowanie	Informacje na temat procedury zawarte są w rozdziale I (pkt 5.) <i>Opis systemu wyboru projektów w ramach PO Kapitał Ludzki.</i>
	Instytucja odpowiedzialna za wydanie ostatecznej decyzji w sprawie dofinansowania projektu i podpisanie umowy/decyzji o przyznaniu wsparcia dla projektu	Instytucja wskazana przez samorząd województwa (pełna lista instytucji wraz z danymi teleadresowymi zostanie opublikowana w załączniku)
	Procedura odwoławcza	Instytucja wskazana przez samorząd województwa (pełna lista instytucji wraz z danymi teleadresowymi zostanie opublikowana w załączniku)

Poddziałanie 9.6.3 Doradztwo dla osób dorosłych w zakresie diagnozy potrzeb oraz wyboru kierunków i formy podnoszenia swoich kompetencji i podwyższania kwalifikacji – projekty konkursowe¹¹⁹

1.	Typ realizowanych operacji (projektów)	- usługi doradcze ¹²⁰ dla osób dorosłych, które z własnej inicjatywy są zainteresowane uzyskaniem pomocy w zakresie diagnozy potrzeb oraz wyboru i znalezienia odpowiedniej oferty edukacyjno – szkoleniowej (1)
----	--	---

¹¹⁹ Poddziałanie ma na celu pilotażowe uruchomienie i przetestowanie koncepcji doradztwa. Pilotaż będzie obejmował 2 powiaty w województwie (w sumie 32 powiaty). Po przeprowadzeniu kolejnych etapów pilotażu prowadzona będzie ewaluacja przeprowadzonych działań.

¹²⁰ Minimalny zakres usługi doradczej określi IZ PO KL.

2.	Zakres stosowania cross-financingu	Zgodnie z zapisami <i>Wytycznych w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki</i> .
3.	Kategoria interwencji funduszy strukturalnych (priority theme dimension)	73
4.	Typ beneficjentów	wszystkie podmioty – z wyłączeniem osób fizycznych (nie dotyczy osób prowadzących działalność gospodarczą lub oświatową na podstawie przepisów odrębnych)
5.	Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy)	- osoby w wieku 18 – 64 lat ¹²¹
6.	Propozycje kryteriów wyboru finansowanych operacji	Kryteria: – ogólne – szczegółowe Dokładne wskazanie kryteriów wyboru finansowanych operacji nastąpi w Planie działania, przygotowywanym przez IP dla każdego Priorytetu.
7.	Opis systemu wyboru projektów:	
	Instytucja odpowiedzialna za wybór projektów	Instytucja wskazana przez samorząd województwa (pełna lista instytucji wraz z danymi teleadresowymi zostanie opublikowana w załączniku)
	Tryb dokonywania wyboru projektów	projekty konkursowe
	Procedura oceny merytorycznej wniosku o dofinansowanie	Informacje na temat procedury zawarte są w rozdziale I (pkt 5.) <i>Opis systemu wyboru projektów w ramach PO Kapitał Ludzki</i> .
	Instytucja odpowiedzialna za wydanie ostatecznej decyzji w sprawie dofinansowania projektu	Instytucja wskazana przez samorząd województwa (pełna lista instytucji wraz z danymi teleadresowymi)

¹²¹ Do wsparcia kwalifikują się również osoby w wieku powyżej 64 roku życia, o ile osoby te zadeklarują gotowość podjęcia zatrudnienia po zakończeniu udziału w projekcie.

	i podpisanie umowy/decyzji o przyznaniu wsparcia dla projektu	zostanie opublikowana w załączniku)
	Procedura odwoławcza	Instytucja wskazana przez samorząd województwa (pełna lista instytucji wraz z danymi teleadresowymi zostanie opublikowana w załączniku)

Indykatywny podział alokacji finansowej w ramach Priorytetu IX

DZIAŁANIE	Alokacja (euro)		
	Ogółem	EFS	Środki krajowe
Działanie 9.1 <i>WYRÓWNYWANIE SZANS EDUKACYJNYCH I ZAPEWNIENIE WYSOKIEJ JAKOŚCI USŁUG EDUKACYJNYCH ŚWIADCZONYCH W SYSTEMIE OŚWIATY</i>	1 090 276 672	926 735 170	163 541 502
w tym Poddziałanie 9.1.1 <i>Zmniejszanie nierówności w stopniu upowszechnienia edukacji przedszkolnej</i>	369 813 002	314 341 051	55 471 951
w tym Poddziałanie 9.1.2 <i>Wyrównywanie szans edukacyjnych uczniów z grup o utrudnionym dostępie do edukacji oraz zmniejszanie różnic w jakości usług edukacyjnych</i>	672 904 817	571 969 094	100 935 723
w tym Poddziałanie 9.1.3 <i>Pomoc stypendialna dla uczniów szczególnie uzdolnionych</i>	47 558 853	40 425 025	7 133 828
Działanie 9.2 <i>PODNIESIENIE ATRAKCYJNOŚCI I JAKOŚCI SZKOLNICTWA ZAWODOWEGO</i>	499 740 888	424 779 755	74 961 133
Działanie 9.3 <i>UPOWSZECHNIENIE KSZTAŁCENIA USTAWICZNEGO W FORMACH SZKOLNYCH</i>	117 023 367	99 469 862	17 553 505
Działanie 9.4 <i>WYSOKO WYKWALIFIKOWANE KADRY SYSTEMU OŚWIATY</i>	118 786 073	100 968 162	17 817 911
Działanie 9.5 <i>ODDOLNE INICJATYWY EDUKACYJNE NA OBSZARACH WIEJSKICH</i>	79 518 856	67 591 028	11 927 828
Działanie 9.6 <i>UPOWSZECHNIENIE UCZENIA SIĘ DOROSŁYCH</i>	76 430 616	64 966 024	11 464 592
w tym Poddziałanie 9.6.1 <i>Upowszechnienie formalnego kształcenia przez całe życie osób</i>	13 297 369	11 302 764	1 994 605

<i>dorosłych</i>			
w tym Poddziałanie 9.6.2 <i>Podwyższanie kompetencji osób dorosłych w zakresie ICT i znajomości języków obcych</i>	54 009 005	45 907 654	8 101 351
w tym Poddziałanie 9.6.3 <i>Doradztwo dla osób dorosłych w zakresie diagnozy potrzeb oraz wyboru kierunków i formy podnoszenia swoich kompetencji i podwyższania kwalifikacji</i>	9 124 242	7 755 606	1 368 636
OGÓŁEM PRIORYTET IX	1 981 776 472	1 684 510 001	297 266 471

Priorytet X
POMOC TECHNICZNA

PRIORYTET X POMOC TECHNICZNA

Opis Priorytetu X:

Podstawowym celem Priorytetu Pomoc Techniczna jest zapewnienie właściwego zarządzania, wdrażania oraz promocji EFS. Jednym z podstawowych warunków uczestnictwa w zarządzaniu funduszami strukturalnymi UE jest zapewnienie adekwatnego potencjału administracyjnego dla zarządzania funduszami, zgodnie z obowiązującymi regulacjami wspólnotowymi.

Priorytet Pomocy Technicznej zapewnia wsparcie procesów zarządzania i wdrażania programu, jak również efektywne wykorzystanie zasobów UE i krajowych, zgodnie z prawem i polityką Wspólnoty, poprzez:

- utrzymanie wysokiej jakości i spójności działań związanych z wdrażaniem Programu,
- zagwarantowanie zgodności wdrażanych projektów z regulacjami i polityką Wspólnot,
- wprowadzenie i realizację odpowiednich procedur zarządzania i kontroli, zgodnych ze standardami Komisji Europejskiej,
- organizację systemu informacji, promocji i szkoleń,
- wdrożenie i organizację systemu narzędzi informatycznych dla sprawnego zarządzania i wdrażania działań.

Zarządzanie, wdrażanie, monitorowanie i ewaluacja oraz kontrola działań planowanych w ramach Programu wymagają posiadania odpowiedniego potencjału i zdolności od instytucji zaangażowanych w wyżej wymienione działania. Aby sprostać tym wysokim wymaganiom, na wszystkich szczeblach wdrażania musi być zapewniony personel odpowiedzialny za te zadania, posiadający odpowiednie kompetencje, przeszkolony i dysponujący odpowiednimi środkami na realizację wyznaczonych zadań.

Pomoc Techniczna służyć będzie w szczególności:

- zapewnieniu technicznego i finansowego wsparcia procesu zarządzania, wdrażania, monitorowania, kontroli oraz prac Komitetu Monitorującego PO KL, służącego sprawnemu wdrażaniu PO KL oraz efektywnemu wykorzystaniu środków EFS,
- sprawnej i efektywnej realizacji obowiązków dotyczących prowadzenia przez państwa członkowskie działań informacyjnych i reklamowych dotyczących pomocy udzielanej z funduszy strukturalnych,
- zapewnieniu sprawnej ewaluacji, monitoringu oraz audytu projektów realizowanych w ramach Programu,
- współpracy ponadnarodowej, wymiany doświadczeń i dobrych praktyk z innymi krajami.

Odpowiednie Roczne Plany Działania realizowane w ramach Priorytetu X powinny przyczyniać się do osiągnięcia odpowiednich efektów realizacji określonych dla Priorytetu X:

1. Zapewnienia organizacyjnego, administracyjnego i finansowego wsparcia procesu zarządzania, wdrażania, monitorowania, kontroli oraz prac Komitetu Monitorującego PO KL, służącego sprawnemu wdrażaniu PO KL oraz efektywnemu wykorzystaniu środków EFS.
2. Zapewnienia organizacyjnego, administracyjnego i finansowego wsparcia procesu ewaluacji, informacji i promocji EFS, służącego sprawnemu wdrażaniu PO KL oraz efektywnemu wykorzystaniu środków EFS.

10.1 Pomoc techniczna

1.	Nazwa programu operacyjnego	Program Operacyjny Kapitał Ludzki
2.	Nazwa i numer priorytetu	Priorytet X Pomoc techniczna
3.	Nazwa Funduszu	Europejski Fundusz Społeczny
4.	Instytucja Zarządzająca	Minister właściwy ds. rozwoju regionalnego - Departament Zarządzania Europejskim Funduszem Społecznym
5.	Instytucja Pośrednicząca	nie dotyczy
6.	Instytucja Certyfikująca	Minister właściwy ds. rozwoju regionalnego - Departament Instytucji Certyfikującej
7.	Instytucja pośrednicząca w certyfikacji	nie dotyczy
8.	Instytucja odpowiedzialna za otrzymywanie płatności dokonywanych przez KE	Minister właściwy do spraw finansów publicznych
9.	Forma pomocy (form of finance)	Pomoc bezzwrotna – 01
10.	Wymiar terytorialny (territory type)	nie dotyczy - 00
11.	Obszar działalności gospodarczej (economic activity)	nie dotyczy - 00
12.	Zasięg terytorialny NUTS (location)	NUTS0 – PL
13.	Instytucja Wdrażająca (Instytucja Pośrednicząca II stopnia)	nie dotyczy
14.	Instytucja odpowiedzialna za dokonywanie płatności na rzecz beneficjentów	nie dotyczy
15.	Nazwa i numer działania	10.1 Pomoc techniczna

16.	Cel i uzasadnienie działania	Cel Działania: Zapewnienie właściwego zarządzania, wdrażania oraz promocji PO KL.
		Uzasadnienie Działania: Konieczność zapewnienia środków na realizację zadań związanych z zarządzaniem, wdrażaniem i promocją PO KL.
17.	Kwalifikowalność wydatków w ramach działania	Kryteria kwalifikowalności wydatków są zgodne z <i>Wytycznymi w zakresie korzystania z pomocy technicznej</i>
18.	Alokacja finansowa na działanie	470 934 246 Euro
19.	Wkład ze środków unijnych	400 294 109 Euro
20.	Wkład ze środków publicznych krajowych	70 640 137 Euro
21.	Przewidywana wielkość środków prywatnych	0 Euro
22.	Udział środków UE w wydatkach kwalifikowanych stanowiących podstawę certyfikacji na poziomie projektu, tj. w publicznych wydatkach kwalifikowalnych (%)	85%
23.	Pomoc publiczna	nie dotyczy
24.	Minimalny wkład własny beneficjenta (%)	<i>Zgodnie z Zasadami realizacji Pomocy technicznej w ramach PO KL</i>
25.	Dzień rozpoczęcia kwalifikowalności wydatków	12 grudnia 2006 r. – jeżeli IZ nie określi terminu późniejszego
26.	Minimalna/maksymalna wartość projektu	nie dotyczy
27.	Forma płatności	<i>zgodnie z Zasadami finansowania PO KL</i>
28.	Wysokość udziału cross-finansingu (%)	do 10 %
29.	Wskaźniki realizacji Działania	<ul style="list-style-type: none"> – Liczba stanowisk pracy finansowanych z Pomocy Technicznej – Liczba beneficjentów szkoleń, uczestników konferencji i seminariów – Liczba wejść na stronę internetowa PO KL

Projekty systemowe – w trybie właściwym dla Pomocy Technicznej

1.	Typ realizowanych operacji (projektów)	<p>Wsparcie funkcjonowania instytucji, w tym w szczególności:</p> <ul style="list-style-type: none"> – administracyjne, m.in.: <ul style="list-style-type: none"> - wynajem powierzchni biurowej - wsparcie kadrowe - zakupu wyposażenia biurowego i materiałów biurowych, w tym sprzętu komputerowego i elektronicznego - pokrycie wydatków związanych z eksploatacją budynków – pokrycie kosztów archiwizacji i przechowywania dokumentów – pokrycie kosztów delegacji i wyjazdów służbowych <p>Wykonywanie zadań w zakresie informacji, promocji i ewaluacji PO KL, a w szczególności:</p> <ul style="list-style-type: none"> – tworzenie i realizacja Planu Komunikacji PO KL oraz Strategii Informacji i Promocji (regionalnych i dla priorytetów centralnych) – ewaluacja PO KL <p>Operacje mające na celu usprawnienie wdrażania Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, w tym w szczególności:</p> <ul style="list-style-type: none"> – organizacja i przeprowadzenie szkoleń – doradztwo, przygotowanie analiz, ekspertyz i raportów – przeprowadzanie kontroli na miejscu – obsługa i organizacja pracy Komitetów, grup roboczych, spotkań, warsztatów i seminariów – wsparcie dla procesu wyboru projektów
2.	Zakres stosowania cross-financingu	Kryteria kwalifikowalności wydatków są zgodne z <i>Wytycznymi w zakresie korzystania z pomocy technicznej</i>
3.	Kategoria interwencji funduszy strukturalnych (priority theme dimension)	85, 86
4.	Typ beneficjentów	<p>Instytucja Zarządzająca PO KL</p> <p>Instytucje Pośredniczące PO KL</p> <p>Instytucje Wdrażające (Instytucje Pośredniczące II stopnia)</p> <p>Beneficjenci systemowi</p>
5.	Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z	Instytucje uczestniczące w realizacji Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki

	pomocy)	
6.	Propozycje kryteriów wyboru finansowanych operacji	Kryteria: – ogólne – szczegółowe Propozycje kryteriów wyboru podlegają procedurze zatwierdzenia przez Komitet Monitorujący PO KL.
7.	Opis systemu wyboru projektów:	
	Instytucja odpowiedzialna za wybór projektów	Instytucja Zarządzająca
	Tryb dokonywania wyboru projektów	projekty systemowe
	Procedura oceny merytorycznej wniosku o dofinansowanie	IP przesyłają Roczne Plany Działań Pomocy Technicznej do 31 sierpnia każdego roku. Instytucja Zarządzająca dokonuje weryfikacji Roczego Planu Działania PT PO KL i w przypadku stwierdzenia jego poprawności zatwierdza go, nie później niż do 31 października na podstawie kryteriów ogólnych i szczegółowych.
	Instytucja odpowiedzialna za wydanie ostatecznej decyzji w sprawie dofinansowania projektu i podpisanie umowy/decyzji o przyznaniu wsparcia dla projektu	Instytucja Zarządzająca
Procedura odwoławcza	nie dotyczy	

Indykatywny podział alokacji finansowej w ramach Priorytetu X

DZIAŁANIE	Alokacja (euro)		
	Ogółem	EFS	Środki krajowe
Działanie 10.1 <i>POMOC TECHNICZNA</i>	470 934 246	400 294 109	70 640 137
OGÓŁEM PRIORYTET X	470 934 246	400 294 109	70 640 137

IV. ZAŁĄCZNIKI

ZAŁĄCZNIK I

Tabela Podział alokacji ogółem na województwa w ramach Komponentu Regionalnego PO KL w rozbiciu na Priorytety, Działania i Poddziałania (w euro)

	Dolnośląskie	Kujawsko-pomorskie	Lubelskie	Lubuskie	Łódzkie	Międyleskie	Mazowieckie	Opolskie	Podkarpackie	Podlaskie	Pomorskie	Śląskie	Świętokrzyskie	Warmińsko-mazurskie	Wielkopolskie	Zachodniopomorskie
Razem Priorytet VI-IX	499 183 129	453 351 914	547 431 180	184 280 952	517 716 517	610 109 789	935 326 146	229 931 326	494 564 863	267 693 307	401 133 250	759 439 882	360 312 149	390 354 876	625 277 794	377 209 553
Priorytet VI	154 250 307	144 459 655	167 032 349	56 833 041	160 203 271	187 691 911	288 268 283	78 883 656	175 215 465	82 755 795	128 963 475	234 555 741	118 092 829	133 869 377	192 564 696	124 264 271
Działanie 6.1	124 803 960	102 970 371	136 133 338	46 126 822	129 288 504	137 661 044	221 154 267	49 480 846	135 264 369	66 957 733	100 713 421	187 304 638	93 691 229	102 942 973	138 304 141	95 695 715
Poddziałanie 6.1.1	22 464 713	18 534 667	28 188 459	8 745 570	21 237 691	27 134 558	48 399 160	12 834 560	44 112 134	12 052 392	21 063 536	34 160 239	25 054 919	36 467 362	32 544 745	26 971 316
Poddziałanie 6.1.2	6 240 198	5 148 519	6 582 005	1 973 859	8 243 025	7 593 078	11 661 897	2 129 295	5 558 063	3 347 887	5 303 557	12 014 488	5 637 361	4 545 340	7 790 207	4 329 057
Poddziałanie 6.1.3	96 099 049	79 287 185	101 362 874	35 407 393	99 807 788	102 933 408	161 093 210	34 516 991	85 594 172	51 557 454	74 346 328	141 129 911	62 998 949	61 930 271	97 969 189	64 395 342
Działanie 6.2	28 517 013	39 797 623	30 340 933	10 093 967	29 268 877	48 671 824	65 496 842	28 887 295	39 572 289	15 037 951	27 384 684	44 809 828	23 799 908	30 011 388	53 220 692	27 945 054
Działanie 6.3	929 334	1 691 661	558 078	612 252	1 645 890	1 359 043	1 617 174	515 515	378 807	760 111	865 370	2 441 275	601 692	915 016	1 039 863	623 502
Priorytet VII	106 133 694	92 724 652	114 835 822	39 104 627	110 229 700	129 143 574	198 346 304	38 121 249	101 590 724	56 941 074	82 109 559	161 388 771	72 863 215	83 436 288	132 496 350	84 083 206
Działanie 7.1	62 348 934	49 268 889	71 563 772	21 284 858	71 649 305	83 943 323	123 925 098	21 576 628	61 445 736	24 829 664	50 702 652	95 602 701	45 125 822	51 876 384	79 629 861	50 134 216
Poddziałanie 7.1.1	32 624 192	41 035 346	41 002 195	12 242 444	41 556 597	58 687 128	69 776 557	13 890 735	35 638 527	14 968 639	40 955 304	75 949 512	26 172 977	44 219 409	47 122 568	11 011 419
Poddziałanie 7.1.2	24 145 415	5 282 447	26 923 294	7 467 776	25 077 257	19 380 163	45 123 784	5 951 376	21 506 007	6 455 948	6 011 363	11 610 000	15 794 038	4 749 418	26 478 709	35 061 290
Poddziałanie 7.1.3	5 579 327	2 951 096	3 638 283	1 574 638	5 015 451	5 876 032	9 024 757	1 734 517	4 301 202	3 405 077	3 735 985	8 043 189	3 158 807	2 907 557	6 278 584	4 621 507
Działanie 7.2	36 339 209	37 229 139	37 785 748	16 082 446	31 971 906	38 872 216	60 536 965	15 337 338	38 005 742	25 398 190	27 383 538	56 658 282	22 877 689	28 290 354	46 456 447	29 642 429
Poddziałanie 7.2.1	27 398 617	29 232 107	22 479 408	9 343 310	20 397 787	25 462 147	39 710 603	11 534 743	28 079 893	15 319 314	20 369 173	40 429 262	15 588 134	22 422 677	29 679 627	19 021 092
Poddziałanie 7.2.2	8 940 592	7 997 032	15 306 340	6 739 136	11 574 119	13 410 075	20 826 362	3 802 595	9 925 849	10 078 876	7 014 365	16 229 020	7 289 555	5 867 677	16 776 820	10 621 337
Działanie 7.3	4 319 423	2 476 624	3 034 009	917 439	4 108 489	2 367 030	10 384 241	453 584	1 013 880	1 502 220	1 623 369	4 980 218	1 858 729	1 553 341	3 124 745	1 612 479
Działanie 7.4	3 126 128	3 750 000	2 452 293	819 884	2 500 000	3 961 005	3 500 000	753 699	1 125 366	5 211 000	2 400 000	4 147 570	3 000 975	1 716 209	3 285 297	2 694 082
Priorytet VIII	108 564 977	89 572 286	123 177 587	40 000 425	112 754 813	132 101 961	202 889 966	55 474 486	96 697 413	58 245 465	88 117 154	165 085 822	74 453 571	79 859 647	135 531 541	77 560 110
Działanie 8.1	84 864 924	71 657 829	107 027 456	33 654 716	96 742 850	105 681 569	165 311 973	41 852 113	81 694 856	46 596 372	76 358 483	130 268 658	60 250 632	61 884 519	109 057 162	64 259 712
Poddziałanie 8.1.1	66 536 928	52 437 661	80 460 760	24 464 829	71 241 734	87 033 914	118 241 501	33 446 356	58 039 503	32 083 424	56 772 686	96 660 230	42 789 847	37 370 216	79 863 845	43 956 351
Poddziałanie 8.1.2	15 932 808	17 914 457	22 902 324	8 000 085	23 550 963	14 420 392	41 702 210	7 408 959	22 339 482	12 649 093	17 398 101	30 125 682	15 336 804	22 372 792	27 106 308	18 021 299
Poddziałanie 8.1.3	1 697 592	1 218 183	1 945 549	544 006	1 517 153	1 796 587	1 859 304	464 747	265 985	792 138	1 542 271	2 245 167	1 882 459	1 951 833	1 843 229	1 588 465
Poddziałanie 8.1.4	697 596	87 528	1 718 823	645 796	433 000	2 430 676	3 508 958	532 051	1 049 886	1 071 717	645 425	1 237 579	241 522	189 678	243 780	693 597
Działanie 8.2	23 700 053	17 914 457	16 150 131	6 345 709	16 011 963	26 420 392	37 577 993	13 622 373	15 002 557	11 649 093	11 758 671	34 817 164	14 202 939	17 975 128	26 474 379	13 300 398
Poddziałanie 8.2.1	12 038 748	7 165 783	9 160 930	3 200 034	12 828 168	13 418 157	18 231 197	12 812 882	5 001 626	6 592 991	6 719 241	20 706 865	5 681 176	11 666 530	10 210 594	5 484 781
Poddziałanie 8.2.2	11 661 305	10 748 674	6 989 201	3 145 675	3 183 795	13 002 235	19 346 796	809 491	10 000 931	5 056 102	5 039 430	14 110 299	8 521 763	6 308 598	16 263 785	7 815 617
Priorytet IX	130 234 151	126 595 321	142 385 422	48 342 859	134 528 733	161 172 343	245 821 593	57 451 935	121 061 261	69 750 973	101 943 062	198 409 548	94 902 534	93 189 564	164 685 207	91 301 966
Działanie 9.1	65 235 345	73 173 938	78 640 086	25 619 566	70 154 871	89 143 056	128 316 947	36 000 926	75 277 968	35 513 070	57 402 534	108 901 404	52 548 995	51 462 761	83 853 481	59 031 724
Poddziałanie 9.1.1	20 889 060	36 148 472	28 635 284	7 696 624	21 695 230	27 716 043	39 038 194	11 365 881	24 807 826	11 707 048	19 760 668	33 264 273	24 191 938	18 811 691	26 078 104	18 006 666
Poddziałanie 9.1.2	42 193 411	35 249 222	47 734 004	17 129 037	44 223 682	54 348 592	85 255 388	23 861 105	42 434 719	22 650 998	34 576 311	71 863 433	26 947 600	29 987 088	55 085 428	39 364 799
Poddziałanie 9.1.3	2 152 874	1 776 244	2 270 798	793 905	4 235 959	7 078 421	4 023 365	773 940	8 035 423	1 155 024	3 065 555	3 773 698	1 409 457	2 663 982	2 689 949	1 660 259
Działanie 9.2	35 244 752	29 078 926	38 425 283	12 985 818	36 604 949	45 690 475	65 866 606	12 659 259	28 891 228	18 908 925	21 166 845	47 093 792	21 755 047	23 463 201	46 325 400	15 580 382
Działanie 9.3	6 712 769	12 783 944	8 161 058	2 932 003	11 400 176	2 128 646	13 363 637	1 539 638	1 568 204	3 506 608	8 271 933	16 362 662	3 262 254	4 914 991	15 768 511	4 346 333
Działanie 9.4	8 611 481	5 462 804	8 233 796	2 439 532	8 204 669	6 848 102	15 873 784	2 378 185	6 545 761	3 552 255	8 722 385	13 068 198	8 131 139	6 266 931	10 265 752	4 181 299
Działanie 9.5	8 511 506	2 815 886	2 263 323	2 509 396	2 995 707	8 732 064	14 358 883	1 876 721	4 026 556	4 500 115	2 379 365	7 639 130	4 205 099	3 856 680	4 316 497	4 531 928
Działanie 9.6	5 918 298	3 279 823	6 661 876	1 856 544	5 168 361	8 630 000	8 041 736	2 997 206	4 751 544	3 770 000	4 000 000	5 344 362	5 000 000	3 225 000	4 155 566	3 630 300
Poddziałanie 9.6.1	1 250 406	1 475 920	1 661 876	258 281	2 067 343	0	2 450 000	0	500 163	565 500	0	400 000	750 000	750 000	623 335	544 545
Poddziałanie 9.6.2	4 417 811	1 475 921	4 500 000	1 339 982	2 325 764	7 211 740	5 105 476	2 547 625	3 751 218	2 639 000	3 000 000	4 744 362	3 500 000	2 000 000	2 908 896	2 541 210
Poddziałanie 9.6.3	250 081	327 982	500 000	258 281	775 254	1 418 260	486 260	449 581	500 163	565 500	1 000 000	200 000	750 000	475 000	623 335	544 545

ZAŁĄCZNIK II

Indykatorywna Tabela finansowa zobowiązań dla PO w podziale na priorytety i działania (w euro)

Lata	Ogółem PO/RPO	Środki publiczne (UE + krajowe)	Unia Europejska			Krajowy wkład publiczny ogółem	Cross-financing (%)	Prywatne	Pożyczki EBI	Kategoria interwencji		
			Ogółem	w tym						SL	Inne	
				EFRR	EFS							FS
			1=2+12	2=3+7	3=4+5+6					4	5	6
Priorytet I Zatrudnienie i integracja społeczna										65, 66, 68, 69, 70, 71	79	
2007	70 961 069	70 961 069	60 316 909	0	60 316 909	0	10 644 160		0	0		
2008	72 622 757	72 622 757	61 729 344	0	61 729 344	0	10 893 413		0	0		
2009	74 273 504	74 273 504	63 132 478	0	63 132 478	0	11 141 026		0	0		
2010	73 304 585	73 304 585	62 308 897	0	62 308 897	0	10 995 688		0	0		
2011	71 935 761	71 935 761	61 145 397	0	61 145 397	0	10 790 364		0	0		
2012	70 610 597	70 610 597	60 019 007	0	60 019 007	0	10 591 590		0	0		
2013	72 481 085	72 481 085	61 608 922	0	61 608 922	0	10 872 163		0	0		
2007-2013	506 189 358	506 189 358	430 260 954	0	430 260 954	0	75 928 404		0	0		
Działanie 1.1								10			65, 69	79
2007	13 740 459	13 740 459	13 127 629	0	13 127 629	0	2 316 641		0	0		
2008	14 062 218	14 062 218	13 435 037	0	13 435 037	0	2 370 889		0	0		
2009	14 381 858	14 381 858	13 740 421	0	13 740 421	0	2 424 780		0	0		
2010	14 194 242	14 194 242	13 561 174	0	13 561 174	0	2 393 148		0	0		
2011	13 929 192	13 929 192	13 307 945	0	13 307 945	0	2 348 461		0	0		
2012	13 672 595	13 672 595	7 964 923	0	7 964 923	0	1 405 576		0	0		
2013	14 034 785	14 034 785	8 175 917	0	8 175 917	0	1 442 809		0	0		
2007-2013	98 015 349	98 015 349	83 313 046	0	83 313 046	0	14 702 303		0	0		
Działanie 1.2								10			65, 66	79
2007	22 853 514	22 853 514	19 425 487	0	19 425 487	0	3 428 027		0	0		
2008	23 388 673	23 388 673	19 880 372	0	19 880 372	0	3 508 301		0	0		
2009	23 920 307	23 920 307	20 332 261	0	20 332 261	0	3 588 046		0	0		
2010	23 608 260	23 608 260	20 067 021	0	20 067 021	0	3 541 239		0	0		
2011	23 167 421	23 167 421	19 692 308	0	19 692 308	0	3 475 113		0	0		
2012	13 599 566	13 599 566	11 559 631	0	11 559 631	0	2 039 935		0	0		
2013	13 959 821	13 959 821	11 865 847	0	11 865 847	0	2 093 974		0	0		
2007-2013	144 497 562	144 497 562	122 822 927	0	122 822 927	0	21 674 635		0	0		
Działanie 1.3								15			66, 68, 70, 71	79
2007	28 900 597	28 900 597	32 663 285	0	27 763 793	0	4 899 492		0	0		
2008	29 577 359	29 577 359	33 428 159	0	28 413 935	0	5 014 224		0	0		
2009	30 249 666	30 249 666	34 187 995	0	29 059 796	0	5 128 199		0	0		
2010	29 855 050	29 855 050	33 742 003	0	28 680 702	0	5 061 301		0	0		
2011	29 297 564	29 297 564	33 111 935	0	28 145 144	0	4 966 791		0	0		
2012	28 757 859	28 757 859	19 257 127	0	16 368 558	0	2 888 569		0	0		
2013	29 519 660	29 519 660	19 767 251	0	16 802 163	0	2 965 088		0	0		
2007-2013	206 157 755	206 157 755	206 157 755	0	175 234 091	0	30 923 664		0	0		

Działanie 1.4								10			71	79
2007	0	0	0	0	0	0	0		0	0		
2008	0	0	0	0	0	0	0		0	0		
2009	0	0	0	0	0	0	0		0	0		
2010	0	0	0	0	0	0	0		0	0		
2011	0	0	0	0	0	0	0		0	0		
2012	3 702 183	3 702 183	3 146 856	0	3 146 856	0	555 327		0	0		
2013	3 800 254	3 800 254	3 230 217	0	3 230 217	0	570 037		0	0		
2007-2013	7 502 437	7 502 437	6 377 073	0	6 377 073	0	1 125 364		0	0		
Działanie 1.5								15			69	79
2007	0	0	0	0	0	0	0		0	0		
2008	0	0	0	0	0	0	0		0	0		
2009	0	0	0	0	0	0	0		0	0		
2010	0	0	0	0	0	0	0		0	0		
2011	0	0	0	0	0	0	0		0	0		
2012	24 681 222	24 681 222	20 979 039	0	20 979 039	0	3 702 183		0	0		
2013	25 335 033	25 335 033	21 534 778	0	21 534 778	0	3 800 255		0	0		
2007-2013	50 016 255	50 016 255	42 513 817	0	42 513 817	0	7 502 438		0	0		
Priorytet II Rozwój zasobów ludzkich i potencjału adaptacyjnego przedsiębiorstw oraz poprawa stanu zdrowia osób pracujących											62, 63, 64, 66, 67, 72	
2007	110 819 339	110 819 339	94 196 438	0	94 196 438	0	16 622 901		0	0		
2008	113 414 384	113 414 384	96 402 226	0	96 402 226	0	17 012 158		0	0		
2009	115 992 342	115 992 342	98 593 490	0	98 593 490	0	17 398 852		0	0		
2010	114 479 188	114 479 188	97 307 310	0	97 307 310	0	17 171 878		0	0		
2011	112 341 508	112 341 508	95 490 281	0	95 490 281	0	16 851 227		0	0		
2012	110 272 009	110 272 009	93 731 208	0	93 731 208	0	16 540 801		0	0		
2013	113 193 136	113 193 136	96 214 167	0	96 214 167	0	16 978 969		0	0		
2007-2013	790 511 906	790 511 906	671 935 120	0	671 935 120	0	118 576 786		0	0		
Działanie 2.1								10			62, 63, 64	
2007	76 400 852	76 400 852	64 940 724	0	64 940 724	0	11 460 128		0	0		
2008	78 189 923	78 189 923	66 461 434	0	66 461 434	0	11 728 489		0	0		
2009	79 967 213	79 967 213	67 972 131	0	67 972 131	0	11 995 082		0	0		
2010	78 924 018	78 924 018	67 085 415	0	67 085 415	0	11 838 603		0	0		
2011	77 450 262	77 450 262	65 832 723	0	65 832 723	0	11 617 539		0	0		
2012	76 023 513	76 023 513	64 619 986	0	64 619 986	0	11 403 527		0	0		
2013	78 037 390	78 037 390	66 331 782	0	66 331 782	0	11 705 608		0	0		
2007-2013	544 993 171	544 993 171	463 244 195	0	463 244 195	0	81 748 976		0	0		
Działanie 2.2								10			62	
2007	17 846 559	17 846 559	15 169 575	0	15 169 575	0	2 676 984		0	0		
2008	18 264 470	18 264 470	15 524 800	0	15 524 800	0	2 739 670		0	0		
2009	18 679 630	18 679 630	15 877 685	0	15 877 685	0	2 801 945		0	0		
2010	18 435 948	18 435 948	15 670 556	0	15 670 556	0	2 765 392		0	0		
2011	18 091 692	18 091 692	15 377 938	0	15 377 938	0	2 713 754		0	0		
2012	17 758 416	17 758 416	15 094 654	0	15 094 654	0	2 663 762		0	0		
2013	18 228 840	18 228 840	15 494 515	0	15 494 515	0	2 734 325		0	0		
2007-2013	127 305 556	127 305 556	108 209 723	0	108 209 723	0	19 095 833		0	0		

Działanie 2.3								10			63, 66, 67, 72	
2007	16 571 928	16 571 928	14 086 139	0	14 086 139	0	2 485 789		0	0		
2008	16 959 991	16 959 991	14 415 992	0	14 415 992	0	2 543 999		0	0		
2009	17 345 499	17 345 499	14 743 674	0	14 743 674	0	2 601 825		0	0		
2010	17 119 222	17 119 222	14 551 339	0	14 551 339	0	2 567 883		0	0		
2011	16 799 553	16 799 553	14 279 620	0	14 279 620	0	2 519 933		0	0		
2012	16 490 080	16 490 080	14 016 568	0	14 016 568	0	2 473 512		0	0		
2013	16 926 906	16 926 906	14 387 870	0	14 387 870	0	2 539 036		0	0		
2007-2013	118 213 179	118 213 179	100 481 202	0	100 481 202	0	17 731 977		0	0		
Priorytet III Wysoka jakość systemu oświaty											72	75
2007	111 271 352	111 271 352	94 580 649	0	94 580 649	0	16 690 703		0	0		
2008	113 876 982	113 876 982	96 795 435	0	96 795 435	0	17 081 547		0	0		
2009	116 465 455	116 465 455	98 995 636	0	98 995 636	0	17 469 819		0	0		
2010	114 946 129	114 946 129	97 704 210	0	97 704 210	0	17 241 919		0	0		
2011	112 799 729	112 799 729	95 879 770	0	95 879 770	0	16 919 959		0	0		
2012	110 721 789	110 721 789	94 113 523	0	94 113 523	0	16 608 266		0	0		
2013	113 654 831	113 654 831	96 606 605	0	96 606 605	0	17 048 226		0	0		
2007-2013	793 736 268	793 736 268	674 675 828	0	674 675 828	0	119 060 440		0	0		
Działanie 3.1								10			72	75
2007	19 518 484	19 518 484	16 590 711	0	16 590 711	0	2 927 773		0	0		
2008	19 975 546	19 975 546	16 979 214	0	16 979 214	0	2 996 332		0	0		
2009	20 429 599	20 429 599	17 365 159	0	17 365 159	0	3 064 440		0	0		
2010	20 163 089	20 163 089	17 138 625	0	17 138 625	0	3 024 464		0	0		
2011	19 786 582	19 786 582	16 818 594	0	16 818 594	0	2 967 988		0	0		
2012	10 362 900	10 362 900	8 808 466	0	8 808 466	0	1 554 434		0	0		
2013	10 637 415	10 637 415	9 041 803	0	9 041 803	0	1 595 612		0	0		
2007-2013	120 873 614	120 873 614	102 742 572	0	102 742 572	0	18 131 042		0	0		
Działanie 3.2								10			72	75
2007	11 906 632	11 906 632	10 120 637	0	10 120 637	0	1 785 995		0	0		
2008	12 185 448	12 185 448	10 357 631	0	10 357 631	0	1 827 817		0	0		
2009	12 462 429	12 462 429	10 593 064	0	10 593 064	0	1 869 365		0	0		
2010	12 299 853	12 299 853	10 454 875	0	10 454 875	0	1 844 978		0	0		
2011	12 070 176	12 070 176	10 259 650	0	10 259 650	0	1 810 526		0	0		
2012	5 332 640	5 332 640	4 532 744	0	4 532 744	0	799 896		0	0		
2013	5 473 902	5 473 902	4 652 816	0	4 652 816	0	821 086		0	0		
2007-2013	71 731 079	71 731 079	60 971 417	0	60 971 417	0	10 759 662		0	0		
Działanie 3.3								10			72	75
2007	62 673 565	62 673 565	53 272 530	0	53 272 530	0	9 401 035		0	0		
2008	64 141 186	64 141 186	54 520 008	0	54 520 008	0	9 621 178		0	0		
2009	65 599 142	65 599 142	55 759 271	0	55 759 271	0	9 839 871		0	0		
2010	64 743 383	64 743 383	55 031 875	0	55 031 875	0	9 711 508		0	0		
2011	63 534 423	63 534 423	54 004 260	0	54 004 260	0	9 530 163		0	0		
2012	30 432 205	30 432 205	25 867 374	0	25 867 374	0	4 564 831		0	0		
2013	31 238 360	31 238 360	26 552 606	0	26 552 606	0	4 685 754		0	0		
2007-2013	382 362 264	382 362 264	325 007 924	0	325 007 924	0	57 354 340		0	0		

Działanie 3.4								10			72	75
2007	17 172 672	17 172 672	14 596 771	0	14 596 771	0	2 575 901	0	0			
2008	17 574 802	17 574 802	14 938 582	0	14 938 582	0	2 636 220	0	0			
2009	17 974 285	17 974 285	15 278 142	0	15 278 142	0	2 696 143	0	0			
2010	17 739 805	17 739 805	15 078 835	0	15 078 835	0	2 660 970	0	0			
2011	17 408 548	17 408 548	14 797 266	0	14 797 266	0	2 611 282	0	0			
2012	22 708 456	22 708 456	19 302 188	0	19 302 188	0	3 406 268	0	0			
2013	23 310 007	23 310 007	19 813 506	0	19 813 506	0	3 496 501	0	0			
2007-2013	133 888 576	133 888 576	113 805 290	0	113 805 290	0	20 083 286	0	0			
Działanie 3.5								10			72	75
2007	0	0	0	0	0	0	0	0	0			
2008	0	0	0	0	0	0	0	0	0			
2009	0	0	0	0	0	0	0	0	0			
2010	0	0	0	0	0	0	0	0	0			
2011	0	0	0	0	0	0	0	0	0			
2012	20 602 123	20 602 123	17 511 805	0	17 511 805	0	3 090 318	0	0			
2013	21 147 877	21 147 877	17 975 695	0	17 975 695	0	3 172 182	0	0			
2007-2013	41 750 000	41 750 000	35 487 500	0	35 487 500	0	6 262 500	0	0			
Rezerwa								n/d			n/d	n/d
2007	0	0	0	0	0	0	0	0	0			
2008	0	0	0	0	0	0	0	0	0			
2009	0	0	0	0	0	0	0	0	0			
2010	0	0	0	0	0	0	0	0	0			
2011	0	0	0	0	0	0	0	0	0			
2012	21 283 466	21 283 466	18 090 946	0	18 090 946	0	3 192 520	0	0			
2013	21 847 269	21 847 269	18 570 179	0	18 570 179	0	3 277 090	0	0			
2007-2013	43 130 735	43 130 735	36 661 125	0	36 661 125	0	6 469 610	0	0			
Priorytet IV Szkolnictwo wyższe i nauka											72, 73, 74	
2007	138 135 430	138 135 430	117 415 115	0	117 415 115	0	20 720 315	0	0			
2008	141 370 133	141 370 133	120 164 613	0	120 164 613	0	21 205 520	0	0			
2009	144 583 537	144 583 537	122 896 007	0	122 896 007	0	21 687 530	0	0			
2010	142 697 403	142 697 403	121 292 793	0	121 292 793	0	21 404 610	0	0			
2011	140 032 801	140 032 801	119 027 881	0	119 027 881	0	21 004 920	0	0			
2012	137 453 187	137 453 187	116 835 209	0	116 835 209	0	20 617 978	0	0			
2013	141 094 349	141 094 349	119 930 195	0	119 930 195	0	21 164 154	0	0			
2007-2013	985 366 839	985 366 839	837 561 813	0	837 561 813	0	147 805 026	0	0			
Działanie 4.1								10			72, 73	
2007	129 082 117	129 082 117	109 719 799	0	109 719 799	0	19 362 318	0	0			
2008	132 104 819	132 104 819	112 289 096	0	112 289 096	0	19 815 723	0	0			
2009	135 107 618	135 107 618	114 841 476	0	114 841 476	0	20 266 142	0	0			
2010	133 345 101	133 345 101	113 343 336	0	113 343 336	0	20 001 765	0	0			
2011	130 855 135	130 855 135	111 226 865	0	111 226 865	0	19 628 270	0	0			
2012	106 771 821	106 771 821	90 756 048	0	90 756 048	0	16 015 773	0	0			
2013	109 600 228	109 600 228	93 160 193	0	93 160 193	0	16 440 035	0	0			
2007-2013	876 866 839	876 866 839	745 336 813	0	745 336 813	0	131 530 026	0	0			

Działanie 4.2								10			74
2007	9 053 313	9 053 313	7 695 316	0	7 695 316	0	1 357 997	0	0		
2008	9 265 314	9 265 314	7 875 517	0	7 875 517	0	1 389 797	0	0		
2009	9 475 918	9 475 918	8 054 531	0	8 054 531	0	1 421 387	0	0		
2010	9 352 302	9 352 302	7 949 457	0	7 949 457	0	1 402 845	0	0		
2011	9 177 666	9 177 666	7 801 016	0	7 801 016	0	1 376 650	0	0		
2012	7 488 557	7 488 557	6 365 273	0	6 365 273	0	1 123 284	0	0		
2013	7 686 930	7 686 930	6 533 890	0	6 533 890	0	1 153 040	0	0		
2007-2013	61 500 000	61 500 000	52 275 000	0	52 275 000	0	9 225 000	0	0		
Działanie 4.3								10		73	
2007	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
2008	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
2009	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
2010	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
2011	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
2012	23 192 809	23 192 809	19 713 888	0	19 713 888	0	3 478 921	0	0		
2013	23 807 191	23 807 191	20 236 112	0	20 236 112	0	3 571 079	0	0		
2007-2013	47 000 000	47 000 000	39 950 000	0	39 950 000	0	7 050 000	0	0		
Priorytet V Dobrze rządzenie											81
2007	80 376 680	80 376 680	68 320 178	0	68 320 178	0	12 056 502	0	0		
2008	82 258 851	82 258 851	69 920 023	0	69 920 023	0	12 338 828	0	0		
2009	84 128 630	84 128 630	71 509 336	0	71 509 336	0	12 619 294	0	0		
2010	83 031 149	83 031 149	70 576 476	0	70 576 476	0	12 454 673	0	0		
2011	81 480 700	81 480 700	69 258 595	0	69 258 595	0	12 222 105	0	0		
2012	79 979 702	79 979 702	67 982 746	0	67 982 746	0	11 996 956	0	0		
2013	82 098 382	82 098 382	69 783 626	0	69 783 626	0	12 314 756	0	0		
2007-2013	573 354 094	573 354 094	487 350 980	0	487 350 980	0	86 003 114	0	0		
Działanie 5.1								10		81	
2007	9 263 965	9 263 965	7 874 370	0	7 874 370	0	1 389 595	0	0		
2008	9 480 898	9 480 898	8 058 763	0	8 058 763	0	1 422 135	0	0		
2009	9 696 403	9 696 403	8 241 943	0	8 241 943	0	1 454 460	0	0		
2010	9 569 911	9 569 911	8 134 424	0	8 134 424	0	1 435 487	0	0		
2011	9 391 211	9 391 211	7 982 529	0	7 982 529	0	1 408 682	0	0		
2012	9 218 210	9 218 210	7 835 479	0	7 835 479	0	1 382 731	0	0		
2013	9 462 402	9 462 402	8 043 042	0	8 043 042	0	1 419 360	0	0		
2007-2013	66 083 000	66 083 000	56 170 550	0	56 170 550	0	9 912 450	0	0		
Działanie 5.2								10		81	
2007	35 355 175	35 355 175	30 051 899	0	30 051 899	0	5 303 276	0	0		
2008	36 183 085	36 183 085	30 755 622	0	30 755 622	0	5 427 463	0	0		
2009	37 005 541	37 005 541	31 454 710	0	31 454 710	0	5 550 831	0	0		
2010	36 522 794	36 522 794	31 044 375	0	31 044 375	0	5 478 419	0	0		
2011	35 840 800	35 840 800	30 464 680	0	30 464 680	0	5 376 120	0	0		
2012	35 180 559	35 180 559	29 903 475	0	29 903 475	0	5 277 084	0	0		
2013	36 112 499	36 112 499	30 695 624	0	30 695 624	0	5 416 875	0	0		
2007-2013	252 200 453	252 200 453	214 370 385	0	214 370 385	0	37 830 068	0	0		

Działanie 5.3								10				81
2007	16 091 529	16 091 529	13 677 800	0	13 677 800	0	2 413 729	0	0			
2008	16 468 341	16 468 341	13 998 090	0	13 998 090	0	2 470 251	0	0			
2009	16 842 674	16 842 674	14 316 273	0	14 316 273	0	2 526 401	0	0			
2010	16 622 957	16 622 957	14 129 513	0	14 129 513	0	2 493 444	0	0			
2011	16 312 555	16 312 555	13 865 672	0	13 865 672	0	2 446 883	0	0			
2012	16 012 053	16 012 053	13 610 245	0	13 610 245	0	2 401 808	0	0			
2013	16 436 215	16 436 215	13 970 782	0	13 970 782	0	2 465 433	0	0			
2007-2013	114 786 324	114 786 324	97 568 375	0	97 568 375	0	17 217 949	0	0			
Działanie 5.4								10				81
2007	14 052 181	14 052 181	11 944 354	0	11 944 354	0	2 107 827	0	0			
2008	14 381 239	14 381 239	12 224 053	0	12 224 053	0	2 157 186	0	0			
2009	14 708 131	14 708 131	12 501 911	0	12 501 911	0	2 206 220	0	0			
2010	14 516 259	14 516 259	12 338 820	0	12 338 820	0	2 177 439	0	0			
2011	14 245 195	14 245 195	12 108 416	0	12 108 416	0	2 136 779	0	0			
2012	13 982 778	13 982 778	11 885 361	0	11 885 361	0	2 097 417	0	0			
2013	14 353 185	14 353 185	12 200 208	0	12 200 208	0	2 152 977	0	0			
2007-2013	100 238 968	100 238 968	85 203 123	0	85 203 123	0	15 035 845	0	0			
Działanie 5.5								10				81
2007	3 074 557	3 074 557	2 613 373	0	2 613 373	0	461 184	0	0			
2008	3 146 553	3 146 553	2 674 570	0	2 674 570	0	471 983	0	0			
2009	3 218 075	3 218 075	2 735 364	0	2 735 364	0	482 711	0	0			
2010	3 176 094	3 176 094	2 699 680	0	2 699 680	0	476 414	0	0			
2011	3 116 787	3 116 787	2 649 269	0	2 649 269	0	467 518	0	0			
2012	3 059 371	3 059 371	2 600 465	0	2 600 465	0	458 906	0	0			
2013	3 140 414	3 140 414	2 669 352	0	2 669 352	0	471 062	0	0			
2007-2013	21 931 851	21 931 851	18 642 073	0	18 642 073	0	3 289 778	0	0			
rezerwa MRR								n/d			n/d	n/d
2007	2 539 273	2 539 273	2 158 382	0	2 158 382	0	380 891	0	0			
2008	2 598 735	2 598 735	2 208 925	0	2 208 925	0	389 810	0	0			
2009	2 657 806	2 657 806	2 259 135	0	2 259 135	0	398 671	0	0			
2010	2 623 134	2 623 134	2 229 664	0	2 229 664	0	393 470	0	0			
2011	2 574 152	2 574 152	2 188 029	0	2 188 029	0	386 123	0	0			
2012	2 526 731	2 526 731	2 147 721	0	2 147 721	0	379 010	0	0			
2013	2 593 667	2 593 667	2 204 618	0	2 204 618	0	389 049	0	0			
2007-2013	18 113 498	18 113 498	15 396 474	0	15 396 474	0	2 717 024	0	0			
Priorytet VI Rynek pracy otwarty dla wszystkich											63, 65, 66, 67, 68, 69, 80	
2007	316 391 696	316 391 696	268 932 941	0	268 932 941	0	47 458 755	0	0			
2008	323 800 607	323 800 607	275 230 516	0	275 230 516	0	48 570 091	0	0			
2009	331 160 734	331 160 734	281 486 625	0	281 486 625	0	49 674 109	0	0			
2010	326 840 647	326 840 647	277 814 549	0	277 814 549	0	49 026 098	0	0			
2011	354 932 505	354 932 505	301 692 630	0	301 692 630	0	53 239 875	0	0			
2012	383 219 025	383 219 025	325 736 170	0	325 736 170	0	57 482 855	0	0			
2013	391 558 907	391 558 907	332 825 073	0	332 825 073	0	58 733 834	0	0			
2007-2013	2 427 904 122	2 427 904 122	2 063 718 504	0	2 063 718 504	0	364 185 618	0	0			

Działanie 6.1								10			63, 65, 66, 67, 68, 69	
2007	249 289 782	249 289 782	211 896 314	0	211 896 314	0	37 393 468		0	0		
2008	255 127 374	255 127 374	216 858 268	0	216 858 268	0	38 269 106		0	0		
2009	260 926 529	260 926 529	221 787 550	0	221 787 550	0	39 138 979		0	0		
2010	257 522 668	257 522 668	218 894 267	0	218 894 267	0	38 628 401		0	0		
2011	269 720 214	269 720 214	229 262 182	0	229 262 182	0	40 458 032		0	0		
2012	284 633 898	284 633 898	241 938 813	0	241 938 813	0	42 695 085		0	0		
2013	291 272 906	291 272 906	247 581 971	0	247 581 971	0	43 690 935		0	0		
2007-2013	1 868 493 371	1 868 493 371	1 588 219 365	0	1 588 219 365	0	280 274 006		0	0		
Działanie 6.2								10			68	
2007	63 866 612	63 866 612	54 286 620	0	54 286 620	0	9 579 992		0	0		
2008	65 362 170	65 362 170	55 557 844	0	55 557 844	0	9 804 326		0	0		
2009	66 847 880	66 847 880	56 820 698	0	56 820 698	0	10 027 182		0	0		
2010	65 975 830	65 975 830	56 079 455	0	56 079 455	0	9 896 375		0	0		
2011	81 932 549	81 932 549	69 642 667	0	69 642 667	0	12 289 882		0	0		
2012	98 585 127	98 585 127	83 797 357	0	83 797 357	0	14 787 770		0	0		
2013	100 286 001	100 286 001	85 243 102	0	85 243 102	0	15 042 899		0	0		
2007-2013	542 856 168	542 856 168	461 427 743	0	461 427 743	0	81 428 425		0	0		
Działanie 6.3								10			66, 80	
2007	3 235 303	3 235 303	2 750 007	0	2 750 007	0	485 296		0	0		
2008	3 311 064	3 311 064	2 814 404	0	2 814 404	0	496 660		0	0		
2009	3 386 325	3 386 325	2 878 377	0	2 878 377	0	507 948		0	0		
2010	3 342 150	3 342 150	2 840 827	0	2 840 827	0	501 323		0	0		
2011	3 279 742	3 279 742	2 787 781	0	2 787 781	0	491 961		0	0		
2012	0	0	0	0	0	0	0		0	0		
2013	0	0	0	0	0	0	0		0	0		
2007-2013	16 554 583	16 554 583	14 071 396	0	14 071 396	0	2 483 187		0	0		
Priorytet VII Promocja integracji społecznej											65, 66, 68, 69,70,71,80	79
2007	217 696 940	217 696 940	185 042 398	0	185 042 398	0	32 654 542		0	0		
2008	222 794 726	222 794 726	189 375 517	0	189 375 517	0	33 419 209		0	0		
2009	227 858 946	227 858 946	193 680 104	0	193 680 104	0	34 178 842		0	0		
2010	224 886 461	224 886 461	191 153 492	0	191 153 492	0	33 732 969		0	0		
2011	230 815 686	230 815 686	196 193 334	0	196 193 334	0	34 622 352		0	0		
2012	236 878 848	236 878 848	201 347 021	0	201 347 021	0	35 531 827		0	0		
2013	242 617 202	242 617 202	206 224 622	0	206 224 622	0	36 392 580		0	0		
2007-2013	1 603 548 809	1 603 548 809	1 363 016 488	0	1 363 016 488	0	240 532 321		0	0		
Działanie 7.1								15			65, 66, 70, 71	
2007	135 628 640	135 628 640	115 284 344	0	115 284 344	0	20 344 296		0	0		
2008	138 804 642	138 804 642	117 983 946	0	117 983 946	0	20 820 696		0	0		
2009	141 959 731	141 959 731	120 665 772	0	120 665 772	0	21 293 959		0	0		
2010	140 107 826	140 107 826	119 091 652	0	119 091 652	0	21 016 174		0	0		
2011	140 428 538	140 428 538	119 364 257	0	119 364 257	0	21 064 281		0	0		
2012	132 314 514	132 314 514	112 467 338	0	112 467 338	0	19 847 176		0	0		
2013	135 663 951	135 663 951	115 314 358	0	115 314 358	0	20 349 593		0	0		
2007-2013	964 907 843	964 907 843	820 171 667	0	820 171 667	0	144 736 176		0	0		

Działanie 7.2									15			65, 66, 68, 69, 70, 71	
2007	73 209 381	73 209 381	62 227 974	0	62 227 974	0	10 981 407	0	0	0			
2008	74 923 718	74 923 718	63 685 160	0	63 685 160	0	11 238 558	0	0	0			
2009	76 626 766	76 626 766	65 132 751	0	65 132 751	0	11 494 015	0	0	0			
2010	75 627 148	75 627 148	64 283 076	0	64 283 076	0	11 344 072	0	0	0			
2011	81 406 548	81 406 548	69 195 566	0	69 195 566	0	12 210 982	0	0	0			
2012	82 633 062	82 633 062	70 238 102	0	70 238 102	0	12 394 960	0	0	0			
2013	84 441 015	84 441 015	71 774 863	0	71 774 863	0	12 666 152	0	0	0			
2007-2013	548 867 638	548 867 638	466 537 492	0	466 537 492	0	82 330 146	0	0	0			
Działanie 7.3									15			69,71,80	79
2007	8 858 918	8 858 918	7 530 080	0	7 530 080	0	1 328 838	0	0	0			
2008	9 066 366	9 066 366	7 706 411	0	7 706 411	0	1 359 955	0	0	0			
2009	9 272 449	9 272 449	7 881 581	0	7 881 581	0	1 390 868	0	0	0			
2010	9 151 487	9 151 487	7 778 764	0	7 778 764	0	1 372 723	0	0	0			
2011	8 980 600	8 980 600	7 633 511	0	7 633 511	0	1 347 089	0	0	0			
2012	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0			
2013	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0			
2007-2013	45 329 820	45 329 820	38 530 347	0	38 530 347	0	6 799 473	0	0	0			
Działanie 7.4									15			71	
2007	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0			
2008	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0			
2009	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0			
2010	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0			
2011	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0			
2012	21 931 272	21 931 272	18 641 581	0	18 641 581	0	3 289 691	0	0	0			
2013	22 512 236	22 512 236	19 135 401	0	19 135 401	0	3 376 835	0	0	0			
2007-2013	44 443 508	44 443 508	37 776 982	0	37 776 982	0	6 666 526	0	0	0			
Priorytet VIII Regionalne kadry gospodarki												62, 64, 74	
2007	222 683 883	222 683 883	189 281 300	0	189 281 300	0	33 402 583	0	0	0			
2008	227 898 448	227 898 448	193 713 681	0	193 713 681	0	34 184 767	0	0	0			
2009	233 078 678	233 078 678	198 116 876	0	198 116 876	0	34 961 802	0	0	0			
2010	230 038 100	230 038 100	195 532 385	0	195 532 385	0	34 505 715	0	0	0			
2011	236 064 099	236 064 099	200 654 484	0	200 654 484	0	35 409 615	0	0	0			
2012	242 227 106	242 227 106	205 893 040	0	205 893 040	0	36 334 066	0	0	0			
2013	248 096 909	248 096 909	210 882 374	0	210 882 374	0	37 214 535	0	0	0			
2007-2013	1 640 087 224	1 640 087 224	1 394 074 140	0	1 394 074 140	0	246 013 084	0	0	0			
Działanie 8.1									10			62, 64	
2007	181 566 670	181 566 670	154 331 669	0	154 331 669	0	27 235 001	0	0	0			
2008	185 818 397	185 818 397	157 945 638	0	157 945 638	0	27 872 759	0	0	0			
2009	190 042 130	190 042 130	161 535 810	0	161 535 810	0	28 506 320	0	0	0			
2010	187 562 975	187 562 975	159 428 529	0	159 428 529	0	28 134 446	0	0	0			
2011	192 458 040	192 458 040	163 589 334	0	163 589 334	0	28 868 706	0	0	0			
2012	197 464 816	197 464 816	167 845 093	0	167 845 093	0	29 619 723	0	0	0			
2013	202 250 796	202 250 796	171 913 177	0	171 913 177	0	30 337 619	0	0	0			
2007-2013	1 337 163 824	1 337 163 824	1 136 589 250	0	1 136 589 250	0	200 574 574	0	0	0			

Działanie 8.2								10				74	
2007	41 117 213	41 117 213	34 949 631	0	34 949 631	0	6 167 582	0	0				
2008	42 080 051	42 080 051	35 768 043	0	35 768 043	0	6 312 008	0	0				
2009	43 036 549	43 036 549	36 581 066	0	36 581 066	0	6 455 483	0	0				
2010	42 475 124	42 475 124	36 103 856	0	36 103 856	0	6 371 268	0	0				
2011	43 606 058	43 606 058	37 065 150	0	37 065 150	0	6 540 908	0	0				
2012	44 762 291	44 762 291	38 047 947	0	38 047 947	0	6 714 344	0	0				
2013	45 846 113	45 846 113	38 969 197	0	38 969 197	0	6 876 916	0	0				
2007-2013	302 923 400	302 923 400	257 484 890	0	257 484 890	0	45 438 510	0	0				
Priorytet IX Rozwój wykształcenia i kompetencji w regionach											72, 73	75, 82	
2007	268 587 469	268 587 469	228 299 349	0	228 299 349	0	40 288 120	0	0				
2008	274 876 953	274 876 953	233 645 411	0	233 645 411	0	41 231 542	0	0				
2009	281 125 025	281 125 025	238 956 272	0	238 956 272	0	42 168 753	0	0				
2010	277 457 668	277 457 668	235 839 017	0	235 839 017	0	41 618 651	0	0				
2011	285 446 880	285 446 880	242 629 847	0	242 629 847	0	42 817 033	0	0				
2012	293 601 342	293 601 342	249 561 140	0	249 561 140	0	44 040 202	0	0				
2013	300 681 135	300 681 135	255 578 965	0	255 578 965	0	45 102 170	0	0				
2007-2013	1 981 776 472	1 981 776 472	1 684 510 001	0	1 684 510 001	0	297 266 471	0	0				
Działanie 9.1								10				73	75
2007	146 138 334	146 138 334	124 217 584	0	124 217 584	0	21 920 750	0	0				
2008	149 560 440	149 560 440	127 126 374	0	127 126 374	0	22 434 066	0	0				
2009	152 960 013	152 960 013	130 016 011	0	130 016 011	0	22 944 002	0	0				
2010	150 964 605	150 964 605	128 319 914	0	128 319 914	0	22 644 691	0	0				
2011	161 315 834	161 315 834	137 118 458	0	137 118 458	0	24 197 376	0	0				
2012	162 860 502	162 860 502	138 431 426	0	138 431 426	0	24 429 076	0	0				
2013	166 476 945	166 476 945	141 505 403	0	141 505 403	0	24 971 542	0	0				
2007-2013	1 090 276 672	1 090 276 672	926 735 170	0	926 735 170	0	163 541 502	0	0				
Działanie 9.2								n/d*				73	
2007	71 289 996	71 289 996	60 596 497	0	60 596 497	0	10 693 499	0	0				
2008	72 959 387	72 959 387	62 015 479	0	62 015 479	0	10 943 908	0	0				
2009	74 617 785	74 617 785	63 425 117	0	63 425 117	0	11 192 668	0	0				
2010	73 644 375	73 644 375	62 597 718	0	62 597 718	0	11 046 657	0	0				
2011	72 269 206	72 269 206	61 428 825	0	61 428 825	0	10 840 381	0	0				
2012	66 597 973	66 597 973	56 608 277	0	56 608 277	0	9 989 696	0	0				
2013	68 362 166	68 362 166	58 107 842	0	58 107 842	0	10 254 324	0	0				
2007-2013	499 740 888	499 740 888	424 779 755	0	424 779 755	0	74 961 133	0	0				
Działanie 9.3								10				73	75, 82
2007	22 870 164	22 870 164	19 439 639	0	19 439 639	0	3 430 525	0	0				
2008	23 405 712	23 405 712	19 894 855	0	19 894 855	0	3 510 857	0	0				
2009	23 937 734	23 937 734	20 347 074	0	20 347 074	0	3 590 660	0	0				
2010	23 625 459	23 625 459	20 081 640	0	20 081 640	0	3 543 819	0	0				
2011	23 184 299	23 184 299	19 706 654	0	19 706 654	0	3 477 645	0	0				
2012	0	0	0	0	0	0	0	0	0				
2013	0	0	0	0	0	0	0	0	0				
2007-2013	117 023 367	117 023 367	99 469 862	0	99 469 862	0	17 553 505	0	0				

Działanie 9.3								10			73	75, 82
2007	22 870 164	22 870 164	19 439 639	0	19 439 639	0	3 430 525		0	0		
2008	23 405 712	23 405 712	19 894 855	0	19 894 855	0	3 510 857		0	0		
2009	23 937 734	23 937 734	20 347 074	0	20 347 074	0	3 590 660		0	0		
2010	23 625 459	23 625 459	20 081 640	0	20 081 640	0	3 543 819		0	0		
2011	23 184 299	23 184 299	19 706 654	0	19 706 654	0	3 477 645		0	0		
2012	0	0	0	0	0	0	0		0	0		
2013	0	0	0	0	0	0	0		0	0		
2007-2013	117 023 367	117 023 367	99 469 862	0	99 469 862	0	17 553 505		0	0		
Działanie 9.4								10			72	
2007	16 945 299	16 945 299	14 403 504	0	14 403 504	0	2 541 795		0	0		
2008	17 342 105	17 342 105	14 740 789	0	14 740 789	0	2 601 316		0	0		
2009	17 736 299	17 736 299	15 075 854	0	15 075 854	0	2 660 445		0	0		
2010	17 504 924	17 504 924	14 879 185	0	14 879 185	0	2 625 739		0	0		
2011	17 178 052	17 178 052	14 601 345	0	14 601 345	0	2 576 707		0	0		
2012	15 830 027	15 830 027	13 455 523	0	13 455 523	0	2 374 504		0	0		
2013	16 249 367	16 249 367	13 811 962	0	13 811 962	0	2 437 405		0	0		
2007-2013	118 786 073	118 786 073	100 968 162	0	100 968 162	0	17 817 911		0	0		
Działanie 9.5								10			73	
2007	11 343 676	11 343 676	9 642 125	0	9 642 125	0	1 701 551		0	0		
2008	11 609 310	11 609 310	9 867 914	0	9 867 914	0	1 741 396		0	0		
2009	11 873 195	11 873 195	10 092 216	0	10 092 216	0	1 780 979		0	0		
2010	11 718 306	11 718 306	9 960 560	0	9 960 560	0	1 757 746		0	0		
2011	11 499 489	11 499 489	9 774 565	0	9 774 565	0	1 724 924		0	0		
2012	10 597 081	10 597 081	9 007 519	0	9 007 519	0	1 589 562		0	0		
2013	10 877 800	10 877 800	9 246 129	0	9 246 129	0	1 631 671		0	0		
2007-2013	79 518 856	79 518 856	67 591 028	0	67 591 028	0	11 927 828		0	0		
Działanie 9.6								10			73	
2007	0	0	0	0	0	0	0		0	0		
2008	0	0	0	0	0	0	0		0	0		
2009	0	0	0	0	0	0	0		0	0		
2010	0	0	0	0	0	0	0		0	0		
2011	0	0	0	0	0	0	0		0	0		
2012	37 715 759	37 715 759	32 058 395	0	32 058 395	0	5 657 364		0	0		
2013	38 714 857	38 714 857	32 907 629	0	32 907 629	0	5 807 228		0	0		
2007-2013	76 430 616	76 430 616	64 966 024	0	64 966 024	0	11 464 592		0	0		

Priorytet X Pomoc Techniczna											85, 86
2007	64 038 494	64 038 494	54 432 722	0	54 432 722	0	9 605 772	0	0		
2008	65 538 077	65 538 077	55 707 365	0	55 707 365	0	9 830 712	0	0		
2009	67 027 785	67 027 785	56 973 617	0	56 973 617	0	10 054 168	0	0		
2010	66 153 389	66 153 389	56 230 381	0	56 230 381	0	9 923 008	0	0		
2011	67 743 293	67 743 293	57 581 798	0	57 581 798	0	10 161 495	0	0		
2012	69 372 598	69 372 598	58 966 709	0	58 966 709	0	10 405 889	0	0		
2013	71 060 610	71 060 610	60 401 517	0	60 401 517	0	10 659 093	0	0		
2007-2013	470 934 246	470 934 246	400 294 109	0	400 294 109	0	70 640 137	0	0	0	0
Działanie 10.1								10			85, 86
2007	64 038 494	64 038 494	54 432 722	0	54 432 722	0	9 605 772	0	0		
2008	65 538 077	65 538 077	55 707 365	0	55 707 365	0	9 830 712	0	0		
2009	67 027 785	67 027 785	56 973 617	0	56 973 617	0	10 054 168	0	0		
2010	66 153 389	66 153 389	56 230 381	0	56 230 381	0	9 923 008	0	0		
2011	67 743 293	67 743 293	57 581 798	0	57 581 798	0	10 161 495	0	0		
2012	69 372 598	69 372 598	58 966 709	0	58 966 709	0	10 405 889	0	0		
2013	71 060 610	71 060 610	60 401 517	0	60 401 517	0	10 659 093	0	0		
2007-2013	470 934 246	470 934 246	400 294 109	0	400 294 109	0	70 640 137	0	0	0	0
Ogółem											
2007	1 600 962 353	1 600 962 353	1 360 817 999	0	1 360 817 999	0	240 144 354	0	0		
2008	1 638 451 919	1 638 451 919	1 392 684 131	0	1 392 684 131	0	245 767 788	0	0		
2009	1 675 694 636	1 675 694 636	1 424 340 441	0	1 424 340 441	0	251 354 195	0	0		
2010	1 653 834 719	1 653 834 719	1 405 759 510	0	1 405 759 510	0	248 075 209	0	0		
2011	1 693 592 962	1 693 592 962	1 439 554 017	0	1 439 554 017	0	254 038 945	0	0		
2012	1 734 336 204	1 734 336 204	1 474 185 773	0	1 474 185 773	0	260 150 431	0	0		
2013	1 776 536 547	1 776 536 547	1 510 056 066	0	1 510 056 066	0	266 480 481	0	0		
2007-2013	11 773 409 338	11 773 409 338	10 007 397 937	0	10 007 397 937	0	1 766 011 401	0	0		

* zgodnie z Wytycznymi.

ZAŁĄCZNIK IIa Podział krajowego wkładu publicznego na poszczególne źródła finansowania

Priorytet	Województwo	Krajowy wkład publiczny				
		Ogółem	Budżet państwa	Budżet jednostek samorządu terytorialnego	Fundusz Pracy	PFRON
Priorytet I		75 928 404	59 115 121	6 001 950	0	10 811 333
Priorytet II		118 576 786	118 576 786	0	0	0
Priorytet III		119 060 440	119 060 440	0	0	0
Priorytet IV		147 805 026	147 805 026	0	0	0
Priorytet V		86 003 114	76 545 597	9 457 517	0	0
Komponent regionalny (Priorytety VI-IX) w tym:		1 147 997 494	716 165 939	203 119 627	209 827 043	18 884 885
	dolnośląskie	74 877 469	45 390 199	13 317 480	14 902 156	1 267 634
	w tym 6.1.3*	14 414 857	0	0	14 414 857	0
	kujawsko-pomorskie	68 002 787	40 909 669	13 752 121	12 295 127	1 045 870
	w tym 6.1.3*	11 893 078	0	0	11 893 078	0
	lubelskie	82 114 679	50 318 619	14 740 569	15 718 422	1 337 069
	w tym 6.1.3*	15 204 431	0	0	15 204 431	0
	lubuskie	27 642 142	16 777 651	4 906 782	5 490 653	467 056
	w tym 6.1.3*	5 311 109	0	0	5 311 109	0
	łódzkie	77 657 477	47 032 209	13 831 439	15 477 273	1 316 556
	w tym 6.1.3*	14 971 168	0	0	14 971 168	0
	małopolskie	91 516 469	57 736 332	16 204 721	16 032 957	1 542 459
	w tym 6.1.3*	15 440 011	0	0	15 440 011	0
	mazowieckie	140 298 922	87 967 096	24 888 164	25 074 663	2 368 999
	w tym 6.1.3*	24 163 982	0	0	24 163 982	0
	opolskie	34 489 700	23 336 566	5 345 246	5 352 577	455 311
	w tym 6.1.3*	5 177 549	0	0	5 177 549	0
	podkarpackie	74 184 729	47 444 491	12 338 016	13 273 157	1 129 065
	w tym 6.1.3*	12 839 126	0	0	12 839 126	0
	podlaskie	40 153 996	24 333 979	7 144 871	7 995 056	680 090
	w tym 6.1.3*	7 733 618	0	0	7 733 618	0
	pomorskie	60 169 989	37 357 378	10 302 970	11 528 945	980 696
	w tym 6.1.3*	11 151 949	0	0	11 151 949	0
	śląskie	113 915 982	69 448 288	20 553 859	21 986 248	1 927 587
	w tym 6.1.3*	21 169 488	0	0	21 169 488	0
	świętokrzyskie	54 046 821	33 753 310	9 716 502	9 747 822	829 187
	w tym 6.1.3*	9 449 842	0	0	9 449 842	0
	warmińsko-mazurskie	58 553 230	37 903 186	10 108 123	9 666 585	875 336
	w tym 6.1.3*	9 289 541	0	0	9 289 541	0
	wielkopolskie	93 791 670	60 280 026	16 625 423	15 303 718	1 582 503
	w tym 6.1.3*	14 695 378	0	0	14 695 378	0
	zachodniopomorskie	56 581 434	36 176 941	9 343 341	9 981 684	1 079 467
	w tym 6.1.3*	9 659 301	0	0	9 659 301	0
Priorytet X		70 640 137	26 860 326	39 613 719	4 166 092	0
Łącznie		1 766 011 401	1 264 129 235	258 192 813	213 993 135	29 696 218

* w ramach Poddziałania 6.1.3 również część UE finansowana jest ze środków Funduszu Pracy

ZAŁĄCZNIK III Lista instytucji uczestniczących we wdrażaniu PO KL

Komponent centralny Priorytety I - V				
	Instytucja Pośrednicząca	Kontakt	Instytucja Pośrednicząca II stopnia (Instytucja Wdrażająca)	Kontakt
Priorytet I	Departament Wdrażania EFS, Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej	Ul. Tamka 3 00 - 349 Warszawa Tel. 022 461 63 04 Fax. 022 461 62 64 Email: sekretariatdwf@mpips.gov.pl	1. Władza Wdrażająca Programy Europejskie, Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji 2. Centrum Rozwoju Zasobów Ludzkich	Ul. Wspólna 2/4 00-926 Warszawa Tel. 022 461-87-39 Fax. 022 461-93-42 Email: phare@wwpe.gov.pl
				Ul. Tamka 3 00 - 349 Warszawa Tel. 022 237 00 00 Fax. 022 237 00 99 Email: crzl@crzl.gov.pl sekretariat@crzl.gov.pl
Priorytet II	Departament Wdrażania EFS, Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej	Ul. Tamka 3 00 - 349 Warszawa Tel. 022 461 63 04 Fax. 022 461 62 64 Email: sekretariatdwf@mpips.gov.pl	1. Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości 2. Departament Funduszy Europejskich, Ministerstwo Zdrowia	Ul. Pańska 81/83 Tel. 022 432-80-80 Fax. 022 432-86-20 Email: biuro@parp.gov.pl
				Ul. Miodowa 15 00-953 Warszawa Tel. 022 860-69-00 Fax. 022 860-68-79 dep-fe@mz.gov.pl
Priorytet III	Departament Funduszy Strukturalnych, Ministerstwo Edukacji Narodowej	Al. Szucha 25 00-918 Warszawa Tel. 022 34-74-881 Fax. 022 34-74-883	Ośrodek Rozwoju Edukacji (ORE)	Al. Szucha 25 00-918 Warszawa Tel. 22 347 48 50 Fax: 22 347 48 51 Email:

		Email: sekretariatdsf@men.gov.pl		katarzyna.martynowska@ip2.men.gov.pl
Priorytet IV	Narodowe Centrum Badań i Rozwoju	Ul. Nowogrodzka 47a 00-695 Warszawa Tel. 022 24 42 858 Fax. 022 20 13 408 Email: sekretariat@ncbir.gov.pl	brak	brak
Priorytet V	Brak IP. Koordynacja zapewniona przez Departament Zarządzania EFS w Ministerstwie Rozwoju Regionalnego	brak	1. Departament Współpracy z Jednostkami Samorządu Terytorialnego, Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji	Ul. Wspólna 2/4 00-505 Warszawa Tel. 22 621-29-37; 22 661-88-16 Fax. 022 661-94-08 Email: dwjst@mac.gov.pl
			2. Biuro Dyrektora Generalnego, Kancelaria Prezesa Rady Ministrów	Al. Ujazdowskie 1/3 00-583 Warszawa Tel. 022 694-75-04 Fax. 022 694-72-96 Email: mcieslak@kprm.gov.pl
			3. Departament Wdrażania EFS, Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej	Ul. Tamka 3 00 - 349 Warszawa Tel. 022 461 63 04 Fax. 022 461 62 64 Email: sekretariatdwf@mpips.gov.pl
Komponent regionalny Priorytety VI – IX				
Dolnośląskie	Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego Wydział Europejskiego Funduszu Społecznego	Ul. Wybrzeże Słowackiego 12-14, 50-411 Wrocław Tel. 071 776-96-00 Fax 071 776-96-02 sekretariat.efs@umwd.pl	Dolnośląski Wojewódzki Urząd Pracy	Ul. Ogrodowa 5b 58-306 Wałbrzych Tel. 074 84-08-193 Fax. 074 84-07-389 Email: wroclaw.dwup@dwup.pl

Lubelskie	Urząd Marszałkowski, Departament EFS	Ul. Czechowska 19, 20-072 Lublin, Tel. 081 44-16-850 Fax. 081 44-16-853 Email: defs@lubelskie.pl .	Wojewódzki Urząd Pracy	Ul. Okopowa 5 20-020 Lublin Tel. 081 463-53-00 Fax. 081 463-53-05 Email: sekretariat@wup.lublin.pl
Lubuskie	Urząd Marszałkowski, Departament EFS	ul. Podgórna 7, 65-057 Zielona Góra Tel. 068 45-65-314 Fax. 068 45-65-350 Email: sekretariat@efs.lubuskie.pl	Wojewódzki Urząd Pracy	Ul. Wyspiańskiego 15 65-036 Zielona Góra Tel. 068 456-56-56 Fax. 068 327-01-11 Email: wup@wup.zgora.pl
Kujawsko- Pomorskie	Urząd Marszałkowski, Wydział Zarządzania Europejskim Funduszem Społecznym	Ul. M. Skłodowskiej-Curie 73, 87-100 Toruń Tel. 056 656 11 30 Fax. 056 656 11 29 Email: politykaregionalna@kujawsko-pomorskie.pl	1. Wojewódzki Urząd Pracy	Ul. Szosa Chełmińska 30/32 87-100 Toruń Tel. 056 622-86-00 Fax. 056 622-74-85 Email: wup@wup.torun.pl
			2. Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej	Ul. Słowackiego 114 87-100 Toruń Tel. 056 657-14-60 Fax. 056 657-14-61 Email: ropstor@to.onet.pl
Łódzkie	Urząd Marszałkowski, Departament ds. PO KL	Al.. Piłsudskiego 8, 90-051 Łódź Tel. 042 663 – 30 – 80 Fax 042 663 – 30 – 82 Email: pokl@lodzkie.pl	Wojewódzki Urząd Pracy	Ul. Wólczańska 49 90-608 Łódź Tel. 042 632-01-12 Fax. 042 636-77-97 Email: lowu@praca.gov.pl
Małopolskie	Urząd Marszałkowski, Departament Polityki Regionalnej	ul. Wielicka 72 30-552 Kraków Tel. 012 29 90 700 Fax: 012 29 90 726 Email: pokl@malopolska.mw.gov.pl	Wojewódzki Urząd Pracy	Ul. Plac Na Stawach 1 30-107 Kraków Tel. 012 422-98-92 Fax. 012 422-97-85 Email: sekrwup@wup-krakow.pl
Mazowieckie	Urząd Marszałkowski, Departament Strategii i Rozwoju Regionalnego	Ul. Jagiellońska 26, 03-719 Warszawa Tel. 022 597 97 81 Fax. 022 597 97 52 Email: dsrr@mazovia.pl	1. Wojewódzki Urząd Pracy	Ul. Młynarska 16 03-718 Warszawa Tel. 022 578-44-00 Fax. 022 578-44-07 Email: wup@wup.mazowsze.pl
			2. Mazowiecka	Ul. Jagiellońska 74 03-301 Warszawa Tel. 022 29 52 000

			Jednostka Wdrażania Programów Unijnych	Fax. 022 29 52 001 Email: sekretariat@mazowia.eu
Opolskie	Urząd Marszałkowski, Departament Koordynacji Programów Operacyjnych	Ul. Piastowska 14 45-082 Opole Tel. 077 54-16-565 Fax. 077 54-16-567 Email: dpo@opolskie.pl	Wojewódzki Urząd Pracy	Ul. Głogowska 25c 45-315 Opole Tel. 077 44-16-701 Fax. 077 44-16-567 Email: wup@wup.opole.pl
Podkarpackie	WUP Rzeszów	Ul. Lisa Kuli 20 35-025 Rzeszów Tel. 017 850-92-00 Fax. 017 850-44-57 Email: wup@wup-rzeszow.pl	brak	brak
Podlaskie	Urząd Marszałkowski, Departament Europejskiego Funduszu Społecznego	Ul. Kleeberga 20 15-691 Białystok Tel. 085 654-82-00 Fax. 085 654-82-01 Email: kancelaria@umwp-podlasie.pl	Wojewódzki Urząd Pracy	Ul. Pogodna 22 15-354 Białystok Tel. 085 74-97-200 Fax. 085 74-97-209 Email: biwu@praca.gov.pl
Pomorskie	Urząd Marszałkowski, Departament EFS	Ul. Okopowa 21/27 80-810 Gdańsk, Tel. 058 326-81-90 Fax. 058 326-81-93 Email: defs@woj-pomorskie.pl	Wojewódzki Urząd Pracy	Ul. Podwałe Przedmiejskie 30 80-824 Gdańsk Tel. 058 307-75-66 Fax. 056 301-58-71 Email: gdwup@praca.pl
Śląskie	Urząd Marszałkowski, Wydział EFS	Ul. Ligonía 46, 40-037 Katowice Tel. 032 77 40 125 Fax. 032 77 40 402 Email: efs@silesia-region.pl	Wojewódzki Urząd Pracy	ul. Kościuszki 30, 40-048 Katowice Tel. 032 757 33 60 Fax. 032 757 33 62 Email: efs@wup-katowice.pl
Świętokrzyskie	Świętokrzyskie Biuro Rozwoju Regionalnego, Biuro PO KL	Ul. Jagiellońska 70 25-956 Kielce Tel. 041 335-06-11 Fax. 041 335-06-07 Email: pokl_sekr@pokl.sbr.pl	Wojewódzki Urząd Pracy	Ul. Witosa 86 25-561 Kielce Tel. 041 36-41-600 Fax. 041 36-41-666 Email: wup@wup.kielce.pl

Warmińsko-Mazurskie	Urząd Marszałkowski, Departament EFS	Ul. Emilii Plater 1 10-562 Olsztyn Tel. 089 521-97-00 Fax. 089 521-97-09 Email: dfs@warmia.mazury.pl	Wojewódzki Urząd Pracy	Ul. Głowackiego 28, 10-448 Olsztyn Tel. 089 522-79-00 Fax. 089 522-79-01 Email: olwu@up.gov.pl
Wielkopolskie	Wojewódzki Urząd Pracy	Ul. Kościelna 37 60-537 Poznań Tel. 061 846-38-19 Fax. 061 846-38-20 Email: efs@wup.poznan.pl	brak	brak
Zachodniopomorskie	Wojewódzki Urząd Pracy	Ul. Mickiewicza 41 70-383 Szczecin Tel. 091 42-56-101 Fax. 091 42-56-103 Email: pd@wup.pl	brak	brak

ZAŁĄCZNIK IV WARTOŚCI WSKAŹNIKÓW PRODUKTU DLA DZIAŁAŃ W RAMACH PO KL

Wartości wskaźników produktu dla Działań w ramach priorytetów komponentu centralnego PO KL

PRIORYTET I		
Nr Działania	Nazwa wskaźnika	Wartość docelowa
Działanie 1.1	Liczba kluczowych pracowników PSZ, którzy w wyniku udzielonego wsparcia podnieśli swoje kwalifikacje	4 200
	Liczba instytucji PSZ, które uczestniczyły w projektach mających na celu wdrożenie standardów usług	355
Działanie 1.2	Liczba instytucji pomocy społecznej, które uczestniczyły w projektach systemowych, mających na celu wdrożenie standardów usług	2 600
	Liczba kluczowych pracowników instytucji pomocy społecznej, którzy w wyniku udzielonego wsparcia podnieśli swoje kwalifikacje	12 000
Działanie 1.3	Liczba osób, które zakończyły udział w projektach realizowanych w ramach Działania (ogółem/ kobiet/ mężczyzn), w tym:	100 000
	<i>a) młodzież zagrożona wykluczeniem społecznym (15-25 lat),</i>	27 000
	<i>b) więźniowie,</i>	38 000
	<i>c) osoby przebywające w zakładach poprawczych i schroniskach dla nieletnich,</i>	5 000
	<i>d) Romowie,</i>	15 000
	<i>e) osoby niepełnosprawne</i>	15 000
Działanie 1.4	Liczba podmiotów ekonomii społecznej, które skorzystały ze wsparcia finansowego w ramach Priorytetu	250
Działanie 1.5	Liczba osób, które powróciły na rynek pracy po przerwie związanej z urodzeniem/wychowaniem dziecka w wyniku udzielonego wsparcia w ramach Priorytetu	6 500

PRIORYTET II

Nr Działania	Nazwa wskaźnika	Wartość docelowa
Działanie 2.1	Liczba przedsiębiorstw, które zostały objęte wsparciem	60 000
	Liczba pracowników przedsiębiorstw, którzy zakończyli udział w projektach szkoleniowych, w tym:	350 000
	➤ <i>liczba osób w wieku powyżej 50. roku życia</i>	70 000
	Liczba pracowników zagrożonych negatywnymi skutkami procesów restrukturyzacji (zmiany gospodarczej), którzy zostali objęci działaniami szybkiego reagowania	2 300
	Liczba przedstawicieli partnerów społecznych, którzy zostali objęci wsparciem w ramach Działania	1 800
Działanie 2.2	Liczba przedsiębiorstw i osób zamierzających rozpocząć działalność gospodarczą, którzy skorzystali z usług świadczonych w akredytowanych instytucjach	300 000
Działanie 2.3	Liczba programów profilaktycznych oraz programów wspierających powrót do pracy opracowanych w ramach Działania	10
	Liczba pielęgniarek i położnych, które ukończyły studia pomostowe w ramach Działania	24 000
	Liczba lekarzy deficytowych specjalizacji którzy ukończyli w ramach Działania cykl kursów w ramach realizacji programu specjalizacji w podziale na specjalizacje:	
	<i>a) onkologia</i>	311
	<i>b) kardiologia</i>	404
	<i>c) medycyna pracy</i>	362
	Liczba przedstawicieli kadry zarządzającej oraz dysponentów środków publicznych w sektorze zdrowia, którzy zakończyli szkolenie z zakresu zarządzania w ramach Działania	1 500
Liczba jednostek służby zdrowia, które uzyskały akredytację Centrum Monitorowania Jakości w Ochronie Zdrowia w ramach Działania	188	

PRIORYTET III		
Nr Działania	Nazwa wskaźnika	Wartość docelowa
Działanie 3.1	Liczba pracowników nadzoru pedagogicznego, którzy zakończyli udział w projekcie w ramach Działania	1 280
Działanie 3.2	Liczba szkół, w których upowszechniono narzędzie i metodologię pomiaru EWD (edukacyjnej wartości dodanej)	30 499
Działanie 3.3	Liczba jednostek prowadzących kształcenie nauczycieli (tj. szkół wyższych oraz kolegiów nauczycielskich), które zastosowały nowe formy i zasady kształcenia nauczycieli	71
	Liczba jednostek prowadzących doskonalenie nauczycieli, które otrzymały wsparcie w ramach Działania w celu uzyskania akredytacji	76
	Liczba podstaw programowych na poziomie szkoły podstawowej, gimnazjum i szkoły ponadgimnazjalnej objętych przeglądem w celu lepszego ich zorientowania na potrzeby rynku pracy	144
	Liczba opracowanych i upowszechnionych innowacyjnych programów nauczania w zakresie przedsiębiorczości, przedmiotów matematyczno-przyrodniczych i technicznych	100
Działanie 3.4	Liczba nauczycieli kształcenia zawodowego oraz instruktorów praktycznej nauki zawodu, którzy uczestniczyli w trwających co najmniej dwa tygodnie stażach i praktykach w przedsiębiorstwach w ramach Działania	14 500
	Liczba kwalifikacji odniesionych do poziomów w Polskich Ramach Kwalifikacji	350
Działanie 3.5	Liczba szkół i przedszkoli objętych pilotażem w zakresie zmodernizowanego systemu doskonalenia nauczycieli jako elementu wsparcia, w podziale na: a) szkoły b) przedszkola	O: 5 840 a): 5 440 b) 400

PRIORYTET IV		
Nr Działania	Nazwa wskaźnika	Wartość docelowa
Działanie 4.1 / Działanie 4.3	Liczba programów rozwojowych wdrożonych przez uczelnie w ramach Działania	400
	Liczba studentów, którzy ukończyli staże lub praktyki, wspierane ze środków EFS w ramach Działania	140 000
	Liczba studentów, którzy ukończyli staże lub praktyki, trwające co najmniej 3 miesiące	28 000
	Liczba uczelni oferujących dodatkowe zajęcia wyrównawcze dla studentów I roku kierunków matematyczno-przyrodniczych i technicznych	48
Działanie 4.1	Liczba instytucji szkolnictwa wyższego, które wdrożyły modele zarządzania jakością i kontroli jakości w ramach Działania, w tym:	120
	<i>a) publiczne instytucje szkolnictwa wyższego</i>	26
	<i>b) prywatne instytucje szkolnictwa wyższego</i>	94
	Liczba studentów I roku na kierunkach zamawianych przez ministra właściwego ds. szkolnictwa wyższego	20 800
	Liczba absolwentów kierunków matematyczno-przyrodniczych i technicznych, zamawianych przez ministra właściwego ds. szkolnictwa wyższego	18 000
Działanie 4.2	Liczba pracowników sektora B+R, którzy ukończyli szkolenie w zakresie zarządzania badaniami naukowymi i komercjalizacji wyników prac badawczo-rozwojowych w ramach Działania (ogółem/ kobiet/ mężczyzn)	O: 9000 K: 3000 M: 6000

PRIORYTET V		
	Nazwa wskaźnika	Wartość docelowa
Działanie 5.1	Liczba pracowników administracji publicznej, którzy ukończyli udział w projektach w zakresie poprawy jakości usług oraz polityk związanych z rejestracją działalności gospodarczej i funkcjonowaniem przedsiębiorstw w ramach Działania	15 000
	Odsetek dysponentów I stopnia środków budżetowych państwa, którzy byli objęci wsparciem w zakresie przygotowania i wdrożenia wieloletniego planowania budżetowego w ujęciu zadaniowym	100%
	Odsetek dysponentów II stopnia środków budżetowych państwa, którzy byli objęci wsparciem w zakresie przygotowania i wdrożenia wieloletniego planowania budżetowego w ujęciu zadaniowym	100%
	Odsetek dysponentów III stopnia środków budżetowych państwa, którzy byli objęci wsparciem w zakresie przygotowania i wdrożenia wieloletniego planowania budżetowego w ujęciu zadaniowym	40%
	Liczba urzędów administracji rządowej, które były objęte wsparciem w zakresie poprawy standardów zarządzania, w tym ¹²² :	1 500
	<i>a) ministerstwa i urzędy centralne,</i>	46
	<i>b) urzędy wojewódzkie</i>	16
Działanie 5.2	Liczba pracowników administracji samorządowej, którzy ukończyli udział w projektach w zakresie poprawy zdolności regulacyjnych w ramach Działania	8 500
	Odsetek dysponentów środków budżetów JST, którzy byli objęci wsparciem w zakresie przygotowania i wdrożenia wieloletniego planowania budżetowego w ujęciu zadaniowym	100%
	Liczba instytucji administracji publicznej, które były objęte wsparciem w zakresie poprawy standardów zarządzania w podziale na:	
	<i>a) urzędy marszałkowskie</i>	12

¹²² W odniesieniu do ministerstw, urzędów centralnych i urzędów wojewódzkich wskaźnik dotyczy liczby urzędów, które były objęte wsparciem w zakresie poprawy standardów zarządzania i wdrożyły co najmniej jedno usprawienie zarządcze

PRIORYTET V		
	Nazwa wskaźnika	Wartość docelowa
	<i>b) urzędy powiatowe,</i>	227
	<i>c) urzędy gmin</i>	1487
Działanie 5.3	Liczba pracowników administracji rządowej, którzy ukończyli udział w projektach w zakresie poprawy zdolności regulacyjnych w ramach Działania	2 800
	Liczba propozycji uproszczeń ustaw najistotniejszych w kontekście prowadzenia działalności gospodarczej	70
	Liczba pracowników administracji publicznej, którzy ukończyli udział w projektach w zakresie poprawy jakości usług oraz polityk związanych z rejestracją działalności gospodarczej i funkcjonowaniem przedsiębiorstw w ramach Działania	10 000
	Liczba pracowników sektora wymiaru sprawiedliwości, którzy ukończyli udział w projektach w zakresie poprawy efektywności sądownictwa gospodarczego w ramach Działania	750
	Liczba utworzonych dzięki wsparciu z EFS punktów obsługi interesantów w sądach	84
	Liczba pracowników sektora wymiaru sprawiedliwości, którzy ukończyli udział w projektach w zakresie modernizacji procesów zarządzania w wymiarze sprawiedliwości w ramach Działania	19 000
Działanie 5.4	Liczba przedstawicieli organizacji pozarządowych, którzy ukończyli udział w projekcie w ramach Działania	5 100
	Liczba centrów wsparcia organizacji pozarządowych nowoutworzonych lub wspartych w ramach Działania,	60
	Liczba powiatów, na terenie których wdrożono programy z zakresu bezpłatnego poradnictwa prawnego i obywatelskiego	112
Działanie 5.5	Liczba przedstawicieli partnerów społecznych, którzy ukończyli udział w projekcie w ramach Działania.	4 000
	Liczba reprezentatywnych organizacji partnerów społecznych, które były objęte wsparciem w zakresie budowania ich potencjału	7

Zdezagregowane wartości wskaźników produktu dla Działań w ramach priorytetów komponentu regionalnego PO KL

PRIORYTET VI																		
Nr Działania	Nazwa wskaźnika	Wartość docelowa																
		Polska	Dolnośląskie	Kujawsko-pomorskie	Lubelskie	Lubuskie	Łódzkie	Małopolskie	Mazowieckie	Opolskie	Podkarpackie	Podlaskie	Pomorskie	Śląskie	Świętokrzyskie	Warmińsko-mazurskie	Wielkopolskie	Zachodniopomorskie
Działanie 6.1	Liczba kluczowych pracowników PSZ, którzy zakończyli udział w szkoleniach realizowanych w systemie pozaszkolnym, istotnych z punktu widzenia regionalnego rynku pracy (ogółem/k/m).	5 848	517	409	391	190	445	407	549	156	344	192	340	608	219	306	447	328
Działanie 6.1/ Działanie 6.2/ Działanie 6.3	Liczba osób, które zakończyły udział w projektach realizowanych w ramach Działania (ogółem/k/m), w tym:	977 107	69 054	61 391	63 947	26 314	65 859	74 102	118 884	26 373	67 799	32 946	52 025	93 503	45 990	52 905	73 174	52841

PRIORYTET VI

Nr Działania	Nazwa wskaźnika	Wartość docelowa																
		Polska	Dolnośląskie	Kujawsko-pomorskie	Lubelskie	Lubuskie	Łódzkie	Małopolskie	Mazowieckie	Opolskie	Podkarpackie	Podlaskie	Pomorskie	Śląskie	Świętokrzyskie	Warmińsko-mazurskie	Wielkopolskie	Zachodniopomorskie
	<i>a) liczba osób w wieku 15-24 lata (ogółem/k/m)</i>	260 025	17 049	14 839	20 444	7 270	15 899	24 224	19 543	7 893	21 166	10 508	14 481	24 728	12 345	16 090	20 067	13479
	<i>b) liczba osób w wieku 15-24 lata (ogółem/k/m) zamieszkujących obszary wiejskie</i>	79 230	3 890	4 346	7 583	1 967	4 214	9 038	5 464	2 738	9 059	2 867	3 977	3 981	5 311	5 133	6 501	3 161
	<i>c) liczba osób znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy (ogółem/k/m)</i>	413 013	28 238	25 397	36 776	9 998	29 176	44 516	28 312	10 780	34 598	13 869	18 759	32 437	24 232	23 247	33 325	19353
	<i>- w tym liczba osób długotrwale bezrobotnych (ogółem/k/m)</i>	104 447	8 822	7 564	6 896	1 614	8 975	9 575	7 257	2 220	5 841	2 794	3 994	10283	6 944	6 958	8 287	6 423
	<i>- w tym liczba</i>	31 598	2 182	1 923	3 085	1 011	2 037	3 559	1 961	770	2 358	1 072	1 780	2 563	1 450	1 840	2 495	1 512

PRIORYTET VI

Nr Działania	Nazwa wskaźnika	Wartość docelowa																
		Polska	Dolnośląskie	Kujawsko-pomorskie	Lubelskie	Lubuskie	Łódzkie	Małopolskie	Mazowieckie	Opolskie	Podkarpackie	Podlaskie	Pomorskie	Śląskie	Świętokrzyskie	Warmińsko-mazurskie	Wielkopolskie	Zachodniopomorskie
	<i>osób niepełnosprawnych (ogółem/k/m)</i>																	
	<i>- w tym liczba osób z terenów wiejskich (ogółem/k/m)</i>	168 479	8 141	9 189	16 884	4 024	9 782	19 118	11 904	6 105	19 648	6 457	7 846	8 800	11 005	9 880	13 424	6 272
	<i>d) liczba osób w wieku 50-64 lata (ogółem/k/m)</i>	155 007	13 238	8 753	9 438	4 295	11 172	11 039	19 346	4 274	7 662	5 183	8 503	17 009	8 289	7 164	11 181	8 461
	<i>e) liczba osób, które zostały objęte Indywidualnym Planem Działania (ogółem/k/m)</i>	293 279	21 427	18 880	19 323	8 587	19 343	21 934	32 531	8 340	17 459	9 712	16 172	29 360	12 595	18 659	23 390	15567
Działanie 6.1/ Działanie 6.2	Liczba osób, które uzyskały środki na podjęcie działalności gospodarczej	105 981	7 466	6 304	8 533	3 100	7 984	9 923	9 334	3 929	8 078	3 652	4 976	10142	5 041	5 111	7 931	4 477

PRIORYTET VI

Nr Działania	Nazwa wskaźnika	Wartość docelowa																
		Polska	Dolnośląskie	Kujawsko-pomorskie	Lubelskie	Lubuskie	Łódzkie	Małopolskie	Mazowieckie	Opolskie	Podkarpackie	Podlaskie	Pomorskie	Śląskie	Świętokrzyskie	Warmińsko-mazurskie	Wielkopolskie	Zachodniopomorskie
	(ogółem/k/m), w tym:																	
	a) liczba osób, które otrzymały bezzwrotne dotacje (ogółem/k/m), w tym:	103 486	7 318	5 964	8 486	3 053	7 950	9 819	9 058	3 679	7 820	3 573	4 876	9 914	4 901	5 016	7 747	4 312
	- liczba osób w wieku 15-24 lata (ogółem/k/m)	25 574	1 705	1 561	2 029	726	1 590	2 422	1 954	782	2 070	1 051	1 457	2 473	1 047	1 420	2 007	1 280
	- liczba osób znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy (ogółem/k/m)	41 457	2 825	2 799	3 645	1 000	2 918	4 452	2 831	1 215	3 449	1 387	1 935	3 243	2 220	2 267	3 333	1 938
	o w tym liczba osób	10 587	882	844	682	162	898	957	726	276	619	280	418	1 028	655	696	829	635

PRIORYTET VI

Nr Działania	Nazwa wskaźnika	Wartość docelowa																
		Polska	Dolnośląskie	Kujawsko-pomorskie	Lubelskie	Lubuskie	Łódzkie	Małopolskie	Mazowieckie	Opolskie	Podkarpackie	Podlaskie	Pomorskie	Śląskie	Świętokrzyskie	Warmińsko-mazurskie	Wielkopolskie	Zachodniopomorskie
	<i>długotrwale bezrobotnych (ogółem/k/m)</i>																	
	<i>o w tym liczba osób niepełnosprawnych (ogółem/k/m)</i>	3 133	255	207	164	101	257	234	322	81	185	107	190	323	131	177	242	157
	<i>o w tym liczba osób z terenów wiejskich (ogółem/k/m)</i>	16 883	814	1 080	1 669	403	978	1 912	1 190	717	1 951	646	797	880	958	905	1 342	641
	<i>- liczba osób w wieku 50-64 lata (ogółem/k/m)</i>	10 783	804	696	793	306	801	923	911	328	716	376	628	1 152	460	503	816	570
	Liczba utworzonych miejsc pracy w ramach udzielonych z EFS środków na podjęcie działalności	110 000	8 050	5 989	9 335	3 358	8 745	10 800	9 963	2 947	8 023	3 930	5 144	10 906	5 127	4 814	8 522	4 347

PRIORYTET VI

Nr Działania	Nazwa wskaźnika	Wartość docelowa																
		Polska	Dolnośląskie	Kujawsko-pomorskie	Lubelskie	Lubuskie	Łódzkie	Małopolskie	Mazowieckie	Opolskie	Podkarpackie	Podlaskie	Pomorskie	Śląskie	Świętokrzyskie	Warmińsko-mazurskie	Wielkopolskie	Zachodniopomorskie
	gospodarczej																	
Działanie 6.2	b) liczba osób, które skorzystały z instrumentów zwrotnych (ogółem/k/m)	2 495	148	340	47	47	34	104	276	250	258	79	100	228	140	95	184	165

PRIORYTET VII

Nr Działania	Nazwa wskaźnika	Wartość docelowa																
		Polska	Dolnośląskie	Kujawsko-pomorskie	Lubelskie	Lubuskie	Łódzkie	Małopolskie	Mazowieckie	Opolskie	Podkarpackie	Podlaskie	Pomorskie	Śląskie	Świętokrzyskie	Warmińsko-mazurskie	Wielkopolskie	Zachodniopomorskie
Działanie 7.1	Liczba klientów instytucji pomocy społecznej, którzy zakończyli udział w projektach dotyczących aktywnej integracji (ogółem/ kobiet/ mężczyzn), w tym:	506 186	34 218	28 231	36 092	12 607	35 538	41 636	63 947	12 290	30 477	18 358	26 472	52 032	22 382	25 922	42 717	23 267
	➤ <i>osoby z terenów wiejskich</i>	176 947	9 286	12 594	13 772	5 900	10 122	14 039	20 388	4 176	16 017	5 865	10 932	6 801	9 943	12 898	14 344	9 870
	Liczba klientów instytucji pomocy społecznej objętych kontraktami socjalnymi w ramach realizowanych projektów (ogółem/k/m).	425 281	31 756	30 809	27 787	13 904	30 213	27 255	41 684	10 954	24 306	18 448	22 188	43 940	16 321	26 699	32 297	26 720

PRIORYTET VII

Nr Działania	Nazwa wskaźnika	Wartość docelowa																
		Polska	Dolnośląskie	Kujawsko-pomorskie	Lubelskie	Lubuskie	Łódzkie	Małopolskie	Mazowieckie	Opolskie	Podkarpackie	Podlaskie	Pomorskie	Śląskie	Świętokrzyskie	Warmińsko-mazurskie	Wielkopolskie	Zachodniopomorskie
	Liczba pracowników instytucji pomocy i integracji społecznej bezpośrednio zajmujących się aktywną integracją, którzy w wyniku wsparcia z EFS podnieśli swoje kwalifikacje (ogółem/k/m).	17 000	1 226	986	1 155	442	1 187	1 402	2 099	399	1 003	583	930	1 946	677	763	1 422	780
Działanie 7.2	Liczba osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, które zakończyły udział w projekcie	149 754	9 516	11 301	9 932	4 185	9 795	10864	17 230	3 205	10636	5 256	8 162	13 708	6 592	9 012	11676	8 684

PRIORYTET VII

Nr Działania	Nazwa wskaźnika	Wartość docelowa																
		Polska	Dolnośląskie	Kujawsko-pomorskie	Lubelskie	Lubuskie	Łódzkie	Małopolskie	Mazowieckie	Opolskie	Podkarpackie	Podlaskie	Pomorskie	Śląskie	Świętokrzyskie	Warmińsko-mazurskie	Wielkopolskie	Zachodniopomorskie
	Liczba instytucji wspierających ekonomię społeczną, które otrzymały wsparcie w ramach Działania, funkcjonujących co najmniej 2 lata po zakończeniu udziału w projekcie	44	2	3	3	2	2	2	3	2	2	3	3	3	3	2	2	7
	Liczba podmiotów ekonomii społecznej utworzonych dzięki wsparciu z EFS	300	22	19	20	8	21	23	38	7	20	10	16	30	13	15	23	15

PRIORYTET VII

Nr Działania	Nazwa wskaźnika	Wartość docelowa																
		Polska	Dolnośląskie	Kujawsko-pomorskie	Lubelskie	Lubuskie	Łódzkie	Małopolskie	Mazowieckie	Opolskie	Podkarpackie	Podlaskie	Pomorskie	Śląskie	Świętokrzyskie	Warmińsko-mazurskie	Wielkopolskie	Zachodniopomorskie
	Liczba podmiotów ekonomii społecznej, które otrzymały wsparcie z EFS za pośrednictwem instytucji wspierających ekonomię społeczną	6 801	482	357	461	174	453	587	905	180	419	230	346	641	260	281	595	430
	Liczba osób, które otrzymały wsparcie w ramach instytucji ekonomii społecznej (ogółem/k/m)	33 216	2 267	2 213	1 995	957	2 065	1 688	2 832	802	1 925	1 258	1 516	3 066	1 173	2 429	2 186	4 844
Działanie 7.4	Liczba osób niepełnosprawnych, które zakończyły udział w projektach realizowanych w ramach Działania (ogółem/k/m)	9 028	541	528	530	394	606	810	1 297	163	243	489	519	627	649	371	678	583

PRIORYTET VIII

Nr Działania	Nazwa wskaźnika	Wartość docelowa																
		Polska	Dolnośląskie	Kujawsko-pomorskie	Lubelskie	Lubuskie	Łódzkie	Małopolskie	Mazowieckie	Opolskie	Podkarpackie	Podlaskie	Pomorskie	Śląskie	Świętokrzyskie	Warmińsko-mazurskie	Wielkopolskie	Zachodniopomorskie
Działanie 8.1	Liczba przedsiębiorstw, które zostały objęte wsparciem w zakresie projektów szkoleniowych	144877	10316	7413	9159	3619	9608	12125	20553	4342	6776	4191	8771	15691	5199	6252	13217	7645
	Liczba pracujących osób dorosłych, które zakończyły udział w projektach szkoleniowych, w tym:	227239	14942	10284	15844	4827	13423	16908	33670	9220	10018	5423	14227	23962	7745	12653	18996	15097
	➤ liczba osób w wieku powyżej 50. roku życia	42817	3041	2005	2553	1016	2822	3309	6518	1436	2103	1126	2498	4627	1518	2517	3615	2113
	Liczba pracowników o niskich kwalifikacjach, którzy zakończyli udział w projektach	191046	14231	10035	10742	4931	13660	16057	29646	4457	9945	5436	10349	22664	6745	6763	17889	7496
	Liczba przedsiębiorstw, którym udzielono wsparcia w zakresie skutecznego przewidywania i zarządzania zmianą	530	40	28	29	16	35	46	54	16	27	16	32	51	18	19	43	60

PRIORYTET VIII

Nr Działania	Nazwa wskaźnika	Wartość docelowa																
		Polska	Dolnośląskie	Kujawsko-pomorskie	Lubelskie	Lubuskie	Łódzkie	Małopolskie	Mazowieckie	Opolskie	Podkarpackie	Podlaskie	Pomorskie	Śląskie	Świętokrzyskie	Warmińsko-mazurskie	Wielkopolskie	Zachodniopomorskie
	Liczba pracowników zagrożonych negatywnymi skutkami procesów restrukturyzacji w przedsiębiorstwach, którzy zostali objęci działaniami szybkiego reagowania	11060	666	567	579	272	666	798	2371	252	686	253	508	1249	342	343	969	539
	Liczba osób zwolnionych w przedsiębiorstwach dotkniętych procesami restrukturyzacyjnymi, którzy zostali objęci działaniami szybkiego reagowania	11658	813	669	654	293	754	943	1805	246	740	305	617	1266	418	423	1101	611
Działanie 8.2	Liczba osób, które ukończyły udział w stażach lub szkoleniach praktycznych, w podziale na :	800	45	30	35	14	41	55	106	93	27	17	34	67	18	140	54	24
	<i>a) pracowników przedsiębiorstw w jednostkach</i>	320	22	15	16	8	20	25	51	17	15	8	17	36	10	20	28	12

PRIORYTET VIII

Nr Działania	Nazwa wskaźnika	Wartość docelowa																
		Polska	Dolnośląskie	Kujawsko-pomorskie	Lubelskie	Lubuskie	Łódzkie	Małopolskie	Mazowieckie	Opolskie	Podkarpackie	Podlaskie	Pomorskie	Śląskie	Świętokrzyskie	Warmińsko-mazurskie	Wielkopolskie	Zachodniopomorskie
	<i>naukowych</i>																	
	<i>b) pracowników naukowych w przedsiębiorstwach</i>	480	23	15	19	6	21	30	55	76	12	9	17	31	8	120	26	12
	Liczba doktorantów, którzy otrzymali stypendia naukowe	3 600	318	156	261	33	271	409	682	159	92	84	201	354	45	84	316	135

PRIORYTET IX

Nr Działania	Nazwa wskaźnika	Wartość docelowa																
		Polska	Dolnośląskie	Kujawsko-pomorskie	Lubelskie	Lubuskie	Łódzkie	Małopolskie	Mazowieckie	Opolskie	Podkarpackie	Podlaskie	Pomorskie	Śląskie	Świętokrzyskie	Warmińsko-mazurskie	Wielkopolskie	Zachodniopomorskie
Działanie 9.1	Liczba ośrodków wychowania przedszkolnego, które uzyskały wsparcie w ramach Działania	4 741	290	468	330	107	301	352	541	164	295	155	224	440	249	236	361	228
	Liczba szkół podstawowych, które zrealizowały projekty dotyczące indywidualizacji nauczania	9 880	628	534	681	255	605	943	1 335	254	679	329	564	980	371	397	923	402
	Liczba szkół (podstawowych, gimnazjów i ponadgimnazjalnych prowadzących kształcenie ogólne), które zrealizowały projekty rozwojowe w ramach Działania, w podziale na:	15 898	876	800	1 237	369	956	1 702	2 052	486	1 366	499	793	1 296	696	699	1 406	665
	<i>a) obszary miejskie</i>	4 820	395	251	213	140	316	351	657	173	204	151	282	672	152	180	400	283
	<i>b) obszary wiejskie</i>	11 078	481	549	1 024	229	640	1 351	1 395	313	1 162	348	511	624	544	519	1 006	382

PRIORYTET IX

Nr Działania	Nazwa wskaźnika	Wartość docelowa																
		Polska	Dolnośląskie	Kujawsko-pomorskie	Lubelskie	Lubuskie	Łódzkie	Małopolskie	Mazowieckie	Opolskie	Podkarpackie	Podlaskie	Pomorskie	Śląskie	Świętokrzyskie	Warmińsko-mazurskie	Wielkopolskie	Zachodniopomorskie
Działanie 9.2	Liczba szkół i placówek kształcenia zawodowego, które wdrożyły programy rozwojowe	3 000	223	183	207	82	199	248	349	74	168	105	168	331	119	131	274	139
	Liczba szkół i placówek kształcenia zawodowego, które współpracowały z przedsiębiorstwami w zakresie wdrażania programów rozwojowych	2 250	167	137	155	61	149	186	262	56	126	79	126	248	89	98	206	105
	Liczba uczniów w szkołach prowadzących kształcenie zawodowe, którzy zakończyli udział w stażach i praktykach w ramach Działania	322 303	21 649	18 871	20 654	8 848	20 192	28 777	37 107	8 455	21 033	11 337	18 265	36 228	13 381	13 803	30 014	13 689

PRIORYTET IX

Nr Działania	Nazwa wskaźnika	Wartość docelowa																
		Polska	Dolnośląskie	Kujawsko-pomorskie	Lubelskie	Lubuskie	Łódzkie	Małopolskie	Mazowieckie	Opolskie	Podkarpackie	Podlaskie	Pomorskie	Śląskie	Świętokrzyskie	Warmińsko-mazurskie	Wielkopolskie	Zachodniopomorskie
Działanie 9.3 / Działanie 9.6	Liczba osób dorosłych w wieku 25-64 lata, które uczestniczyły w kształceniu ustawicznym w ramach Działania	140 000	10 240	7 762	8 780	3 660	9 685	11 751	18 586	3 637	7 984	4 650	7 799	15 928	5 360	5 664	12 297	6 217
Działanie 9.4	Liczba nauczycieli, którzy uczestniczyli w doskonaleniu zawodowym w krótkich formach, w tym:	80 700	5 542	4 483	5 377	2 070	5 358	7 034	10 782	2 035	4 883	2 781	4 552	8 831	3 112	3 328	7 072	3 460
	a) <i>nauczyciele na obszarach wiejskich</i>	65 000	3 754	3 587	5 138	1 483	4 268	6 602	8 503	1 698	4 850	2 118	3 549	5 578	2 972	2 639	5 947	2 314
	b) <i>nauczyciele kształcenia zawodowego</i>	7 700	530	433	510	199	520	669	934	197	485	278	421	886	295	334	674	335
Działanie 9.5	Liczba oddolnych inicjatyw społecznych podejmowanych w ramach Działania	6 036	517	225	181	201	240	699	1 149	150	160	360	190	611	336	309	345	363

ZAŁĄCZNIK V SŁOWNIK TERMINOLOGICZNY DLA SZCZEGÓŁOWEGO OPISU PRIORYTETÓW PROGRAMU OPERACYJNEGO KAPITAŁ LUDZKI

Absolwent	Osoba w okresie do 12 miesięcy od dnia określonego w dyplomie, świadectwie lub innym dokumencie poświadczającym ukończenie szkoły wyższej, która nie ukończyła 27 roku życia.
Alternatywne formy opieki nad dzieckiem	Placówki publiczne i prywatne prowadzone przez osoby fizyczne lub prawne, stanowiące uzupełnienie instytucjonalnej infrastruktury opiekuńczej, wykorzystujące elastyczne i zindywidualizowane formy opieki nad dzieckiem, które wspomagają rodzinę w funkcjach opiekuńczych oraz umożliwiają godzenie życia zawodowego i rodzinnego. Alternatywne formy opieki nad dzieckiem nie podlegają takim samym rygorom formalnym jak publiczne przedszkola i żłobki.
Dialog obywatelski	Formy kontaktu i współpracy pomiędzy sektorem publicznym a organizacjami pozarządowymi.
Dialog społeczny	Formy kontaktu i współpracy pomiędzy sektorem publicznym a partnerami społecznymi (dialog trójstronny) oraz pomiędzy partnerami społecznymi (autonomiczny). Prowadzony w formie zinstytucjonalizowanej (poprzez m.in. Trójstronną Komisję ds. Społeczno-Gospodarczych) i pozainstytucjonalnej (poprzez m.in. zawieranie układów zbiorowych pracy)
Doskonalenie zawodowe nauczycieli w krótkich formach	Szkolenia i kursy dla nauczycieli, trwające co najmniej 40 godzin szkoleniowych (z wyłączeniem studiów podyplomowych oraz studiów wyższych)
Działalność pozarolnicza	Działalność, która nie obejmuje produkcji roślinnej lub zwierzęcej, w tym produkcji ogrodniczej, sadowniczej, pszczelarskiej, rybnej i leśnej.
Europejskie Ramy Kwalifikacji (European Qualification Framework)	Wspólna terminologia opisująca kwalifikacje, która umożliwi państwom członkowskim, pracodawcom i jednostkom porównywanie ze sobą kwalifikacji właściwych różnorodnym systemom kształcenia i szkolenia funkcjonującym w różnych krajach UE. Zasadniczym elementem europejskich ram kwalifikacji jest system ośmiu poziomów odniesienia, opisujących wiedzę i umiejętności nabyte w procesie uczenia się tj. „wyniki nauczania” - bez względu na to, w jakim systemie uczący się zdobył dany typ kwalifikacji. Poziomy odniesienia ERK oznaczają zatem inne rozłożenie akcentów w stosunku do podejścia tradycyjnego, które kładzie nacisk na wkład edukacyjny (czas trwania nauki, typ instytucji itp.). Jako narzędzie służące propagowaniu uczenia się przez całe życie ERK obejmują także kształcenie ogólne, kształcenie dorosłych, kształcenie i szkolenie zawodowe, a także szkolnictwo wyższe. Wspomnianych osiem poziomów obejmuje cały zakres kwalifikacji, począwszy od tych otrzymywanych wraz z zakończeniem okresu obowiązku szkolnego, po kwalifikacje przyznawane na najwyższych szczeblach kształcenia akademickiego i zawodowego.
Flexicurity	Zintegrowana strategia równoczesnego zwiększania elastyczności i bezpieczeństwa rynku pracy, o której mowa w komunikacie Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów z 27.6.2007 r. <i>Wspólne zasady wdrażania modelu flexicurity</i> (COM(2007)359). W dziedzinie <i>flexicurity</i> należy uwzględnić cztery następujące komponenty: <ul style="list-style-type: none"> – <i>Elastyczne i przewidywalne warunki umów</i> (z perspektywy pracownika i pracodawcy, a także osób posiadających i nieposiadających stałego zatrudnienia) osiągnęte dzięki nowoczesnemu prawu pracy, układom zbiorowym i organizacji pracy; – <i>Kompleksowe strategie uczenia się przez całe życie</i>, zapewniające stałą zdolność pracowników, szczególnie osób z najsłabszych grup społecznych, do dostosowywania się i do bycia zatrudnionym; – <i>Skuteczna aktywna polityka rynku pracy</i>, pomagająca w radzeniu sobie z szybkimi zmianami, umożliwiającą skrócenie okresów bezrobocia i ułatwiająca zmianę pracy; – <i>Nowoczesne systemy zabezpieczenia społecznego</i>, zapewniające odpowiednie wsparcie dochodów, sprzyjające zatrudnieniu i ułatwiające

	<p>mobilność na rynku pracy. Chodzi tu o uwzględnienie szerokiego spektrum przepisów dotyczących zabezpieczenia społecznego (świadczenia dla bezrobotnych, emerytury, ochrona zdrowia), umożliwiających pogodzenie pracy z obowiązkami związanymi z życiem prywatnym i rodzinnym, takimi jak opieka nad dziećmi.</p>
<p>Inne formy wychowania przedszkolnego</p>	<p>Uzupełnienie sieci publicznych przedszkoli i oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych tworzone przez jednostki samorządu terytorialnego w przypadkach uzasadnionych warunkami demograficznymi i geograficznymi, a także przez osoby prawne i fizyczne. Inne formy wychowania przedszkolnego mogą być organizowane dla dzieci w wieku 3-5 lat, w miejscu możliwie najbliższym miejsca ich zamieszkania. Zajęcia w innej formie wychowania przedszkolnego prowadzi nauczyciel posiadający kwalifikacje wymagane od nauczycieli przedszkoli. Szczegółowe warunki tworzenia i funkcjonowania innych form edukacji przedszkolnej określa Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 10 stycznia 2008 r. w sprawie rodzajów innych form wychowania przedszkolnego, warunków tworzenia i organizowania tych form oraz sposobu ich działania.</p>
<p>Instytucje pomocy i integracji społecznej</p>	<p>Jednostki organizacyjne pomocy społecznej określone w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. 2004 Nr 64 poz. 593 z późn. zm.), jednostki organizacyjne wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej określone w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. 2011 Nr 149 poz. 887 z późn. zm.) oraz jednostki zatrudnienia socjalnego, organizacje pozarządowe, działające w sferze pomocy i integracji społecznej, zakłady aktywności zawodowej, podmioty wymienione w art. 3 ust. 3 pkt 1 ustawy o pożytku publicznym i wolontariacie, warsztaty terapii zajęciowej i inne podmioty prowadzące działalność w sferze pomocy i integracji społecznej (których głównym celem nie jest prowadzenie działalności gospodarczej).</p>
<p>Instytucje rynku pracy</p>	<p>Instytucje realizujące zadania na rzecz promocji zatrudnienia i przeciwdziałania bezrobociu, wskazane w art. 6 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. Nr 99, poz. 1001, z późn. zm.), tj. publiczne służby zatrudnienia, Ochotnicze Hufce Pracy, agencje zatrudnienia, instytucje szkoleniowe, instytucje dialogu społecznego oraz instytucja partnerstwa lokalnego.</p>
<p>Jednostka naukowa</p>	<p>Podmiot, o którym mowa w art. 2 pkt 9 ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o zasadach finansowania nauki (Dz. U. Nr 96, poz. 615), z wyłączeniem przedsiębiorców.</p>
<p>Kompetencje kluczowe</p>	<p>Kompetencje zdefiniowane w <i>zaleceniu Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2006 r. w sprawie kompetencji kluczowych w procesie uczenia się przez całe życie</i> (2006/962/WE) jako połączenie wiedzy, umiejętności i postaw odpowiednich do sytuacji. Kompetencje kluczowe to te, których wszystkie osoby potrzebują do samorealizacji i rozwoju osobistego, bycia aktywnym obywatelem, integracji społecznej i zatrudnienia. W ramach zalecenia ustanowiono osiem kompetencji kluczowych: 1) porozumiewanie się w języku ojczystym, 2) porozumiewanie się w językach obcych, 3) kompetencje matematyczne i podstawowe kompetencje naukowo-techniczne, 4) kompetencje informatyczne, 5) umiejętność uczenia się, 6) kompetencje społeczne i obywatelskie, 7) inicjatywność i przedsiębiorczość oraz 8) świadomość i ekspresja kulturalna.</p>
<p>Krajowe ramy kwalifikacji</p>	<p>Opis wzajemnych relacji między kwalifikacjami, integrujący różne krajowe podsystemy kwalifikacji, służący większej przejrzystości, dostępności i jakości kwalifikacji, stworzony dla potrzeb rynku pracy i społeczeństwa obywatelskiego.</p>
<p>Kształcenie formalne (<i>formal learning</i>)</p>	<p>Kształcenie w systemie instytucjonalnym, którego wyróżnikiem jest nie tyle miejsce (np. szkoła lub instytucja szkoląca), co program umożliwiający zdobycie uznawanych w danym systemie prawnym kwalifikacji</p>
<p>Kształcenie nieformalne (<i>informal learning</i>)</p>	<p>Kształcenie zamierzone (samodzielne uczenie się) i niezamierzone (występujące bezwiednie w sytuacjach życia codziennego, także w pracy poza organizowanymi tam szkoleniami formalnymi i pozaformalnymi).</p>

Kształcenie pozaformalne (<i>non-formal learning</i>)	Kształcenie instytucjonalne i sformalizowane realizowane poza programami umożliwiającymi zdobycie uznawanych w danym systemie prawnym kwalifikacji (typowym przykładem są szkolenia oparte na doświadczeniu firm, korporacji, organizacji społecznych).
Kształcenie ustawiczne w formach pozaszkolnych	Formy uzyskiwania i uzupełniania wiedzy ogólnej, umiejętności i kwalifikacji zawodowych w placówkach kształcenia ustawicznego, placówkach kształcenia praktycznego oraz ośrodkach doksztalcania i doskonalenia zawodowego.
Kształcenie ustawiczne w formach szkolnych	Formy uzyskiwania i uzupełniania formalnego wykształcenia przez osoby dorosłe w szkołach dla dorosłych, przez którą na podstawie ustawy o systemie oświaty rozumie się szkołę, w której stosuje się odrębną organizację kształcenia i do której przyjmowane są osoby mające 18 lat, a także kończące 18 lat w roku kalendarzowym, w którym przyjmowane są do szkoły
Nadzór pedagogiczny	Zespół działań polegających na ocenianiu stanu i warunków działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej szkół, placówek i nauczycieli, analizowaniu i ocenianiu efektów działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej oraz innej działalności statutowej szkół i placówek, udzielaniu pomocy szkołom, placówkom i nauczycielom w wykonywaniu ich zadań dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych oraz inspirowaniu nauczycieli do innowacji pedagogicznych, metodycznych i organizacyjnych.
Oddolna inicjatywa lokalna	Na potrzeby realizacji PO KL za oddolną inicjatywę lokalną należy uznać projekt o zasięgu lokalnym, skierowany do określonej grupy docelowej (w tym przypadku mieszkańców gmin wiejskich, wiejsko – miejskich i miast do 25 tys. mieszkańców) zakładający udział grupy docelowej w formułowaniu założeń i realizacji projektu. Charakter inicjatywy wymusza na projektach realizowanych w ramach Działania, iż udzielane wsparcie musi wynikać w jakiś sposób z potrzeby społeczności lokalnej np. służyć rozwiązaniu problemu zdiagnozowanego przez tą społeczność lub służyć pobudzeniu aktywności tj. zwiększeniu własnych zdolności społeczności lokalnej do diagnozowania i rozwiązywania problemów w zakresie objętym Działaniem. Tym samym oddolne inicjatywy lokalne wpisują się w realizację zasady <i>empowerment</i> czyli udziału grup napotykaających na problemy społeczne w identyfikacji potrzeb i zakresu wsparcia na etapie przygotowania i realizacji projektu. Zasada <i>empowerment</i> jest stosowana w celu zaangażowania się i podniesienia rzeczywistej zdolności tych grup do wpływania na sprawy, które ich dotyczą i zwiększenia w ten sposób efektywności projektów.
Organizacja pozarządowa	Niebędące jednostkami sektora finansów publicznych, w rozumieniu przepisów o finansach publicznych, i niedziałające w celu osiągnięcia zysku, osoby prawne lub jednostki nieposiadające osobowości prawnej utworzone na podstawie przepisów ustaw, w tym fundacje lub stowarzyszenia, z wyłączeniem: <ul style="list-style-type: none"> a) partii politycznych, b) samorządów zawodowych, c) fundacji utworzonych przez partie polityczną, d) klubów sportowych nie działających w formie prawnej stowarzyszenia, oraz podmioty określone w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. Nr 96, poz. 873, z późn. zm.): <ul style="list-style-type: none"> a) osoby prawne i jednostki organizacyjne działające na podstawie przepisów o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej, o stosunku Państwa do innych kościołów i związków wyznaniowych oraz o gwarancjach wolności sumienia i wyznania, jeżeli ich cele statutowe obejmują prowadzenie działalności pożytku publicznego, b) stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego.
Osoba odchodząca z rolnictwa	Rolnik ubezpieczony w KRUS lub jego domownik (w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników), zamieszkujący w gminie wiejskiej i miejsko-wiejskiej oraz w mieście do 25 tys. mieszkańców, który wykonuje działalność rolniczą, lecz w momencie przystąpienia do projektu składa oświadczenie o zamiarze podjęcia

	zatrudnienia w obszarach niezwiązanych z działalnością rolniczą lub o zamiarze podjęcia pozarolniczej działalności gospodarczej.
Osoba odchodząca z rybołówstwa (rybactwa)	Osoba zatrudniona przy połowie (pozyskiwaniu) ryb i innych organizmów wodnych (np. raków) w wodach powierzchniowych (śródlądowych i morskich), a także przy gospodarowaniu i ochronie zasobów ryb i innych organizmów wodnych, która w momencie przystąpienia do projektu składa oświadczenie o zamiarze podjęcia zatrudnienia niezwiązanego z wymienioną powyżej działalnością.
Osoba pozostająca bez zatrudnienia	Osoba w wieku powyżej 15 roku życia niezatrudniona, niewykonywująca innej pracy zarobkowej, zdolna i gotowa do podjęcia zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w co najmniej połowie wymiaru czasu pracy, w tym osoba zarejestrowana we właściwym dla miejsca zamieszkania (stałego lub czasowego) powiatowym urzędzie pracy jako bezrobotna, o której mowa w art. 2 ust. 2 pkt a-k ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. <i>o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy</i> (Dz. U. z 2008 r. Nr 69, poz. 415, z późn. zm.). <i>Jako osobę pozostającą bez zatrudnienia należy uznać również osobę w wieku powyżej 64 roku życia, o ile adresowane do niej wsparcie jest ściśle powiązane z przygotowaniem do podjęcia zatrudnienia oraz osoba ta zadeklaruje gotowość podjęcia zatrudnienia po zakończeniu udziału w projekcie.</i>
Outplacement	Usługi rynku pracy świadczone na rzecz pracownika znajdującego się w okresie wypowiedzenia umowy o pracę/stosunku służbowego lub zagrożonego zwolnieniem z pracy. <i>Outplacement</i> może obejmować w szczególności: poradnictwo zawodowe i psychologiczne, pomoc w znalezieniu nowego miejsca pracy, finansowanie szkoleń i kursów przekwalifikowujących, kursów doszkalających, środki na rozpoczęcie działalności gospodarczej.
Partnerstwo publiczno - społeczne	Forma współpracy pomiędzy jednostkami publicznymi a podmiotami niezaliczonymi do sektora finansów publicznych i niedziałającymi w celu osiągnięcia zysku
Partnerzy społeczni	Organizacje pracodawców i pracowników uczestniczące w dialogu społecznym.
Partnerzy społeczno-gospodarczy	W rozumieniu art. 5 pkt 7 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. <i>o zasadach prowadzenia polityki rozwoju</i> (Dz. U. Nr 227, poz. 1658, z późn. zm.)
Podmioty ekonomii społecznej	W ramach PO KL do tej kategorii zaliczone zostały: spółdzielnie pracy, spółdzielnie inwalidów i niewidomych, organizacje pozarządowe oraz podmioty wymienione w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o pożytku publicznym i wolontariacie (Dz. U. z dnia 29 maja 2003 r. z późn. zm.), Centra Integracji Społecznej, Kluby Integracji Społecznej, Zakłady Aktywności Zawodowej, Warsztaty Terapii Zajęciowej.
Podstawa programowa	Obowiązkowy, na danym etapie kształcenia, zestaw celów i treści nauczania oraz umiejętności, a także zadań wychowawcze szkoły, które są uwzględniane odpowiednio w programach wychowania przedszkolnego i programach nauczania oraz umożliwiają ustalenie kryteriów ocen szkolnych i wymagań egzaminacyjnych.
Poradnictwo obywatelskie	Niebędące poradnictwem prawnym udzielanie osobom fizycznym i organizacjom pozarządowym porad i informacji o prawach i obowiązkach obywatela będące metodą wsparcia osób, które w wyniku nieznamości przepisów znalazły się w trudnej sytuacji życiowej. Porady dotyczyć mogą m.in. spraw mieszkaniowych, rodzinnych, świadczeń socjalnych i ubezpieczenia społecznego oraz zatrudnienia i bezrobocia, a informacje m.in. spraw imigracji i repatriacji, relacji z administracją publiczną, finansowych, niepełnosprawności, pozbawienia wolności, spraw spadkowych, konsumenckich i własnościowych.
Poradnictwo prawne	Udzielanie osobom fizycznym porady prawnej lub informacji o obowiązującym stanie prawnym regulującym daną sprawę oraz wynikających z niego prawach i obowiązkach oraz o trybie, podmiocie lub organizacjach właściwych do jej załatwienia, a także pomoc w opracowywaniu pisma dotyczącego danej kwestii prawnej, prowadzone przez osoby, które ukończyły wyższe studia prawnicze, w tym przez aplikantów sądowych, adwokackich, prokuratorskich, radcowskich i notarialnych lub studentów prawa.
Pracownicy	Pracownicy, o których mowa w art. 91 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r.

kluczowi PSZ	<i>o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy</i> (Dz. U. Nr 99, poz. 1001, z późn. zm.), tj.: pośrednicy pracy, doradcy zawodowi, specjaliści do spraw rozwoju zawodowego, specjaliści do spraw programów, doradcy EURES oraz liderzy klubów pracy).
Program nauczania	Opis sposobu realizacji celów i zadań ustalonych w <i>podstawie programowej</i> lub innych zadań wspomagających realizację tych celów.
Spin off	Nowe przedsiębiorstwo, które zostało założone przez co najmniej jednego pracownika instytucji naukowej lub badawczej (osoba ze stopniem naukowym co najmniej doktora) albo studenta bądź absolwenta uczelni w celu komercjalizacji innowacyjnych pomysłów (wiedzy) lub technologii, zwykle zależne w pewien sposób (organizacyjnie, formalno-prawnie, finansowo itp.) od organizacji macierzystej (np. uczelni).
Spin out	Nowe przedsiębiorstwo, które zostało założone przez co najmniej jednego pracownika instytucji naukowej lub badawczej (osoba ze stopniem naukowym co najmniej doktora) albo studenta bądź absolwenta uczelni w celu komercjalizacji innowacyjnych pomysłów (wiedzy) lub technologii, zwykle niezależne pod względem organizacyjnym od jednostki macierzystej (np. uczelni) oraz posiadające niezależne źródła finansowania.
Wykluczenie społeczne	Brak lub ograniczenie możliwości uczestnictwa, wpływania i korzystania z podstawowych instytucji publicznych i rynków, które powinny być dostępne dla wszystkich, a w szczególności dla osób ubogich.
Wsparcie towarzyszące	Działania o charakterze dodatkowym wobec głównych działań w projekcie, ułatwiające dostęp grup docelowych do projektu np. poprzez zapewnienie opieki nad dziećmi lub innymi osobami zależnymi na czas realizacji zajęć w projekcie.